

การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

นายสันจิติ ยรรยงเมธ

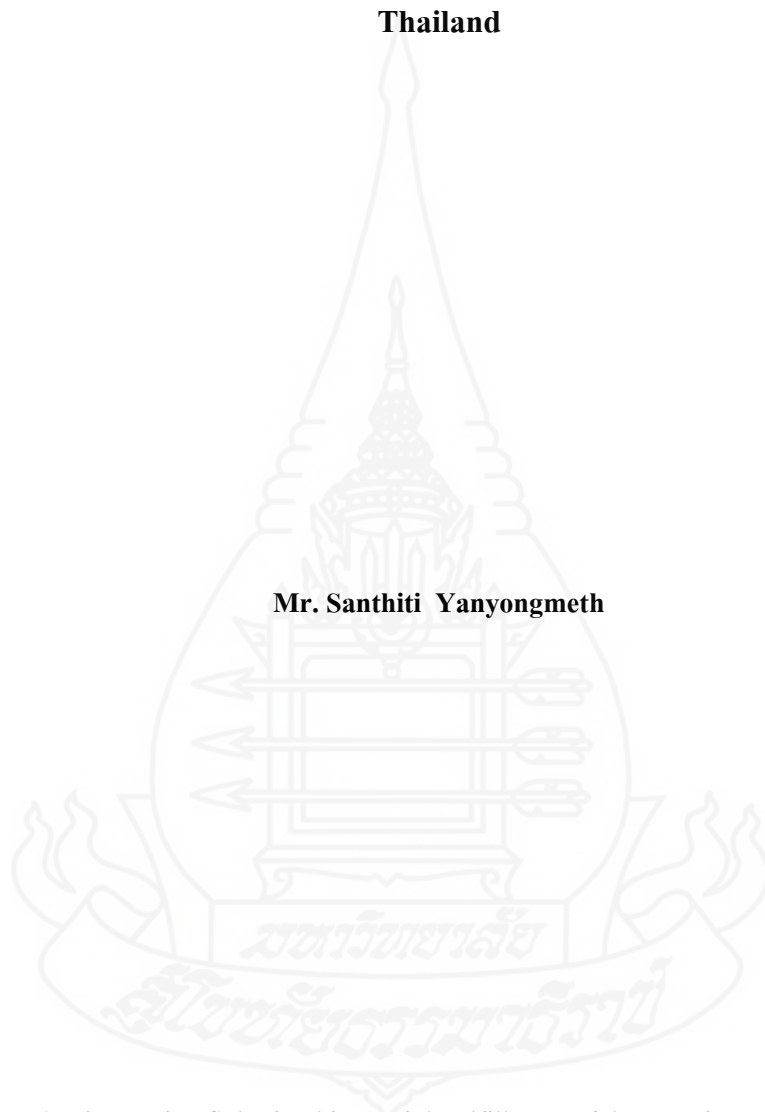

คุณฐิติพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจคุณฐิติบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**An Analysis of Specialized Bank Operation Housing Loan Transactions in
Thailand**

Mr. Santhiti Yanyongmeth

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Doctor of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อคุณิพนธ์ การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ชื่อและนามสกุล นายสันฐิติ ชรรยงเมธ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยานี ภาคอัติ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ
3. อาจารย์ ดร.ชยงการ ภมรมาศ

คุณิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2562

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนโชติ บุญวรโชติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยานี ภาคอัติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชยงการ ภมรมาศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล)

ชื่อคุณนิพนธ์ การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ผู้วิจัย นายสันติ ธรรมเมธ รหัสนักศึกษา 4593000021 **ปริญญา** ดุษฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี ภาควิชา (2) รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ
(3) อาจารย์ ดร.ชยงการ ภรรยา **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย (2) วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย (3) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย และ (4) ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลบัญชีรายปี ซึ่งประกอบด้วยรายงานประจำปี สำหรับระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 เป็นระยะเวลา 15 ปี

การวิจัยดำเนินการดังนี้ (1) ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานและข้อมูลทางการเงิน รวมทั้งวิเคราะห์งบการเงินของธนาคารเฉพาะกิจโดยใช้วิธีแนวมโน้ม (2) ใช้วิธี DEA (Data Envelopment Analysis) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ (3) ใช้ดัชนีผลผลิตภาพเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ และ (4) ใช้สมการถดถอยพหุเพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สหสัมพันธ์เพียร์สัน สถิติที และค่า p-value

ผลการศึกษาพบว่า (1) ธนาคารออมสินเป็นผู้นำในการส่งเสริมการออมและธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน (2) การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 (3) การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.90 และ (4) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ ธนาคารเฉพาะกิจ ประสิทธิภาพ ดีอีเอ ประเทศไทย

Dissertation title: An Analysis of Specialized Bank Operation Housing Loan Transactions in Thailand

Researcher: Mr. Santhiti Yanyongmeth; **ID:** 4593000021;

Degree: Doctoral Business Administration;

Dissertation advisors: (1) Dr.Gallayanee Parkatt, Associate Professor;
(2) Dr.Apinya Wanaset, Associate Professor; (3) Dr.Chayongkan Pamornmast;

Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this study were (1) to study a comparison the operations of specialized bank housing loan transactions in Thailand (2) to analyzed the operating efficiency level of the specialized bank prior before and after the period of Thailand reform (3) to analyzed changes in productivity in the specialized bank in this period. Finally, the researcher inquiries into (4) factors influencing the levels of changes in productivity in the specialized bank in the period of concern.

The population studied is 2 banks housing loan transactions in Thailand, government savings bank and government housing bank. This study used in the secondary data, annual reports. Were employed to analyze the 15-year data of the specialized bank in 2003-2017.

The steps of this studied were (1) study operational and financial information including analyzing financial statements of specialized banks using trend analyze (2) used the DEA (Data Envelopment Analysis) to analyze the efficiency of the specialized bank operations (3) were analyzed to ascertain changes in levels of productivity by means of an application of Malmquist's productivity index technique and (4) isolate factors influencing changes in productivity. The statistics used in this study were Pearson's correlation, t-statistics and p-value.

The findings were as follows: (1) the government savings bank is a leader in promoting savings and the government housing bank is the best bank for having a home (2) the operating efficiency level of the specialized bank prior before and after the period of Thailand reform not different at the significant level of 0.01 (3) the productivity of specialized bank was more decreased by 0.90% and (4) BIS Ratio and Loan to Deposit Ratio were factors influencing changes in the productivity of specialized bank at the significant level of 0.01.

Keywords: Specialized Bank, Efficiency, DEA, Thailand

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากคณาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่าน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้จัดทำจะขอกล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ เพื่อระลึกถึงด้วยความขอบคุณ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยานี ภาคอัคร รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ และอาจารย์ ดร.ชยงการ ภมรมาศ ที่กรุณาสละเวลาให้ คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ตรวจสอบแก้ไขคุษฎีนิพนธ์ ตลอดระยะเวลาที่จัดทำคุษฎีนิพนธ์

ผู้จัดทำขอกราบขอบคุณคุณคุณอนันต์ อัสวโกกิน และคุณวีรานันท์ พิพัฒวงศ์เกษม ที่มอบทุนการศึกษาระดับปริญญาเอกในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณมารดาที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน เรื่องของการเรียนตลอดเวลา ตลอดจนเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา และทุกๆ ท่านที่มี อากถาวนามได้ทั้งหมดที่ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจและคำแนะนำ ทำให้ คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้

สุดท้ายนี้คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้จัดทำใคร่ขอมอบ ความดีนั้นแก่ทุกๆ ท่านที่กล่าวมา แต่หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับ ไว้เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงในโอกาสต่อไป

สันฐิติ ырรยงเมธ

มกราคม 2563

สารบัญ

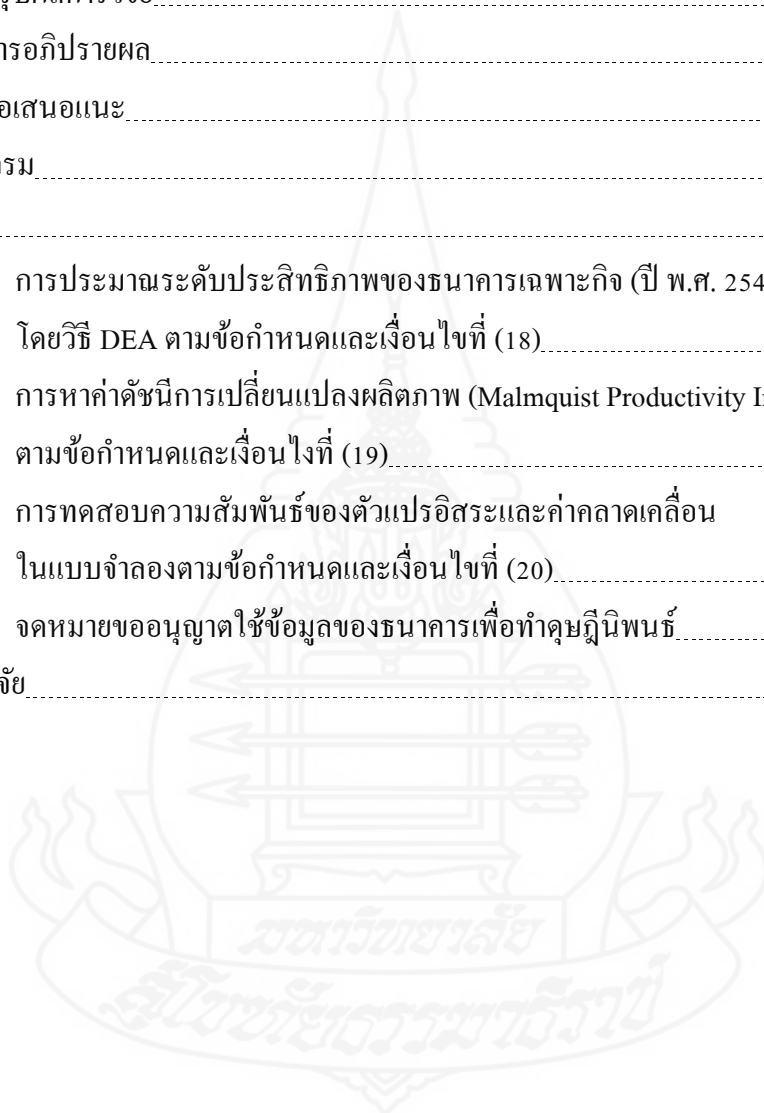
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 ธนาการเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย	10
ธนาการออมสิน	10
ธนาการอาคารสงเคราะห์	15
บทที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	19
แนวคิดและทฤษฎี	19
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย	70
กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาการเฉพาะกิจ	71
การประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธี DEA	72
การประมาณค่าดัชนีผลิตภาพ	73
การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ	74
อธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษา	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย.....	76
การจัดการการดำเนินงานของธนาคารออมสิน.....	76
การจัดการการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	86
การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน.....	96
การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	100
การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	104
บทที่ 6 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย.....	130
สถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปร.....	130
การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย.....	136
บทที่ 7 การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	
ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย.....	147
การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	147
การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	149
การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ.....	152
บทที่ 8 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	
ที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย.....	157
ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	157
ผลของสมการถดถอยพหุ.....	158

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 9 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	162
สรุปผลการวิจัย.....	163
การอภิปรายผล.....	168
ข้อเสนอแนะ.....	179
บรรณานุกรม.....	182
ภาคผนวก.....	188
ก การประมาณระดับประสิทธิภาพของธนาคารเฉพาะกิจ (ปี พ.ศ. 2546-2560) โดยวิธี DEA ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (18).....	189
ข การหาค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Malmquist Productivity Index) ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (19).....	194
ค การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและค่าคลาดเคลื่อน ในแบบจำลองตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (20).....	203
ง จดหมายขออนุญาตใช้ข้อมูลของธนาคารเพื่อทำคุษฎีนิพนธ์.....	206
ประวัติผู้วิจัย.....	210

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	ตัวแปรจากงานวิจัยที่ใช้เป็นปัจจัยนำเข้า..... 64
ตารางที่ 3.2	ตัวแปรจากงานวิจัยที่ใช้เป็นปัจจัยด้านผลลัพธ์..... 66
ตารางที่ 3.3	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงาน ของธนาคารเฉพาะกิจ..... 68
ตารางที่ 5.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินฝากระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 105
ตารางที่ 5.2	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 106
ตารางที่ 5.3	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายพนักงานระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 108
ตารางที่ 5.4	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 109
ตารางที่ 5.5	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินอุดหนุนจากรัฐระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 111
ตารางที่ 5.6	การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 112
ตารางที่ 5.7	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 114
ตารางที่ 5.8	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 115
ตารางที่ 5.9	การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 117
ตารางที่ 5.10	การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 118
ตารางที่ 5.11	การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม..... 120

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 5.12	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	121
ตารางที่ 5.13	การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	123
ตารางที่ 5.14	การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	124
ตารางที่ 5.15	ความแตกต่างของการดำเนินงานของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	126
ตารางที่ 6.1	สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลง ผลิตภาพและตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ ของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560.....	131
ตารางที่ 6.2	สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลง ผลิตภาพในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556).....	133
ตารางที่ 6.3	สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลง ผลิตภาพในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560).....	134
ตารางที่ 6.4	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556).....	136
ตารางที่ 6.5	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560).....	142
ตารางที่ 6.6	ระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจ.....	145
ตารางที่ 7.1	การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560.....	147
ตารางที่ 7.2	การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560.....	149
ตารางที่ 7.3	การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560.....	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 8.1	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์..... 157
ตารางที่ 8.2	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ..... 158
ตารางที่ 9.1	สรุปผลการศึกษาตามข้อสมมติฐานการวิจัย..... 167

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนในการวัดผลการดำเนินงาน.....	23
ภาพที่ 3.2 การวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าตามแนวคิดของ Farrell (1957).....	26
ภาพที่ 3.3 การวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาด้านผลลัพธ์.....	28
ภาพที่ 3.4 เส้นขอบเขตประสิทธิภาพภายใต้แบบจำลอง CRS และแบบจำลอง VRS.....	36
ภาพที่ 3.5 ประสิทธิภาพด้านขนาด.....	41
ภาพที่ 3.6 การวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพกรณีไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี.....	43
ภาพที่ 3.7 การวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี.....	44
ภาพที่ 3.8 ผลกระทบของขนาดการดำเนินงานที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ.....	47
ภาพที่ 5.1 โครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสิน.....	78
ภาพที่ 5.2 โครงสร้างองค์กรของธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	88
ภาพที่ 5.3 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของธนาคารออมสิน.....	97
ภาพที่ 5.4 งบแสดงฐานะการเงินของธนาคารออมสิน.....	99
ภาพที่ 5.5 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	101
ภาพที่ 5.6 งบแสดงฐานะการเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	102
ภาพที่ 5.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินฝากระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	105
ภาพที่ 5.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	107
ภาพที่ 5.9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายพนักงานระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	108
ภาพที่ 5.10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	110
ภาพที่ 5.11 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินอุดหนุนจากรัฐระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	111
ภาพที่ 5.12 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	113

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	114
ภาพที่ 5.14 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	116
ภาพที่ 5.15 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	117
ภาพที่ 5.16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	119
ภาพที่ 5.17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	120
ภาพที่ 5.18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	122
ภาพที่ 5.19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	123
ภาพที่ 5.20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน.....	125
ภาพที่ 6.1 ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้ข้อสมมติฐานอัตราผลตอบแทน ต่อขนาดผันแปร (TE_{VRS}) ของแต่ละธนาคารเปรียบเทียบช่วงก่อน และหลังปฏิรูปประเทศไทย.....	144
ภาพที่ 6.2 ระดับประสิทธิภาพด้านขนาด (SE) ของแต่ละธนาคารเปรียบเทียบ ช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย.....	145
ภาพที่ 7.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560.....	156

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ธนาคารเฉพาะกิจ เป็นธนาคารของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่างๆ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ปัจจุบันมี 6 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2558) ปัจจุบัน (พ.ศ. 2562) ธนาคารเฉพาะกิจเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญแหล่งหนึ่งของรัฐบาล โดยธนาคารเฉพาะกิจมีหน้าที่เสริมสภาพคล่องด้วยการเพิ่มปริมาณเงินให้กับระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินในการระดมเงินออมจากภาคส่วนต่างๆ โดยเป็นผู้รักษาเงินและนำเงินส่วนที่ได้รับไปให้กู้ยืม เพื่อส่งเสริมการลงทุนแก่ภาครัฐหรือผู้ที่ต้องการใช้เงิน โดยผ่านการให้บริการทางการเงิน ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้กู้ยืมเงิน และการให้บริการอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงิน ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายของภาครัฐเพื่อใช้ในการบริหารประเทศทางด้านเศรษฐกิจ

ธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 6 ธนาคาร ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารเฉพาะกิจของแต่ละแห่ง ซึ่งกำหนดบทบาทและพันธกิจทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน โดยธนาคารเฉพาะกิจที่สามารถดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ได้มี 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ที่จัดเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ธนาคารเฉพาะกิจ” ทั้ง 2 ธนาคารจัดเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีขนาดใหญ่ โดยวิเคราะห์จากมูลค่าของสินทรัพย์รวมของธนาคาร ณ สิ้นปีเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (รายงานประจำปีของธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และแบบ 56-1 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ที่ผ่านมาธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองได้รับผลกระทบต่างๆ จากภายนอกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2557 ได้เกิดการปฏิรูปในประเทศไทย โดยคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การบริหารประเทศหลังการปฏิรูปประเทศไทยครั้งนี้ได้เน้นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นวัตถุประสงค์หลัก โดยเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2557 เพื่อให้เงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว และยังเร่งรัดจัดทำงบประมาณปี 2558 ซึ่งเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงถึงการควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทย เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพในการปฏิรูปประเทศไทย (วิกิพีเดีย, 2561) ด้วยนโยบายและกฎระเบียบที่ทาง คสช. ได้นำมาปฏิรูปเพื่อกำกับดูแลภาครัฐและวิสาหกิจนั้น ส่งผลให้โครงสร้างการดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านั้นเปลี่ยนไป ซึ่งสถาบันการเงินของไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารเฉพาะกิจเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านการบริการทางการเงินแก่ลูกค้า ประชาชน และองค์กรธุรกิจต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปประเทศไทยและรองรับต่อการแข่งขันที่มีอยู่สูงในปัจจุบันและอนาคต

ในขณะที่เดียวกันผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองที่เติบโตขึ้นอย่างน่าสนใจในขณะนั้น โดยวัดจากสินทรัพย์รวมของธนาคาร ณ สิ้นปี 2560 พบว่าสินทรัพย์รวมของธนาคารออมสินมีจำนวน 2,663,828 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 154,240 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.1 และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 80-83) ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีสินทรัพย์รวมจำนวน 1,062,458 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 84,487 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.64 และมีกำไรสุทธิ 11,813 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 44-46) ซึ่งหากพิจารณาถึงการดำเนินงานในภาพรวมแล้ว ธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองมีการดำเนินงานมากกว่า 50 ปีและเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองอยู่ภายใต้ นโยบายต่างๆ ของรัฐตลอดเวลา ไม่เพียงแต่จะดำเนินงานเพื่อหารายได้สำหรับธนาคารเท่านั้นแต่จะต้องนำรายได้ส่งกลับเข้ารัฐด้วย ในขณะที่การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เป็นการหารายได้สำหรับธนาคารเพียงอย่างเดียว เป็นผลให้ธนาคารเกิดการแข่งขันกันมากขึ้น เนื่องจากลักษณะข้อกำหนดที่แตกต่างกันของธนาคารเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์ ประกอบกับขนาดและประเภทของธนาคารเฉพาะกิจเองที่มีความแตกต่างกันภายในกลุ่มของธนาคารเฉพาะกิจ แต่การดำเนินงานโดยทั่วไปจะคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ และจากเหตุผลที่ธนาคารเฉพาะกิจมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ขึ้น รัฐบาลจึงต้องหามาตรการต่างๆ มาใช้เพื่อให้ธนาคารมีความมั่นคงเชิงโครงสร้าง สามารถปรับการบริหารจัดการด้วยตนเองให้เกิดประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย

การปฏิรูปประเทศไทยรวมทั้งสามารถแข่งขันกันในธุรกิจธนาคารได้ ธนาคารเฉพาะกิจจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารอยู่ตลอดเวลาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและศักยภาพในการแข่งขัน

ที่สำคัญคือในปัจจุบันธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองมีบทบาทการดำเนินงานด้านอสังหาริมทรัพย์มากขึ้นและสร้างมูลค่าต่อเศรษฐกิจ สังคม และประเทศไทย

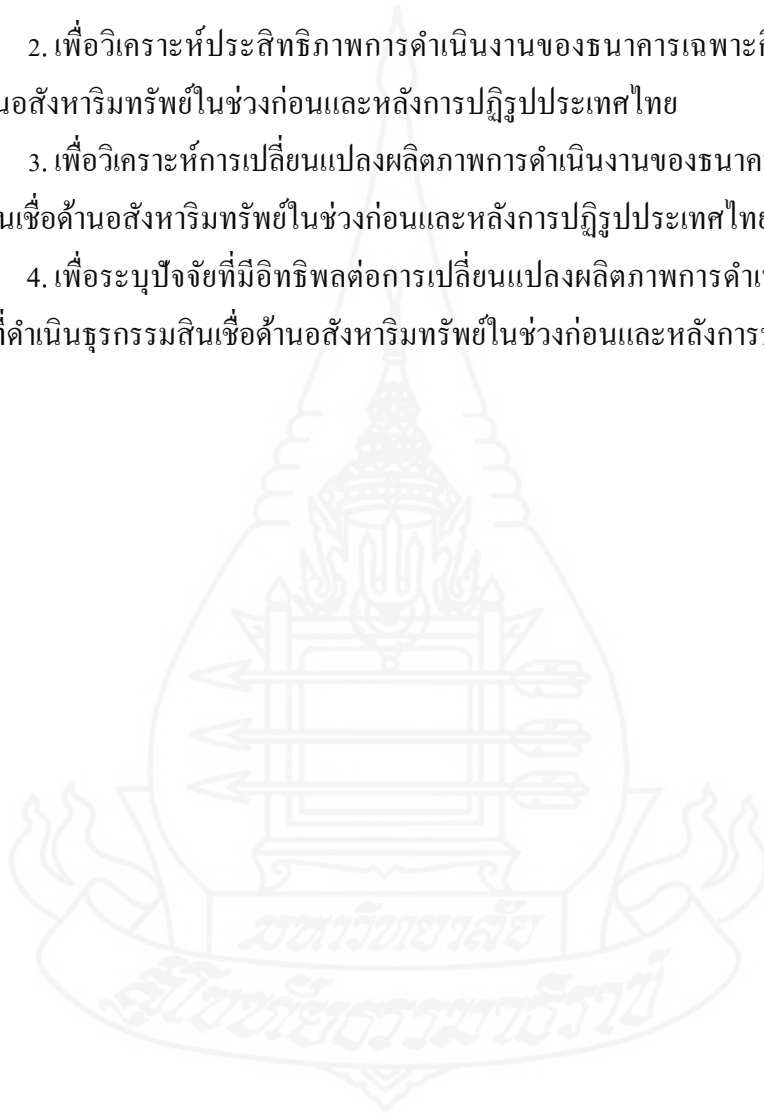
แต่ยังคงได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปประเทศไทย โดยภาครัฐมีบทบาทในการควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในอนาคตอาจมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของโครงสร้างการดำเนินงานของทั้ง 2 ธนาคาร การบริหารจัดการการดำเนินงานให้ทันกับสังคมและเทคโนโลยีทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานสามารถเทียบเคียงกับการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งผลการดำเนินงานในหลายปีที่ผ่านมาได้มีการเจริญเติบโต จึงทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสนใจการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองนี้ ยิ่งไปกว่านั้นการศึกษาครั้งนี้ยังแตกต่างจากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา คือ จะศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในระยะยาวมากกว่า 10 ปี เพื่อให้ข้อมูลที่ต่อเนื่องและละเอียดลึกซึ้งในด้านการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ช่วงเวลาที่ปรับเปลี่ยน เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น และประสิทธิภาพรวมทั้งผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคาร อันเป็นการเพิ่มหลักฐานและองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในลักษณะของการเปรียบเทียบการดำเนินงานของทั้ง 2 ธนาคาร ตลอดจนวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย และระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของ 2 ธนาคาร ซึ่งจากที่ผ่านมานักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับธนาคารพาณิชย์เพียงอย่างเดียว การศึกษาในส่วนของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์มีค่อนข้างน้อย ดังนั้นการศึกษานี้จึงให้ประโยชน์ทั้งภาครัฐ หน่วยงาน และบุคคล โดยเฉพาะภาครัฐเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยให้สามารถแข่งขันกันในธุรกิจธนาคารได้ต่อไป

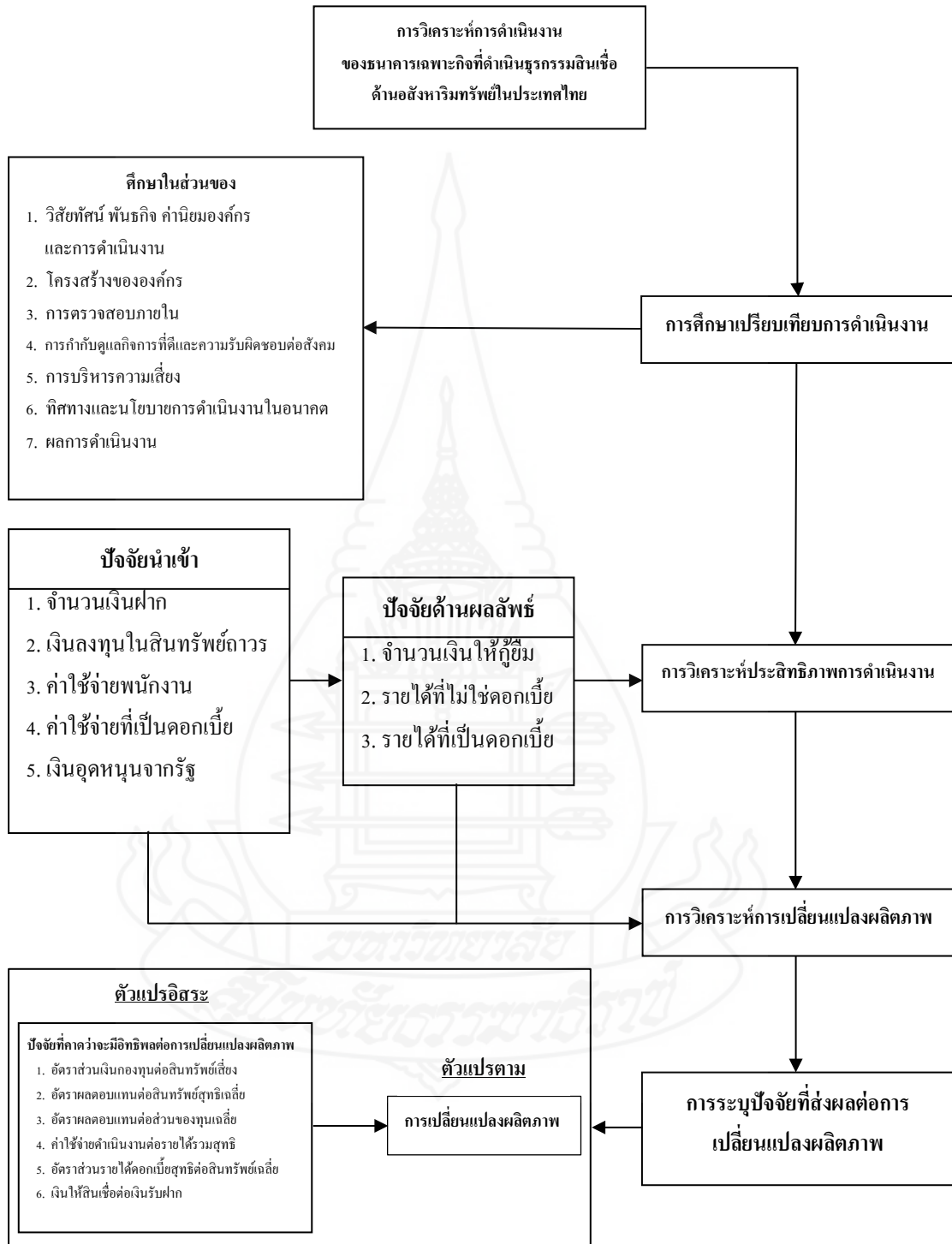
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลประกอบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย
4. เพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลประกอบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. **ประชากรที่ใช้ในการศึกษา** การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ธนาคารเฉพาะกิจ 2 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยทั้ง 2 ธนาคารเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่ให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนธนาคารเฉพาะกิจอื่น คือ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ไม่ได้มุ่งเน้นการทำธุรกรรมประเภทนี้ รวมทั้งข้อมูลทางการเงินไม่ครบถ้วนสำหรับการทำวิจัยจึงไม่นำมารวมในการศึกษา

2. **ระยะเวลาที่ทำการศึกษา** การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจสำหรับระยะเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2560 การวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพจะใช้ข้อมูลของธนาคารเฉพาะกิจในระยะเวลาเดียวกัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 รวมระยะเวลา 15 ปี ส่วนการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ จะเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินงานในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย ซึ่งจะแบ่งการศึกษาเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยจะใช้ข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2546-2556 ส่วนช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยจะใช้ข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2557-2560 เนื่องจากตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา คสช. ได้บริหารประเทศหลังการปฏิรูปโดยเน้นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นหลัก และมีการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อให้เงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว จึงกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความมั่นคงและมีประสิทธิภาพในการปฏิรูปประเทศไทย

3. **ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา** การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้า คือ จำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และเงินอุดหนุนจากรัฐ ส่วนตัวแปรด้านผลลัพธ์ คือ จำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย สำหรับอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก ข้อมูลดังกล่าวเก็บรวบรวมจากรายงานประจำปีของธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 2 ธนาคาร

4. **วิธีการศึกษา** การศึกษาครั้งนี้จะใช้การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ใช้วิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ใช้ดัชนีผลิตภาพและใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษา อธิบายได้ดังนี้

ธนาคารเฉพาะกิจ (Specialized Bank) หมายถึง ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่สามารถดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ได้ ประกอบกับเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีขนาดใหญ่และมีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจและสนับสนุนการลงทุนต่างๆ

การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงาน (A Comparative Study of the Operations) หมายถึง การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กรและการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง ทิศทางและนโยบายการดำเนินงาน ในอนาคต และผลการดำเนินงาน

การปฏิรูปประเทศไทย (Thailand Reform) หมายถึง การเข้าควบคุมความสงบในประเทศไทย โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยเน้นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นวัตถุประสงค์หลัก รวมถึงการควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์เพื่อให้เกิดความมั่นคงและมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency) หมายถึง ความสามารถที่ธนาคารเฉพาะกิจจะเพิ่มผลลัพธ์ภายใต้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่โดยได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้น ซึ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานมีค่าระหว่าง 0-1

ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ธนาคารเฉพาะกิจใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย จำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และเงินอุดหนุนจากรัฐ

ผลลัพธ์ (Output) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการแปลงสภาพปัจจัยนำเข้า ด้วยกรรมวิธีเฉพาะภายใต้เทคนิคการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร ประกอบด้วยจำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

ผลิตภาพ (Productivity) หมายถึง จีตความสามารถในการดำเนินงานของธนาคาร เฉพาะกิจจากการใช้ปัจจัยนำเข้าหนึ่งหน่วยว่าจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ได้เท่าใด โดยจีตความสามารถดังกล่าวได้มีการคำนึงถึงเทคโนโลยีในการปรับปรุงคุณภาพของปัจจัยนำเข้าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Productivity Change) หมายถึง ผลิตภาพที่เปลี่ยนแปลงไปที่เกิดจากการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของปีก่อนหน้า ($t-1$) เทียบกับปีที่กำลังพิจารณา (t)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Factors Influencing the Changes in Productivity) หมายถึง ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ประกอบไปด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ อัตราส่วนรายได้ต่อดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ทั้งในเชิงปฏิบัติการ เชิงนโยบาย และวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. **ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ** ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้แสดงถึงรูปแบบการดำเนินงานของธนาคารของธนาคารเฉพาะกิจ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ขึ้น รวมถึงปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็นการเสริมข้อมูลให้ผู้บริหารของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ใช้เป็นแนวทางนำไปตัดสินใจปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. **ประโยชน์เชิงนโยบาย** ภาครัฐสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย โดยข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้กำหนดนโยบายภาครัฐ มีข้อมูลเสริมเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางตัดสินใจในการเลือกใช้นโยบายทางการเงินในเรื่องของดอกเบี้ยนโยบายและโครงการต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนให้เหมาะสมต่อลักษณะการบริหารจัดการของธนาคารออมสินและอาคารสงเคราะห์ อันจะทำให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมที่ดีขึ้นต่อไป

3. ประโยชน์เชิงวิชาการ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะได้รับองค์ความรู้จากการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในลักษณะของการเปรียบเทียบการดำเนินงาน ตลอดจนวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย และระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงาน ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้มีค่อนข้างน้อย โดยผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้สำหรับนักวิจัย นักวิชาการ หรือผู้บริหารของธนาคารต่างๆ ได้ในอนาคต

บทที่ 2

ธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ธนาคารเฉพาะกิจ เป็นธนาคารของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่างๆ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ซึ่งได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานและความเสี่ยง แล้วรายงานผลการตรวจสอบไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งปัจจุบันมี 6 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

ในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะภาพรวมของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ 2 ธนาคาร ที่นำมาใช้ในการวิจัย คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์

1. ธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสินเปิดดำเนินการเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2456 โดยใช้ชื่อว่า “คลังออมสิน” กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 6 ทรงสถาปนากิจการออมสินของแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรกในรัชสมัยของพระองค์ ด้วยพระราชประสงค์ให้มีสถานที่สำหรับเก็บรักษาทรัพย์สินของราษฎรที่ออมจากความวิริยะอุตสาหะในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นทุนติดตัวไว้ได้อย่างปลอดภัยเนื่องด้วยการรักษาทรัพย์สินในสมัยนั้นเป็นสิ่งยาก อีกทั้งมีโจรผู้ร้ายชุกชุม จึงทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ จัดตั้งคลังออมสินเพื่อเก็บรักษาทรัพย์สินของราษฎรที่นำมาฝาก ตลอดจนดำเนินการให้ทรัพย์สินนั้นเพิ่มพูนขึ้น โดยโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจ่ายเงินคงพระคลังมหาสมบัติ จำนวน 100,000 บาท ให้เป็นทุนประเดิมของคลังออมสิน และ

ทรงตราพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช 2456 เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2456 ทำการรับฝากเงินของราษฎรตั้งแต่นั้นมา (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 5)

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อพุทธศักราช 2475 กิจการคลังออมสินยิ่งทวีความสำคัญและมีบทบาทต่อสถานะการเงินการคลังของประเทศ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ตามต่างจังหวัดยังไม่มีโดยทั่วถึง รัฐบาลจึงมีแนวคิดยกฐานะคลังออมสินเป็นธนาคารเหมือนในต่างประเทศ โดยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พุทธศักราช 2489 เป็นปีที่ 1 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเริ่มดำเนินงานธนาคารออมสินตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 5)

ทุกย่างก้าวของธนาคารออมสินที่เติบโตคู่มาพร้อมกับสังคมไทย จึงเป็นความภาคภูมิใจยิ่งที่มีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการเงินของประเทศ และสานต่อเจตจำนงในการเป็นสถาบันการเงินที่มั่นคงเพื่อการออมและบริการที่ครบวงจรอย่างมุ่งมั่น รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและเสริมสร้างความสุขและอนาคตที่มั่นคงของประชาชน โดยพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาดังคม เศรษฐกิจฐานราก และนโยบายรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและหนี้สินภาคครัวเรือน ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้วยการทำงานที่เข้มแข็ง ยึดหลักซื่อสัตย์สุจริตและให้บริการด้วยใจของเหล่าพนักงานธนาคารออมสินทุกคน ทำให้วันนี้ประชาชนคนไทยทุกพื้นที่ทั่วประเทศสามารถได้รับบริการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 5)

ประวัติความเป็นมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเห็นคุณประโยชน์ของการออมทรัพย์ เพื่อให้ประชาชนรู้จักการประหยัดการเก็บออม มีสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินเงินทองของประชาชน ให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย จึงทรงริเริ่มจัดตั้งคลังออมสินทดลองขึ้น โดยทรงพระราชทานนามแบงก์ว่า “ลิฟอเทีย” ในปี พ.ศ. 2450 เพื่อทรงใช้ศึกษาและสำรวจนิสัยคนไทยในการออมเบื้องต้น พระองค์ทรงเข้าใจในราษฎรของพระองค์และทรงทราบดีว่าควรใช้กุศโลบายใดอันจะจูงใจคนไทยให้มองเห็นความสำคัญของการออม (ธนาคารออมสิน, 2561)

การอธิบายรายละเอียดของธนาคารออมสินจะแยกเป็นยุคที่ 1 ถึง ยุคที่ 4 และการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ มีรายละเอียด ดังนี้

ยุคที่ 1 การกำเนิดธนาคารออมสิน เพื่อให้คลังออมสินได้เป็นประโยชน์แก่กุลเพื่อแผ่ไปถึงราษฎร โดยทั่วกัน พระองค์ (รัชกาลที่ 6) จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการจัดตั้ง “คลังออมสิน” ขึ้นในสังกัด กรมพระคลังมหาสมบัติ กระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ และพระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. 2456” ประกาศใช้ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2456 (ธนาคารออมสิน, 2561)

ยุคที่ 2 การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วต่อมาในปี พ.ศ. 2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงมีพระราชดำริเห็นควรโอนกิจการคลังออมสินให้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์โทรเลข กิจการกองคลังออมสิน สังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงพาณิชย์ และคมนาคม พ.ศ. 2472-2489 จึงได้เริ่มแพร่หลาย และเป็นที่นิยมของประชาชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งนับได้ว่ากิจการคลังออมสินในช่วงระยะนี้เติบโตขึ้นมาก จึงเรียกได้ว่าเป็น "ยุคแห่งความก้าวหน้าของการคลังออมสินแห่งประเทศไทย" (ธนาคารออมสิน, 2561)

ยุคที่ 3 การสร้างรากฐานความมั่นคง ต่อมาภายหลังเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงรัฐบาลได้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการออมทรัพย์และความสำคัญของคลังออมสินที่มีต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้ยกฐานะของคลังออมสินขึ้นเป็น องค์การของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ดำเนินธุรกิจภายใต้ “พระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489” มีการบริหารงานโดยอิสระ ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง จาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เริ่มดำเนินธุรกิจในรูปแบบธนาคาร ออมสิน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2490 และคำว่า “คลังออมสิน” ก็ได้เปลี่ยนเป็นคำว่า “ธนาคารออมสิน” นับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ในปัจจุบันธนาคารออมสินอยู่ในสังกัดของกระทรวงการคลัง (ธนาคารออมสิน, 2561)

ยุคที่ 4 การปรับโฉมใหม่สู่ความทันสมัยครบวงจร ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ธนาคารออมสินได้เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงาน และการบริการในทุกด้านอย่างเป็นพลวัตร ธนาคารจึงได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ เพื่อรักษา ฐานลูกค้ามากกว่า 26 ล้านบัญชี โดยระดมทรัพยากรในทุกด้าน เตรียมการเพื่อปรับปรุง ภาพลักษณ์ และรูปแบบการให้บริการที่ทันสมัย และครบวงจรยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการให้บริการที่ สอดคล้องต่อความต้องการและครอบคลุมทุกกลุ่มทุกอาชีพ และทุกช่วงวัย นับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา (ธนาคารออมสิน, 2561)

ธนาคารออมสิน ถือกำเนิดโดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ที่ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาทรัพย์ให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย โดยทรงตราพระราชบัญญัติจัดตั้งคลังออมสินขึ้น เมื่อวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2456 ด้วยพระราชปณิธานที่จะให้คลังออมสินเป็นที่เก็บรักษาทรัพย์สินอย่างปลอดภัย และฝึกฝนให้ราษฎรรู้จักเก็บออมทรัพย์อย่างถูกวิธี ซึ่งคลังออมสินได้ยื่นหยัดในการทำหน้าที่นี้ตลอดมา โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ และอีกหนึ่งหน้าประวัติศาสตร์ ที่จารึกไว้ นั่นคือใน พ.ศ. 2489 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะคลังออมสินขึ้นเป็นธนาคารออมสิน โดยทรงตราพระราชบัญญัติธนาคารออมสินขึ้น เพื่อรองรับกับความก้าวหน้าของกิจการคลังออมสิน และเปิดดำเนินการในรูปแบบธนาคารตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2490 และในปี พ.ศ. 2509 ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และเปิดอาคารสำนักงานใหญ่ธนาคารออมสิน ถนนพหลโยธิน ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ยังความปลาบปลื้มเป็นล้นพ้นเปรียบเสมือนพลังและแรงใจในการทำงานของชาวธนาคารออมสินในการทำหน้าที่สถาบันการเงินที่ยืนหยัดเพื่อคนไทยและนำพาประเทศพัฒนาในทุกทางสืบไป (ธนาคารออมสิน, 2561)

การเสด็จสู่สวรรคาลัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของคนไทยทั้งชาติจนถึงวันนี้ความโศกเศร้าอาดูรก็ยังไม่เคยจางลง นับเป็นสิ่งที่ยากจะยอมรับได้ ด้วยทรงเป็นต้นแบบของกษัตริย์ที่ทรงครองแผ่นดินโดยธรรมครบถ้วนทศพิธราชธรรม ที่คงสถิตอยู่ในหัวใจคนไทยเป็นนิรันดร์ และสิ่งหนึ่งที่เรคนไทยจะรวมใจทำให้พระองค์ท่านสุขสถิตในสวรรค์ นั่นคือการดำเนินรอยตามพระจริยวัตรอันงดงามที่พระองค์ท่านทรงเป็นแบบอย่างให้เราตลอดมา (ธนาคารออมสิน, 2561)

ในนามธนาคารออมสิน ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้จากพระองค์ท่าน ธนาคารออมสินขอน้อมถวายความอาลัยด้วยการแสดงความจงรักภักดีอย่างสูงสุด นับตั้งแต่มีประกาศสำนักพระราชวังเรื่องการเสด็จสวรรคตในวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ธนาคารออมสิน ได้จัดทำสื่อถวายความอาลัยทั้งร้อยแก้วร้อยกรองในทุกช่องทางสื่อสารนอกจากนี้ยังได้วางแนวทางปฏิบัติในการถวายความอาลัยให้กับสาขาทั่วประเทศเพื่อจกได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี โดยพร้อมเพรียงกันและได้จัดกิจกรรมสำคัญขึ้นในหลากหลายกิจกรรมเพื่อถวายความอาลัย อาทิ การจัดทำระฆังถวายความอาลัย การจัดทำบทเพลงและซีดีเพลงถวายความอาลัย การจัดทำเสื้อยืดสีดำแจกประชาชนผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น เพื่อให้พี่น้องประชาชนคนไทยได้น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ และแม้วันนี้พระองค์ท่านจะเสด็จสู่สวรรคาลัยแล้ว แต่สิ่งหนึ่งที่เรคนไทยทุกคนจะน้อมรำลึกถึงพระองค์ท่านได้นั้นคือ การแสดงความจงรักภักดีสืบสานพระราชปณิธาน ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระองค์ท่านได้พระราชทานไว้ (ธนาคารออมสิน, 2561)

ธนาคารออมสิน จะดำรงตนเป็นแบบอย่างตามรอยพระราชจริยวัตรอันงดงามยิ่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร โดยธนาคารออมสินจะยึดมั่นในการทำหน้าที่ธนาคารที่จะสร้างความสุขให้พี่น้องคนไทยและนำพาความเจริญเพื่อให้ประเทศชาติพัฒนาในทุกด้านสืบต่อไป (ธนาคารออมสิน, 2561)

จากความร่วมมือร่วมใจกันผลักดันเป้าหมาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ พร้อมกับการปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ ทั้งกระบวนการทางธุรกิจ การบริหารจัดการ การตรวจสอบและควบคุมภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการบริหารความเสี่ยง เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานสากล ภายใต้การกำกับและตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี 2560 จึงได้รับผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อหน่วยงานภายนอก นำมาซึ่งรางวัลเกียรติยศต่างๆ ทั้งในระดับองค์กร ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านผู้นำองค์กร ที่สร้างความภาคภูมิใจ และเป็นอีกหนึ่งแรงผลักดันให้ธนาคารออมสินพร้อมก้าวเดินหน้าต่อไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนไทยในทุกด้าน (ธนาคารออมสิน, 2561)

การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ ทุกย่างก้าวของธนาคารออมสิน นอกจากการทำหน้าที่สถาบันการเงินเพื่อการออมของประเทศแล้ว ยังคงมุ่งมั่นในการทำหน้าที่สืบสานสร้างสรรค์พัฒนาสังคมในทุกด้านเพื่อสร้างความสุขที่ยั่งยืนให้พี่น้องคนไทย โดยในปีที่ผ่านมาธนาคารได้เป็นเสาหลักสำคัญของรัฐบาลในการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในหลากหลายโครงการ อาทิ สินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชน/สินเชื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครัวและบุคลากรทางการศึกษา/บ้านประชารัฐ/การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยฯ/National e-Payment/มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชน (พักชำระหนี้)/มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับหมู่บ้าน/โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครอบครัวอย่างบูรณาการและเบ็ดเสร็จ ซึ่งนอกจากนี้ยังมีแผนงานที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี 2559 ภายใต้แนวคิด ออมเศรษฐกิจ ออมสังคม ออมสิ่งแวดล้อม อาทิ กิจกรรมตลาดนัดประชารัฐสีชมพู โครงการประกวดชุมชนประชารัฐ สีชมพู ซึ่งทุกกิจกรรม ทุกโครงการ ได้ดำเนินการสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ทางรัฐบาลได้วางไว้ ทำให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนในระบบ กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เติบโตได้อย่างเข้มแข็ง และส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ในเชิงบูรณาการได้อย่างยั่งยืน (ธนาคารออมสิน, 2561)

เพราะเป็นธนาคารของคนไทย 105 ปี ธนาคารออมสินยังคงมุ่งมั่นพัฒนาการให้บริการด้านการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการให้กับพี่น้องคนไทยในทุกด้าน และพร้อมเดินหน้าสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เป็นสังคมแห่งการแบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อนำมาซึ่งอนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง และความสุขที่ยั่งยืนของประเทศและประชาชน นับจากนี้ธนาคารออมสินจะเดินหน้าสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการทางการเงินที่มีคุณค่า ตอบโจทย์ด้านการเงินของทุกกลุ่มลูกค้า นำมาซึ่งความพึงพอใจสูงสุดของผู้ใช้บริการ และพร้อมที่จะร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่ยุค Digital Economy และ Thailand 4.0 เพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 2

ของธนาคารออมสินอย่างสง่างาม เป็นธนาคารที่เสริมสร้างความสุขและอนาคตที่มั่นคงของคนไทย (ธนาคารออมสิน, 2561)

2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ดำเนินการเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2496 โดยมีพันธกิจที่สำคัญคือ “ทำให้คนไทยมีบ้าน” ซึ่งเป็นพันธกิจที่สำคัญต่อการยกระดับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในทุกกระดับ และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมและสร้างโอกาสให้กับผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง ประชาชนในวัยเริ่มต้นทำงาน ข้าราชการ ตำรวจ ทหาร และผู้สูงอายุ ให้สามารถมี “บ้าน” เป็นของตนเองผ่านโครงการต่างๆ อาทิ โครงการบ้านประชารัฐ โครงการบ้าน ขอส. เพื่อสานรัก และโครงการบ้าน ขอส. ชีวิตมีสุข โครงการบ้าน ขอส. เพื่อผู้สูงอายุ โครงการบ้าน ขอส. เพื่อข้าราชการ โครงการบ้านกตัญญูเลี้ยงดูบุพการี โครงการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแห่งรัฐ (โครงการบ้านล้านหลัง) เพื่อเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนมีบ้าน พร้อมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติอย่างมั่นคง (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 5)

ประวัติความเป็นมา เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2496 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496” และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2496 ให้จัดตั้งธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ขอส.) เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลังเจตนารมณ์สำคัญในการจัดตั้ง “เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ” ในการบริหารงาน ธนาคารได้รับทุนประเดิมจากกระทรวงการคลังเป็นเงิน 20 ล้านบาท โดยเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2496 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานประกอบพิธีเปิดธนาคารอาคารสงเคราะห์ จึงได้ถือฤกษ์วันนี้เป็นวันเริ่มดำเนินการธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

ในยุคเริ่มก่อตั้ง ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีได้เพียงทำหน้าที่เป็น “สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย” เท่านั้น หากยังทำหน้าที่เป็น “ผู้จัดสรรบ้านและที่ดิน” โดยมุ่งจัดสรรที่ดินและสร้างบ้านในลักษณะโครงการอาคารสงเคราะห์เป็นหลัก ให้ความช่วยเหลือส่งเสริมและขยายกิจการก่อสร้างอาคารสงเคราะห์ประเภทเช่าซื้อ โครงการเคหะสถานซึ่งธนาคารได้จัดสร้าง ขึ้นเป็นบ้านแบบรวมกลุ่มมีแบบบ้านลักษณะเดียวกัน มีการสร้างถนนและสาธารณูปโภคที่ค่อนข้างสมบูรณ์การออกแบบเป็น “สถาปัตยกรรมแนวสภาวะแวดล้อมสัมพันธ์” เป็นเคหะชุมชนที่อยู่อาศัยที่สมบูรณ์แบบ (Complete Housing Community) และเป็นต้นแบบของโครงการบ้านจัดสรรใน

ช่วงเวลาต่อมา การดำเนินงานของธนาคารในช่วง 20 ปีแรกดำเนินไปอย่างช้าๆ เนื่องจากเงินทุนที่จำกัด บทบาทของธนาคารส่วนใหญ่จะเป็นการจัดสรรที่ดินและอาคารสงเคราะห์เพื่อการเช่าซื้อ รวมทั้งการให้กู้เงินเพื่อปลูกสร้างบ้านแก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองกว่า 7,000 ครอบครัว (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 316 จัดตั้ง “การเคหะแห่งชาติ” เพื่อจัดระบบงานเกี่ยวกับการจัดให้มีอาคารสงเคราะห์รวมหน่วยงานเกี่ยวกับการเคหะหรืออาคารสงเคราะห์ที่กระจัดกระจายอยู่ในรูปต่างๆ ให้เป็นหน่วยงานเดียวกัน และได้กำหนดให้โอนกิจการทรัพย์สิน สิทธิหนี้และความรับผิดชอบของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เฉพาะที่เกี่ยวกับธุรกิจตามมาตรา 27 (1) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 ให้แก่การเคหะแห่งชาติ กับได้มีการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 317 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 ปรับปรุงกิจการธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้สอดคล้อง และประสานกับกิจการของการเคหะแห่งชาติ โดยกำหนด “ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์เพื่อส่งเสริมการนำเงินไปลงทุนเกี่ยวกับการจัดให้มีอาคารและหรือที่ดิน” (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ชอส.) (Government Housing Bank) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ และเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 โดยดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

เจตนารมณ์ในการจัดตั้งธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้ถูกตราไว้ในพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 ดังข้อความที่ว่า “โดยที่เป็นการสมควรให้มีธนาคารอาคารสงเคราะห์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่สภาพ” ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 ในด้านขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ชอส. หลายครั้ง โดยมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 317 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549 ซึ่งกำหนดภารกิจหลักของธนาคารให้มีความชัดเจนในการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการเงินแก่ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ลงทุนประกอบการอสังหาริมทรัพย์จำหน่ายให้แก่ประชาชน ให้บริการรับฝากเงินเพื่อระดมทุนมาใช้ในการให้บริการสินเชื่อ รวมทั้งให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่า สร้างอาคาร บนที่ดินที่มีสิทธิ์การเช่า จัดตั้งหรือตั้ง หรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตาม

วัตถุประสงค์ของธนาคาร ร่วมกิจการกับนิติบุคคลอื่นเพื่อจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ตลอดจนบริการอื่นๆ ตามขอบเขตอำนาจแห่งพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในเรื่องที่อยู่อาศัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ด้อยโอกาสกลุ่มผู้มีรายได้น้อย (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงการคลัง ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้การเคหะแห่งชาติจัดสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ด้อยโอกาสกลุ่มผู้มีรายได้น้อย รวมถึงข้าราชการชั้นผู้น้อย และพนักงานหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ได้เช่าซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองในราคาที่สามารถรับภาระได้ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ในฐานะสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการใช้บริการด้านสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมากที่สุดของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความมั่นคงและยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยการเริ่มต้นจากการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และไม่สร้างภาระที่มากเกินไปจนขีดความสามารถในการหารายได้ของประชาชน สร้างโอกาสมีบ้านเป็นของตนเองให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย จึงได้ร่วมขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ด้วยการให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อแก่ผู้ได้รับสิทธิเช่าซื้อบ้าน ในโครงการบ้านเอื้ออาทรจากการคัดสรรของการเคหะแห่งชาติ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

นับตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทร ธนาคาร ได้อนุมัติสินเชื่อให้แก่ผู้ได้รับสิทธิไปแล้วกว่า 213,696 ราย และจะยังคงให้การสนับสนุนต่อไปเพื่อช่วยเสริมสร้างรากฐานด้านที่อยู่อาศัยที่มั่นคงให้ประชาชน สร้างเสริมโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็ง ตามพันธกิจของธนาคารที่ได้ให้ไว้ต่อสังคม“ให้บริการทางการเงิน ด้านที่อยู่อาศัยอย่างครบวงจร โดยคำนึงถึงนโยบายภาครัฐ ประโยชน์ของสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน” (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561)

กล่าวโดยสรุป ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติของแต่ละธนาคาร โดยดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งมั่นพัฒนาการให้บริการด้านการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนไทยในทุกด้าน และพร้อมเดินหน้าสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เป็นสังคมแห่งการแบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อนำมาซึ่งอนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง และความสุขที่ยั่งยืนของประเทศและประชาชน

โดยจะเดินหน้าสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการทางการเงินที่มีคุณค่า ตอบโจทย์ด้านการเงินของทุกกลุ่มลูกค้า นำมาซึ่งความพึงพอใจสูงสุดของผู้ใช้บริการ และพร้อมที่จะร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่ยุค Digital Economy และ Thailand 4.0

บทที่ 3

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป็นเวลากว่าสองทศวรรษที่นักวิชาการหรือนักวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารในลักษณะต่างๆ เช่น ความมั่นคงของธนาคารหรือสถาบันการเงิน ผลการดำเนินงานหรือประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้ได้อิงกับแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความตรงประเด็นของงานวิจัยนั้นๆ สำหรับงานวิจัยนี้ก็เช่นเดียวกัน จะอ้างอิงกับแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหลายงาน ซึ่งในบทที่ 3 นี้จะแยกอธิบายเป็น 2 หัวข้อ คือ (1) แนวคิดและทฤษฎี และ (2) วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของธนาคาร การนำเสนอแนวคิดในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายแนวคิดและการนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ ซึ่งจะนำเสนอ 3 แนวคิด คือ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงาน การอธิบายเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารจะประยุกต์ใช้แนวคิด การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานในส่วนของ การวิเคราะห์ธุรกิจหรือการวิเคราะห์บริษัท ซึ่งจะศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน ในการวิเคราะห์ธุรกิจหรือบริษัทสามารถวิเคราะห์ศึกษาโดยใช้

1) **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** เป็นการศึกษาหรือวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเลข โดยการวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร การดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง และทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต

2) **ข้อมูลเชิงปริมาณ** เป็นการศึกษาหรือวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข โดยการวิเคราะห์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของธุรกิจหรือบริษัท

1.2 แนวคิดการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เป็นแนวคิดที่ประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธนาคาร โดยใช้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งผู้วิเคราะห์สามารถวิเคราะห์งบการเงินได้หลายวิธี แต่ในบทนี้จะอธิบายเพียง 2 วิธี คือ (1) วิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) และ (2) วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.2.1 วิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นการวิเคราะห์งบการเงินประเภทหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เห็นการเจริญเติบโตหรืออัตราการเพิ่มและการลดของรายการในงบการเงิน สามารถทำในรูปของอัตราร้อยละเป็นวิธีการคำนวณเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงเทียบกับ โดยใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน แล้วดูว่าในปีอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อเทียบกับปีฐาน

1.2.2 วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินจะทำให้ทราบถึงที่มาทางการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ รวมทั้งจุดอ่อนจุดแข็งทางการเงินของกิจการเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และวิเคราะห์ปัญหาทางการเงิน โดยทั่วไปการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินจะมีสูตรสำเร็จเพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ สำหรับธนาคารจะมีอัตราส่วนทางการเงินที่เป็นสูตรสำเร็จสำหรับการวิเคราะห์ฐานะการเงินในด้านต่าง ๆ ของธนาคารหรือสถาบันการเงิน ซึ่งโดยทั่วไปเรียกว่า CAMEL ซึ่งในบทนี้จะอธิบายเฉพาะรายละเอียดของ CAMEL ดังนี้

1) ความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy: C) การดำเนินงานของธนาคารให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยฐานะของเงินกองทุนที่เพียงพอ นอกจากครบถ้วนตามกฎหมายแล้วยังต้องรักษาฐานะคุณภาพของเงินทุนให้มั่นคงเหมาะสมกับขนาดและขอบเขตของธนาคารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฝากเงินที่มักขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินทรัพย์ที่มีอยู่ กล่าวคือถ้าธนาคารมีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจำนวนมากจะส่งผลทำให้ฐานะเงินกองทุนของธนาคารอ่อนแอลงจนอาจทำให้เงินกองทุนสุทธิต่อหุ้นต่ำกว่ามูลค่าหุ้นทุนของธนาคาร เรียกว่า ฐานะเงินทุนขาดหรือเสื่อม (Impaired Capital) และในกรณีที่รุนแรง อาจส่งผลทำให้ธนาคารมีสินทรัพย์สุทธิไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินของบุคคลภายนอก จนถึงอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ (Insolvency)

ความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุนสามารถวัดได้จากอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงสุทธิ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อเงินฝาก เป็นต้น ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดกรอบนโยบายในการวัดความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน โดยพิจารณาเป็น 2 ประเด็น คือ เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ เป็นผลสุทธิที่เหมาะสมระหว่างการยกระดับกำไรสูงสุด กับต้นทุนของเงินทุนที่ต่ำที่สุด จากการบริหารความเสี่ยงของสินทรัพย์ของธนาคาร และเงินกองทุนตามกฎหมาย เป็น

เงินกองทุนขั้นต่ำที่สถาบันการเงินจะต้องดำรงไว้ตามที่กฎหมายกำหนด ที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลาตามข้อบังคับของการบริหารเงินกองทุนที่เรียกว่า Basel กำหนดขึ้น โดย BIS (Bank for International Settlement) โดยเงินกองทุนจะต้องมีไม่ต่ำกว่าเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงของเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงในการดำเนินงาน (Operational Risk)

2) **คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality: A)** เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของธนาคารในด้านต่างๆ โดยทั่วไปอาจมีการกำหนดชั้นคุณภาพของสินทรัพย์ของธนาคาร ได้แก่ เงินลงทุน เงินให้กู้ยืม และสินทรัพย์อื่นๆ ของธนาคาร ตามลักษณะคุณภาพและระดับความเสี่ยงต่อการสูญเสียในสินทรัพย์แต่ละประเภท แบ่งได้เป็น 5 ลำดับ คือ (ก) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (Passed) เป็นสินทรัพย์ที่มีคุณภาพ ระดับความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปกติสามัญโดยทั่วไป (ข) สินทรัพย์ที่กล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mentioned) เป็นสินทรัพย์ที่พึงประเมินได้ว่ามีระดับความเสี่ยงในเกณฑ์ปกติ แต่มีเหตุอันพึงเชื่อได้ว่ามีแนวโน้มที่ฐานะคุณภาพของสินทรัพย์นั้นจะอ่อนแอลง หรือเกิดความเสียหายอันไม่สมควร ธนาคารพึงให้ความสนใจและระมัดระวังตามสมควร (ค) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (Substandard) เป็นสินทรัพย์ที่ประเมินได้ว่ามีระดับความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติโดยทั่วไป เช่น เรียกชำระคืนได้ยาก หลักประกันไม่คุ้มหนี้ เป็นต้น ธนาคารควรรักษาความสนใจติดตามและเร่งรัดติดตามทวงถาม เพื่อลดระดับความเสี่ยงลง (ง) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (Doubtful) เป็นสินทรัพย์ที่ประเมินได้ว่ามีความเสี่ยงที่จะสูญเสียในเกณฑ์ที่สูงมาก หรือเชื่อได้ว่าไม่อาจเรียกชำระคืนเงินได้ครบถ้วน และ (จ) สินทรัพย์จัดชั้นสูญเสีย (Loss Or Bad) เป็นสินทรัพย์ที่พิจารณาได้ว่าไม่อาจเรียกคืนได้ทั้งจำนวน ขาดสิทธิเรียกร้อง จึงจำเป็นต้องตัด หรือนำสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชีของธนาคาร

3) **คุณภาพในการจัดการและบริหาร (Management quality: M)** สำหรับการประเมินคุณภาพในการจัดการและบริหารนั้น หากที่จะวัดออกมาในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และอัตราส่วนทางการเงินได้เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพประกอบด้วย เช่น ลักษณะการจัดองค์กร ความรู้ ความชำนาญประสบการณ์ และความสามารถของผู้บริหารระดับสูง นโยบายของธนาคารที่เกี่ยวกับการพนักงาน และการจัดการด้านบุคคล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การวัดคุณภาพการจัดการและบริหารในเชิงปริมาณที่มักจะนำมาพิจารณา คือสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ และจำนวนพนักงานที่จบการศึกษาตรงสาขา

4) **ความสามารถในการหารายได้ (Earnings: E)** ผลการดำเนินงานที่ดีของธนาคาร จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความสามารถ รวมทั้งความเติบโตและก้าวหน้าของธนาคาร จึงสามารถพิจารณาได้จากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนรายจ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้จากการดำเนินงาน กำไรต่อหุ้น เป็นต้น

5) **ฐานะสภาพคล่อง (Liquidity: L)** ธนาคารจะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย และต้องให้เพียงพอเหมาะสมกับปริมาณและลักษณะการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารที่เพียงพอจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน สามารถสนองความต้องการเงินหรือสินเชื่อในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งยังเป็นฐานในการรองรับภาระหนี้สินและการถอนเงินของลูกค้าผู้ฝากเงิน ดังนั้นฐานะสภาพคล่องจึงสามารถพิจารณาได้จากอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืม และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก เป็นต้น

จากการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าธนาคารเฉพาะกิจมีบทบาทและหน้าที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงานด้วยการสร้างผลิตภัณฑ์การให้บริการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ที่จะทำให้ธนาคารมีรายได้สูงสุดหรือต้นทุนต่ำสุด นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าวิธีการประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารโดยใช้หลักเกณฑ์ CAMEL นี้ ได้รับความนิยมในการนำไปใช้ในหลายๆ ส่วน เช่น การวัดผลการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารของธนาคารแห่งประเทศไทย การนำไปเป็นกรอบในการดำเนินนโยบายของภาครัฐที่มีต่อสถาบันการเงิน เป็นต้น

1.3 **แนวคิดการวัดผลการดำเนินงาน** การวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measurement) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยในการวัดผลการดำเนินงานนั้นจะประกอบด้วย ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน ขั้นตอนในการวัดผลการดำเนินงาน และส่วนประกอบของการวัดผลการดำเนินงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นอยู่กับความถูกต้องของข้อมูล และวิธีการที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย (Thanassoulis, 2001, p. 2)

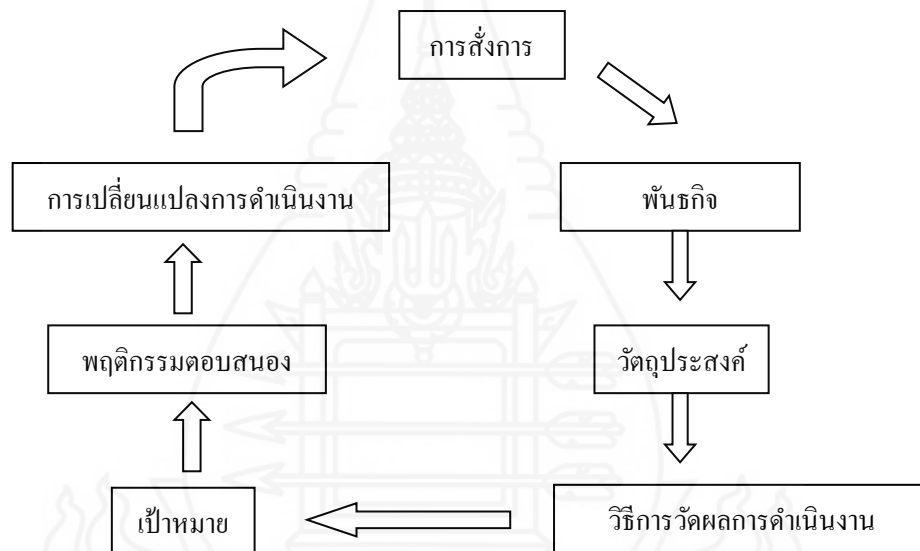
- 1.1 ข้อมูลควรมีการกระจาย (Dissemination) ของการดำเนินงานที่ดี
- 1.2 ทราบระดับของการผลิตสินค้าและบริการสูงสุด หรือผลลัพธ์ที่สามารถเป็นไปได้
- 1.3 ทราบระดับของประสิทธิภาพที่วัดได้จากการประหยัดปัจจัยนำเข้าที่ใช้หรือจากผลลัพธ์ที่ได้

1.4 การหาจำนวนผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่เป็นไปได้ที่มากที่สุด เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการนำไปปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ

1.5 สามารถหาอัตราผลตอบแทนส่วนเพิ่มระหว่างปัจจัยนำเข้าต่างๆ ที่ใช้ใน การผลิตสินค้าและบริการ

1.6 สามารถหาการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในแต่ละช่วงเวลา ที่อาจอยู่ในรูป ของจำนวนผลลัพธ์ที่ได้ หรือระดับประสิทธิภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

2. ขั้นตอนในการวัดผลการดำเนินงานขององค์กร หรือธุรกิจต่างๆ ส่วนใหญ่ มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนในการวัดผลการดำเนินงาน

ที่มา : จาก Introduction to the Theory and Application of Data Envelopment Analysis (p.3),
by E. Thanassoulis, 2001, MA: Kluwer Academic.

จากภาพที่ 3.1 จะเห็นได้ว่า การวัดผลการดำเนินงานจะมีลักษณะเป็นวงจรกล่าวคือ เริ่มจากการจัดตั้งองค์กรซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกค้า เป็นต้น รวมเรียกว่าผู้มี ส่วนได้เสีย (Stakeholders) มาร่วมกำหนดพันธกิจ (Mission) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ในการ ดำเนินงาน สำหรับวิธีการวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measures) นั้น มักถูกกำหนดขึ้น

จากวัตถุประสงค์และพันธกิจว่าต้องการเลือกใช้วิธีการใดที่จะนำมาสู่ค่าเป้าหมาย (Targets) ซึ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องจะมีพฤติกรรมตอบสนอง (Behavioral Responses) เพื่อเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานขององค์กร (Organization Change) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยอาศัยการสั่งการ (Direction) จากผู้มีอำนาจในองค์กร อย่างไรก็ตามในกรณีที่องค์กรไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้หรือเป้าหมายนั้นไม่สะท้อนถึงการดำเนินงานที่แท้จริงในปัจจุบัน องค์กรจะสามารถปรับเปลี่ยนพันธกิจ วัตถุประสงค์ วิธีการ และเป้าหมายใหม่ได้

3. ส่วนประกอบของการวัดผลการดำเนินงานควรประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ หน่วยวิเคราะห์ และดัชนีวัดผลการดำเนินงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 หน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในการวัดผลการดำเนินงานต้องมีการกำหนดคำนิยามของหน่วยวิเคราะห์ ว่าเป็นธุรกิจประเภทใด การดำเนินงานมีเป้าหมายอย่างไร แล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานขององค์กรอื่น เช่น โรงเรียน สาขานาคาร หรือหน่วยงานในบริษัท เป็นต้น หน่วยวิเคราะห์นั้นจะต้องมีการใช้ปัจจัยนำเข้ากลุ่มหนึ่งแล้วนำไปเข้ากระบวนการ (Process) ออกมาเป็นผลลัพธ์ในรูปของสินค้าและบริการต่างๆ และอาจมีปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน

3.2 ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators) เป็นค่าที่ใช้สำหรับวัดผลการดำเนินงานอาจมีลักษณะเป็นอัตราส่วน (Ratio) เช่น อัตราส่วนผลลัพธ์ที่ได้ต่อปัจจัยนำเข้าที่ใช้ อัตราส่วนผลการดำเนินงานในปัจจุบัน (t) ต่อผลการดำเนินงานในปีก่อนหน้า (t-1) เป็นต้น

2. แนวคิดการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน การที่จะวัดว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในระดับใดนั้น สามารถนำวิธีการต่างๆ มาใช้ได้หลากหลายวิธี โดยเครื่องมือที่นิยมนำมาใช้วัดผลลัพธ์ ได้แก่ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) และการนำอัตราส่วนทางการเงินที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้มีการนำวิธีการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) มาใช้ในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในต่างประเทศ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้รวบรวมรายละเอียดวิธีการวัดประสิทธิภาพทั้ง 2 วิธี คือ การวัดประสิทธิภาพด้วยอัตราส่วนทางการเงิน และการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) ดังมีรายละเอียดของแต่ละวิธีต่อไปนี้

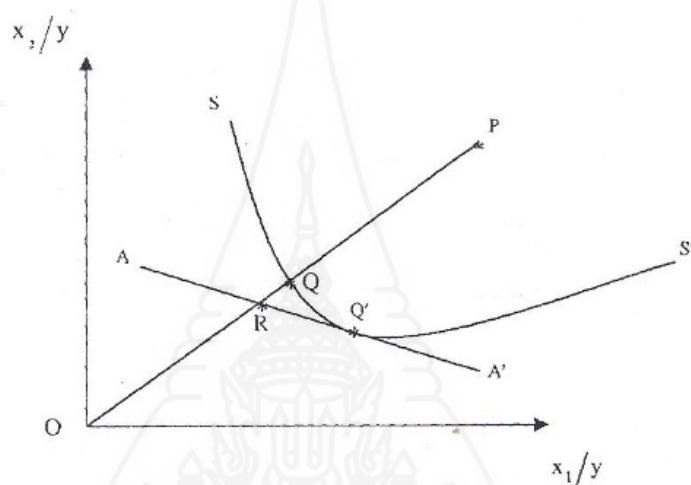
2.1 แนวคิดการวัดประสิทธิภาพด้วยอัตราส่วนทางการเงิน การวัดประสิทธิภาพด้วยอัตราส่วนทางการเงินเป็นการนำข้อมูลจากงบการเงินตั้งแต่ 2 รายการเปรียบเทียบกัน ผลที่ได้จะออกมาเป็นตัวเลขค่าหนึ่งแต่ไม่สามารถบอกความหมายอะไรของค่าตัวเลขนั้นได้ ต้องนำผลดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับผลลัพธ์อีกค่าหนึ่ง เช่น อัตราส่วนทางการเงินมาตรฐานของอุตสาหกรรม

อัตราส่วนทางการเงินของหน่วยธุรกิจอื่น หรืออัตราส่วนทางการเงินของหน่วยธุรกิจนั้นในอดีตเป็นต้น อัตราส่วนทางการเงินที่นิยมนำมาใช้ในการวัดผลลัพธ์ แบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ออกเป็น 4 วัตถุประสงค์ (Helfert, 1997, 99. 71-104) ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์หรือคุณภาพของสินทรัพย์ อัตราส่วนแสดงนโยบายในการบริหารหนี้สิน และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร สำหรับงานศึกษาเชิงประจักษ์ที่ใช้วิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เช่น การศึกษาของ Altman (1968), Hillestad (2007) และ Olson and Zoubi (2008) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานศึกษาบางงานได้ประยุกต์นำอัตราส่วนทางการเงินหลายๆ อัตราส่วนมาเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์จำแนกประเภท เพื่อที่จะสามารถแบ่งหน่วยวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสิทธิภาพกับกลุ่มที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การศึกษาของ Altman (1968) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวิธีการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเป็นวิธีที่ง่ายและได้รับการยอมรับมาเป็นเวลาช้านาน แต่วิธีการดังกล่าวก็ยังมีข้อเสีย คือ มักใช้ข้อมูลจากงบการเงินเท่านั้น จึงไม่สามารถแสดงถึงผลลัพธ์ที่ครบถ้วนทุกด้าน และไม่สามารถทราบค่าระดับผลลัพธ์ให้เห็นอย่างชัดเจนได้ ทำให้การวัดผลการปฏิบัติงานหรือประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วยวิธีการดังกล่าวอาจจะไม่สามารถให้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ

2.2 แนวคิดการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) การวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) เป็นการเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้ในแต่ละหน่วยธุรกิจกับคู่เทียบ ซึ่งเป็นค่าของหน่วยธุรกิจที่มีผลลัพธ์ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยธุรกิจที่กำลังศึกษาทั้งหมด แนวความคิดดังกล่าวเป็นการนำวิธีการศึกษาของ Debreu (1951) มาพัฒนาโดยพิจารณาหน่วยธุรกิจที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้ามากกว่า 1 ชนิด แนวคิดของ Farrell (1957) ได้แบ่งประสิทธิภาพออกเป็น 2 ส่วนคือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Technical Efficiency หรือ TE) เป็นการแสดงถึงความสามารถของหน่วยธุรกิจในการสร้างผลลัพธ์มากที่สุดภายใต้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่ กับประสิทธิภาพด้านการจัดสรร หรือประสิทธิภาพด้านราคา (Allocative Efficiency หรือ AE) ที่แสดงถึง ความสามารถของหน่วยธุรกิจในการใช้ปัจจัยนำเข้าในสัดส่วนที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขของระดับราคาของปัจจัยนำเข้าที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และเมื่อนำทั้งสองส่วนประกอบมาพิจารณาร่วมกันจะเรียกว่า ประสิทธิภาพโดยรวม (Total Economic Efficiency หรือ EE) นอกจากนี้การวัดประสิทธิภาพตามแนวทางดังกล่าวยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (Cooper, Seiford, & Tone, 2002, p.41)

2.2.1 การวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า (Input-orientated) เป็นการวัดประสิทธิภาพที่แสดงว่าหน่วยธุรกิจสามารถลดปัจจัยนำเข้าได้มากเท่าใด โดยไม่เปลี่ยนแปลงจำนวนผลลัพธ์ โดยสมมติในการดำเนินงานมีการใช้ปัจจัยนำเข้า 2 ชนิดคือ x_1 และ x_2 ในสัดส่วนที่มีต้นทุนต่ำที่สุดเพื่อการผลิตสินค้าและบริการชนิดหนึ่ง คือ y ภายใต้ข้อสมมติของผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant Return to Scale) แสดงได้ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 การวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าตามแนวคิดของ Farrell (1957)

ที่มา : จาก *Introduction to the Theory and Application of Data Envelopment Analysis* (p.27),
by E. Thanassoulis, 2001, MA: Kluwer Academic.

จากภาพ 3.2 เส้น ss' คือ เส้นผลผลิตเท่ากับหนึ่งหน่วย (Unit Isoquant) แสดงถึงลักษณะการใช้ปัจจัยนำเข้าในระดับต่างๆ ที่ทำให้ได้ผลลัพธ์ในจำนวนหนึ่งหน่วยเท่ากัน ตลอดทั้งเส้น จึงทำให้เส้นดังกล่าวแสดงถึงความเป็นไปได้เชิงเทคนิคของการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเรียกจุดทุกจุดในการดำเนินงานที่อยู่บนเส้นดังกล่าวว่าเป็นจุดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะการดำเนินงานได้ใช้สัดส่วนของปัจจัยนำเข้าทั้ง x_1 และ x_2 ในระดับที่ต่ำที่สุดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ y จำนวนหนึ่งหน่วยแต่ในกระบวนการดำเนินงานจริงอาจไม่สามารถดำเนินงานบนเส้นดังกล่าวได้ เช่น ณ จุด P มีการใช้ปัจจัยนำเข้าเพิ่มขึ้นแต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังคงเท่ากับหนึ่งหน่วยเท่าเดิม แสดงว่าการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยความไม่มี

ประสิทธิภาพดังกล่าวจะวัดได้จากจำนวนของปัจจัยนำเข้าที่สามารถลดลงหรือประหยัดได้ โดยไม่ลดจำนวนผลลัพธ์ จากภาพปัจจัยนำเข้าที่สามารถลดลงได้ คือ ระยะเวลา PQ ส่วนอัตราของปัจจัยนำเข้าที่ประหยัดได้ คือ QP/OP ดังนั้น ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคจึงเท่ากับ $1-QP/OP$ หรือเท่ากับ OQ/OP

อย่างไรก็ตามแม้ว่า ณ จุด Q จะแสดงถึงจุดที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคสูงที่สุด แต่จุดดังกล่าวอาจไม่ใช่จุดที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้าในสัดส่วนที่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีการนำราคาของปัจจัยนำเข้าแต่ละชนิดมารวมพิจารณา ดังนั้น การวัดประสิทธิภาพด้านการจัดสรร จึงเป็นการพิจารณาว่าหน่วยธุรกิจใดมีประสิทธิภาพด้านการใช้ทรัพยากรสูงสุด โดยพิจารณาหน่วยธุรกิจที่มีการดำเนินงาน ณ จุดที่เส้นราคาของปัจจัยนำเข้า (AA') สัมผัสกับเส้นผลผลิตเท่ากับ (SS') คือ จุด Q' ดังนั้น ตามภาพจะเห็นว่าประสิทธิภาพด้านการจัดสรรแสดงได้จากสัดส่วนของระยะ OR/OQ โดยระยะ QR แสดงถึงความสามารถของหน่วยธุรกิจในการลดต้นทุนในการดำเนินงานลงได้หากหน่วยธุรกิจมีการเลือกใช้สัดส่วนของปัจจัยนำเข้าแต่ละชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ระดับราคาที่กำหนด และเมื่อพิจารณาทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิค กับประสิทธิภาพด้านการจัดสรร รวมเรียกว่า ประสิทธิภาพโดยรวม ซึ่งเท่ากับ OR/OP โดยสามารถหาได้จากผลคูณระหว่างประสิทธิภาพเชิงเทคนิคกับประสิทธิภาพด้านการจัดสรร คือ $(OQ/OP)(OP/OQ)$ และระดับประสิทธิภาพทั้งสามประเภทดังกล่าวจะมีค่าระหว่าง 0 และ 1 (Coelli, Rao, & Battese, 1998, pp.135-136)

2.2.2 การวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ (Output-orientated) เป็นการวัดประสิทธิภาพที่ทำให้ทราบได้ว่าหน่วยธุรกิจจะสามารถขยายปริมาณผลลัพธ์ให้เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเท่าใดโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ปัจจัยนำเข้า ด้วยการนำเส้นเป็นไปได้ในการผลิต หรือเส้นเป็นไปได้ในดำเนินงาน (Production Possibility Frontier หรือ PPF) มาใช้พิจารณาเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ ในการวัดประสิทธิภาพ โดยสมมติว่าในการดำเนินงานมีการใช้ปัจจัยนำเข้าเพียงชนิดเดียวคือ x_1 เพื่อทำการผลิตให้ได้ผลลัพธ์ 2 ชนิด คือ y_1 และ y_2 (ดังแสดงในภาพที่ 3.3) และกำหนดให้ ZZ' แทนเส้น PPF ทำให้พื้นที่ภายใต้เส้นดังกล่าวเป็นการแสดงถึงขอบเขตที่เป็นไปได้ของการนำปัจจัยนำเข้า x_1 มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ปริมาณผลลัพธ์ y_1 และ y_2 ตามที่ต้องการ

นอกจากนี้การวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) ยังสามารถแบ่งวิธีการประมาณค่าระดับประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการทางสถิติได้ 2 ประเภท คือ สถิติแบบอิงพารามิเตอร์ และสถิติแบบไม่อิงพารามิเตอร์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถิติแบบอิงพารามิเตอร์ (Parametric) เป็นสถิติที่นำมาใช้เพื่อการทดสอบหรือการอ้างอิงทางสถิติ โดยข้อมูลที่ใช้จะต้องเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Scale) และจำเป็นที่จะต้องทราบสมมติฐานเกี่ยวกับรูปแบบการกระจาย คือ ลักษณะของประชากรต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ (Normality of Population) หรืออาจจะต้องกำหนดเงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างประชากร นอกจากนี้ค่าความแปรปรวนจะต้องคงที่ (Stability of Variance) สำหรับการประมาณค่าระดับประสิทธิภาพโดยใช้สถิติแบบอิงพารามิเตอร์สามารถแบ่งออกได้เป็น การประมาณค่าขอบเขตเชิงกำหนด (Deterministic Frontier) การประมาณค่าขอบเขตความน่าจะเป็น (Probabilistic Frontier) และการประมาณค่าขอบเขตเชิงสุ่ม (Stochastic Frontier) อย่างไรก็ตามแม้ว่าการใช้วิธีการวัดประสิทธิภาพโดยใช้สถิติแบบอิงพารามิเตอร์มีข้อกำหนดให้ต้องระบุรายละเอียดรูปแบบของฟังก์ชันอย่างชัดเจน จึงทำให้สามารถแยกผลกระทบของตัวรบกวนอื่นๆ (Noise) ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ออกจากความไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ค่าประสิทธิภาพที่ได้มีค่าใกล้เคียงความเป็นจริง แต่วิธีการวัดประสิทธิภาพที่ใช้สถิติแบบดังกล่าวอาจจะใช้ไม่ได้ผลกับการวัดประสิทธิภาพที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์พร้อมกันหลายตัว (Thanassoulis, 2001, p.9)

สถิติแบบไม่อิงพารามิเตอร์ (Non-parametric) เป็นสถิติที่ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับรูปแบบการกระจายของข้อมูล (บุญธรรม กิจปริดาภิวิสุทธิ, 2549, หน้า 244) หรือมีข้อกำหนดว่าข้อมูลที่ใช้จะต้องเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ หรือมีการวัดระดับช่วง (Interval) เพียงแต่กำหนดให้หน่วยวิเคราะห์ต้องเป็นอิสระต่อกัน และการแจกแจงของประชากรจะต้องมีความต่อเนื่องกันเท่านั้น สำหรับการประมาณค่าระดับประสิทธิภาพโดยใช้สถิติแบบไม่อิงพารามิเตอร์จะนำวิธีการคณิตศาสตร์ หรือเทคนิคโปรแกรมเชิงเส้นตรง (Linear Programming) มาใช้ และ Charnes, Cooper, and Rhodes (1978) ได้พัฒนาวิธีการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดดังกล่าวจนกลายเป็นการวิเคราะห์แบบ Data Envelopment Analysis (DEA) ทำให้การวัดประสิทธิภาพโดยวิธีนี้สามารถหลีกเลี่ยงข้อจำกัดที่ไม่จำเป็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของฟังก์ชัน และไม่ต้องกำหนดข้อสมมติที่เกี่ยวกับการกระจายในทอมนของความไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้วิธี DEA ยังเหมาะสมสำหรับการประมาณค่าความไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อการดำเนินงานมีการใช้ปัจจัยนำเข้า และได้ผลลัพธ์มากกว่า 1 ชนิด รวมทั้งการประมาณค่าขอบเขตของกำไรหรือต้นทุนหลายชนิดที่มีความยุ่งยากในการหาข้อมูลด้านราคา (Coelli et al., 1998, p.17) รวมทั้งยังสามารถใช้ได้ดีกับการหา

ประสิทธิภาพในกรณีที่จำนวนตัวอย่างมีขนาดเล็ก (Tripe, 2004, p.6) ซึ่งการนำวิธีการวัดประสิทธิภาพ DEA มาใช้ จะทำให้สามารถหาขอบเขต (Frontier) ของหน่วยธุรกิจ เพื่อหาสัดส่วนการใช้ปัจจัยนำเข้าที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรือสัดส่วนของการดำเนินงานที่ได้ผลลัพธ์มากที่สุด ภายใต้ปัจจัยนำเข้าต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด

2.3 แนวคิดการวัดประสิทธิภาพโดยวิธี DEA สำหรับการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้วิธีการวัดประสิทธิภาพโดยวิธี DEA เนื่องจากข้อมูลมีลักษณะเหมาะสมกับข้อดีต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น และสามารถแบ่งออกเป็นแบบจำลองย่อย โดยการพิจารณาจากข้อสมมติฐานของอัตราผลตอบแทนต่อขนาด (Return to Scale) ได้ 2 แบบจำลอง คือ แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ กับแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร ดังรายละเอียดของแต่ละแบบจำลองต่อไปนี้

2.3.1 แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่
แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (The Constant Returns to Scale (CRS) DEA Model or CCR Model) หรือแบบจำลอง DEA พื้นฐาน (Basic DEA Model) เป็นแบบจำลองที่มีขั้นตอนในการวัดประสิทธิภาพ 2 ขั้นตอน คือขั้นแรกเป็นการสร้างเส้นเป็นไปได้อในการผลิต หรือเส้นเป็นไปได้อในการดำเนินงาน (PPF) ขั้นต่อมาทำการประมาณค่าการขยายจำนวนผลลัพธ์สูงสุดที่จะเป็นไปได้อ หรือการลดลงของระดับการใช้ปัจจัยนำเข้าในเส้นเป็นไปได้อในการดำเนินงานของธุรกิจนั้น โดยกำหนดให้มีคุณสมบัติดังนี้ (Thanassoulis, 2001, p.38)

- 1) มีการสอดแทรก (Interpolation) ในการเลือกใช้ระหว่างปัจจัยนำเข้า และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับทางทฤษฎี
- 2) การดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพมีโอกาสเกิดขึ้นได้ กล่าวคือ อาจเป็นการดำเนินงานที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้าเกินความจำเป็น (Input Surplus) หรือได้ผลลัพธ์จำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น (Output Slack)
- 3) การดำเนินงานนั้นเป็นการดำเนินงานที่มีอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ แต่ไม่ส่งผลต่อผลิตภาพ (Productivity)
- 4) ในกรณีที่ไม่มีการใช้ปัจจัยนำเข้าจะต้องไม่มีผลลัพธ์เกิดขึ้น
- 5) เส้นเป็นไปได้อในการดำเนินงาน ต้องประกอบด้วยข้อมูลของทุกหน่วยธุรกิจและทุกหน่วยธุรกิจที่ทำการศึกษาค้องมีเทคโนโลยีในการดำเนินงานเหมือนกัน

ในกรณีที่หน่วยธุรกิจแต่ละหน่วยมีการใช้ปัจจัยนำเข้า (x) เพียงชนิดเดียว และทำให้เกิด ผลลัพธ์ (y) เพียงชนิดเดียว สามารถนำมาเขียนเป็นความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระหว่างปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ดังสมการที่ (1) (Thanassoulis, 2001, p.41)

$$\begin{aligned}
 X &= \lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_n x_n \\
 y &= \lambda_1 y_1 + \lambda_2 y_2 + \dots + \lambda_n y_n \\
 \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n &= k, \quad \lambda_j \geq 0, j = 1, 2, \dots, n
 \end{aligned} \quad \dots(1)$$

เมื่อ x, y คือ ปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ ของหน่วยธุรกิจที่ศึกษา (j) จำนวน n หน่วย โดยแต่ละหน่วยธุรกิจ มีการใช้ปัจจัยนำเข้าที่มีเพียงชนิดเดียวในระดับต่างๆ ($x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$) รวมทั้งแต่ละหน่วยธุรกิจได้ผลลัพธ์จากการดำเนินงานเพียงชนิดเดียวในระดับต่างๆ ($y_1, y_2, y_3, \dots, y_n$) เช่นเดียวกัน k คือ ค่าถ่วงน้ำหนักของการใช้ปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ที่ได้ของแต่ละหน่วยธุรกิจ ทำให้ $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3, \dots, \lambda_n$ เป็นค่าถ่วงน้ำหนักของปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ของแต่ละหน่วยธุรกิจเมื่อเทียบกับทั้งกลุ่มที่ทำการศึกษาและเนื่องจากมีข้อสมมติฐานของแบบจำลองคือ มีอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ ทำให้ $\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n = 1$ อย่างไรก็ตามเนื่องจากในสภาพการดำเนินงานจริงอาจมีความไม่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นได้ ประกอบกับลักษณะการดำเนินงานมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมือนกัน ทำให้สามารถเขียนสมการที่ (1) ใหม่ได้ดังสมการที่ (2) (Thanassoulis, 2001, p.42)

$$\begin{aligned}
 \lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_n x_n &\leq x \\
 \lambda_1 y_1 + \lambda_2 y_2 + \dots + \lambda_n y_n &\geq y \\
 \lambda_j &\geq 0, \quad j = 1, 2, \dots, n
 \end{aligned} \quad \dots(2)$$

จากการวัดประสิทธิภาพโดยใช้แบบจำลอง CRS สามารถเลือกพิจารณาได้ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลลัพธ์ ทำให้แบบจำลองในสมการที่ (2) สามารถเปลี่ยนรูปเป็น 3 รูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบจำลอง CRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาว่าจะใช้ปัจจัยนำเข้าให้น้อยที่สุดเท่ากับเท่าใด จึงจะทำให้การดำเนินงานได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด จากสมการที่ (2) จึงสามารถเขียนในรูปของสมการโปรแกรมเชิงเส้นตรงที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าของแต่ละหน่วยธุรกิจได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (3) (Thanassoulis, 2001, p.42)

$$\begin{aligned}
 &\text{Min } z \\
 &\text{Subject to } \lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_n x_n \leq zx_j \\
 &\quad \lambda_1 y_1 + \lambda_2 y_2 + \dots + \lambda_n y_n \geq y_j \\
 &\quad \lambda_j \geq 0, \quad j = 1, 2, \dots, n; \quad z \text{ ไม่มีข้อจำกัด}
 \end{aligned} \quad \dots(3)$$

เมื่อ z คือ ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งเป็นสัดส่วนของปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามจำนวนที่ต้องการ λ คือ ค่าถ่วงน้ำหนักของการใช้ปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ที่ได้แต่ละชนิด โดยมีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับการใช้ปัจจัยนำเข้าที่อาจต้องใช้มากกว่าจำนวนที่เหมาะสม และผลลัพธ์ที่ได้ก็น้อยกว่าจำนวนที่เหมาะสม นอกจากนี้แบบจำลองดังกล่าวยังสามารถประยุกต์ใช้สำหรับวัดประสิทธิภาพของหน่วยธุรกิจที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้าและได้ผลลัพธ์หลายชนิด (Multi-input Multi-output) โดยกำหนดให้หน่วยธุรกิจมีจำนวนทั้งหมด n หน่วย และในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจจะมีการใช้ปัจจัยนำเข้า (x_i) จำนวน m ชนิดเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ (y_r) จำนวน s ชนิดทำให้การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีระดับการใช้ปัจจัยนำเข้า (x_{ij}) และได้ระดับของผลลัพธ์ (y_{rj}) สามารถหาระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคได้จาก k_{j_0} ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (4) (Thanassoulis, 2001, p.66)

$$\begin{aligned} \text{Min} \quad & k_{j_0} - \varepsilon \left(\sum_{i=1}^m S_i^- + \sum_{r=1}^s S_r^+ \right) \\ \text{Subject to} \quad & \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij} = k_0 x_{ij_0} - S_i^- \quad i = 1, 2, \dots, m, j = 1, 2, \dots, n \\ & \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj} = S_r^+ + y_{rj_0} \quad r = 1, 2, \dots, s \\ & \lambda_j, S_i^-, S_r^+ \geq 0 \quad \forall i, r, k_0 \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(4) \end{aligned}$$

เมื่อ k_{j_0} คือ ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิค หรือประสิทธิภาพเชิงเทคนิคด้านปัจจัยนำเข้า ส่วน $k_{j_0}^*$ คือ ค่าที่เหมาะสมของ k_{j_0} ของหน่วยธุรกิจที่ j_0 หรือเป็นหน่วยธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ และ λ คือ ค่าถ่วงน้ำหนักของการใช้ปัจจัยนำเข้า และผลลัพธ์ที่ได้แต่ละชนิด ในขณะที่ S_i^- คือ ปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน และ S_r^+ คือ ผลลัพธ์ส่วนขาด สำหรับ $k_{j_0}^*$ จะมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 กล่าวคือ ถ้าเท่ากับ 1 แสดงว่าหน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพการดำเนินงานไม่มีส่วนเกินของปัจจัยนำเข้า (S_i^-) และไม่มีส่วนขาดของผลลัพธ์ (S_r^+) แต่ในกรณีที่ค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจอาจมีการใช้ปัจจัยนำเข้าเกินความจำเป็นหรือยังได้ผลลัพธ์น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

รูปแบบที่ 2 แบบจำลอง CRS ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ เป็นการวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาว่าจะสามารถขยายผลลัพธ์ให้เพิ่มขึ้นในอีกสัดส่วนเท่าใดจากจำนวนปัจจัยนำเข้าที่กำหนด ดังนั้น จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (4) หากพิจารณาด้านผลลัพธ์ ทำให้ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของแต่ละหน่วยธุรกิจเท่ากับ $1/h_{j_0}^*$ เมื่อ $h_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ h_{j_0} สามารถคำนวณได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (5) (Thanassoulis, 2001, p.68)

$$\begin{aligned} & \text{Max } h_{j_0} + \varepsilon \left(\sum_{i=1}^m I_i + \sum_{r=1}^s O_r \right) \\ & \text{Subject to } \sum_{j=1}^N \alpha_j x_{ij} = x_{ij_0} - I_i \quad i = 1, 2, \dots, m, j = 1, 2, \dots, n \\ & \quad \sum_{j=1}^n \alpha_j y_{rj} = O_r + h_{j_0} y_{rj_0} \quad r = 1, 2, \dots, s \\ & \quad \alpha_j \geq 0, j = 1 \dots N; I_i, O_r \geq 0; \forall i, r, h_{j_0} \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \\ & \quad 0 < \varepsilon < 1 \quad \dots(5) \end{aligned}$$

เมื่อ h_{j_0} คือ สัดส่วนของผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานเมื่อกำหนดระดับของการใช้ปัจจัยนำเข้า α คือ ค่าถ่วงน้ำหนักของผลลัพธ์ที่ได้แต่ละชนิด I_i^- คือ ปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน และ O_r^+ คือ ผลลัพธ์ส่วนขาด โดยค่า $h_{j_0}^*$ อาจมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 กล่าวคือ ถ้าค่า $h_{j_0}^*$ เท่ากับ 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานจึงไม่มีส่วนเกินของปัจจัยนำเข้า (I_i^-) และไม่มีผลลัพธ์ส่วนขาด (O_r^+) แต่ในกรณีมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าในการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจอาจมีการใช้ปัจจัยนำเข้าเกินความจำเป็นหรือได้ผลลัพธ์น้อยกว่าที่ควรจะเป็น และจากผลการศึกษาของ Cooper, Seiford and Tone (2000) แสดงให้เห็นว่า ค่า $h_{j_0}^*$ ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าเท่ากับค่า $1/h_{j_0}^*$ ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์นั้นมีค่าเท่ากัน (Cooper et al., 2002, p.58)

รูปแบบที่ 3 แบบจำลอง CRS ที่พิจารณาจากมูลค่าของผลลัพธ์และปัจจัยนำเข้า หรือแบบจำลอง Value-based DEA เป็นการศึกษาระดับประสิทธิภาพที่พิจารณาจากมูลค่าของผลลัพธ์และปัจจัยนำเข้านั้น มีข้อกำหนดว่าต้องทราบข้อมูลของอัตราการทดแทน (Substitution) และอัตราการใช้ปัจจัยนำเข้า ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (4) ซึ่งเป็นสมการในรูปแบบห่อหุ้มของการพิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า แล้วนำมาเป็นสมการควบคู่ (Dual) ตามรูปแบบ Value-based หรือเรียกว่า แบบจำลอง Value-based ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (6) (Thanassoulis, 2001, p.71)

$$\begin{aligned}
& \text{Max } \sum_{r=1}^S u_r y_{rj_0} \\
& \text{Subject to } \sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0} = 1 \\
& \sum_{r=1}^S u_r y_{rj} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} \leq 0 \quad j = 1, \dots, n \\
& u_r \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \\
& v_i \geq \varepsilon \quad i = 1, \dots, m \quad \dots(6)
\end{aligned}$$

จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (6) ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง Value-based ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า ($Dk_{j_0}^*$) เท่ากับ $\sum_{r=1}^S u_r^* y_{rj_0}$ เมื่อ u_r และ v_i เป็นสัดส่วนของผลลัพธ์ r ชนิด และสัดส่วนของการใช้ปัจจัยนำเข้า i ชนิดตามลำดับ โดยเงื่อนไข $\sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0} = 1$ เป็นข้อจำกัดมาตรฐาน (Normalization) ที่หลีกเลี่ยงปัญหาการได้สัดส่วนที่เหมาะสมหลายค่าเนื่องจากวิธี DEA สามารถพิจารณาผลลัพธ์ได้หลายตัว แสดงถึงระดับการใช้ปัจจัยนำเข้าในจำนวนที่เหมาะสม ดังนั้น ในกรณีที่ค่าความคลาดเคลื่อน (ε) มีค่าน้อยมากๆ แม้ว่าจะไม่เท่ากับศูนย์ก็จะทำให้ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านผลลัพธ์ ($h_{j_0}^*$) มีค่าใกล้เคียงกับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้า ($Dk_{j_0}^*$) แสดงว่าการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ $Dk_{j_0}^*$ มีค่าเท่ากับ 1

จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (6) เขียนเป็นข้อกำหนดและเงื่อนไขควบคู่ที่แสดงถึงแบบจำลอง Value-based ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (7) (Thanassoulis, 2001, p.73)

$$\begin{aligned}
& \text{Min } \sum_{i=1}^m \delta_i x_{ij_0} \\
& \text{Subject to } \sum_{r=1}^S \gamma_r y_{rj_0} = 1 \\
& \sum_{r=1}^S \gamma_r y_{rj} - \sum_{i=1}^m \delta_i x_{ij} \leq 0 \quad j = 1, \dots, n \\
& \gamma_r \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \\
& \delta_i \geq \varepsilon \quad i = 1, \dots, m \quad \dots(7)
\end{aligned}$$

จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (7) ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง Value-based ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ ($Dh_{j_0}^*$) เท่ากับ $\sum_{i=1}^m \delta_i^* x_{ij}$ เมื่อ δ_i คือ สัดส่วนการใช้จ่ายนำเข้าแต่ละชนิด γ_r คือ สัดส่วนการได้ผลลัพธ์แต่ละชนิด ดังนั้น ในกรณีที่ค่าความคลาดเคลื่อน (ϵ) มีค่าน้อยมากอาจทำให้ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ตามแบบจำลอง Value-based ($Dh_{j_0}^*$) เท่ากับค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ ($h_{j_0}^*$) หรือเท่ากับ $1/h_{j_0}^*$ ในรูปแบบสมการห่อหุ้ม

แบบจำลอง Value-based DEA ที่วัดระดับประสิทธิภาพจากมูลค่าของปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ เมื่อพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยนำเข้าตามสมการที่ (7) นำมาเขียนให้อยู่ในรูปแบบของสมการเส้นตรงได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (8) (Thanassoulis, 2001, p.74)

$$\begin{aligned}
 Dk_{j_0}^* &= \text{Max} \frac{\sum_{r=1}^s U_r y_{rj_0}}{\sum_{i=1}^m V_i x_{ij_0}} \\
 \text{Subject to} \quad &\frac{\sum_{r=1}^s U_r y_{rj}}{\sum_{i=1}^m V_i x_{ij}} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n \\
 &U_r \geq \epsilon \quad r = 1, \dots, s \\
 &V_i \geq \epsilon \quad i = 1, \dots, m \quad \dots(8)
 \end{aligned}$$

เมื่อ U_r คือ มูลค่าของผลลัพธ์ส่วนเพิ่ม และ V_i คือ มูลค่าของปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน และค่า $Dk_{j_0}^*$ แสดงถึงประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของหน่วยธุรกิจที่คำนวณจากสัดส่วนของมูลค่าของผลลัพธ์ทั้งหมดต่อมูลค่าของปัจจัยนำเข้าทั้งหมด ดังนั้นเมื่อค่า U_r^* และ V_i^* ที่เหมาะสมจะมีค่าเท่ากับ 1 จะทำให้ได้ค่า $Dk_{j_0}^*$ เท่ากับ 1 แสดงว่าหน่วยธุรกิจนั้นมีประสิทธิภาพ

2.3.2 แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร

จากการศึกษาในหัวข้อการวัดประสิทธิภาพของธุรกิจที่มีการดำเนินงานภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่เป็นการหาระดับผลิตภาพเฉลี่ย (Average Productivity) ที่วัดจากสัดส่วนของผลลัพธ์ต่อปัจจัยนำเข้าที่สมมติว่าขนาดของการดำเนินงานไม่เปลี่ยนแปลง และมักใช้กับธุรกิจที่มีขนาดการดำเนินงานในระดับที่เหมาะสม (Optimal Scale) แต่ในความเป็นจริงธุรกิจอาจไม่สามารถดำเนินงานในระดับที่เหมาะสมได้เนื่องจากสาเหตุบางประการ เช่น การแข่งขันที่ไม่สมบูรณ์ ข้อจำกัดทางการเงิน เป็นต้น จึงได้มีการนำเสนอแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตรา

ผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (The Variable Returns to Scale (VRS) DEA Model or BCC Model) มาใช้แทนแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) เพื่อใช้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจที่ขนาดของการดำเนินงานสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งจะสามารถช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากประสิทธิภาพของขนาดการใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS)

การพิจารณาภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) สามารถแบ่งอัตราผลตอบแทนต่อขนาดออกได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น ที่มักจะเกิดขึ้นในช่วงแรกของการดำเนินงานในช่วงนี้แม้ว่าระดับของการใช้ปัจจัยนำเข้าเพิ่มขึ้นแต่อัตราส่วนผสมของปัจจัยนำเข้ายังคงเดิม ทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของผลลัพธ์มีมากกว่าของปัจจัยนำเข้า (2) ระยะที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ เกิดขึ้นในช่วงของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานจากลักษณะอัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้นเป็นอัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง จึงทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของผลลัพธ์ในระยะนี้สูงที่สุด (3) ระยะที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลงมักเกิดขึ้นหลังช่วงที่การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ ในช่วงนี้อัตราการเพิ่มขึ้นของผลลัพธ์เริ่มลดลง (Cooper et al., 2002, p.85) จากข้อสมมติฐานของอัตราผลตอบแทนต่อขนาดที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถแบ่งแบบจำลองเป็นแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) และแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) แสดงเส้นขอบเขตประสิทธิภาพของทั้งสองแบบจำลองได้ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 เส้นขอบเขตประสิทธิภาพภายใต้แบบจำลอง CRS และแบบจำลอง VRS

ที่มา : จาก *Data Envelopment Analysis: A Comprehensive Text with Model.*

Applications, References and DEA-solver Software (p. 86), by W. W. Cooper, L. M.

Seiford, and K. Tone, 2002, MA: Kluwer Academic.

จากภาพที่ 3.4 จะเห็นได้ว่าเส้นขอบเขตประสิทธิภาพของแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) มีลักษณะเป็นเส้นตรงที่ลากจากจุดกำเนิด ในขณะที่เส้นขอบเขตประสิทธิภาพของแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) มีลักษณะเป็นเส้นโค้งเข้าหาจุดกำเนิด และจากลักษณะของเส้นขอบเขตประสิทธิภาพภายใต้แบบจำลองทั้งสองดังกล่าว เห็นได้ว่าการวัดประสิทธิภาพโดยใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) มีจำนวนหน่วยธุรกิจที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการวัดโดยใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS)

เนื่องจากการศึกษาการวัดประสิทธิภาพโดยใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปรจะมีลักษณะการศึกษาเช่นเดียวกันกับการศึกษาการวัดประสิทธิภาพโดยใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่กล่าวคือสามารถพิจารณาได้จากด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลลัพธ์ และด้านมูลค่าของผลลัพธ์และปัจจัยนำเข้า ดังนั้น ในการศึกษาการวัดประสิทธิภาพโดยใช้แบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร จึงสามารถแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า เป็นแบบจำลองที่นำแบบจำลอง CRS ในข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (4) มาปรับใช้โดยกำหนดให้หน่วยธุรกิจที่ศึกษา (j) มีจำนวน n หน่วย แต่ละหน่วยธุรกิจมีปัจจัยนำเข้า (i) จำนวน m ชนิด ได้ผลลัพธ์ (r) จำนวน s ชนิด ในขณะที่ x_{ij} คือ ระดับปัจจัยนำเข้าชนิดที่ i ของหน่วยธุรกิจที่ j และ y_{rj} คือ ระดับของผลลัพธ์ของแต่ละหน่วยธุรกิจ λ คือ สัดส่วนการใช้ปัจจัยนำเข้าและสัดส่วนการได้ผลลัพธ์ S_i^- คือ ปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน และ S_r^+ คือ ผลลัพธ์ส่วนขาด ดังนั้น สามารถหาระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้แบบจำลองนี้ได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (9) (Thanassoulis, 2001, p.129)

$$\begin{aligned}
 \text{Min} \quad & V k_{j_0} - \varepsilon \left(\sum_{i=1}^m S_i^- + \sum_{r=1}^s S_r^+ \right) \\
 \text{Subject to} \quad & \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij} = V k_{j_0} x_{ij_0} - S_i^- & i = 1, \dots, m \\
 & \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj} = S_r^+ + y_{rj_0} & r = 1, \dots, s \\
 & \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1 & j = 1, \dots, n \\
 & \lambda_j, S_i^-, S_r^+ \geq 0 \quad \forall i, r, V k_{j_0} & \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(9)
 \end{aligned}$$

เมื่อ Vk_{j_0} คือ ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าของแบบจำลอง VRS ค่า $Vk_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ Vk_{j_0} ของหน่วยธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ j_0 และเนื่องจากประสิทธิภาพเชิงเทคนิคดังกล่าวเป็นระดับประสิทธิภาพสุทธิที่รวมประสิทธิภาพด้านขนาดเข้าไปด้วย จึงต้องมีการเพิ่มเงื่อนไข $\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$ ที่เป็นข้อจำกัดของการโค้งเข้าหาจุดกำเนิด (Convexity) เข้าไปในแบบจำลองด้วย ดังนั้น ถ้าหน่วยธุรกิจมีค่า $Vk_{j_0}^*$ เท่ากับ 1 แสดงว่าหน่วยธุรกิจนั้นมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจึงไม่มีปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน (S_i^-) และผลลัพธ์ส่วนขาด (S_r^+) อีกทั้งค่าระดับประสิทธิภาพภายใต้แบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า ($Vk_{j_0}^*$) จะต้องไม่น้อยกว่าค่าระดับประสิทธิภาพใต้แบบจำลอง CRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า ($k_{j_0}^*$)

รูปแบบที่ 2 แบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ เป็นแบบจำลองที่นำแบบจำลองในข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (5) มาปรับรูปแบบใหม่ได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (10) (Thanassoulis, 2001, p.134)

$$\begin{aligned} & \text{Max } Vh_{j_0} + \varepsilon \left(\sum_{i=1}^m I_i + \sum_{r=1}^s O_r \right) \\ & \text{Subject to } \sum_{j=1}^n \alpha_j x_{ij} = x_{ij_0} - I_i \quad i = 1, \dots, m \\ & \quad \quad \quad \sum_{j=1}^n \alpha_j y_{rj} = O_r + z y_{rj_0} \quad r = 1, \dots, s \\ & \quad \quad \quad \sum_{j=1}^n \alpha_j = 1 \quad j = 1, \dots, n \\ & \quad \quad \quad \alpha_j, I_i, O_r \geq 0; \forall i, r, Vh_{j_0} \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \\ & \quad \quad \quad 0 < \varepsilon < 1 \quad \dots(10) \end{aligned}$$

เมื่อ $Vh_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ Vh_{j_0} ซึ่งเป็นค่าสูงที่สุดของระดับผลลัพธ์ของหน่วยธุรกิจที่จะสามารถขยายได้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในระดับการใช้ปัจจัยนำเข้า α คือ สัดส่วนการใช้ปัจจัยนำเข้าและได้ผลลัพธ์แต่ละชนิด I_i^- คือ ปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน O_r^+ คือ ผลลัพธ์ส่วนขาด และจากการที่ระดับประสิทธิภาพที่พิจารณาทางด้านผลลัพธ์ในแบบจำลอง CRS เท่ากับ $1/h_{j_0}^*$ ทำให้การวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ของแบบจำลอง VRS จึงหาได้จาก $1/Vh_{j_0}^*$ เช่นเดียวกัน โดยที่ $1/Vh_{j_0}^*$ จะต้องมีค่าไม่น้อยกว่า $1/h_{j_0}^*$ ที่หาได้จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (5) ดังนั้น ถ้าค่าระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคด้านผลลัพธ์ของแบบจำลอง VRS $1/Vh_{j_0}^*$ หรือ $Vh_{j_0}^*$ เท่ากับ 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ไม่มีผลลัพธ์ส่วนขาด (O_r^+) และปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน (I_i^-) จากการดำเนินงาน

รูปแบบที่ 3 แบบจำลอง VRS ที่พิจารณาจากมูลค่าของผลลัพธ์และปัจจัยนำเข้า เป็นการนำแบบจำลอง VRS ทั้งจากสมการที่ (9) และสมการที่ (10) มาปรับให้อยู่ในรูปแบบของสมการควบคู่ จะได้รูปแบบของการหาค่าระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าตามแบบจำลอง Value-based ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (11) (Thanassoulis, 2001, p.137)

$$\begin{aligned}
 \text{Max } P_{j_0} &= \sum_{r=1}^s u_r y_{rj_0} + \omega \\
 \text{Subject to } &\sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0} = 1 \\
 &\sum_{r=1}^s u_r y_{rj} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} + \omega \leq 0 \quad j = 1, \dots, n \\
 &u_r \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \\
 &v_i \geq \varepsilon \quad i = 1, \dots, m \\
 &\omega \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(11)
 \end{aligned}$$

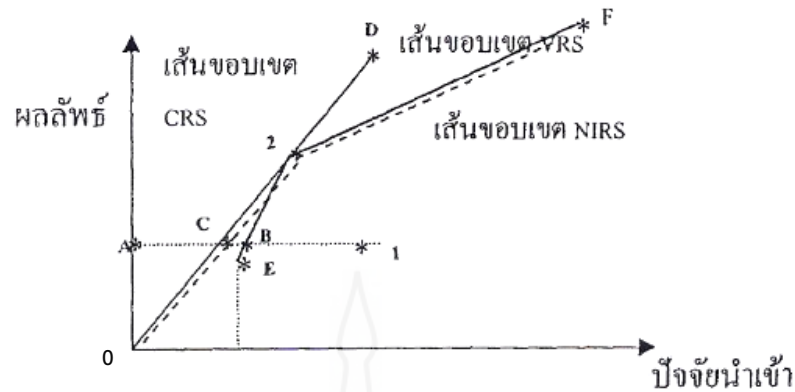
เมื่อ P_{j_0} เป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าตามแบบ Value-based โดยมี $P_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ P_{j_0} โดย ω คือ มูลค่าของปัจจัยนำเข้าส่วนเกินหรือผลลัพธ์ส่วนขาด ในขณะที่ค่า u_r และ v_i คือ สัดส่วนการได้ผลลัพธ์ที่ r และ สัดส่วนการใช้จ่ายปัจจัยนำเข้าที่ i ตามลำดับ และเนื่องจาก $P_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ P_{j_0} ดังนั้นภายใต้แนวคิดในแบบจำลองนี้หน่วยธุรกิจจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีค่า $P_{j_0}^*$ เท่ากับ 1

เนื่องจากแบบจำลอง Value-based ภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปรจะมีความแตกต่างจากแบบจำลองภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ คือ มีตัวแปร ω ที่แสดงถึงสมการควบคู่ของการโค้งเข้าหาจุดกำเนิด ดังนั้นในกรณีที่ค่าของ ω เท่ากับ 0 แสดงว่าการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีความเหมาะสมและอยู่บนเส้นประสิทธิภาพและเมื่อนำสมการที่ (11) มาปรับใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ตามแบบจำลอง VRS จะได้สมการที่ (12) (Thanassoulis, 2001, p.139)

$$\begin{aligned}
\text{Min} \quad & g_{j_0} = \sum_{i=1}^m \delta_i x_{ij_0} + \omega \\
\text{Subject to} \quad & \sum_{r=1}^s \gamma_r y_{rj_0} = 1 \\
& \sum_{r=1}^s \gamma_r y_{rj_0} - \sum_{i=1}^m \delta_i x_{ij} - \omega \leq 0 \quad j = 1, \dots, n \\
& \gamma_r \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \\
& \delta_i \geq \varepsilon \quad i = 1, \dots, m \\
& \omega \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(12)
\end{aligned}$$

เมื่อ g_{j_0} เป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง VRS ที่พิจารณา ด้านผลลัพธ์ตามแบบจำลอง Value-based โดยมี $g_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ g_{j_0} ω คือ มูลค่าของ ปัจจัยนำเข้าส่วนเกินหรือผลลัพธ์ส่วนขาดในขณะที่ค่า γ_r และ δ_i คือ สัดส่วนการได้ผลลัพธ์ที่ r และสัดส่วนการใช้ปัจจัยนำเข้าที่ i ตามลำดับ และเนื่องจาก $g_{j_0}^*$ เป็นค่าที่เหมาะสมของ g_{j_0} และการ ที่ระดับประสิทธิภาพที่พิจารณาทางด้านผลลัพธ์ในแบบจำลอง CRS เท่ากับ $1/h_{j_0}^*$ ทำให้ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในแบบจำลอง VRS ที่พิจารณาด้านผลลัพธ์ตามแบบจำลอง Value-based เท่ากับ $1/g_{j_0}^*$ ดังนั้น ถ้าหน่วยธุรกิจมีค่า $1/g_{j_0}^*$ หรือ $g_{j_0}^*$ เท่ากับ 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วย ธุรกิจนั้นมีประสิทธิภาพกล่าวคือ ไม่มีผลลัพธ์ส่วนขาดและปัจจัยนำเข้าส่วนเกิน

รูปแบบที่ 4 ประสิทธิภาพด้านขนาด แสดงถึงขนาดของการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพของหน่วยธุรกิจ เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการวัดประสิทธิภาพภายใต้ข้อ สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร โดยประสิทธิภาพด้านขนาดพิจารณาจากสัดส่วน ระหว่างประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนที่ ขนาดคงที่ (CRS) หรือ TE_{CRS} กับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้ สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) หรือ TE_{VRS} และเนื่องจากการประมาณค่า ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐาน CRS จะมีค่าไม่เกินไปกว่าค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิค ภายใต้สมมติฐาน VRS ดังนั้นประสิทธิภาพด้านขนาด (SE) จึงมีค่าไม่เกิน 1 แสดงได้ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 ประสิทธิภาพด้านขนาด

ที่มา : จาก *Introduction to the Theory and Application of Data Envelopment Analysis* (p. 141),
by E. Thanassoulis, 2001, MA: Kluwer Academic.

จากภาพที่ 3.5 เส้นขอบเขตประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐาน CRS หรือ TE_{CRS} คือ เส้น OD และเส้นขอบเขตประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐาน VRS หรือ TE_{VRS} คือ เส้น EF หากพิจารณา ณ หน่วยธุรกิจที่ 1 จะเห็นว่า TE_{CRS} คือ $AC/A1$ ในขณะที่ TE_{VRS} คือ $AB/A1$ ทำให้ประสิทธิภาพด้านขนาด หรือ SE เท่ากับ $(AC/A1)/(AB/A1) = AC/AB$ โดยผลลัพธ์ของ AC/AB คือระยะทางระหว่างจุด B และ จุด C ซึ่งแสดงถึงค่าใช้จ่ายที่หน่วยธุรกิจที่ 1 จะสามารถประหยัดได้ถ้าหน่วยธุรกิจมีการดำเนินงาน ณ จุด C เพราะหน่วยธุรกิจดังกล่าวสามารถสร้างผลลัพธ์ได้เท่าเดิมแต่ใช้ปัจจัยนำเข้าน้อยลง ดังนั้น ถ้าค่าของ SE มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า TE_{CRS} เท่ากับ TE_{VRS} แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงขนาดในการดำเนินงานไม่มีผลต่อระดับผลิตภาพ แต่ในกรณีที่ SE มีค่าไม่เท่ากับ 1 แสดงว่า ขนาดของการดำเนินงานมีผลต่อระดับผลิตภาพ โดยผลิตภาพจะสูงขึ้นเมื่อมีการขยายขนาดของการดำเนินงาน และจะทำให้ผลิตภาพลดลงเมื่อมีการควบคุมขนาดของการดำเนินงาน และยิ่งค่า SE มีค่ามาก แสดงว่า ขนาดของการดำเนินงานมีผลต่อระดับผลิตภาพมากด้วย

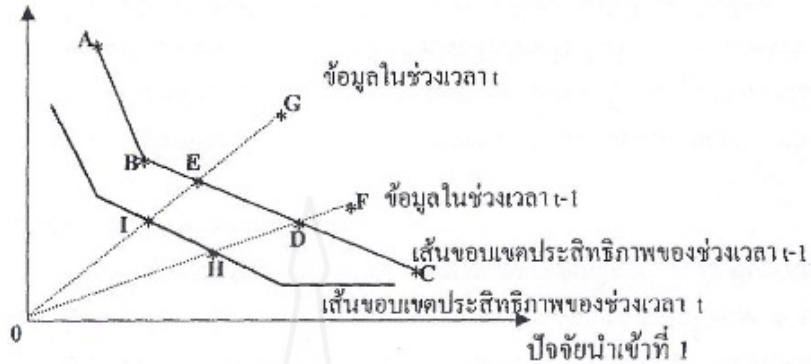
นอกจากนี้การวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐาน VRS หรือ TE_{VRS} จะทำให้ทราบว่าแต่ละหน่วยธุรกิจนั้นมีการดำเนินงาน ณ ระดับอัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) หรืออัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) เมื่อสร้างเส้นขอบเขตประสิทธิภาพภายใต้อัตราผลตอบแทนต่อขนาดไม่เพิ่มขึ้น (Non-increasing Return to Scale หรือ NIRS) โดยเพิ่ม

สมการข้อจำกัด $\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$ ในสมการที่ (11) และ $\sum_{j=1}^n \alpha_j = 1$ ในสมการที่ (12) ด้วย $\sum_{j=1}^n \lambda_j \leq 1$ และ $\sum_{j=1}^n \alpha_j \leq 1$ ตามลำดับได้ผลลัพธ์ใน 2 ลักษณะ คือ ถ้าค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้อัตราผลตอบแทนต่อขนาดไม่เพิ่มขึ้น หรือ TE_{NIRS} เท่ากับค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐาน VRS หรือ TE_{VRS} แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีการดำเนินงานภายใต้อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) และถ้าค่า TE_{NIRS} เท่ากับ TE_{CRS} แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีการดำเนินงานภายใต้อัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS)

3. แนวคิดการวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ การวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Productivity Change) จะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผลลัพธ์อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยนำเข้าของแต่ละช่วงเวลา โดยสามารถพิจารณาได้จากตัวเลขดัชนี (Index Number) ที่เรียกว่าตัวเลขดัชนีผลิตภาพ (Productivity Index Number) การวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพโดยใช้ดัชนี Malmquist ที่สามารถหาได้จากวิธี DEA เริ่มนำมาใช้โดย Fare, Rolf, Grosskopf, Norris, and Zhang (1989) และจากงานศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผลิตภาพจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้จากสาเหตุสองส่วน คือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Technological Change) กับการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Change) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของดัชนี Malmquist ออกเป็นสองส่วน คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) หรือ TE_{VRS} กับ ประสิทธิภาพด้านขนาด หรือ SE โดยดัชนี Malmquist สามารถคำนวณได้ทั้งจากการพิจารณาด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลลัพธ์

การวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพโดยดัชนี Malmquist ในกรณีที่กำหนดให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทั้งช่วงเวลาก่อนปีที่ศึกษา (t-1) และช่วงเวลาที่กำลังพิจารณา (t) สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3.6

ปัจจัยนำเข้าที่ 2

ภาพที่ 3.7 การวัดการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ที่มา : จาก *Introduction to the Theory and Application of Data Envelopment Analysis* (p. 180),
by E. Thanassoulis, 2001, MA: Kluwer Academic.

จากภาพที่ 3.7 การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของการดำเนินงานในช่วงเวลา t-1 คือ จุด F และในช่วงเวลา t คือ จุด G และสามารถหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิตของการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ ทั้งสองช่วงเวลา ได้เท่ากับ $[(OE/OG) \div (OD/OF)] \times [(OI/OG) \div (OH/OF)]^{1/2}$ และจากค่าเฉลี่ย ดังกล่าวสามารถนำมาจัดรูปแบบแยกส่วนประกอบใหม่ได้ดังนี้ (Thanassoulis, 2001, p.180)

$$[(OE/OG) \div (OD/OF)] \times [(OI/OG) \div (OH/OF)]^{1/2} = [(OI/OG) \div (OD/OF)] \times [(OE/OI) \div (OD/OH)]^{1/2}$$

จากส่วนประกอบข้างต้นแสดงให้เห็นว่าดัชนี Malmquist ณ จุด F ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพหน่วยธุรกิจ (Catch-up) กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ทำให้ขอบเขตการดำเนินงานของอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลง (Boundary Shift) ส่วนการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของหน่วยธุรกิจ วัดจากความห่างระหว่างเส้นขอบเขตประสิทธิภาพของช่วงเวลา t-1 และ t ซึ่งจากภาพ 3.7 อัตราส่วน OI/OG แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ณ จุด G ในช่วงเวลา t ส่วนอัตราส่วน OD/OF แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ณ จุด F

ในช่วงเวลา $t-1$ ดังนั้น ค่า Catch-up จึงแสดงถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ผ่านมา ($t-1$) โดยการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการดำเนินงานอาจเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค หรือประสิทธิภาพด้านขนาดในกรณีที่มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น และถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานลดลง

สำหรับส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นส่วนที่ใช้วัดการเคลื่อนที่ของเส้นขอบเขตประสิทธิภาพในช่วงเวลา $t-1$ และ t โดยใช้อัตราส่วน OE/OI เป็นการวัดระยะทางระหว่างเส้นขอบเขตประสิทธิภาพ ณ ระดับของส่วนผสมของปัจจัยนำเข้าในช่วงเวลา t ในขณะที่อัตราส่วน OD/OH เป็นการวัดระยะทางระหว่างเส้นขอบเขตประสิทธิภาพ ณ ระดับของส่วนผสมของปัจจัยนำเข้าในช่วงเวลา $t-1$ ส่วนการหาระยะการเคลื่อนย้ายของเส้นขอบเขตดังกล่าว จะใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต ดังนั้น ค่า Boundary Shift จึงแสดงถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาก่อนหน้า ($t-1$) กล่าวคือ ถ้าเท่ากับ 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจไม่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีจึงทำให้ขอบเขตการดำเนินงานของอุตสาหกรรมไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ทำให้ขอบเขตการดำเนินงานของอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น และถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า การดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ทำให้ขอบเขตการดำเนินงานของอุตสาหกรรมลดลง

เนื่องจากสามารถนำวิธีการ DEA มาใช้วัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพจากดัชนี Malmquist ได้ดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อกำหนดให้มีหน่วยธุรกิจ จำนวน n หน่วยที่ดำเนินงานในช่วงเวลา $t-1$ และ t แต่ละหน่วยธุรกิจจะมีการใช้ปัจจัยนำเข้า คือ x_{ij} สำหรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ y_{rj} ดังนั้น ดัชนี Malmquist ของแต่ละหน่วยธุรกิจที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าจึงสามารถหาได้จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (13) (Thanassoulis, 2001, p.181)

$$MI_j = [(C_{EF_T}^D)^t (C_{EF_T}^D)^t] \div [(C_{EF_T}^D)^{t-1} (C_{EF_T}^D)^{t-1}]^{1/2} \quad \dots(13)$$

เมื่อ $C_{EF_T}^D$ คือ เส้นขอบเขตของประสิทธิภาพเทคนิคทางด้านปัจจัยนำเข้าของหน่วยธุรกิจที่คำนวณได้จากข้อมูลในช่วงเวลาก่อน ($t-1$) ที่สัมพันธ์กับเส้นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของช่วงเวลาก่อน ($t-1$) ส่วน $C_{EF_T}^D$ หมายถึง ประสิทธิภาพที่คำนวณโดยวิธี DEA ภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) และจากงานศึกษาของ Fare and Grosskopf (1994)

แสดงให้เห็นว่าดัชนี Malmquist ที่พิจารณาทางด้านผลลัพธ์และพิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเท่ากัน สำหรับค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าในช่วงเวลาก่อน (t-1) สามารถหาได้จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (14) (Thanassoulis, 2001, p.182)

$$\begin{array}{ll}
 \text{Min} & k_{j_0} \\
 \text{Subject to} & \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij}^{t-1} - k_{j_0} x_{ij_0}^{t-1} \leq 0 \quad i = 1 \dots m \\
 & \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj}^{t-1} \geq y_{rj_0}^{t-1} \quad r = 1 \dots s \\
 & \lambda_j, j \geq 0 \\
 & k_{j_0} \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(14)
 \end{array}$$

ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าของแต่ละหน่วยธุรกิจ ณ เวลา t-1 เท่ากับ $k_{j_0}^*$ ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสมของ k_{j_0} ในข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (14) เมื่อการดำเนินงานใช้สัดส่วนของปัจจัยนำเข้าเท่ากับ λ ดังนั้น ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าระหว่างช่วงเวลายังสามารถหาได้จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (15) ดังนี้ (Thanassoulis, 2001, p.182)

$$\begin{array}{ll}
 \text{Min} & q_0 \\
 \text{Subject to} & \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij}^{t-1} - q_{j_0} x_{ij_0}^t \leq 0 \quad i = 1 \dots m \\
 & \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj}^{t-1} \geq y_{rj_0}^t \quad r = 1 \dots s \\
 & \lambda_j, j \geq 0 \\
 & q_{j_0} \quad \text{ไม่มีข้อจำกัด} \quad \dots(15)
 \end{array}$$

ผลของข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (15) ได้ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าของหน่วยธุรกิจที่ j ระหว่างสองช่วงเวลา ($C_EF_{T_{t-1}}^{D_t}$) จะมีค่าเท่ากับ q_{j_0} และมีค่าที่เหมาะสมเป็น $q_{j_0}^*$ ในสมการที่ (15) นอกจากนี้จะเห็นว่าในสมการที่ (14) และข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (15) ไม่มีการพิจารณาถึงปัจจัยนำเข้าส่วนเกินและผลลัพธ์ส่วนขาด แสดงว่า ผลผลิตภาพส่วนเกิน หรือผลิตภาพส่วนขาดไม่มีผลต่อเส้นขอบเขตประสิทธิภาพที่คำนวณ

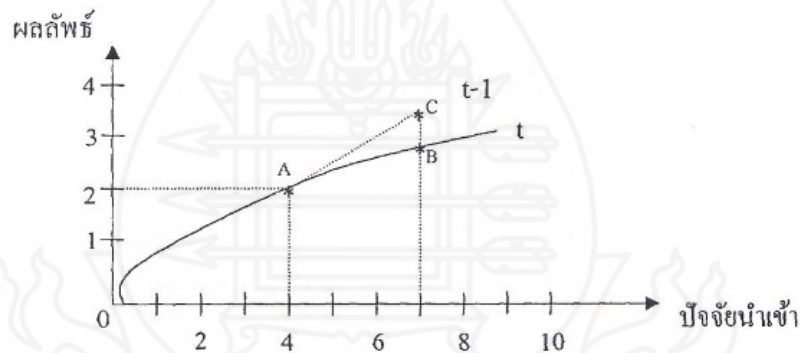
จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (13) ข้อกำหนดและเงื่อนไข(14) และข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (15) สามารถนำมาเขียนแยกเป็นส่วนเพื่อคำนวณหาดัชนี Malmquist ได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (16) (Thanassoulis, 2001, p.183)

$$MI_j = (C_{-}EF_T^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}) [(C_{-}EF_T^{D_t} \div C_{-}EF_T^{D_t}) (C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})]^{1/2}$$

...(16)

เมื่อกำหนดให้ MI_j แทนดัชนีผลิตภาพ Malmquist โดยที่ $(C_{-}EF_T^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})$ คือ การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Catch up) ในขณะที่ $[(C_{-}EF_T^{D_t} \div C_{-}EF_T^{D_t}) (C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})]^{1/2}$ คือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลทำให้อุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตการดำเนินงาน

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงขนาดการดำเนินงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนต่อขนาด ที่จะส่งผลต่อผลิตภาพของหน่วยธุรกิจที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3.8

ภาพที่ 3.8 ผลกระทบของขนาดการดำเนินงานที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

ที่มา : จาก *Introduction to the Theory and Application of Data Envelopment Analysis* (p.189),
by E. Thanassoulis, 2001, MA: Kluwer Academic.

จากภาพที่ 3.8 ถ้าสมมติว่า การดำเนินงานในช่วงเวลาก่อน (t-1) คือ ณ จุด A มีการใช้ปัจจัยนำเข้าจำนวน 4 หน่วย และได้ผลลัพธ์จำนวน 2 หน่วย ในขณะที่การดำเนินงานในช่วงเวลาที่กำลังพิจารณา (t) คือ ณ จุด B มีการใช้ปัจจัยนำเข้าจำนวน 7 หน่วย และได้ผลลัพธ์จำนวน 2.6 หน่วย จะเห็นว่า ลักษณะการดำเนินงานทั้งสองจุดมีอัตราผลตอบแทนต่อขนาดไม่คงที่ เมื่อนำมาหาค่าดัชนีผลิตภาพ Malmquist จะเท่ากับ $(2.6/7) \div (2/4) = 0.74$ ได้ค่าผลลัพธ์น้อยกว่า 1 แสดงว่า

ผลิตภาพในช่วงเวลาที่กำลังพิจารณา (t) ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาก่อน (t) กล่าวคือ จำนวนผลลัพธ์ต่อปัจจัยนำเข้า 1 หน่วยในช่วงเวลา t น้อยกว่าในช่วงเวลา t-1 เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของการดำเนินงานและจากการที่ประสิทธิภาพด้านขนาดหาได้จากสัดส่วนของ $TE_{CRS}^{D_t}$ ต่อ $TE_{VRS}^{D_{t-1}}$ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของขนาดในการดำเนินงานสามารถหาได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (17) (Thanassoulis, 2001, p.190)

$$MI_j = (V_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div V_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})(SC_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div SC_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})((C_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}) \div (C_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}))^{1/2} \dots(17)$$

เมื่อ $C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$, $V_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$ และ $SC_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$ คือ ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร และประสิทธิภาพด้านขนาดที่พิจารณาทางด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับในขณะนั้น $\frac{V_{-}EF_{T_t}^{D_t}}{V_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}}$ คือ ส่วน

ของการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค ภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร ที่อาจมีค่าเท่ากับ มากกว่า หรือน้อยกว่า 1 กล่าวคือ ถ้าเท่ากับ 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจไม่มีการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการดำเนินงานแต่ถ้ามากกว่า 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าช่วงเวลาก่อน แต่ถ้าน้อยกว่า 1 แสดงว่า หน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วน $\frac{SC_{-}EF_{T_t}^{D_t}}{SC_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}}$ แสดงถึง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในขนาดของการดำเนินงานที่มีต่อระดับผลิตภาพ ถ้าค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงในขนาดของการดำเนินงานไม่มีผลต่อระดับผลิตภาพ แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า ขนาดการดำเนินงานมีผลทำให้ผลิตภาพเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาก่อน และถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ขนาดการดำเนินงานมีผลทำให้ผลิตภาพลดลงจากช่วงเวลาก่อน สำหรับ $[(C_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}) \div (C_{-}EF_{T_t}^{D_t} \div C_{-}EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}})]^{1/2}$ คือ ส่วนของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่มีผลทำให้อุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตการดำเนินงาน

จากการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าธนาคารเฉพาะกิจมีบทบาทและหน้าที่ภายใต้กรอบของกฎหมาย มีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่างๆ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการวัดประสิทธิภาพของธนาคาร โดยวิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ตามแนวความคิดของ Farrell (1957) นี้เป็นการประยุกต์เทคนิคโปรแกรมเชิงเส้นตรง (Linear Programming) ในการสร้างเส้นขอบเขตข้อมูล เพื่อหาค่าระดับประสิทธิภาพ หลังจากนั้นจึง

หาการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพโดยใช้ดัชนีผลิตภาพ Malmquist ซึ่งได้รับความนิยมโดยนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น การวัดประสิทธิภาพของกลุ่มธุรกิจธนาคาร เป็นต้น ดังนั้นการเลือกตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงมาจากแนวความคิดของ Farrell (1957) โดยจะวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพจากการนำปัจจัยนำเข้ามาเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านผลลัพธ์ ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรทั้งในส่วนของการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

4. ทฤษฎีการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมบริการ จากแนวคิดของดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2545) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency) ที่หมายถึงการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของหน่วยธุรกิจที่พิจารณาจากสัดส่วนระหว่างผลลัพธ์ (Output) ที่ได้กับปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในการดำเนินงาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับคู่แข่ง โดยคู่แข่งอาจเป็นผลลัพธ์ของหน่วยปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) หรือผลงานของหน่วยธุรกิจอื่นโดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น อัตราส่วนทางการเงิน วิธีทางเศรษฐมิติ เป็นต้น (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2545, หน้า 11) จึงทำให้การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้ของแต่ละธนาคารกับคู่แข่ง และในการเปรียบเทียบระหว่างธนาคาร คู่เทียบจะเป็นค่าที่ได้จากธนาคารที่มีผลลัพธ์ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารที่กำลังศึกษาทั้งหมด หรืออาจกล่าวได้ว่าธนาคารนั้นเป็นธนาคารที่อยู่ในระดับแนวหน้า (Frontier) ส่วนธนาคารอื่นๆ จะมีศักยภาพหรือประสิทธิภาพที่ต่ำกว่า (Inefficiency) ซึ่งจะเห็นว่าการหาประสิทธิภาพดังกล่าวเป็นการประยุกต์มาจากทฤษฎีการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ แต่เนื่องจากธุรกิจธนาคารจัดเป็นอุตสาหกรรมบริการ ดังนั้นการศึกษาในบทนี้จึงศึกษาทฤษฎีการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมบริการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เมื่อก้าวถึงทฤษฎีการผลิต (Economic Production Theory) ในทางเศรษฐศาสตร์ โดย Farrell (1957) เป็นการศึกษาความสามารถของผู้ประกอบการที่ เป็นผู้ผลิตของหน่วยธุรกิจในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน วัตถุดิบ และเทคโนโลยีต่างๆ ให้เป็นผลลัพธ์ ในรูปแบบต่างๆ ตามที่ต้องการทั้งที่เป็นสินค้าและบริการ แต่เนื่องจากธนาคารเฉพาะกิจเป็นหน่วยธุรกิจบริการ ดังนั้นในการนำเสนอทฤษฎีการผลิตในหัวข้อนี้จึงมุ่งไปสู่การนำทฤษฎีการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ไปใช้สำหรับอุตสาหกรรมบริการ โดยประเด็นที่นำเสนอเริ่มตั้งแต่นิยามของการผลิต ปัจจัยนำเข้า ระยะเวลาในการดำเนินงาน และอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับอุตสาหกรรมบริการ Farrell (1957) กล่าวว่า การผลิต (Production) หมายถึง การที่หน่วยธุรกิจบริการได้ดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าและเพิ่มมูลค่าให้แก่ปัจจัยนำเข้าเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ที่ให้บริการ

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรต่างๆ ที่หน่วยธุรกิจใ้ในอุตสาหกรรมบริการนำมาใช้ในการผลิต ทั้งที่เป็นปัจจัยทางด้านกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน อาคารสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงวัสดุต่างๆ และปัจจัยทางด้านเงินทุน ประกอบด้วย เงินทุนและต้นทุนของเงินทุน หรือต้นทุนของเงินทุนเฉลี่ย (Weighted Average Cost of Capital) เป็นต้น เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับระยะเวลา หรือรอบการดำเนินงานจะทำให้สามารถแบ่งปัจจัยนำเข้าออกได้ 2 ประเภท คือ ปัจจัยคงที่ และปัจจัยผันแปร (Farrell, 1957, p. 254)

1. ปัจจัยคงที่ (Fixed Inputs) หมายถึง ปัจจัยนำเข้าที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามผลจากการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง กล่าวคือ ไม่ว่าปริมาณผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ปัจจัยนำเข้ดังกล่าวก็ยังถูกใช้ในจำนวนที่คงที่โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้วจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมเป็นอย่างมาก เช่น ที่ดิน อาคารสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เป็นต้น

2. ปัจจัยผันแปร (Variable Inputs) หมายถึง ปัจจัยนำเข้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลจากการดำเนินงาน เช่น แรงงาน และวัสดุต่างๆ เป็นต้น

ระยะเวลาในการดำเนินงานของ Farrell (1957) จะเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะการใช้ปัจจัยนำเข้า กล่าวคือ หากในรอบการดำเนินงานใดใช้ทั้งปัจจัยคงที่และปัจจัยผันแปรร่วมกันก็จะเรียกว่า เป็นการดำเนินงานในระยะสั้น แต่ถ้าในรอบการดำเนินงานใดมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยคงที่ให้เป็นปัจจัยผันแปรได้ แสดงว่า ในรอบการดำเนินงานนั้นจะใช้เฉพาะปัจจัยผันแปร ก็จะเรียกว่าเป็นการดำเนินงานในระยะยาว

อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานเป็นการพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้า ซึ่งอัตราดังกล่าวจะสะท้อนลักษณะการดำเนินงานของอุตสาหกรรมว่าอยู่ในช่วงใดของวัฏจักรธุรกิจ (Business Cycle) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 อัตรา คือ (Farrell, 1957, p. 256)

1. อัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing Return to Scale หรือ IRS) เป็นลักษณะการดำเนินงานที่เมื่อเพิ่มปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการดำเนินงานแล้ว จะส่งผลทำให้อัตราของผลลัพธ์ที่ได้สูงกว่าอัตราการเพิ่มของปัจจัยนำเข้า แสดงว่าหน่วยธุรกิจกำลังดำเนินงานอยู่ในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว (Recovery) หรือขยายตัว (Expansion) ทำให้ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการใช้ปัจจัยนำเข้าเพิ่มขึ้นได้

2. อัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant Return to Scale หรือ CRS) เป็นลักษณะการดำเนินงานที่เมื่อเพิ่มปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการดำเนินงานแล้ว จะส่งผลทำให้อัตราของผลลัพธ์ที่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากับปัจจัยนำเข้า อัตราดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจอยู่ในขั้นรุ่งเรืองสูงสุด (Peak) ของวัฏจักรธุรกิจจึงไม่สมควรขยายการลงทุนโดยการเพิ่มปัจจัยนำเข้าแต่ควรหาวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ให้นานที่สุด

3. อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing Return to Scale หรือ DRS) เป็นลักษณะของการดำเนินงานที่เมื่อเพิ่มปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการดำเนินงานแล้วทำให้อัตราของผลลัพธ์ที่ได้ลดลง แสดงว่าหน่วยธุรกิจกำลังดำเนินงานอยู่ในช่วงเศรษฐกิจซบเซา (Recession) จึงไม่สมควรขยายการลงทุน โดยเพิ่มปัจจัยนำเข้า แต่ควรปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จะแบ่งอธิบายเป็น 4 ส่วน คือ 1) การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ 2) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร 3) การประมาณค่าดัชนีผลิตภาพ และ 4) การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ในประเทศไทย คำว่า “การเปรียบเทียบ (Benchmark)” ยังเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ ซึ่งณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2544: หน้า 52) ให้ความเห็นว่าอันที่จริงการเปรียบเทียบมิใช่ศัพท์ใหม่ที่เพิ่งกำหนดขึ้น แต่ใช้เป็นศัพท์ในการสำรวจทางธรณีวิทยาที่ใช้ในการวัดระยะ โดยเปรียบเทียบกับจุดอ้างอิง ซึ่งถูกยืมมาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานที่ถูกพัฒนาขึ้นในทศวรรษที่ 1980 และต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของพอล เจมส์ โรแบร์ (2543: หน้า 10-11) ที่กล่าวเพิ่มเติมว่ามีการนำการเปรียบเทียบมาใช้ในการสำรวจธรณีวิทยาของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Geological Survey) เป็นการวัดระยะโดยเปรียบเทียบกับจุดที่ใช้อ้างอิง และผู้บุกเบิกการทำกรเปรียบเทียบที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดรายหนึ่ง คือ บริษัท Xerox ประเทศสหรัฐอเมริกา

เช่นเดียวกับความคิดเห็นของบุญดี บุญญากิจ และกมลวรรณ ศิริพานิช (2545: หน้า 3-4) ซึ่งกล่าวว่า สาเหตุสำคัญที่บริษัทนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ เนื่องจาก Xerox ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำในเรื่องการผลิตเครื่องถ่ายเอกสาร ประสบปัญหาด้านการตลาดอย่างรุนแรง บริษัทสูญเสีย

ความสามารถในการแข่งขันให้แก่บริษัทเครื่องถ่ายเอกสารของประเทศญี่ปุ่นที่เข้ามาตีตลาดด้วยราคาสินค้าที่ต่ำกว่าและคุณภาพดีกว่า Xerox จึงต้องค้นหาเครื่องมือและปรับปรุงองค์กรที่จะช่วยให้บริษัทสามารถกลับมาแข่งขันในตลาดได้อีกครั้ง และการเปรียบเทียบ คือ เครื่องมือหลักที่ Xerox เลือกลำมาใช้ปรับปรุงองค์กรของตน โดยการเปรียบเทียบในประเทศไทยมีมานานกว่า 50 ปีแล้ว แต่ยังไม่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและนำหลักการการเปรียบเทียบมาใช้ให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังและยังค่อนข้างเป็นเรื่องใหม่ โดยเริ่มมีการนำเครื่องมือนี้มาใช้ในการปรับปรุงองค์กรอย่างเป็นระบบในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา แต่ในต่างประเทศมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา การเปรียบเทียบได้รับการยอมรับและนำมาใช้มากขึ้นเพื่อความยั่งยืนขององค์กรและการปรับปรุงอย่างก้าวกระโดด

จากความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่าน พอสรุปได้ว่า “การเปรียบเทียบ (Benchmark)” หมายถึง กระบวนการวัดและเปรียบเทียบกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า และนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ดังนั้นการเปรียบเทียบจึงไม่ใช่เป็นการวิเคราะห์คู่แข่งหรือศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณเท่านั้น แต่เป็นวิธีการที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างในกระบวนการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จด้วยการวิเคราะห์ดูว่าผู้อื่นหรือคู่แข่งของเรา เขาทำในสิ่งที่แตกต่างไปจากเราอย่างไรเป็นสำคัญแล้วเราจะทำให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นสุดยอดอย่างต่อเนื่องนั้นได้อย่างไร

Benchmarking เป็นกระบวนการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีปฏิบัติ กับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งจากความหมายนี้ สรุปได้ว่าการทำ Benchmarking ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

1. การเปรียบเทียบวัด (Benchmark) ซึ่งในส่วนนี้ต้องมีการกำหนดตัววัด หรือที่เรียกว่า Key Performance Indicator (KPIs) ว่าจะเปรียบเทียบกับใคร ในเรื่องใด

2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ดี/เป็นเลิศ (Best Practices) จากผู้ที่ได้ดีกว่า โดยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากการเปรียบเทียบวัดให้รู้ถึงผู้ที่ได้ดีกว่า และเข้าไปเรียนรู้วิธีการปฏิบัติซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จหรือมีค่า Benchmark สูง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงองค์กรของตนเองตัววัดเป็นข้อมูลที่เรียกว่า “Benchmark” และค่าของตัววัดนั้นๆ เรียกว่า Benchmark เช่น บริษัท ก. ต้องการปรับปรุงเวลาที่ใช้ในการส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ซึ่งสมมติว่าปัจจุบันใช้เวลา 1 วัน และทราบข้อมูลว่าภายใต้เงื่อนไขและกระบวนการเดียวกัน มีบริษัท ข. ซึ่งใช้เวลาส่งมอบผลิตภัณฑ์เพียง 1 ชั่วโมง ในกรณีนี้กล่าวได้ว่าระยะเวลาที่ใช้ในการส่งมอบ

ผลิตภัณฑ์ให้แก่อุณหภูมิ คือ Benchmark เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ และค่าของระยะเวลาที่ใช้เปรียบเทียบ เป็นค่า Benchmark ในการกำหนดว่าองค์กรควรเปรียบเทียบกับผู้ที่มีผลการปฏิบัติที่ดีกว่าในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กรว่าต้องการปรับปรุงไปสู่ระดับใด หรือต้องการแข่งขันกับคู่แข่งในระดับใด เช่น ระดับอุตสาหกรรม ระดับภูมิภาค หรือระดับโลก อย่างไรก็ตาม ค่าของ Benchmark เป็นตัวเลขซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น การปรับปรุงองค์กร โดยการเปรียบเทียบวัดและเรียนรู้จากผู้ที่ทำได้ดีกว่าจึงต้องมีการทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เนื่องจากผู้ที่ทำได้ดีกว่าก็ย่อมมีการปรับปรุงตลอดเวลา วิธีปฏิบัติของผู้ที่ทำได้ดีกว่า/เป็นเลิศ (Best Practices) เป็นข้อมูลสำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงองค์กร ในการทำ Benchmarking ยังมีความสับสนกับคำว่า “Best” ของ Best Practices โดยคิดว่าเป็นการยากที่จะพูดว่าเป็นวิธีปฏิบัติ “ที่ดีที่สุด” ทำให้หลายองค์กรที่ทำ Benchmarking ใช้คำว่า Good Practices หรือ Better Practices แทน อย่างไรก็ตาม ในที่นี้ Best Practices หมายถึง วิธีปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือ วิธีปฏิบัติที่นำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศซึ่งเหมาะสมกับองค์กรนั้น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ หรือเหมาะสมกับทุกองค์กร ก็จะทำได้ทำให้สามารถใช้คำว่า Best Practices ได้ ดังนั้นในการเรียนรู้ Best Practices จากผู้ที่ทำได้ดีกว่า เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเอง ผู้ใช้ต้องนำมาประยุกต์ให้เหมาะกับองค์กรของตนเองด้วย

Benchmarking หรือที่เราเรียกว่า การเทียบเคียง การเทียบรอย การเปรียบเทียบ หรือในที่นี้เรียกว่า การเปรียบเทียบความสามารถอย่างเป็นระบบ Benchmarking มาจากศัพท์ของนักสำรวจทางธรณีวิทยา ในเรื่องการสำรวจพื้นที่ ตัวเทียบเคียงเป็นเครื่องหมายที่ทำขึ้นบนหิน อาคาร หรือผนัง และใช้เป็นจุดอ้างอิงในการวัดตำแหน่งหรือความสูงของการสำรวจภูมิประเทศหรือกระแสน้ำขึ้นน้ำลง แต่ในปัจจุบัน ตัวเทียบเคียงกลายเป็นจุดในการมองสำหรับทำการวัด และนำมาใช้เป็นมาตรฐานเพื่อเทียบกับสิ่งอื่นที่สามารถวัดได้

ปัจจุบัน Benchmarking ถือเป็นกระบวนการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีปฏิบัติกับองค์กรที่ทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำการเปรียบเทียบมาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กรและการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง และทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ส่วนการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ จะใช้การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพและงบการเงิน และใช้การ

วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์โดยวิธีแนวโน้ม ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ 2 ธนาคาร เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและกระบวนการที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การสร้างคุณค่าแก่ลูกค้าด้วยการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้ธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยสามารถเล็งเห็นโอกาสที่จะสร้างความเติบโตทางธุรกิจการเงินได้อย่างยั่งยืน

2. การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พบว่างานวิจัยเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลากหลายวิธีทั้งการวัดระดับประสิทธิภาพของธนาคารวิธีพาราเมตริก (Parametric Approach) และการวัดระดับประสิทธิภาพของธนาคารวิธีนอนพาราเมตริก (Nonparametric Approach) วิธีการวัดประสิทธิภาพธนาคารแบบดั้งเดิม คือ การวัดประสิทธิภาพบนเส้นพรมแดน (Efficient Frontier) ซึ่งมีการวัดประสิทธิภาพทั้งแบบพาราเมตริกและนอนพาราเมตริก สำหรับการวัดประสิทธิภาพแบบพาราเมตริกมีการวัดประสิทธิภาพบนเส้นพรมแดนจำนวน 3 วิธี คือ Stochastic Frontier Approach (SFA), Distribution Free Approach (DFA) และ Thick Frontier Approach (TFA) และสำหรับการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริกมีการวัดประสิทธิภาพบนเส้นพรมแดน 2 วิธี คือ Data Envelopment Analysis (DEA) และ Free Disposal Hull (FDH) เมื่อพิจารณาการวัดประสิทธิภาพแบบพาราเมตริกโดยวิธี DFA และ TFA มีข้อด้อยคือไม่สามารถหาค่าประสิทธิภาพของแต่ละหน่วยได้ ทั้ง 2 วิธีจึงไม่ตรงกับการศึกษาการวัดประสิทธิภาพของธนาคาร ในการวัดประสิทธิภาพโดยวิธี FDH มีสมมติฐานในประเด็นของ Relaxation of Convexity ทำให้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าความเป็นจริง จึงไม่เหมาะสมในการวัดประสิทธิภาพของธนาคาร นอกจากนี้การวัดประสิทธิภาพโดยวิธี SFA จำเป็นต้องมีสมมติฐานของการกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนว่ามีการกระจายตัวแบบใดอย่างชัดเจน เช่น ค่าความคลาดเคลื่อนมีการกระจายตัวแบบปกติ เป็นต้น ดังนั้นวิธีที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพของธนาคาร คือ วิธี Data Envelopment Analysis (DEA) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริก แม้ว่ามีข้อจำกัดในเรื่องของตัวแปรที่ไม่สามารถเป็นค่าลบได้ แต่สามารถมีวิธีแก้ปัญหาได้จากทั้งวิธี Translation Variation หรือวิธี Relative Return โดยที่สมมติฐานในการวัดประสิทธิภาพของ DEA จะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

การวัดประสิทธิภาพด้วยวิธี DEA ซึ่งถูกพัฒนาโดย Cooper and E. Rhodes (1978) หรือเรียกว่าแบบจำลอง CCR ที่มีสมมติฐานผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant Return to Scale) ต่อมามีการพัฒนาการวัดประสิทธิภาพด้วยวิธี DEA อย่างต่อเนื่องจากการศึกษาของ Banker,

Charnes and Cooper (1984) หรือเรียกว่าแบบจำลอง BCC ซึ่งเป็นแบบจำลองภายใต้สมมติฐานผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (Variable Return to Scale) ในระยะแรกนำแบบจำลอง DEA วัดประสิทธิภาพขององค์กรไม่แสวงหากำไร เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งในระยะเวลาต่อมา นำแบบจำลอง DEA วัดประสิทธิภาพของธนาคารในแง่มุมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการวัดประสิทธิภาพวิธีนอนพาราเมตริกโดย Data Envelopment Analysis (DEA) ใช้หลักการและทฤษฎีของแบบจำลองเชิงเส้น (Linear Programming) ในการกำหนดค่าคะแนนประสิทธิภาพ (Efficiency Index) สำหรับการวัดประสิทธิภาพวิธี DEA นั้นมีค่าคะแนนประสิทธิภาพระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้า (Input) และปัจจัยด้านผลลัพธ์ (Output) ที่หลากหลายนำมาคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักของแต่ละปัจจัยและเปรียบเทียบแต่ละธนาคารกับธนาคารที่ดีที่สุด โดยใช้ข้อมูลทั้งหมดจากหน่วยตัดสินใจ (Decision Making Units: DMUs) คือ ธนาคารทั้งหมด เพื่อสร้างเส้น Efficiency Frontier ขึ้นมาเชื่อมต่อกันของแต่ละธนาคาร สำหรับธนาคารใดที่อยู่บนเส้น Efficiency Frontier สามารถประเมินได้ว่าเป็นธนาคารที่มีประสิทธิภาพและมีค่าคะแนนประสิทธิภาพ (Efficiency Index) เท่ากับ 1 แต่สำหรับธนาคารใดที่ไม่ได้อยู่บนเส้น Efficiency Frontier จะเป็นธนาคารที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือมีค่าคะแนนประสิทธิภาพ (Efficiency Index) น้อยกว่า 1 แต่มากกว่า 0 โดยที่ระยะห่างระหว่างธนาคารที่อยู่บนเส้น Efficiency Frontier ของธนาคารจะบ่งบอกถึงความไม่มีประสิทธิภาพของธนาคาร

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าในโซนอเมริกามีผู้วิจัยคือ Zijiang (2009) ส่วนโซนยุโรปมีผู้วิจัยคือ Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) และในโซนเอเชียมีผู้วิจัยคือ Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Edward et al. (2011), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009) ส่วนประเทศเกิดใหม่มีผู้วิจัยคือ Hidenobu et al. (2014), Müge (2011) และ Xiaogang et al. (2005) สำหรับประเทศไทยมีผู้วิจัยคือ Supachet (2014), Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร โดยใช้เครื่องมือ DEA (Data Envelopment Analysis) โดย

งานวิจัยในโซนอเมริกา

พบว่า Zijiang Yang (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานสาขาของธนาคารสาขาในประเทศแคนาดา โดยวิธี DEA กลุ่มตัวอย่าง คือ ธนาคารสาขาของธนาคารที่ใหญ่ที่สุดในประเทศแคนาดา จำนวน 240 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ.2001 วิธีการวิเคราะห์โดยใช้วิธี DEA ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน และ(2) ค่าใช้จ่ายในการ

ดำเนินงานที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายพนักงาน ส่วนปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย (1) จำนวนเงินฝาก (2) จำนวนเงินให้กู้ และ (3) รายได้อื่นๆ ผลการศึกษา พบว่า สาขาธนาคารมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพดีในภาพรวม บางรายสาขาสามารถที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้นได้

งานวิจัยในโซนยุโรป

พบว่า Olena Havrylychuk (2006) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพอุตสาหกรรมธนาคารประเทศโปแลนด์: ธนาคารในและต่างประเทศ Rezitis, A. N. (2004) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลผลิตภาพของอุตสาหกรรมธนาคารในกรีซโดยใช้สถิติแบบไม่อ้างอิงพารามิเตอร์ และ Stavarek, D. (2003) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของธนาคารในประเทศกลุ่ม Visegrad ก่อนการเข้าร่วมกับ EU

กลุ่มตัวอย่างของ Olena (2006) คือ ธนาคารในประเทศโปแลนด์ โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ.1997-2001 ส่วนกลุ่มตัวอย่างของ Rezitis (2004) คือ อุตสาหกรรมธนาคารในกรีซ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงปี ค.ศ. 1982-1992 และช่วงปี ค.ศ. 1993-1997 และกลุ่มตัวอย่างของ Stavarek (2003) คือ ธนาคารในประเทศกลุ่ม Visegrad โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ.1999-2002

ทั้ง Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี DEA โดยปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย (1) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)) และ (2) จำนวนเงินฝาก (Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)) ส่วนปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)) (2) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (Stavarek (2003)) (3) จำนวนเงินลงทุน (Rezitis (2004)) (4) รายได้อื่นๆ (Olena (2006)) และ (5) พันธบัตรรัฐบาล (Olena (2006))

ส่วน Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) จะศึกษาต่อในส่วนของการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ (ดัชนี Malmquist) และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพด้วยวิธี Multiple Regression Analysis โดยปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของ Rezitis (2004) ประกอบด้วย (1) ส่วนครองตลาดของแต่ละธนาคาร (2) ขนาดของธนาคาร (3) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และ (4) ความเข้มข้นของการบริการ และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของ Stavarek (2003) ประกอบด้วย (1) ขนาดของธนาคาร (2) เงื่อนไขในกิจกรรมของธนาคาร และ (3) สัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างประเทศ

ผลการศึกษาของ Olena (2006) พบว่า ประสิทธิภาพของธนาคารไม่ได้เพิ่มขึ้นในช่วงปีที่วิเคราะห์ โดยที่ธนาคาร Greenfield มีประสิทธิภาพสูงกว่าธนาคารที่เป็นของชาติโปแลนด์และธนาคารต่างชาติ และธนาคารที่เป็นของโปแลนด์ไม่ได้ประสบผลสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพ ส่วนผลการวิจัยของ Rezitis (2004) พบว่า ในช่วงหลังปี ค.ศ. 1992 ธนาคารมีระดับ

ประสิทธิภาพและผลิตภาพสูงขึ้น โดยมีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคสูงขึ้นกว่าระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคช่วงก่อน ในขณะที่ประสิทธิภาพในการจัดสรรต่ำลง และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สมการถดถอย พบว่า ขนาดและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของธนาคารมีผลในทางบวกต่อทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพในการจัดสรร และผลการวิจัยของ Stavarek (2003) พบว่า ขนาดของธนาคาร เงื่อนไขในกิจกรรมของธนาคาร เช่น เงินสำรองตามกฎหมาย และเงินกองทุนที่ต้องดำรง มีผลในทางบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร อีกทั้งลักษณะของความเป็นเจ้าของ หรือธนาคารที่มีผู้ถือหุ้นชาวต่างประเทศจะมีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่ดีกว่าธนาคารที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนในประเทศ

งานวิจัยในโซนเอเชีย

พบว่า Manoj Kumar, Jyoti Raman and Priya Raman (2015) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวัดประสิทธิภาพด้วยวิธี DEA สำหรับวัดประสิทธิภาพของธนาคารในประเทศอินเดีย Nguyen Khac Minh, Giang Thanh Long and Nguyen Viet Hung (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิภาพขั้นสูงของธนาคารพาณิชย์ในประเทศเวียดนาม: ศักยภาพและปัจจัยที่มีผลกระทบ Mohammad Romel Bhuia, Azizul Baten, Anaton Abdulbasah Kamil and Nandini Deb (2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลประสิทธิภาพของธนาคารออนไลน์ในประเทศบังกลาเทศ: ด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) Edward Gardener, Philip Molyneux and Hoai Nguyen-Linh (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Muliaman D. Hadad, Maximilian J. B. Hall, Karligash A. Kenjegaliev, Wimboh Santoso and Richard Simper (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพและการบริหารความเสี่ยงของธนาคารในประเทศอินโดนีเซีย: การวิเคราะห์ Malmquist Qiang Deng, Wai Peng Wong, Hooy Chee Woon and Cui Ming Xiong (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวิธีการทางวิศวกรรมกับการวัดผลิตภาพของธนาคารในประเทศมาเลเซียในช่วงปี ค.ศ. 2001-2008 Fadzlan Sufian (2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของวิกฤตการเงินในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของธนาคาร: ประสิทธิภาพของประเทศมาเลเซียและประเทศไทยในปี ค.ศ. 1997 และ Nakhun Thoraneenitiyan and Necmi K. Avkiran (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวัดผลกระทบของการปรับโครงสร้างและปัจจัยเฉพาะของแต่ละประเทศที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบธนาคารในเอเชียหลังวิกฤตทางเศรษฐกิจ: ด้วยวิธี DEA และ SFA

กลุ่มตัวอย่างของ Manoj et al. (2015) คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศอินเดีย จำนวน 48 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2014 กลุ่มตัวอย่างของ Nguyen et al. (2013) คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศเวียดนาม จำนวน 32 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2001-2005 กลุ่มตัวอย่างของ

Mohammad et al. (2012) คือ ธนาคารออนไลน์ในประเทศบังคลาเทศ จำนวน 20 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2001-2007 กลุ่มตัวอย่างของ Edward et al. (2011) คือ ธนาคารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม จำนวน 1,419 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1998-2004 กลุ่มตัวอย่างของ Muliaman et al. (2011) คือ ธนาคารในประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 130 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2003-2007 กลุ่มตัวอย่างของ Qiang et al. (2011) คือ ธนาคารในประเทศมาเลเซีย จำนวน 24 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2001-2008 กลุ่มตัวอย่างของ Fadzlan (2010) คือ ธนาคารในประเทศมาเลเซีย และประเทศไทย จำนวน 27 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1992-2003 และกลุ่มตัวอย่างของ Nakhun and Necmi (2009) คือ ธนาคารในเอเชีย ประกอบด้วยอินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ จำนวน 110 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1997-2001

ทั้ง Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Edward et al. (2011), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี DEA และ Nakhun and Necmi (2009) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี SFA เข้ามาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ

โดยปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย (1) จำนวนเงินฝาก (Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009)) (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009)) (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (Nguyen et al. (2013), Muliaman et al. (2011), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009)) (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (Fadzlan (2010)) (5) จำนวนพนักงาน (Manoj et al. (2015), Mohammad et al. (2012)) (6) Ratio (Edward et al. (2011)) (7) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายพนักงาน (Muliaman et al. (2011)) (8) จำนวนสาขา (Qiang et al. (2011)) (9) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Muliaman et al. (2011)) และ (10) จำนวนหนี้สินทั้งหมด (Muliaman et al. (2011))

ส่วนปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010) และ Nakhun and Necmi (2009)) (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Nguyen et al. (2013) และ Fadzlan (2010)) (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (Nguyen et al. (2013) และ Fadzlan (2010)) (4) จำนวนเงินลงทุน (Manoj et al. (2015), Mohammad et al. (2012) และ Nakhun and Necmi (2009)) (5) รายได้อื่นๆ (Muliaman et al. (2011) และ Nakhun and Necmi (2009)) (6) จำนวนเงินฝาก (Fadzlan (2010)) (7) Ratio (Edward et al. (2011)) (8) กำไรสุทธิ (Mohammad et al. (2012) และ Qiang et al. (2011)) (9) รายได้

ที่มาจากสินทรัพย์ (Muliaman et al. (2011)) และ (10) ค่าธรรมเนียมและบริการรับ (Nakhun and Necmi (2009))

ส่วน Nguyen et al. (2013), Edward et al. (2011) และ Fadzlan (2010) จะศึกษาต่อในส่วนของการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ (ดัชนี Malmquist) และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพด้วยวิธี Multiple Regression Analysis โดยปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพประกอบด้วย (1) Ratio (Nguyen et al. (2013) และ Fadzlan (2010)) (2) ขนาดของธนาคาร/สินทรัพย์ทั้งหมด (Nguyen et al. (2013), Edward et al. (2011) และ Fadzlan (2010)) (3) รูปแบบธนาคารรัฐ/พาณิชย์/ต่างประเทศ (Nguyen et al. (2013) และ Edward et al. (2011)) (4) GDP (Edward et al. (2011) และ Fadzlan (2010)) (5) ส่วนครองตลาดของแต่ละธนาคาร (Nguyen et al. (2013)) (6) อัตราเงินเฟ้อ (Edward et al. (2011)) (7) กุญแจเบียบ/เงื่อนไขของแต่ละธนาคาร (Edward et al. (2011)) (8) วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ/การปรับโครงสร้าง (Edward et al. (2011) และ Fadzlan (2010)) (9) จำนวนเงินฝาก (Fadzlan (2010)) (10) จำนวนเงินลงทุน (Edward et al. (2011)) (11) กำไรสุทธิ (Edward et al. (2011)) (12) คุณภาพของพนักงาน (Nguyen et al. (2013)) และ (13) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Edward et al. (2011))

ผลการศึกษาของ Manoj et al. (2015) พบว่า วิธีการวัดประสิทธิภาพด้วยวิธี DEA นั้น ไม่เพียงแต่จะมีความสามารถในการวัดประสิทธิภาพในภาพรวม แต่มีความสามารถที่สูงกว่านั้น โดยสามารถบอกถึงประสิทธิภาพของแต่ละธนาคารได้ ผลการศึกษาของ Nguyen et al. (2013) พบว่า ธนาคารที่มีประสิทธิภาพมีจำนวนไม่มาก และธนาคารที่ไม่มีประสิทธิภาพควรจะต้องปรับปรุง อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบธนาคารที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ไม่ได้เป็นการยืนยันว่าธนาคารจะมีประสิทธิภาพขั้นสูง และมี 3 ปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ คือ การเป็นเจ้าของของรัฐ ขนาดของธนาคาร และส่วนครองตลาดของแต่ละธนาคาร ผลการศึกษาของ Mohammad et al. (2012) พบว่า ธนาคารออนไลน์มีประสิทธิภาพทางด้านเทคนิคและประสิทธิภาพทางด้านขนาดต่ำกว่าประสิทธิภาพทางด้านเทคนิคที่แท้จริง ผลการศึกษาของ Edward et al. (2011) พบว่า ธนาคารมีมีประสิทธิภาพที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดในช่วงปี ค.ศ. 1998-2004 โดยการปรับโครงสร้างของธนาคารหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร ผลการศึกษาของ Muliaman et al. (2011) พบว่า ธนาคารในประเทศอินโดนีเซียมีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ดีขึ้นจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงภายในให้กับธนาคาร ผลการศึกษาของ Qiang et al. (2011) พบว่า ธนาคารมีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพไป 1.4% จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพ 3.33% โดยธนาคารต่างประเทศ

จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงกว่าธนาคารภายในประเทศมาเลเซีย ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพทางเทคนิคด้านเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น ผลการศึกษาของ Fadzlan (2010) พบว่า ธนาคารในประเทศ มาเลเซีย และประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานหลังจากที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยธนาคารในประเทศมาเลเซียมีการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพที่ดีขึ้น หลังเกิดวิกฤตทางการเงิน ส่วนธนาคารในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพที่ต่ำลง หลังเกิดวิกฤตทางการเงิน และผลการศึกษาของ Nakhun and Necmi (2009) พบว่า การควบรวมกันของธนาคารในแต่ละประเทศนั้นจะทำให้ธนาคารมีประสิทธิภาพโดยรวม แต่การปรับโครงสร้างนั้นไม่ได้นำไปสู่ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ความไม่มีประสิทธิภาพของธนาคารส่วนใหญ่มาจากเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น การแข่งขันในตลาด และการพัฒนาเศรษฐกิจ

งานวิจัยในโซนประเทศเกิดใหม่

พบว่า Hidenobu Okuda, Chea Poleng and Daiju Aiba (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของสถาบันการเงินในประเทศกัมพูชา ในช่วงปี ค.ศ. 2006-2011 Müge DİLER (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพ ผลผลิตภาพ และการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารในประเทศตุรกี: ด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) และ Xiaogang Chen, Michael Skully and Kym Brown (2005) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการธนาคารในประเทศจีนก่อนและหลังการลดการกำกับและการควบคุม ช่วงปี ค.ศ. 1993-2000

กลุ่มตัวอย่างของ Hidenobu et al. (2014) คือ สถาบันการเงินในประเทศกัมพูชา จำนวน 18 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2006-2011 ส่วนกลุ่มตัวอย่างของ Müge (2011) คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศตุรกี จำนวน 22 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2003-2010 และกลุ่มตัวอย่างของ Xiaogang et al. (2005) คือ ธนาคารในประเทศจีน จำนวน 43 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1993-2000

ทั้ง Hidenobu et al. (2014), Müge (2011) และ Xiaogang et al. (2005) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี DEA โดยปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (Xiaogang et al. (2005)) (2) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (Hidenobu et al. (2014) และ Xiaogang et al. (2005)) (3) จำนวนพนักงาน (Hidenobu et al. (2014)) (4) Ratio (Müge (2011) และ Xiaogang et al. (2005)) (5) ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Xiaogang et al. (2005)) (6) จำนวนสาขา (Hidenobu et al. (2014)) และ (7) ราคาทุนสินค้า (Xiaogang et al. (2005)) ส่วนปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม

(Hidenobu et al. (2014) และ Xiaogang et al. (2005)) (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Hidenobu et al. (2014) และ Xiaogang et al. (2005)) (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (Hidenobu et al. (2014)) (4) จำนวนเงินฝาก (Hidenobu et al. (2014) และ Xiaogang et al. (2005)) และ (5) Ratio (Müge (2011))

ส่วน Müge (2011) จะศึกษาต่อในส่วนของการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ (ดัชนี Malmquist) และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพด้วยวิธี Multiple Regression Analysis โดยปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของ Müge (2011) ประกอบด้วย (1) Ratio (2) ขนาดของธนาคาร/สินทรัพย์ทั้งหมด (3) GDP (4) อัตราเงินเฟ้อ (5) จำนวนเงินฝาก และ (6) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ

ผลการศึกษาของ Hidenobu et al. (2014) พบว่า สถาบันการเงินขนาดเล็กมีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพสูงกว่าสถาบันการเงินขนาดใหญ่ ส่วนผลการศึกษาของ Müge (2011) พบว่า ธนาคารพาณิชย์ในประเทศตุรกีมีประสิทธิภาพ และผลผลิตภาพที่เพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด GDP และอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อทั้งหมด และผลการศึกษาของ Xiaogang et al. (2005) พบว่า ธนาคารของรัฐที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีประสิทธิภาพมากกว่าธนาคารขนาดกลาง ประสิทธิภาพทางเทคนิคมีประสิทธิภาพมากกว่าประสิทธิภาพเชิงการจัดสรรทรัพยากร การลดการกำกับและควบคุมทางการเงินในปี ค.ศ.1995 พบว่าประสิทธิภาพด้านต้นทุนสูงขึ้นรวมถึงประสิทธิภาพทางเทคนิคและประสิทธิภาพเชิงการจัดสรร

และงานวิจัยในประเทศไทย

พบว่า Supachet Chansarn (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยทั้งหมดที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย Fadzlan Sufian (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเข้าควบคุมทางการเงิน การเปิดเสรีทางการเงิน และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคาร: การวิจัยเชิงประจักษ์ของกลุ่มธนาคารในประเทศไทย Fadzlan Sufian and Muzafar Shah Habibullah (2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพของกลุ่มธนาคารประเทศไทย: ด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) Pornchai Chunhachinda and Li Li (2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์ไทย: ก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน และ Krasachat, W. and Chimkul, K. (2006) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2547

กลุ่มตัวอย่างของ Supachet (2014) คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำนวน 14 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2000-2009 กลุ่มตัวอย่างของ Fadzlan (2011) คือ กลุ่มธนาคารในประเทศไทยจำนวนทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1999-2008 กลุ่มตัวอย่างของ Fadzlan and

Muzafar (2010) คือ ธนาคารในประเทศไทย จำนวน 20 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1999-2008 กลุ่มตัวอย่างของ Pornchai and Li (2010) คือ ธนาคารในประเทศไทย จำนวน 26 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1990-2008 และกลุ่มตัวอย่างของ Krasachat and Chimkul (2006) คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จำนวน 8 แห่ง โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2533-2547

ทั้ง Supachet (2014), Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี DEA และ Pornchai and Li (2010) จะใช้วิธีการวิเคราะห์โดยวิธี SFA เข้ามาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วย โดยปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย (1) จำนวนเงินฝาก (Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006)) (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Supachet (2014), Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Pornchai and Li (2010)) (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (Supachet (2014), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Pornchai and Li (2010)) (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (Supachet (2014) และ Pornchai and Li (2010)) (5) จำนวนพนักงาน (Fadzlan (2011)) (6) ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Krasachat and Chimkul (2006)) (7) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Krasachat and Chimkul (2006)) (8) เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Krasachat and Chimkul (2006)) และ (9) ค่าเผื่อหนี้สูญ (Krasachat and Chimkul (2006))

ส่วนปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Pornchai and Li (2010)) (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006)) (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (Krasachat and Chimkul (2006)) (4) รายได้ที่มาจากสินทรัพย์ (Pornchai and Li (2010)) และ (5) รายรับรวม (Supachet (2014))

โดย Supachet (2014), Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006) จะศึกษาต่อในส่วนของการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ (ดัชนี Malmquist) และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพด้วยวิธี Multiple Regression Analysis โดยปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพประกอบด้วย (1) Ratio (Supachet (2014), Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006)) (2) ขนาดของธนาคาร/สินทรัพย์ทั้งหมด (Supachet (2014), Pornchai and Li (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006)) (3) รูปแบบธนาคารรัฐ/พาณิชย์/ต่างประเทศ (Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Krasachat and Chimkul (2006)) (4) GDP (Fadzlan (2011), Fadzlan and Muzafar (2010) และ Pornchai and Li (2010)) (5) ส่วนครองตลาดของแต่ละธนาคาร

(Fadzlan (2011) และ Fadzlan and Muzafar (2010)) (6) อัตราเงินเฟ้อ (Fadzlan (2011) และ Fadzlan and Muzafar (2010)) (7) ภาวะเปียบ/เงื่อนไขของแต่ละธนาคาร (Krasachat and Chimkul (2006)) (8) วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ/การปรับโครงสร้าง (Fadzlan and Muzafar (2010)) (9) การกระจายการลงทุน (Supachet (2014)) และ (10) ความเพียงพอของเงินกองทุน (Supachet (2014))

ผลการศึกษาของ Supachet (2014) พบว่า ค่าเฉลี่ยการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพโดยส่วนใหญ่อู่อยู่ในระดับต่ำและมีความผันผวนมาก โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ร้อยละ-13.35 จนถึง 10.06 ต่อปี และมี 4 ปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ คือ คุณภาพของหนี้สิน คุณภาพของการบริหารจัดการ การกระจายการลงทุน และความเพียงพอของเงินกองทุน ผลการศึกษาของ Fadzlan (2011) พบว่า ธนาคารภายในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพทางด้านเทคโนโลยีที่ลดลง ในขณะที่ธนาคารต่างชาติมีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพทางด้านเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมและการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ ส่วนแนวโน้มเงินทุนและกำไรของธนาคารมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ และในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาโครงสร้างการเป็นเจ้าของของธนาคารไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ ผลการศึกษาของ Fadzlan and Muzafar (2010) พบว่า ธนาคารในประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับขนาดและประสิทธิภาพทางเทคนิค ผลการศึกษาของ Pomchai and Li (2010) พบว่า การวัดประสิทธิภาพของธนาคารทั้ง 2 วิธีสามารถวัดประสิทธิภาพด้านกำไรและต้นทุนได้ โดยช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพดีกว่าหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ GDP ยังเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญ และผลการศึกษาของ Krasachat and Chimkul (2006) พบว่า ระดับผลิตภาพของธนาคารพาณิชย์ไทยบางธนาคารยังอยู่ในระดับต่ำ และยังพบว่า นโยบายในการบริหารแบบกล้าเสี่ยง (Aggressive) เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้ธนาคารมีผลิตภาพที่ลดลง นโยบายการบริหารจัดการที่เน้นการเพิ่มปริมาณเงินให้กู้ยืมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิคของธนาคารในทิศทางที่ทำให้ผลิตภาพลดลง ส่วนนโยบายการบริหารจัดการที่เป็นแบบอนุรักษ์นิยมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเพียงพอของเงินกองทุน มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค ในขณะที่ขนาดของธนาคารมีผลในเชิงบวกต่อการเติบโตของผลิตภาพของธนาคาร เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารจะพบว่าผลการวิจัยในส่วนของ การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารโดยใช้เครื่องมือ DEA (Data Envelopment Analysis) แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพ มีบางธนาคารพาณิชย์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้าจากผู้ที่ได้ทำวิจัยไว้ข้างต้นประกอบไปด้วยจำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน

ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย จำนวนพนักงาน Ratio ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายพนักงาน จำนวนสาขา จำนวนเงินให้กู้ยืม เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวนหนี้สินทั้งหมด ค่าเผื่อหนี้สูญ และราคาทุนสินค้า โดยตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้าจากงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตัวแปรจากงานวิจัยที่ใช้เป็นปัจจัยนำเข้า

ตัวแปร	จำนวนเงินฝาก	เงินลงทุนในเครื่องจักร	ค่าใช้จ่ายพนักงาน	ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย	จำนวนพนักงาน	Ratio	ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายพนักงาน	จำนวนสาขา	จำนวนเงินให้กู้ยืม	เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	จำนวนหนี้สินทั้งหมด	ค่าเผื่อหนี้สูญ	ราคาทุนสินค้า
Manoj et al. (2015)	✓	✓			✓									
Hidenobu et al. (2014)				✓	✓				✓					
Supachet (2014)		✓	✓	✓										
Nguyen et al. (2013)	✓	✓	✓											
Mohammad et al. (2012)	✓	✓			✓									
Edward et al. (2011)						✓								
Fadzlan (2011)	✓	✓			✓									
Müge (2011)						✓								
Muliaman et al. (2011)	✓		✓					✓		✓		✓		
Qiang et al. (2011)	✓								✓					
Fadzlan (2010)	✓	✓	✓	✓										
Fadzlan and Muzafar (2010)	✓	✓	✓											
Pornchai and Li (2010)		✓	✓	✓										
Nakhun and Necmi (2009)	✓	✓	✓											
Zijiang (2009)			✓					✓						
Krasachat and Chimkul (2006)	✓						✓			✓	✓		✓	
Olena (2006)	✓	✓												
Xiaogang et al. (2005)			✓	✓	✓	✓	✓							✓
Rezitis (2004)	✓	✓												
Stavarek (2003)	✓	✓												

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

จากตารางที่ 3.1 ได้นำตัวแปรจากผู้ที่เคยทำวิจัยไว้ 4 อันดับแรกมากำหนดเป็นตัวแปรที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยไม่ได้นำตัวแปรในลำดับที่ 5 มาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีจำนวนผู้ที่เคยทำวิจัยไว้ใกล้เคียงกับตัวแปรในลำดับที่ 4 เนื่องจากว่า “จำนวนพนักงาน” ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน โดย 4 ตัวแปรที่เลือกมาเป็นตัวแปรที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในประเทศไทยที่เป็นปัจจัยนำเข้า 4 ตัวแปร และได้เพิ่มตัวแปรอีก 1 ตัวแปรที่

คาดว่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ คือ เงินอุดหนุนจากรัฐ เพราะการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในส่วนของธนาคารของรัฐ รวมเป็นทั้งหมด 5 ตัวแปร คือ

จำนวนเงินฝาก เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการ โดยธนาคารจะนำเงินฝากมาลงทุนให้สินเชื่อและบริการต่างๆ นำมาซึ่งรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสู่ธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manoj et al. (2015), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Fadzlan (2011), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Nakhun and Necmi (2009), Krasachat and Chimkul (2006), Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)

เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ธนาคารเฉพาะกิจจะต้องมีการลงทุนในสินทรัพย์เพื่อรองรับกับการแข่งขัน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manoj et al. (2015), Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Fadzlan (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Nakhun and Necmi (2009), Olena (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)

ค่าใช้จ่ายพนักงาน ซึ่งเป็นรายจ่ายประเภทเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการต่างๆ ของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Muliaman et al. (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Nakhun and Necmi (2009), Zijiang (2009) และ Xiaogang et al. (2005)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ย ธนาคารเฉพาะกิจจำเป็นที่จะต้องนำเงินส่วนนี้ไปจ่ายตอบแทนให้ผู้ฝากเงิน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hidenobu et al. (2014), Supachet (2014), Fadzlan (2010), Pornchai and Li (2010) และ Xiaogang et al. (2005)

และเงินอุดหนุนจากรัฐ ธนาคารเฉพาะกิจจะได้รับเงินสนับสนุนการดำเนินงานจากรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลจะส่งเสริมโครงการช่วยเหลือต่างๆ ของรัฐแก่ประชาชน หรือภาคส่วนธุรกิจ โดยจะให้ธนาคารเฉพาะกิจเป็นตัวกลางนำเงินจากภาครัฐไปสู่ประชาชน หรือภาคส่วนธุรกิจ โดยตัวแปรนี้ได้เพิ่มเข้าไปในส่วนของปัจจัยนำเข้า เนื่องจากว่าการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในส่วนของธนาคารของรัฐ

ส่วนตัวแปรด้านปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบไปด้วยจำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย จำนวนเงินลงทุน รายได้อื่นๆ จำนวนเงินฝาก Ratio กำไรสุทธิ รายได้ที่มาจกสินทรัพย์ ค่าธรรมเนียมและบริการรับ รายรับรวม และพันธบัตรรัฐบาล โดยตัวแปรด้านผลลัพธ์จากงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวแปรจากงานวิจัยที่ใช้เป็นปัจจัยด้านผลลัพธ์

ตัวแปร	จำนวนเงินให้กู้ยืม	รายได้ที่ไม่ชัดเจน	รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย	จำนวนเงินลงทุน	รายได้อื่นๆ	จำนวนเงินฝาก	Ratio	กำไรสุทธิ	รายได้ที่มาจากอสังหาริมทรัพย์	ค่าธรรมเนียมและค่าบริการรับ	รายรับรวม	พื้นที่เช่าหรือเช่า
Manoj et al. (2015)	✓			✓								
Hidenobu et al. (2014)	✓	✓	✓			✓						
Supachet (2014)											✓	
Nguyen et al. (2013)	✓	✓	✓									
Mohammad et al. (2012)	✓			✓				✓				
Edward et al. (2011)							✓					
Fadzlan (2011)	✓	✓										
Müge (2011)							✓					
Muliaman et al. (2011)	✓				✓				✓			
Qiang et al. (2011)	✓							✓				
Fadzlan (2010)	✓	✓	✓			✓						
Fadzlan and Muzafar (2010)	✓	✓										
Pornchai and Li (2010)	✓								✓			
Nakhun and Necmi (2009)	✓			✓	✓					✓		
Zijiang (2009)	✓				✓	✓						
Krasachat and Chimkul (2006)		✓	✓									
Olena (2006)	✓				✓							✓
Xiaogang et al. (2005)	✓	✓				✓						
Rezitis (2004)	✓			✓								
Stavarek (2003)	✓		✓									

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

จากตารางที่ 3.2 ได้นำตัวแปรจากผู้ที่เคยทำวิจัยไว้ 3 อันดับแรกมากำหนดเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นตัวแปรที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในประเทศไทยที่เป็นผลลัพธ์ 3 ตัวแปร คือ

จำนวนเงินให้กู้ยืม ถือเป็นผลลัพธ์ที่มาจากธนาคารเฉพาะกิจทำหน้าที่รวบรวมเงินจากผู้ออมและนำเงินนี้ไปให้สินเชื่อแก่ผู้กู้ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manoj et al. (2015), Hidenobu et al. (2014), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Fadzlan (2011), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Nakhun and Necmi (2009), Zijiang (2009), Olena (2006), Xiaogang et al. (2005), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003)

รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย ที่เกิดจากรูกรกรรมอื่นๆ ของธนาคารเฉพาะกิจ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม และกำไรจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hidenobu et al. (2014), Nguyen et al. (2013), Fadzlan (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Krasachat and Chimkul (2006) และ Xiaogang et al. (2005)

และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย เป็นผลมาจากการลงทุนในรูกรกรรมประเภทต่างๆ ของธนาคาร ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hidenobu et al. (2014), Nguyen et al. (2013), Fadzlan (2010), Krasachat and Chimkul (2006) และ Stavarek (2003)

3. การประมาณค่าดัชนีผลิตภาพ จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารจะพบว่า Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Edward et al. (2011), Fadzlan (2011), Müge (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Krasachat and Chimkul (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) ได้ศึกษาต่อในส่วนของการวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคาร โดยใช้ข้อมูลในส่วนของปัจจัยนำเข้าและปัจจัยด้านผลลัพธ์ที่ได้ศึกษาไว้ในส่วนของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานมาหาคะดับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคาร ผลการศึกษาในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพมีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง

4. การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารจะพบว่า Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Edward et al. (2011), Fadzlan (2011), Müge (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Krasachat and Chimkul (2006), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) ได้นำปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพมาหาความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคาร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารจากผู้ที่ได้ทำวิจัยไว้ข้างต้นประกอบ Ratio ขนาดของธนาคาร/สินทรัพย์ทั้งหมด รูปแบบธนาคารรัฐ/พาณิชย์/ต่างประเทศ GDP ส่วนครองตลาดของแต่ละธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ภาวะเบียด/เงื่อนไขของแต่ละธนาคาร วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ/การปรับโครงสร้าง จำนวนเงินฝาก จำนวนเงินลงทุน การกระจายการลงทุน กำไรสุทธิ ความเข้มข้นของการบริการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความเพียงพอของเงินกองทุน คุณภาพของพนักงาน จำนวนเงินให้กู้ยืม ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ โดยปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารจากงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

ตัวแปร	Ratio	ขนาดของธนาคารพาณิชย์	ปริมาณทรัพย์สินต่อสินทรัพย์	GDP	ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์บริการ	ดัชนีชี้วัด	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินยืม	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินลงทุน	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ	อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินสินเชื่อ
Supachet (2014)	✓	✓																
Nguyen et al. (2013)	✓	✓	✓		✓													✓
Edward et al. (2011)		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓								✓
Fadzlan (2011)	✓		✓	✓	✓													
Müge (2011)	✓	✓		✓							✓							✓
Fadzlan (2010)	✓	✓		✓							✓	✓						
Fadzlan and Muzafar (2010)	✓		✓	✓	✓													
Pornchai and Li (2010)	✓	✓		✓														
Krasachat and Chimkul (2006)	✓	✓	✓															
Rezitis (2004)		✓			✓								✓	✓				
Stavarek (2003)	✓		✓															

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

จากตารางที่ 3.3 ได้นำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจจากผู้ที่เคยใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ อัตราส่วนทางการเงิน และเนื่องจากระดับประสิทธิภาพเป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้าที่ใช้กับผลลัพธ์ที่ได้ในภาพรวม แต่ผลผลิตเป็นการพิจารณาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของระดับประสิทธิภาพเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการหรือประสิทธิภาพการบริหารงานของธนาคารเฉพาะกิจประกอบกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านการบริหารการเงินของธนาคารมักพิจารณาจากการใช้อัตราส่วนทางการเงิน จึงทำให้การวิจัยครั้งนี้ นำแนวทางวัดประสิทธิภาพของธุรกิจแบบเดิม คือ การนำอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานมา กำหนดเป็นตัวแปรอิสระ และใช้ดัชนีผลผลิตภาพเป็นตัวแปรตาม ผลการศึกษาในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยบางตัวเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคาร ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละประเทศด้วย

เมื่อนำผลจากการทบทวนวรรณกรรมมาสังเคราะห์ร่วมกับแนวทางในการประเมินฐานะของธนาคาร (CAMEL) ประกอบด้วย ความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy: C) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality: A) คุณภาพในการจัดการและบริหาร (Management Quality: M) ความสามารถในการหารายได้ (Earnings: E) และฐานะสภาพคล่อง (Liquidity: L)

ทำให้ได้ตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพจำนวน 6 ตัวแปร คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (Cost to Income Ratio) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Net Interest Margin: NIM) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (Loan to Deposit Ratio) โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงใช้วัดความมั่นคงเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy: C) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยใช้วัดคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality: A) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิใช้วัดคุณภาพในการจัดการและบริหาร (Management Quality: M) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใช้วัดความสามารถในการหารายได้ (Earnings: E) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากใช้วัดฐานะสภาพคล่อง (Liquidity: L) โดยตัวแปรดังกล่าวทั้ง 6 ตัวคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

เนื่องจากการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจจะอยู่ภายใต้นโยบายต่างๆ ของรัฐตลอดเวลา ไม่เพียงแต่จะดำเนินงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงตัวเองเท่านั้นแต่จะต้องนำรายได้ส่งกลับเข้ารัฐด้วย ทำให้ลักษณะการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นในการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นการนำตัวแปรของธนาคารพาณิชย์จากผู้ที่เคยศึกษาไว้ในอดีตมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและศึกษาจากเอกสาร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงผลประกอบการดำเนินงาน และระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลประกอบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย ซึ่งดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ
4. การประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธี DEA
5. การประมาณค่าดัชนีผลผลิตภาพ
6. การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ
7. อธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษา

1. กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ธนาคารเฉพาะกิจที่ให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วย 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนธนาคารอื่นที่เหลือ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ไม่ได้มุ่งเน้นการทำธุรกรรมการให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลการดำเนินงานของธนาคาร ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร การดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง

ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ผลการดำเนินงาน จำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย เงินอุดหนุนจากรัฐ จำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก สำหรับระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 รวมระยะเวลา 15 ปี โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของธนาคารออมสินและอาคารสงเคราะห์

3. การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จะศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 โดยการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารของธนาคาร คือ รายงานประจำปีตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2560 โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กรและการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในลักษณะของการวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis) ในรูปแบบของการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคาร โดยการวิเคราะห์จะกำหนดให้ปี พ.ศ. 2546 เป็นปีฐาน แล้ววิเคราะห์ผลการดำเนินงานของปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2560 ว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน

3. ใช้สถิติเชิงพรรณนาและการอธิบายการเปรียบเทียบการดำเนินงาน

4. การประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธี DEA

ในการประมาณค่าระดับประสิทธิภาพโดยวิธี DEA นั้นเป็นการวัดประสิทธิภาพจากผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ โดยประยุกต์มาจากแนวคิดการวัดประสิทธิภาพของ Farrell (1957) เป็นการแสดงถึงความสามารถของธุรกิจในการดำเนินงานจนได้รับผลลัพธ์เพิ่มขึ้น โดยใช้ปัจจัยนำเข้าเท่าเดิมหรือได้รับผลลัพธ์เท่าเดิมแต่การใช้ปัจจัยนำเข้าลดลง วิธีการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดนี้จัดเป็นการวัดประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบโดยการประมาณค่าหาเส้นขอบเขต (Frontier) เพื่อหาระดับของผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นไปได้สูงสุด แล้วนำมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงว่าอยู่ห่างจากเส้นขอบเขตเท่าใด โดยพิจารณาทางด้านปัจจัยพื้นฐานการดำเนินงานภายใต้ข้อสมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) ทำให้แบบจำลองในการศึกษาเป็นการประยุกต์จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (9) ได้ตั้งข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (18)

$$\begin{aligned} & \text{เป้าหมาย Min } V k_{j_0} - \varepsilon \left(\sum_{i=1}^5 S_i^- + \sum_{r=1}^3 S_r^+ \right) \\ & \text{ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้} \quad \sum_{j=1}^{15} \lambda_j x_{ij} = V k_{j_0} x_{ij_0} - S_i^- \quad i = 1, \dots, 5, j = 1, 2, \dots, 15 \\ & \quad \quad \quad \sum_{j=1}^{15} \lambda_j y_{rj} = S_r^+ + y_{rj_0} \quad r = 1, \dots, 3 \\ & \quad \quad \quad \sum_{j=1}^{15} \lambda_j = 1 \\ & \quad \quad \quad \lambda_j, S_i^-, S_r^+ \geq 0 \text{ ในขณะที่ } \forall i, r, V k_{j_0} \text{ ไม่มีข้อจำกัด} \end{aligned}$$

โดยที่ x_{ij} คือ ตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้าของธนาคารมีจำนวน 5 ตัว มีหน่วยเป็นล้านบาท ประกอบด้วยจำนวนเงินฝาก (x_1) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (x_2) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (x_3) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (x_4) และเงินอุดหนุนจากรัฐ (x_5) และ y_{rj} คือ ตัวแปรปัจจัยด้านผลลัพธ์ของธนาคารมีจำนวน 3 ตัว มีหน่วยเป็นล้านบาท ประกอบด้วยจำนวนเงินให้กู้ยืม (y_1) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (y_2) และ รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (y_3)

แบบจำลองดังกล่าวจะใช้ในการประมาณค่าระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของแต่ละธนาคารรายปีในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2546-2556) และหลังปฏิรูปประเทศไทย (ใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2557-2560) การคำนวณหาระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 2 ธนาคารที่เป็นตัวอย่างในสองช่วงเวลาข้างต้น โดยใช้

โปรแกรมสำเร็จรูป DEAP XP 2.1 ที่พัฒนาโดย Coelli (1996) เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจว่าในแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างไรกับการคำนวณหาระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 2 ธนาคารที่เป็นตัวอย่าง โดยใช้ข้อมูลของทั้งสองช่วงเวลารวม 15 ปี คือ ปี พ.ศ. 2546-2560 โดยผลลัพธ์ที่ได้แบ่งออกเป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคกับประสิทธิภาพด้านขนาดที่มีค่าระหว่าง 0-1 ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจต่างๆ เหล่านั้นมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับใด และเป็นผลมาจากประสิทธิภาพเชิงเทคนิคหรือประสิทธิภาพด้านขนาด

หลังจากทราบค่าระดับประสิทธิภาพของแต่ละธนาคารในแต่ละช่วงเวลาทั้งก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยแล้ว จึงทดสอบระดับประสิทธิภาพของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยคาดว่าระดับประสิทธิภาพของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยจะสูงกว่าช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยโดยใช้สถิติ *t*-Test ในการทดสอบดังกล่าว เป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

5. การประมาณค่าดัชนีผลิตภาพ

การประมาณค่าดัชนีผลิตภาพ เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Total Factor Productivity Change หรือ TFPCH) ซึ่งสามารถวัดได้จากค่าดัชนีผลิตภาพ (Malmquist Index) โดยวิธี Data Envelopment Analysis เป็นการศึกษาในระยะยาวเพื่อให้ทราบว่าประสิทธิภาพของธนาคารนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง โดยใช้ข้อมูลที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นแบบ Panel Data มาหาดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ Malmquist จึงทำให้ทราบถึงระดับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของแต่ละธนาคารในช่วงเวลาที่ศึกษา ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป DEAP XP 2.1 ที่พัฒนาโดย Coelli (1996) เพื่อแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพในแต่ละช่วงเวลาของธนาคารเฉพาะกิจที่ทำการศึกษาเป็นระยะเวลา 15 ปี ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลแบบต่อเนื่อง ดังนั้นการวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพจึงเป็นการหาประสิทธิภาพในสองช่วงเวลาแล้วนำมาหาการเปลี่ยนแปลง จึงเลือกใช้ตัวแปรชุดเดียวกับตัวแปรที่ใช้วัดประสิทธิภาพโดยวิธี DEA ข้างต้น โดยแบบจำลองสำหรับการศึกษาเป็นการประยุกต์มาจากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (17) ได้ตั้งข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (19)

$$\begin{aligned} \text{TFPCH}_j = & (V_EF_T^{D_t} \div V_EF_{T-1}^{D_{t-1}}) \times (SC_EF_T^{D_t} \div SC_EF_{T-1}^{D_{t-1}}) \\ & \times [(C_EF_{T-1}^{D_t} \div C_EF_T^{D_t}) \times (C_EF_{T-1}^{D_{t-1}} \div C_EF_T^{D_{t-1}})]^{1/2} \end{aligned} \quad \dots(19)$$

โดยที่ $V_EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$ กับ $V_EF_{T_t}^D$ คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยพื้นฐานการดำเนินงานภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) ในช่วงเวลา t และ $t-1$ ตามลำดับ ส่วน $SC_EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$ กับ $SC_EF_{T_t}^D$ คือ ประสิทธิภาพด้านขนาดที่พิจารณาด้านปัจจัยพื้นฐานการดำเนินงานในช่วงเวลา t และ $t-1$ ตามลำดับ และ $C_EF_{T_{t-1}}^{D_{t-1}}$ กับ $C_EF_{T_t}^D$ คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่พิจารณาด้านปัจจัยพื้นฐานการดำเนินงานภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) ในช่วงเวลา t และ $t-1$ ตามลำดับ โดยที่ค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาดเป็นผลของการคำนวณมาจากสมการที่ (18) โดยวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพในแต่ละช่วงเวลาของธนาคารเฉพาะกิจที่ทำการศึกษา เป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3

6. การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

จากตัวแปรที่กล่าวในบทที่ 3 ได้ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพประกอบด้วย อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (Cost to Income Ratio) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Net Interest Margin: NIM) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (Loan to Deposit Ratio) ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพดังกล่าวจะนำค่าดัชนีผลิตภาพ Malmquist ของแต่ละธนาคารที่คำนวณได้จากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (19) กำหนดเป็นตัวแปรตามแล้วนำไปหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระต่างๆ โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ซึ่งแสดงในรูปสมการถดถอยพหุเชิงเส้น ได้ดังข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (20)

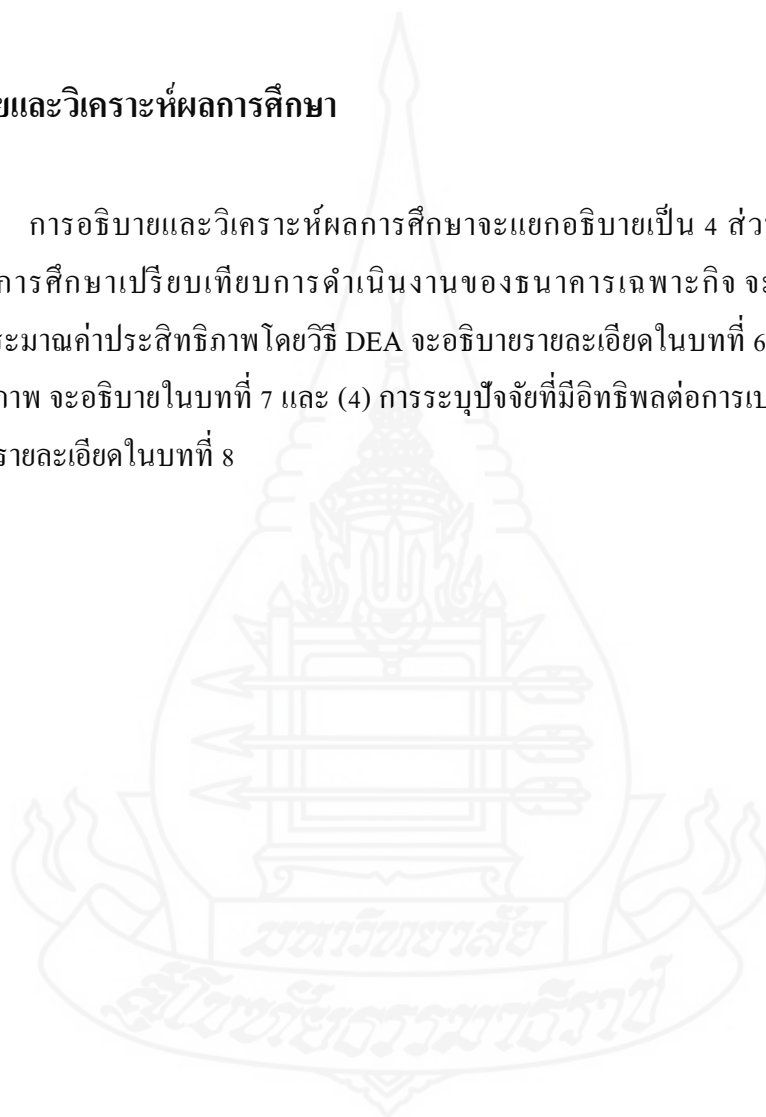
$$TFPCH_j = \beta_0 + \beta_1 F_{1j} + \beta_2 F_{2j} + \beta_3 F_{3j} + \beta_4 F_{4j} + \beta_5 F_{5j} + \beta_6 F_{6j} + e_j \quad \dots(20)$$

เมื่อกำหนดให้ $TFPCH_j$ คือ ผลิตภาพของธนาคาร F_1 คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (หน่วย: ร้อยละ) F_2 คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ) F_3 คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ) F_4 คือ ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (หน่วย: ร้อยละ) F_5 คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ) และ F_6 คือ เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (หน่วย: ร้อยละ) ส่วน β_0 คือ ค่าคงที่ $\beta_1 \dots \beta_6$ คือ ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณค่า และ e_j คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของการวัด และจากข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (20) คาดว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

ประกอบด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ อัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพที่เป็นตัวแปรตาม เป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 4

7. อธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษา

การอธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษายกอธิบายเป็น 4 ส่วนตามวัตถุประสงค์ โดย (1) การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ จะอธิบายในบทที่ 5 (2) การประมาณค่าประสิทธิภาพโดยวิธี DEA จะอธิบายรายละเอียดในบทที่ 6 (3) การประมาณค่าดัชนีผลผลิตภาพ จะอธิบายในบทที่ 7 และ (4) การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ จะอธิบายรายละเอียดในบทที่ 8

บทที่ 5

การเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรม สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

การอธิบายผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จะแยกอธิบายเป็น 5 หัวข้อ คือ 1) การจัดการการดำเนินงานของธนาคารออมสิน 2) การจัดการการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ 3) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน 4) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ และ 5) การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์โดยวิธีแนวโน้ม

โดยการจัดการการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์จะอธิบายเปรียบเทียบเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กรและการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง และทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ส่วนการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ จะใช้การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพและงบการเงิน และใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์โดยวิธีแนวโน้ม ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ 2 ธนาคาร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดการการดำเนินงานของธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสิน มุ่งสร้างรากฐานที่มั่นคงผ่านวินัยทางการออม และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยในทุกด้าน มีรายละเอียดแนวทางในการดำเนินงานของธนาคารออมสิน ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และการดำเนินงานของธนาคารออมสิน อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำในการส่งเสริมการออม เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เสริมสร้างความสุขและอนาคตที่มั่นคงของประชาชน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 95)

1.2 พันธกิจ (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 95)

1. ส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงิน
2. สนับสนุนการลงทุนและการพัฒนาประเทศ
3. ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมให้มีศักยภาพอย่างยั่งยืน
4. ให้บริการทางการเงินครบวงจรที่ล้ำสมัยและเหนือความคาดหวังภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้
5. เป็นธนาคารเพื่อสังคมที่มีธรรมาภิบาล

1.3 ค่านิยมองค์กร เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของธนาคารไปสู่การนำไปปฏิบัติจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 95)

S - Social Responsibility รับผิดชอบต่อสังคม

A - Accountability อุทิศตนต่อหน้าที่ เพื่อองค์กร

V - Virtue ยืนหยัดในความถูกต้อง

E - Excellence สู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน

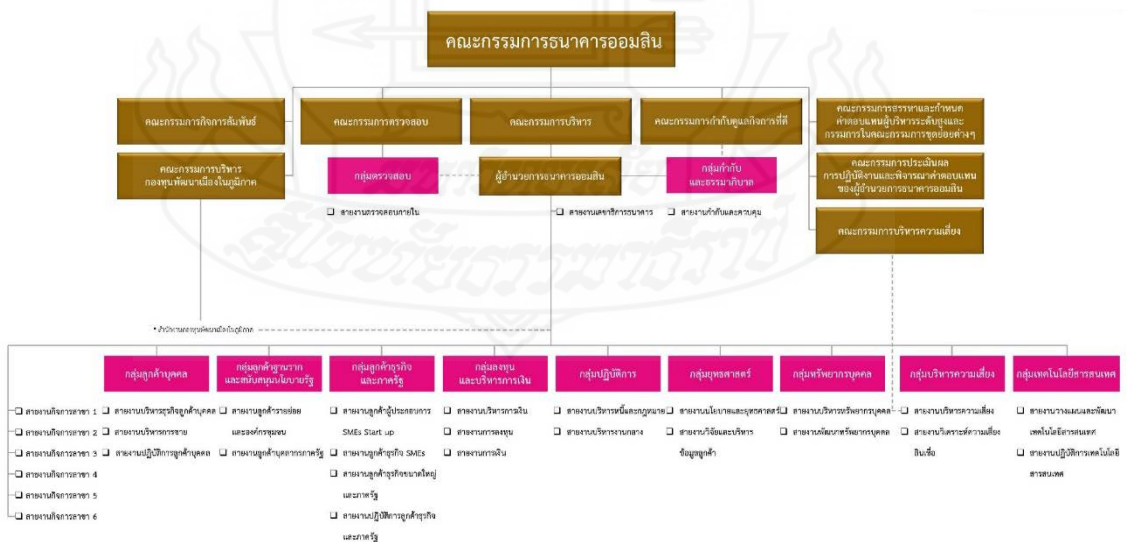
1.4 การดำเนินงานของธนาคารออมสิน ธนาคารออมสินมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติออมสิน พ.ศ. 2456 โดยดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติ ธนาคารอาคารออมสิน พระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นธนาคารสำหรับประชาชน โดยมุ่งให้บริการรับฝากเงินแก่ผู้ฝากเงินรายย่อย ส่งเสริมการออมทรัพย์อย่างกว้างขวางในกลุ่มนักเรียนและประชาชนโดยทั่วไป (ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน, 2562)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ธนาคารมียอดเงินให้สินเชื่อจำนวน 2,014,123 ล้านบาท (รวมเงินให้สินเชื่อแก่สถาบันการเงินและสหกรณ์) เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 112,272 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 โดยมีสัดส่วนสินเชื่อแก่บุคคลรายย่อย ร้อยละ 65.0 สินเชื่อแก่ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงิน ร้อยละ 28.3 และสินเชื่อแก่ภาคธุรกิจเอกชนร้อยละ 6.7 โดยสินเชื่อแก่บุคคลรายย่อยลดลง 23,272 ล้านบาท (ร้อยละ 1.8) ส่วนใหญ่จากสินเชื่อเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ และสินเชื่อแก่ประชาชนฐานราก (สินเชื่อเพื่อสังคมและชุมชน และสินเชื่อธนาคารประชาชน) โดยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพิ่มขึ้น 9,738 ล้านบาท สินเชื่อธุรกิจห้องแถว เพิ่มขึ้น 4,228 ล้านบาท และสินเชื่อแก่ใจหน้สินภาคประชาชนเพิ่มขึ้น 4,069 ล้านบาท รวมทั้ง สินเชื่อบัตรเครดิตและบัตรกดเงินสด เพิ่มขึ้น 2,555 ล้านบาท

ในช่วงปฏิรูปประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมามีเป็นปีแห่งความสำเร็จอีกปีหนึ่งของธนาคารออมสิน ท่ามกลางเหตุการณ์และสถานการณ์หลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมืองช่วงครึ่งปีแรก ปัญหาหนี้ภาคครัวเรือน และปัญหาการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก แต่ด้วยการที่ธนาคารปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างเหมาะสมที่เน้นความยั่งยืนอย่างสมดุล ทั้งมีการสร้างคุณค่าให้กับองค์กร และการสร้างคุณค่าให้กับสังคม ส่งผลให้ผลประกอบการและฐานะการเงิน มีการเติบโตและมั่นคง เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเน้นคุณภาพการให้บริการและประสิทธิภาพในทุกกระบวนการที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล

สำหรับทิศทางในอนาคตธนาคารออมสินได้เตรียมความพร้อมรองรับสภาพแวดล้อมทางสังคม ธุรกิจและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งหวังให้ลูกค้าและผู้ใช้บริการมีความประทับใจและได้รับบริการที่เหนือความคาดหวัง และมุ่งสู่การเป็นธนาคารที่ดีที่สุดและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย “The Best & Biggest Local Bank in Thailand” ด้วยการปรับ Business Model จาก Savings Bank เป็น Savings & Loan Bank การสร้างสมดุลระหว่างเป้าหมายด้านธุรกิจและด้านสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนการปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวต่อการพัฒนาธุรกิจและบริการในยุคดิจิทัล

2. โครงสร้างขององค์กร การอธิบายโครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสินจะใช้ข้อมูลจากผังองค์กรของธนาคารออมสิน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 70-71) การบริหารงานของธนาคารออมสินจะมีโครงสร้างองค์กรเป็นลำดับขั้นและสาขางาน ซึ่งการบริหารงานเป็นแบบจากบนลงล่าง

ภาพที่ 5.1 โครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสิน

ที่มา : ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 70-71.

จากภาพที่ 5.1 จะเห็นว่าโครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสินแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยระดับสูงสุด คือ คณะกรรมการธนาคาร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ คือ รับนโยบายจากภาครัฐและกำหนดนโยบายของธนาคารออมสิน ประกอบด้วยประธานกรรมการธนาคารออมสิน และกรรมการธนาคารออมสิน ส่วนคณะผู้บริหารธนาคารออมสินประกอบด้วยตำแหน่งผู้อำนวยการธนาคารออมสิน

ระดับรองลงมา คือ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีบทบาทหน้าที่ คือ บริหารจัดการนโยบายของธนาคารออมสิน ประกอบไปด้วยรองผู้อำนวยการธนาคารออมสินอาวุโสกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินอาวุโสกลุ่มทรัพยากรบุคคล รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มบริหารความเสี่ยง รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มยุทธศาสตร์ รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มปฏิบัติการ รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มลูกค้าบุคคล รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มลงทุนและบริหารการเงิน รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มลูกค้าฐานราก และสนับสนุนนโยบายรัฐ รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มกำกับและธรรมาภิบาล และรองผู้อำนวยการธนาคารออมสินกลุ่มตรวจสอบ (ขึ้นตรงคณะกรรมการตรวจสอบ)

ระดับที่ 3 คือ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีบทบาทหน้าที่ คือ นำนโยบายของธนาคารออมสินไปปฏิบัติและติดตามผล ประกอบไปด้วยผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานกิจการสาขา 1-6 (ขึ้นตรงผู้อำนวยการธนาคารออมสิน) ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานบริหารการขายกลุ่มลูกค้าบุคคล ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานปฏิบัติการลูกค้าบุคคลกลุ่มลูกค้าบุคคล ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานลูกค้ารายย่อยและองค์กรชุมชนกลุ่มลูกค้าฐานรากและสนับสนุนนโยบายรัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานลูกค้าบุคลากรภาครัฐกลุ่มลูกค้าฐานรากและสนับสนุนนโยบายรัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานลูกค้าธุรกิจ SMEs กลุ่มลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่และภาครัฐกลุ่มลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานปฏิบัติการลูกค้าธุรกิจและภาครัฐกลุ่มลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานบริหารการเงินกลุ่มลงทุนและบริหารการเงิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานการลงทุนกลุ่มลงทุนและบริหารการเงิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานลูกค้าผู้ประกอบการ SMEs Startup กลุ่มลูกค้าธุรกิจและภาครัฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานการเงินกลุ่มลงทุนและบริหารการเงิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานบริหารงานกลางกลุ่มปฏิบัติการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานบริหารหนี้และกฎหมายกลุ่มปฏิบัติการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสายงานวิจัยและบริหารข้อมูลลูกค้ากลุ่มยุทธศาสตร์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานนโยบายและยุทธศาสตร์กลุ่มยุทธศาสตร์
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานพัฒนาทรัพยากรบุคคลกลุ่มทรัพยากรบุคคล
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศกลุ่มเทคโนโลยี
 สารสนเทศ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกลุ่มบริหาร
 ความเสี่ยง ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานบริหารความเสี่ยงกลุ่มบริหารความเสี่ยง
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานบริหารธุรกิจลูกค้าบุคคลกลุ่มลูกค้าบุคคล
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานเลขานุการธนาคาร (ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการธนาคารออมสิน)
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานกำกับและควบคุมกลุ่มกำกับและธรรมาภิบาล
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินสาขางานตรวจสอบภายในกลุ่มตรวจสอบ ผู้ตรวจการธนาคาร
 ออมสินกลุ่มปฏิบัติการ ผู้ตรวจการธนาคารออมสิน (ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการธนาคารออมสิน) และ
 ผู้ตรวจการธนาคารออมสินกลุ่มลูกค้าฐานรากและสนับสนุนนโยบายรัฐ

3. การตรวจสอบภายใน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบ
 เป็นกระบวนการให้ความเชื่อมั่น (Assurance Service) และการให้คำปรึกษา (Consulting Service)
 อย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร โดยกลุ่ม
 ตรวจสอบมีส่วนช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายด้วยการประเมินประสิทธิผลของกระบวนการ
 บริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลภายในองค์กรอย่างเป็นระบบและเป็น
 ระเบียบ โดยยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน ระเบียบ
 กระทรวงการคลัง ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.
 2555 และคู่มือการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจปี 2555 รวมถึงมติคณะรัฐมนตรี
 ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 34)

ธนาคารโดยคณะกรรมการธนาคารออมสิน คณะกรรมการตรวจสอบ และผู้บริหาร
 ของธนาคารได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ในการวางแผน
 และลงมือปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การประเมินประสิทธิภาพและ
 ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในธนาคาร เพื่อให้สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยง
 จากการปฏิบัติงาน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 34)

4. การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็น
 ปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างระบบการกำกับดูแลของธนาคารให้มีความโปร่งใส และมีมาตรฐานชัดเจน
 เป็นสากล ธนาคารออมสินได้นำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้
 บรรลุพันธกิจและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยคณะกรรมการธนาคารและฝ่ายจัดการ

ดูแลและบริหารจัดการ ด้วยความรู้ความสามารถ มีความรอบคอบความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะสร้างมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนในระยะยาว (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 99)

ในปี 2560 การกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคารออมสิน ได้ปรากฏผลเป็นที่ประจักษ์ โดยได้รับรางวัลดีเลิศ “รัฐวิสาหกิจที่มีการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านการขับเคลื่อนแผนงานยกระดับคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงาน” ประจำปี 2560 ด้านความโปร่งใส (Transparency) รางวัลบุคคลต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมส่งเสริมธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริต ในองค์กร ประจำปี 2560 และรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ครั้งที่ 7 จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 99)

4.1 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ธนาคารมีการจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร พนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวม ซึ่งการจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการดังกล่าว จะต้องสะท้อนถึงหลักการสำคัญ 7 ประการ ดังต่อไปนี้ (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 99)

- 1) Accountability ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติตามหน้าที่
- 2) Responsibility ความสำนึกในหน้าที่ด้วยขีดความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ
- 3) Equitable Treatment การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยสุจริตและจะต้องพิจารณาให้เกิดความเท่าเทียมกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้างต้องให้ทุกคนได้รับความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน หากมีการร้องเรียน ต้องมีคำอธิบายได้
- 4) Transparency ความโปร่งใส ต้องมีความโปร่งใสใน 2 ลักษณะ คือ ความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส (Transparency of Information Disclosure) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 5) Value Creation การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มมูลค่าใดๆ นั้น จะต้องเป็นการเพิ่มความสามารถในทุกด้านเพื่อการแข่งขัน
- 6) Ethics การส่งเสริมพัฒนาการกำกับดูแลจรรยาบรรณที่ดีในการประกอบธุรกิจ
- 7) Participation การมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมให้เกิดการกระจายโอกาสแก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนหรือท้องถิ่น

นอกจากนี้ธนาคารออมสินมุ่งมั่นในการส่งเสริมนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมผลกระทบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวความคิด เติบโตยั่งยืน ตอบแทนคืนสู่สังคม “ออมสินสร้างโลกสีเขียว” มุ่งหมายให้ผู้บริหารพนักงานและลูกจ้างของธนาคารออมสินทุกคน ได้นำแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาสู่ธนาคารเพื่อสังคมอย่างยั่งยืนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการกระบวนการทางธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 15)

จากนโยบายดังกล่าว ธนาคารออมสินได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงินควบคู่กับการส่งเสริมศักยภาพด้านต่างๆ แก่ชุมชน ได้แก่ “โครงการธนาคารโรงเรียน” กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการศึกษาวิชาการ ด้านกีฬา และศิลปวัฒนธรรม ด้านสังคมชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง “โครงการบวร รอบรู้ออมสิน” เพื่อเป็นการเสริมสร้างรากฐานที่ดีในทุกๆ ด้านนำไปสู่การก้าวเดินด้วยกันอย่างยั่งยืน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 15)

5. การบริหารความเสี่ยง ในปี 2560 ธนาคารมุ่งสู่การเป็น GSB New Century มีทิศทางการขับเคลื่อนองค์กรในการเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมทางการเงินและสังคมยุคใหม่ เพื่อตอบสนองต่อโลกการเงินยุคดิจิทัล และเป็นธนาคารเพื่อสังคม Leadership in Financial & Social Innovation พร้อมให้การสนับสนุนนโยบายรัฐในการผลักดันประเทศไทยเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ธนาคารจึงมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าในทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มลูกค้าฐานราก กลุ่มลูกค้าบุคคล กลุ่มธุรกิจ รวมถึงมีผลิตภัณฑ์สินเชื่อสำหรับผู้สูงวัย เพื่อเตรียมรองรับสู่สังคมผู้สูงวัย (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 137)

จากการขับเคลื่อนนวัตกรรมทางการเงินที่ตอบสนองต่อสังคมยุคใหม่ รวมถึงการเป็นธนาคารเพื่อสังคม ธนาคารจึงได้มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการปรับโครงสร้างองค์กร ซึ่งกำหนดให้มีส่วนงาน ที่มีหน้าที่นำเสนอ นโยบาย กระบวนการ แผนบริหารความเสี่ยง พัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในด้าน IT Risk และดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งศึกษาแนวโน้มภัยคุกคามเรื่องความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศและภัยไซเบอร์ ที่มีผลต่อธุรกิจธนาคาร (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 137)

การบริหารความเสี่ยงของธนาคารเป็นรูปแบบบูรณาการ ซึ่งขับเคลื่อนการบริหารความเสี่ยงตามกรอบนโยบายของคณะกรรมการธนาคารออมสิน โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆ ต่อฝ่ายจัดการ เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด สอดคล้องกับแนวทางของหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งการบริหารความเสี่ยงดำเนินการโดยหน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner)

เป็นผู้ระบุความเสี่ยงและประเมินระดับความเสี่ยง การกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) รวมถึงติดตามผลและการรายงานสถานะความเสี่ยง โดยครอบคลุมความเพียงพอและความมีประสิทธิภาพของมาตรการจัดการความเสี่ยงที่สำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่าในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้นจะสามารถจัดการความเสี่ยงได้ทันทั่วทั้งนี้ สายงานบริหารความเสี่ยงเป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนหน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) ในการดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย และรายงานสถานะความเสี่ยงที่สำคัญต่อคณะกรรมการธนาคารออมสิน และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คณะกรรมการได้รับทราบสถานะความเสี่ยงขององค์กร และรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงแก่คณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งมีการสร้างความตระหนักรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงเพื่อสร้างเป็นวัฒนธรรมองค์กรให้กับผู้บริหารและพนักงานอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 137)

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการประชุมบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 137)

6. ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในปี 2562 ได้กำหนดสัดส่วนสินเชื่อรายย่อยที่ให้แก่ลูกค้าบุคคล ลูกค้าฐานราก และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ขนาดเล็ก โดยเฉพาะกลุ่ม Startup ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของสินเชื่อรวม ด้วยเป้าหมายการเติบโตของเงินฝากและสินเชื่อตามทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย (GDP) ภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 4 ด้าน ดังนี้ (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 18)

6.1 Traditional Banking: การสร้างความมั่นคงทางการเงินและขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการเป็นธนาคารที่มีการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โดยปรับรูปแบบการให้บริการของสาขา และกระบวนการให้บริการ ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยหรือให้บุคคลภายนอกดำเนินการ หรือร่วมมือกับพันธมิตร เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พร้อมทั้งบริหารคุณภาพสินทรัพย์ในเชิงป้องกัน รวมถึงบริหารสัดส่วนธุรกิจให้มีผลตอบแทนและความเสี่ยงในระดับที่เหมาะสม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และความมั่นคงทางการเงิน (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 18)

6.2 Social Banking: การพัฒนาผู้ความยั่งยืน มุ่งเน้นการเป็นธนาคารเพื่อสังคมที่ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล บริหารจัดการภารกิจด้านสังคมและนโยบายรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมความเสี่ยงได้ โดยแยกโครงสร้าง กระบวนการ

และบัญชีด้านสังคมและนโยบายรัฐออกจากเชิงพาณิชย์ รวมถึงส่งเสริมการออม สร้างวินัยทางการเงิน สร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน ยกย่องระดับเศรษฐกิจฐานรากผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) เยาวชนและผู้สูงอายุ ให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 18)

6.3 Digital Banking: การพัฒนาและยกระดับสู่การเป็น Digital Banking มุ่งเน้นการเป็นธนาคารที่มีนวัตกรรมทางการเงินที่ล้ำสมัย โดยการพัฒนาหรือร่วมมือกับพันธมิตรในการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์บริการบน Digital Platform รวมถึงการพัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ (New Business Model) เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ พร้อมกับปรับปรุงการบริหารจัดการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 18)

6.4 Fundamental Capabilities : การเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน มุ่งเน้นปรับโครงสร้างองค์กร อัตราค่าจ้าง กระบวนการ บริหารและพัฒนาผู้นำและบุคลากรให้รองรับการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัล พัฒนา IT ให้รองรับธุรกิจและสร้างความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และการให้บริการ บริหารจัดการข้อมูลที่เพิ่มโอกาสทางธุรกิจ รวมถึงสร้างประสบการณ์ที่เหนือความหวังของลูกค้า (Customer Experience) พร้อมยกระดับมาตรฐาน และบูรณาการการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจและสอดคล้องกับเกณฑ์การกำกับภายนอก (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 18)

อย่างไรก็ตาม ในปี 2562 อาจมีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่ธนาคารกำหนดไว้ ทั้งจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ประชากร และพฤติกรรมของลูกค้า นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเงินสมัยใหม่ นโยบายรัฐบาลและกฎระเบียบที่ออกบังคับใช้ รวมไปถึงภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมการเงินธนาคารที่ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ ธนาคารจะมีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าว พร้อมกำหนดแนวทาง มาตรการ และทบทวนกลยุทธ์ของธนาคารและกลยุทธ์ธุรกิจให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ เพื่อให้ผลดำเนินงานในภาพรวมของธนาคารบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 19)

ปี 2561-2565 ธนาคารเน้นขับเคลื่อนภารกิจเข้าสู่ศตวรรษที่ 2 อย่างมั่นคงและยั่งยืน มุ่งสู่การเป็น GSB New Century : Digi-Thai Banking “Digital for all Thais” โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ตลอดจนช่องทางการให้บริการ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินให้ลูกค้า โดยเฉพาะลูกค้ารายย่อยและฐานรากได้ใช้อย่างสะดวกสบาย เข้าถึงง่ายและปลอดภัย พร้อมสร้างความเข้าใจในผลิตภัณฑ์และบริการ ให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เพื่อให้ลูกค้ามีความพร้อมในการใช้บริการ ตลอดจนการสร้าง

โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงิน การแก้ไขปัญหาหนี้สิน การส่งเสริมการออม และสร้างวินัยทางการเงินแก่เยาวชนและประชาชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และการสนับสนุน โครงการตามนโยบายรัฐอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 96)

สำหรับนโยบายและกลยุทธ์นั้น ภายใต้แนวคิด **เติบโต ยั่งยืน ตอบแทนคืนสู่สังคม** ธนาคารออมสินได้ปรับกระบวนการทบทวนใหม่ในปี 2562 ด้วยการวางกลยุทธ์ 3 Banking ซึ่งมีแนวคิดการให้บริการใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1. Traditional Banking เป็นธนาคารที่มีการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการบริหารสัดส่วนธุรกิจให้มีผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และความมั่นคงทางการเงิน (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 10)

2. Social Banking เป็นธนาคารเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ที่มีภารกิจในการยกระดับประชาชนฐานราก สังคม ชุมชน และภารกิจตามนโยบายรัฐ ให้มีผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมความเสี่ยงได้ มุ่งเน้นการส่งเสริมการออม สร้างวินัยทางการเงิน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานและแหล่งเงินทุนในระบบแก่ผู้มีรายได้น้อย ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบธุรกิจเริ่มต้น หรือผู้ด้อยโอกาสในสังคม (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 10)

3. Digital Banking เป็นธนาคารที่มีนวัตกรรมและช่องทางให้บริการทางการเงินที่ล้ำสมัย พัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ๆ (New Business Model) เพื่อสร้างประสบการณ์การทำธุรกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจ และยกระดับการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมลูกค้าในยุคดิจิทัล (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 10)

โดยมีค่านิยมองค์กร “GSB WAY 2019” ซึ่งจะใช้ในการขับเคลื่อนทิศทางองค์กรไปสู่ Digi-Thai Banking “Digital for All Thais” คือ

Giving for the Greater Good: เติบโตร่วมสร้างคุณค่าสังคมไทย

Seeking the Next Possibilities: คิดใหม่ก้าวไกลใฝ่สร้างสรรค์

Brave Beyond the Boundary: มุ่งมั่นสานต่อเหนือขีดจำกัด

ซึ่งจะสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย “Thailand 4.0” และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ธนาคารออมสินพร้อม “เติบโต ยั่งยืน ตอบแทนคืนสู่สังคม” (ธนาคารออมสิน, 2561, หน้า 10)

2. การจัดการการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สานฝัน “ทำให้คนไทยมีบ้าน” คือพันธกิจที่สำคัญต่อการยกระดับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในทุกกระดับ และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมและสร้างโอกาสให้กับผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง ให้สามารถมี “บ้าน” เป็นของตนเองผ่านโครงการต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนมีบ้าน พร้อมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติอย่างมั่นคง มีรายละเอียดแนวทางในการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์ ธนาคารได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ

ธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 4)

1.2 พันธกิจ ธนาคารได้วางพันธกิจของธนาคาร คือ

ทำให้คนไทยมีบ้าน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 4)

1.3 ค่านิยมองค์กร ธนาคารได้กำหนดค่านิยม คือ G-I-V-E ซึ่งมีรายละเอียด คือ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 5)

G - Good Governance ยึดมั่นธรรมาภิบาล

I - Innovative Thoughts สร้างสรรค์สิ่งใหม่

V - Value Teamwork ร่วมใจกันทำงาน

E - Excellent Services บริการเป็นเลิศ

1.4 การดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 โดยดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้องซึ่งออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินเชื่อเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวสำหรับประชาชน เพื่อการปลูกสร้าง ซ่อม หรือจัดหาที่อยู่อาศัย (ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน, 2562)

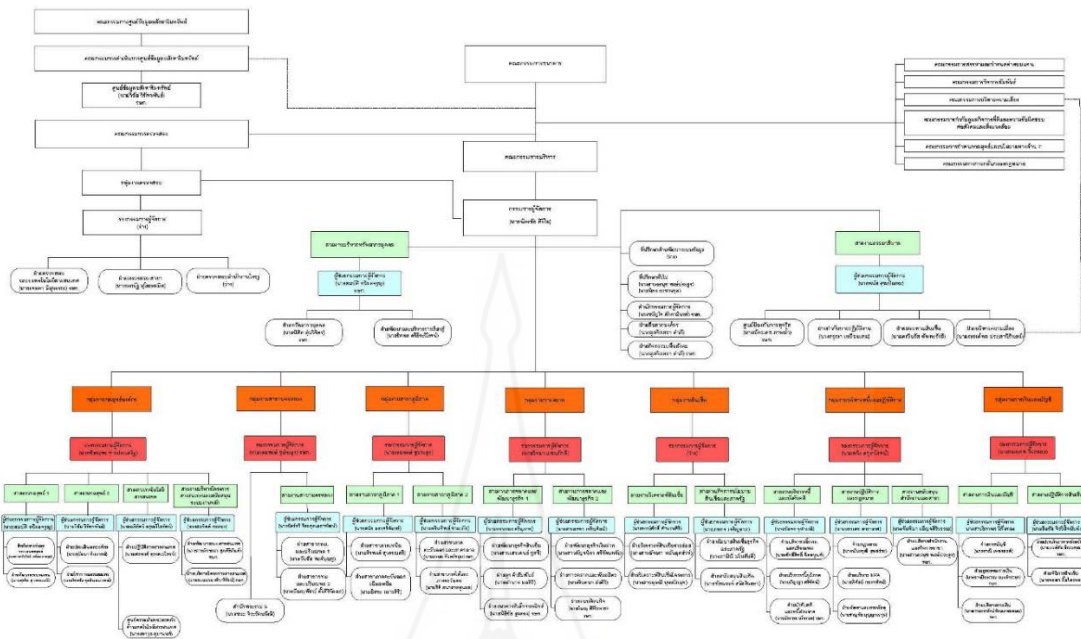
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ธนาคารมียอดเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ของธนาคารมีจำนวน 1,023,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 86,546 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.24 จากจำนวน 936,900 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2559 โดยปี 2560 สินเชื่อส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และการเพิ่มขึ้นของยอดเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เป็นผลมาจากการปล่อยสินเชื่อใหม่ 196,817 ล้านบาท

ในช่วงปฏิรูปประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 แม้จะเกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อภาพรวมการเติบโตของเศรษฐกิจ แต่ด้วยผลจากการบริหารงานตามแนวทางที่ชัดเจน ความมุ่งมั่น และการร่วมแรงร่วมใจภายในองค์กรธนาคารสามารถดำเนินธุรกิจได้บรรลุเป้าหมายทุกด้าน โดยธนาคารได้วางแนวทางที่ชัดเจนเพื่อจะบรรลุวิสัยทัศน์ ในการเป็น “ธนาคารมั่นคง ทันสมัย และเป็นผู้นำสินเชื่อด้านที่อยู่อาศัยอย่างครบวงจร” โดยให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของลูกค้า และการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรและคู่ค้าของธนาคารในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้วยความ เป็นเลิศ ผ่านระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้าของธนาคาร

สำหรับทิศทางในอนาคตธนาคารอาคารสงเคราะห์ยังคงต้องพัฒนาเพื่อรับมือกับความท้าทายจากการแข่งขันที่จรรุนแรงมากยิ่งขึ้น และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีทางการเงินที่ รุนแรงยิ่ง รวมถึงการปรับตัวที่จะต้องตอบสนองต่อ Life Style อาชีพความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป ธนาคารจึงต้องเร่งปรับตัวให้รวดเร็วไปพร้อมๆ กับการสนับสนุนนโยบายและมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล เพื่อช่วยให้คนไทยได้มีบ้านเป็นของตนเองตามควรแก่สภาพ และร่วมสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีการขยายตัวอย่างมั่นคงและยั่งยืน

2. โครงสร้างขององค์กร การอธิบายโครงสร้างองค์กรของธนาคารอาคารสงเคราะห์จะใช้ข้อมูลจากผังองค์กรของธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 11) การบริหารงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์จะมีโครงสร้างองค์กรเป็นลำดับขั้นและสายงาน ซึ่งการบริหารงานเป็นแบบจากบนลงล่าง

ภาพที่ 5.2 โครงสร้างองค์กรของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 11

จากภาพที่ 5.2 จะเห็นว่าโครงสร้างองค์กรของธนาคารอาคารสงเคราะห์แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยระดับสูงสุด คือ คณะกรรมการธนาคาร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ คือ รับนโยบายจากภาครัฐ และกำหนดนโยบายของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CG & CSR) คณะกรรมการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายทางด้าน IT คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ และคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานกรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนคณะผู้บริหารธนาคารอาคารสงเคราะห์จะประกอบไปด้วยตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ

ระดับรองลงมา คือ ตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการ มีบทบาทหน้าที่ คือ บริหารจัดการนโยบายของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ประกอบด้วยรองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานการเงินและบัญชี รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานการตลาด รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานปฏิบัติการ รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานปรับโครงสร้างหนี้ รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานสินเชื่อ รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานสาขา รองกรรมการผู้จัดการกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

และผู้ตรวจการธนาคาร (เทียบเท่ารองกรรมการผู้จัดการ) ผู้ตรวจการธนาคารและรักษาการผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์

ระดับที่ 3 คือ ตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ มีบทบาทหน้าที่ คือ นำนโยบายของธนาคารอาคารสงเคราะห์ไปปฏิบัติและติดตามผล ประกอบไปด้วยผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ 1-2 ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานปฏิบัติการลูกค้ารายย่อย ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานบริหารทรัพยากรบุคคล ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานบริหารความเสี่ยง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานวิเคราะห์สินเชื่อ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานปฏิบัติการเทคโนโลยี ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานการเงินและบัญชี ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานบังคับคดี ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานสาขาภูมิภาค 1-2 ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานกลยุทธ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานตรวจสอบ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานสาขานครหลวง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานบริหารหนี้ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานกิจการนโยบายสินเชื่อและภาครัฐ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานกฎหมาย ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานสนับสนุน และตำแหน่งผู้ตรวจการธนาคาร (เทียบเท่าผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ)

3. การตรวจสอบภายใน เป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้ความเชื่อมั่น และให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานของธนาคารให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการประสิทธิผลและประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 140)

การตรวจสอบภายในยังเป็นกลไกหลักในกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบในการสอบทานระบบควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 140)

หน่วยตรวจสอบภายใน มีการจัดทำกฎบัตรและคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อยึดเป็นแนวปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในรัฐวิสาหกิจโดยหน่วยตรวจสอบภายในจะปฏิบัติงานตามแผนงานการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบภายในของธนาคาร การปฏิบัติงานตรวจสอบได้ใช้หลัก Risk-Based Audit และมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการตรวจสอบด้านต่างๆ กับการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การตรวจสอบมีความชัดเจนมีประสิทธิภาพและมีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์และแผนการตรวจสอบประจำปี จะพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของธนาคารและความเสี่ยงขององค์กรในการกำหนด

แผนการตรวจสอบภายใต้ทรัพยากรของหน่วยตรวจสอบภายในให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้บริหารหน่วยรับตรวจ กรรมการผู้จัดการและคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งจะมีการติดตามผลให้หน่วยรับตรวจดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามการปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบเป็นรายไตรมาส (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 140)

ในการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้จัดทำโครงการประกันคุณภาพการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่ธนาคารทำเป็นประจำทุก 5 ปี ตามมาตรฐานสากล และเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้ตรวจสอบภายใน ธนาคารได้ส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในได้รับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้มาตรฐานวิชาชีพและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปี 2560 หน่วยตรวจสอบภายในมีผู้ได้รับวุฒิบัตรผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (Certified Professional Internal Auditor: CPIAT) จำนวน 9 คน และได้รับวุฒิบัตรผู้ตรวจสอบระบบการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศตามมาตรฐาน (ISO / IEC 27001:2013) ของสถาบัน International Register of Certificated Auditors: IRCA จำนวน 3 คน ประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในระบบสารสนเทศ (Certified Information Systems Auditor: CISA) ของสถาบัน Information Systems Audit and Control Association : ISACA จำนวน 1 คน และประกาศนียบัตรผู้บริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (I-Sec-M และ I-Sec-T) ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และสมาคมความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ (TISA) จำนวน 2 คน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 140)

4. การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีนโยบายในการให้ความสำคัญกับด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CG & CSR) เพื่อนำไปสู่สังคมที่เข้มแข็งและการเติบโตที่ยั่งยืน ตอบสนองพันธกิจ “ทำให้คนไทยมีบ้าน” และเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกันภายใต้วิสัยทัศน์ “ธนาคารที่ดีที่สุด สำหรับการมีบ้าน: The Best Housing Solution Bank” โดยอาศัยกลไก 3 ด้านในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หนึ่งในกลไกสำคัญที่จะทำหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้านที่อยู่อาศัยควบคู่กับการสร้างโอกาสให้คนไทยมีบ้านเป็นของตนเอง คือ Social Solution หรือการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้เข้าถึงระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยผ่านโครงการ CSR ด้านที่อยู่อาศัยต่างๆ ทั้งนี้ธนาคารได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CG & CSR Committee) เป็นผู้กำหนดทิศทางและให้นโยบายการดำเนินงานพร้อมการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งมั่นสร้างเสริมระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคาร

เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ว่าการดำเนินงานทั่วทั้งองค์กรของธนาคาร เป็นไปโดยยึดประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นหลัก บนพื้นฐานที่มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยความเสมอภาค รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างการปลูกจิตสำนึกของบุคลากรทุกระดับทั้งองค์กรให้มีความสนใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมจิตอาสาขององค์กร (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 96-97)

ปี 2560 ธนาคารได้นำหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้ง 7 ประการ ได้แก่ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Value Creation, Ethics และ Participation มาใช้ในการดำเนินงานและใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) ตามหลักมาตรฐานและแนวทางกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อให้ ธอส. เป็นองค์กรของรัฐที่มีการบริหารจัดการที่ดีเลิศภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ และเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกในเรื่องพฤติกรรมบ่งชี้ CG 7 ประการให้พนักงานรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ธนาคารยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีแก่พนักงานผ่านการจัดกิจกรรมโครงการประกวดบุคคลต้นแบบด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประจำปี 2560 เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติพนักงานผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างพนักงานต้นแบบที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม นำไปสู่วัฒนธรรมและค่านิยมของ ธอส. ปลูกจิตสำนึก ค่านิยม สร้างเครือข่าย CG ภายในธนาคารให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร ซึ่งจะเป็นการช่วยขับเคลื่อนและสร้างระบบกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จริยธรรม จรรยาบรรณของธนาคารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ตลอดจนแบ่งปันและจัดเก็บองค์ความรู้ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี คุณธรรม จริยธรรมในระบบ Knowledge Management System (KMS) ของธนาคาร รวมถึงสร้างภาพลักษณ์ สร้างความมั่นใจ ไว้วางใจ การยอมรับแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการดำเนินกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การสำรวจความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และประเมินพฤติกรรมพนักงานให้สอดคล้องตามหลัก CG รวมทั้งสามารถยกระดับแนวทางและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคารสู่มาตรฐานสากล และสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้าน CG ให้เกิดขึ้นภายในธนาคาร จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ ปี 2560 ธอส. ได้คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปี 2560 สูงสุดเป็นอันดับ 1 ที่ร้อยละ 97.97

ได้รับโล่เกียรติยศเชิดชูเกียรติจากสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งได้รางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ประจำปี 2560 และรางวัลชมเชยขององค์กรที่มีการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านการขับเคลื่อนแผนงานยกระดับคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงาน ด้านความพร้อมรับผิด (Accountability) ประจำปี 2560 จากสำนักงาน ป.ป.ช. (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 96-97)

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ธอส. ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและสังคม โดยนำ SMART Goals มากำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และนำมุมมองด้าน T (Trusted by Stakeholder) มากำหนดกลยุทธ์ “I AM GHB” โดยดำเนินการใน 3 มิติ ประกอบด้วย CSR In Process การดำเนินงานภายในองค์กรที่เน้นการพัฒนาและการส่งเสริมให้กระบวนการทำงานเกิดประสิทธิภาพ ไม่สร้างมลพิษ เน้นกระบวนการที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่ดี เช่น การมุ่งสู่ Green Office, Energy Consumption การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว การทำรายงาน/ข้อมูลที่เปิดเผยมต่อหน่วยงานอื่นอย่างโปร่งใส เชื่อถือได้ เป็นต้น โดยมุ่งให้แนวทางดำเนินงานถูกฝังลงในกระบวนการทำงานขององค์กร (Embedded) CSR After Process การดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับสังคม และสิ่งแวดล้อม (Project Based) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมที่ ธอส. เป็นเจ้าภาพ ดำเนินการและส่งเสริม/สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินงาน CSR in Mind การส่งเสริมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานที่คำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมของบุคลากร ธอส. รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง Business Chain ตามบริบทองค์กร รัฐบาล กระทรวงการคลัง หน่วยงานกำกับดูแล (ธนาคารแห่งประเทศไทย) ผู้ส่งมอบ คู่ค้า และคู่ความร่วมมือ สังคม และชุมชน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 96-97)

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการ CSR ได้มุ่งเน้นพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ในด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านสังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างโอกาสการมีบ้านเป็นของตนเองให้กับผู้ด้อยโอกาสทางด้านที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านสังคมของประชาชนคนไทยโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่นั้นๆ และการปลูกจิตอาสาช่วยเหลือสังคมร่วมกันของพนักงานในองค์กร รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน และสร้างสังคมไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 96-97)

5. การบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการนำพาให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ธนาคารอาคารสงเคราะห์จึงตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรโดยรวม (Enterprise Risk Management: ERM) จึงนำแนวทางการปฏิบัติที่ดีมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารและจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้การปฏิบัติงานของธนาคารเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตามแนวทางปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลัง ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญทั้ง 5 ด้านของธนาคาร ได้แก่ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk) 2) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) 3) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) 4) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) และ 5) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการและระบบ (Operational Risk) ซึ่งได้รวมถึงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk) (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 134)

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของธนาคารในปัจจุบัน ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการแต่ละชุด หน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หน่วยงานบริหารความเสี่ยง และหน่วยงานตรวจสอบและกำกับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร โดยพิจารณาความชัดเจนในการแบ่งแยกบทบาทผู้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงและผู้ปฏิบัติการควบคุมภายในประจำวัน ผู้กำกับดูแลความเสี่ยง และผู้ตรวจสอบ ตามหลักการ “3 Lines of Defense” ดังนี้ 1) บทบาทการบริหารความเสี่ยง (Day-to-Day Risk Management) โดยหน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) 2) บทบาทการกำกับดูแลความเสี่ยง (Risk Oversight) โดยคณะกรรมการธนาคาร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง และฝ่ายบริหารความเสี่ยง และ 3) บทบาทการตรวจสอบและการสอบทาน (Independent Assurance) โดยคณะกรรมการตรวจสอบ และกลุ่มงานตรวจสอบ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 134)

นอกจากนี้ ธนาคารยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์และการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของธนาคาร อาทิ คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์หนี้สิน และการเงิน (ALCO) คณะกรรมการสินเชื่อ คณะกรรมการการตลาด คณะกรรมการบริหารหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นต้น (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 134)

6. ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในปี 2562 ของธนาคารอาคารสงเคราะห์มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้น “เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ” มีการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง และมีการรับฝากเงินเพื่อนำไปใช้ในการให้สินเชื่อเพื่อ “ทำให้คนไทยมีบ้าน” ภายใต้วิสัยทัศน์ “ธนาคารที่ดีที่สุด สำหรับการมีบ้าน” (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 46)

การดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ยึดตามแนวนโยบายภาพรวมสาขาสถาบันการเงิน (Umbrella Statement) คือ “เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา ในการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างทั่วถึงควบคู่กับการให้ความรู้ทางการเงิน เพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมภายใต้การบริหารจัดการองค์กรที่มั่นคง โปร่งใส และยั่งยืน” โดยดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 46)

1. สร้างความเข้มแข็งทางการเงิน เพื่อความยั่งยืนขององค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน ให้มีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับที่เหมาะสม บริหารต้นทุนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงขยายสินเชื่อที่มีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดแนวทางป้องกันไม่ให้สินเชื่อเป็น NPLs และกำหนดมาตรการในการบริหารสินเชื่อด้วยคุณภาพที่เคร่งครัด (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 47)

2. ขยายฐานสินเชื่อ เงินฝาก และลูกค้ากลุ่ม Digital มุ่งเน้นขยายสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับลูกค้า 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มลูกค้าผู้มีรายได้น้อย ให้เข้าถึงสินเชื่อของธนาคารด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ ผ่านผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ สินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ สินเชื่อบ้าน ซอส. เพื่อสานรัก รวมถึงจัดทำโครงการ Reverse Mortgage เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ 2) กลุ่มลูกค้าผู้มีรายได้ปานกลางขึ้นไป โดยใช้การร่วมมือกับพันธมิตรในการเพิ่มขีดความสามารถและช่องทางในการสนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยให้กับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายสำหรับลูกค้าเงินฝาก ธนาคารได้มุ่งเน้นการระดมทุนในต้นทุนที่เหมาะสม โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์เงินฝากออมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ให้เข้าถึงลูกค้ากลุ่มใหม่ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 47)

3. พัฒนาศักยภาพบุคลากรของธนาคารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากร ให้มี Digital Literacy เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ Digital Services และส่งเสริมให้พนักงานมีวัฒนธรรมการทำงานในรูปแบบ Digital (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 47)

4. พัฒนานวัตกรรม และยกระดับการบริการ เพื่อให้องค์กรเป็นที่น่าเชื่อถือ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็ว ลดความยุ่งยาก และลดต้นทุน โดยพัฒนาระบบการให้บริการในรูปแบบใหม่ๆ ได้แก่ การเพิ่มช่องทางการชำระเงินผ่าน Digital Platform การพัฒนาระบบการชำระเงินแบบ Non Cash Payment การพัฒนา Mobile Application การพัฒนาระบบ Core Banking และระบบ Back Office เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของธุรกิจ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 47)

5. สร้างองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ธนาคารมุ่งเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล รวมถึงสร้างองค์กรให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยการให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) และการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมในรูปแบบต่างๆ อาทิ โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนผู้ด้อยโอกาสด้านที่อยู่อาศัย เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีรายได้น้อย ได้มีโอกาสเข้าถึงสินเชื่ที่อยู่อาศัยของธนาคาร (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 47)

ปี พ.ศ. 2560-2564 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในระยะ 5 ปี เพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจธนาคาร “ทำให้คนไทยมีบ้าน” โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ SMART Goals คือ 1) คุณภาพสินทรัพย์อยู่ใน 3 อันดับแรกของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีบริการสินเชื่อที่อยู่อาศัย 5 อันดับแรก 2) เป็นผู้นำสินเชื่อด้านที่อยู่อาศัยโดยมุ่งเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง 3) เป็นองค์กรที่คนอยากเข้าทำงานอยู่ใน 10 อันดับแรกของรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์ 4) มีนวัตกรรมและบริการที่เป็นเลิศ และ 5) ผลประเมินด้าน CG โดย ธปท. อยู่ในระดับแนวหน้า (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 48-49)

สำหรับนโยบายและกลยุทธ์นั้น ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการนำเทคโนโลยีมายกระดับกระบวนการทำงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่การเป็น Digital Service ภายใต้ภารกิจหลัก 3 ด้าน ดังนี้

1. Digital Services ยกระดับการให้บริการสู่ Digital Services ธนาคารมุ่งปรับปรุง Digital Services เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรองรับพฤติกรรมลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยธนาคารนำเทคโนโลยีทางการเงินมาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์และการให้บริการ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้า (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 48)

2. Balance Sheet Efficiency เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน ขยายสินเชื่อที่มีคุณภาพ โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า และมุ่งเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มผู้ทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ให้สามารถเข้าถึงสินเชื่อที่อยู่อาศัยในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม รวมถึงการดำเนินโครงการบ้าน ทรอส.เพื่อผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่ต้องการสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ รวมถึงการบริหารจัดการต้นทุนทางการเงินให้ลดลง (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 48)

3. HRD & HRM & CG เตรียมพนักงานพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากร ให้มี Digital Literacy ปรับวิธีคิดและรูปแบบการทำงานให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ Digital Services รวมถึงสร้างวัฒนธรรมองค์กรเข้าสู่ Digital Culture ภายใต้

การบริหารจัดการองค์กรที่มีธรรมชาติ มีคุณธรรมและมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2561, หน้า 48)

ในส่วนของ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์จะอธิบายเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์จากงบการเงิน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและผลผลิตภาพของธนาคาร มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพ ในรอบปี 2560 ภาพรวมผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินมีการเติบโตดีขึ้น และสามารถตอบสนองนโยบาย/โครงการต่างๆ ของรัฐบาลในการพัฒนากลุ่มลูกค้าฐานราก/ผู้มีรายได้น้อย กลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางกลุ่มผู้สูงวัย และกลุ่มลูกค้าธุรกิจ SMEs/Startup โดยเฉพาะการผลักดันนโยบาย National e-Payment เพื่อมุ่งสู่ Thailand 4.0 ผ่านการพัฒนาธุรกิจบริการ Digital ที่รวดเร็ว ปลอดภัย ล้ำสมัย ใช้งานง่าย และตอบสนองต่อวิถีชีวิตของคนไทยทุกคน โดยมีผลงานเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีหลายๆ รางวัลที่ได้รับ อาทิ รางวัลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประจำปี 2560 (Thailand Quality Class : TQC) จากสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม รางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น ประเภทรางวัลการบริหารจัดการองค์กรและประชารัฐรัฐวิสาหกิจดีเด่น ประจำปี 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง รวมทั้งรางวัลดีเลิศรัฐวิสาหกิจที่มีการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านการขับเคลื่อนแผนงานยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ประจำปี 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีผลการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 95.79 ดีขึ้นจากปีก่อน เป็นอันดับ 3 จาก 54 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และอันดับ 6 จาก 422 หน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 27)

ภายใต้ทิศทาง การเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปี 2560 และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ธนาคารออมสินยุคใหม่ “GSB New ERA : Digi-Thai Banking - Digital for All Thais” ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางการให้บริการ

ทางการเงินเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ล้ำสมัย ใช้งานง่าย และตอบสนองต่อวิถีชีวิตของคนไทยทุกคนควบคู่ไปกับการส่งเสริมการออม การสร้างวินัยและความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตลอดจนการพัฒนาความพร้อมของบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยง เพื่อเข้าสู่มาตรฐานสากล

2. การวิเคราะห์จากงบการเงิน ผลประกอบการตามงบการเงินปี 2560 ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ธนาคารออมสินมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 2,663,828 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 เมื่อรวมรายการส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และกำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขายกับราคาตลาดแล้ว จะมีกำไรเบ็ดเสร็จรวม 48,104 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 16,529 ล้านบาท (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 80)

หน่วย : ล้านบาท

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	2560	2559	เปลี่ยนแปลง (yoy)	
			เพิ่ม (ลด)	%
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	57,884	60,248	(2,364)	(3.9)
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	5,701	4,780	921	19.3
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	3,747	3,242	505	15.6
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น	31,938	32,776	(838)	(2.6)
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	4,184	9,548	(5,364)	(56.2)
กำไรสุทธิ	31,210	25,946	5,264	20.3
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ	16,894	5,629	11,265	200.1
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	48,104	31,575	16,529	52.3
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROA)	1.29 ^{1/} / 1.23	1.19 ^{1/} / 1.08		
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE)	17.65 ^{1/} / 16.88	18.27 ^{1/} / 16.59		

^{1/} กรณีไม่รวมค่าใช้จ่ายเงินประเดิมเข้าโครงการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ทยอยจ่าย 10 ปี ปี 2560 = 1,430.69 ล้านบาท และปี 2559 = 2,643.13 ล้านบาท)

ภาพที่ 5.3 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของธนาคารออมสิน

ที่มา : ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 80

ปี 2560 มีรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ 57,884 ล้านบาท ต่ำกว่าปี 2559 จำนวน 2,364 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.9 ที่สำคัญจากการตั้งสำรองดอกเบี้ยเงินฝากสงเคราะห์ชีวิตส่วนเพิ่ม และการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนพัฒนาระบบ SFIs ในอัตราที่สูงกว่าปีก่อน ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและเงินรางวัลสูงกว่าปีก่อน ประกอบกับรายได้ดอกเบี้ยลดลง (ตามพอร์ตสินเชื่อเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพและสวัสดิการที่เป็นข้อตกลงหน่วยงานลดลง โดยสินเชื่อที่เติบโตสูงมาจากสินเชื่อแก่ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่มีผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ) ทำให้มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 2.35

มีรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ 5,701 ล้านบาท สูงกว่าปี 2559 จำนวน 921 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.3 ที่สำคัญมีรายได้จากธุรกิจบัตรและบริการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลของคนรุ่นใหม่ผ่านบัตรเดบิต บัตรเครดิต Mobile Banking (MyMo) QR Payment (MyMo Pay และ GSB Pay) รายได้จากค่านายหน้า/รับชำระเบี้ยประกัน และค่าธรรมเนียมสินเชื่อ โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและโปรโมชั่นตลอดทั้งปี

ทั้งนี้ ธนาคารได้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการให้บริการ MyMo My Card บริการถอนเงินสดผ่านเครื่อง ATM โดยไม่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2561 เพื่อจูงใจให้ลูกค้ามาสมัครและใช้บริการมากขึ้น

มีรายได้จากการดำเนินงานอื่น 3,747 ล้านบาท สูงกว่าปี 2559 จำนวน 505 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 จากเงินปันผลหน่วยลงทุน เงินลงทุนในบริษัทร่วม และหุ้นสามัญ การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าหน่วยลงทุนที่ตั้งไว้ปีก่อน ขณะที่มีการขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ และกำไรจากทรัพย์สินรอการขายต่ำกว่าปีก่อน

ธนาคารมีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น 31,938 ล้านบาท ต่ำกว่าปี 2559 จำนวน 838 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.6 รายการที่สำคัญ ได้แก่

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานลดลง 2,097 ล้านบาท (ปี 2559 มีโครงการ Early Retirement)
- ค่าตอบแทนหน่วยงานในการชำระสินเชื่อลดลง 340 ล้านบาท (ตามข้อตกลงเหลือเงินให้สินเชื่อข้อตกลงกับหน่วยงานที่ลดลง)
- ขณะที่ค่าใช้จ่ายอื่นเพิ่มขึ้น 910 ล้านบาท (ค่าโฆษณาและค่าตัดจำหน่ายสิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์)
- เงินบำเหน็จรางวัลกรรมการและพนักงานเพิ่มขึ้น 684 ล้านบาท (จัดสรรตามผลประกอบการ)

ธนาคารมีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 4,184 ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อน 5,364 ล้านบาท ที่สำคัญจากปริมาณ NPLs ที่เพิ่มขึ้นต่ำกว่าปีก่อน และการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญลดลงตามพอร์ตของสินเชื่อเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ สินเชื่อธนาคารประชาชน สินเชื่อสวัสดิการ สินเชื่อสถาบันการเงิน และสินเชื่อพัฒนาองค์กรชุมชนที่ลดลง ตามลำดับ โดยมีการตั้งสำรองส่วนเกิน (General Provision) จำนวน 2,000 ล้านบาท เพิ่มเติมตามนโยบายธนาคาร

หน่วย : ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน	2560	2559	เปลี่ยนแปลง (yoy)	
			เพิ่ม (ลด)	%
สินทรัพย์รวม	2,663,828	2,509,588	154,240	6.1
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	394,910	324,962	69,948	21.5
เงินลงทุนสุทธิ	237,395	283,604	(46,209)	(16.3)
เงินให้สินเชื่อ ^{1/}	2,014,123	1,901,851	112,272	5.9
หนี้สินรวม	2,461,939	2,339,181	122,758	5.2
เงินรับฝาก และตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม ^{2/}	2,256,312	2,159,136	97,176	4.5
ส่วนกองทุน	201,889	170,407	31,482	18.5

^{1/} รวมเงินให้สินเชื่อแก่สถาบันการเงินและสหกรณ์ภายใต้ พ.ร.บ. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ในปี 2560 จำนวน 216,731 ล้านบาท และในปี 2559 จำนวน 306,891 ล้านบาท

^{2/} รวมเงินรับฝากจากสถาบันการเงินและสหกรณ์ภายใต้ พ.ร.บ. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ในปี 2560 จำนวน 21,189 ล้านบาท และในปี 2559 จำนวน 21,795 ล้านบาท

ภาพที่ 5.4 งบแสดงฐานะการเงินของธนาคารออมสิน

ที่มา : ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 83

ณ สิ้นปี 2560 สินทรัพย์รวมของธนาคารมีจำนวน 2,663,828 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 154,240 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.1 จากการระดมเงินฝากด้วยผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้านิยมและการออกหุ้นกู้ รวมทั้งมีส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน โดยนำเงินไปลงทุนหาผลประโยชน์จากการให้สินเชื่อและลงทุนในตลาดเงิน (ธนาคารออมสิน, 2560, หน้า 83)

ธนาคารมียอดให้สินเชื่อจำนวน 2,014,123 ล้านบาท (รวมเงินให้สินเชื่อแก่สถาบันการเงินและสหกรณ์) เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 112,272 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9

มีเงินฝากจำนวน 2,206,312 ล้านบาท (รวมเงินฝากจากสถาบันการเงินและสหกรณ์) เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 47,176 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.2 และเมื่อรวมตราสารหนี้ที่ออก (หุ้นกู้)

จะมีเงินฝากและตราสารหนี้ที่ออก (รวมเงินฝากจากสถาบันการเงินและสหกรณ์) จำนวน 2,256,312 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 97,176 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.5

ส่วนของทุนของธนาคาร มีจำนวน 201,889 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 31,482 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.5 จากกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 31,210 ล้านบาท และมีส่วนเกินทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 24,166 ล้านบาท (จากการตีราคาที่ดินจำนวน 17,548 ล้านบาท และจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย (Mark to Market) จำนวน 6,618 ล้านบาท) ขณะที่นำเงินส่งกระทรวงการคลังในปี 2560 รวมทั้งสิ้น 16,623 ล้านบาท และบันทึกขาดทุนจากการประมาณการผลประโยชน์พนักงาน (TAS 19) ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย จำนวน 7,271 ล้านบาท

4. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและผลผลิตภาพของธนาคาร มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพ ธนาคารได้รับความสำเร็จในด้านการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยธนาคารได้รับผลการประเมินให้เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีคะแนนคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ด้วยคะแนนที่สูงถึง 97.97 คะแนน และ “รางวัลชมเชยองค์กรโปร่งใส” ประจำปี 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นเป็นประจักษ์ว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นองค์กรที่ยึดมั่นในนโยบายการบริหารงานและการปฏิบัติงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังในทุกระดับทั้งระดับคณะกรรมการธนาคารระดับคณะผู้บริหารฯ และพนักงานทุกคนของธนาคาร (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 6)

ธนาคารยังได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในด้านนวัตกรรมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี GIS มาใช้ในการตั้งสำรอง ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายในการประเมินราคาหลักประกันของธนาคาร ทำให้ธนาคารได้รับรางวัลชมเชยด้านนวัตกรรม รางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น ประจำปี 2560 และการปรับเปลี่ยนระบบ IT ให้สามารถรองรับยุค 4.0 โดยพัฒนาระบบ Enterprise Resource Planning (ERP) ระบบ HR และระบบงานหลัก (Core Banking System) รวมถึงการริเริ่ม Transformation to Digital Services ได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 6)

นอกจากนี้ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้พิสูจน์ความสำเร็จของการบริหารจัดการที่ดี อย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี 2560 ธนาคารสามารถปล่อยสินเชื่อใหม่ได้สูงถึง 196,817 ล้านบาท โดยมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงถึงร้อยละ 31.04 และธนาคารสามารถมีสินเชื่อคงค้างถึง 1 ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นยอดสินเชื่อที่สูงที่สุดในรอบ 64 ปีของธนาคาร (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 6)

ความสำเร็จของธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่เกิดขึ้นในปี 2560 ถือเป็นความภูมิใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนที่ทำให้มีธนาคารของรัฐที่ดีในทุกด้าน ทั้งมีพันธกิจที่ดีที่มุ่งมั่น “ทำให้คนไทยมีบ้าน” มีการบริหารที่ดีด้วยหลักธรรมาภิบาล มีผลดำเนินงานที่มีการขยายตัวอย่างยั่งยืน และเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ของประเทศ และในปี 2561 คณะกรรมการธนาคารและคณะผู้บริหารจะยังคงมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนธนาคารให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน และจะเป็นความก้าวหน้าที่ยั่งยืนและยังประโยชน์สูงสุดให้แก่ประเทศชาติและประชาชนไทย (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 6)

2. การวิเคราะห์จากงบการเงิน โดยธนาคารมีผลการดำเนินงานปี 2560 ดังนี้

งบกำไรขาดทุน ปี 2560

	2560	2559	เปลี่ยนแปลง (%YOY)
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	49,364	46,679	5.75%
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	19,656	19,605	0.26%
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	29,708	27,074	9.73%
รายได้ที่มีไร้ออกเบี้ย	2,423	2,193	10.49%
ค่าใช้จ่ายที่มีไร้ออกเบี้ย	7,638	6,953	9.85%
หัก หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	12,681	12,496	1.48%
กำไรสุทธิ	11,813	9,818	20.32%
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	(37.42)	(179.65)	(79.17%)
กำไรประมาณการหนี้สินจากการป้องกันความเสี่ยง			
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	11,775	9,639	22.16%

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

	2560	2559	เปลี่ยนแปลง (% Change)
ROA	1.16%	1.05%	0.11%
ROE	16.61%	15.15%	1.46%

ภาพที่ 5.5 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 46

กำไรสุทธิ

ในปี 2560 ธนาคารมีกำไรสุทธิที่ 11,813 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32 จากจำนวน 9,818 ล้านบาท ในปี 2559 และสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่จำนวน 11,115 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลเพิ่มขึ้น แม้ว่าธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญส่วนที่เกินเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยตั้งค่าเผื่อหนี้สูญจำนวน 12,681 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.48 จากปี 2559 และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) ปี 2560 ธนาคารมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.32 จากสินเชื่อปล่อยใหม่ ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) ยังคงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.11 และร้อยละ 1.46 ตามลำดับ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 46)

งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	2560	2559	เปลี่ยนแปลง (%YOY)
สินทรัพย์	1,062,458	977,971	8.64%
เงินสด	5,288	4,208	25.19%
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	31,490	40,421	(22.09%)
เงินลงทุนสุทธิ	50,461	41,930	20.35%
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	1,023,446	936,900	9.24%
ดอกเบี้ยค้างรับ	4,173	3,829	8.98%
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(68,445)	(60,014)	14.05%
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	7,708	5,177	48.89%
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	3,444	2,818	22.21%
สินทรัพย์ประเภทอื่น	4,913	2,702	81.83%

	2560 (งบเดือน)	2559	เปลี่ยนแปลง (%YOY)
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,062,458	977,971	8.64%
หนี้สิน	987,852	910,381	8.51%
เงินรับฝาก	858,074	780,787	9.90%
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	1,916	15,957	(87.99%)
เงินกู้ยืมระยะยาว	115,100	103,100	11.64%
หนี้สินอื่น	12,762	10,537	21.12%
ส่วนของผู้ถือหุ้น	74,806	67,590	10.38%
ส่วนของผู้ถือหุ้น	20,320	20,320	0.00%
กำไร (ขาดทุน) สะสม	54,286	47,270	14.84%

หมายเหตุ : แสดงเฉพาะรายการที่สำคัญ สำหรับรายละเอียดสามารถดูได้จากงบการเงินธนาคารอาคารสงเคราะห์

ภาพที่ 5.6 งบแสดงฐานะการเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 44

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ธนาคารมีสินทรัพย์รวมจำนวน 1,062,458 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 84,487 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.64 จากจำนวน 977,971 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 44) โดยมีรายการสินทรัพย์ที่สำคัญ คือ

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ สินทรัพย์ส่วนใหญ่ของธนาคารมาจากเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ประมาณร้อยละ 96.33 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อรายย่อยระยะยาว โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ยอดเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ของธนาคารมีจำนวน 1,023,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 86,546 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.24 จากจำนวน 936,900 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 โดยปี 2560 การเพิ่มขึ้นของยอดเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เป็นผลมาจากการปล่อยสินเชื่อใหม่ 196,817 ล้านบาท ทั้งนี้สามารถจำแนกสินเชื่อตามเกณฑ์คุณภาพออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- สินเชื่อที่ก่อให้เกิดรายได้ (PL) : ธนาคารมีสินเชื่อที่ก่อให้เกิดรายได้ รวมทั้งสิ้น 980,342 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2559 เป็นจำนวนเงิน 90,808 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.21

- สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) : ธนาคารมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 43,104 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อคงค้างเท่ากับร้อยละ 4.21 ลดลงจาก ณ สิ้นปี 2559 ร้อยละ 0.85

ดอกเบี้ยค้างรับ ธนาคารมีดอกเบี้ยค้างรับรวม 4,173 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 344 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.98

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญรวมจำนวน 68,445 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 8,431 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.05 ซึ่งส่งผลให้ธนาคารมีอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงถึงร้อยละ 158.79

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ธนาคารมีหนี้สินรวมจำนวน 987,852 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 77,471 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.51 จากจำนวน 910,381 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 45) โดยมีรายการหนี้สินที่สำคัญ คือ

เงินรับฝาก หนี้สินส่วนใหญ่ของธนาคารมาจากเงินรับฝากภายในประเทศหรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 86.86 ของหนี้สินรวม โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 858,074 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 77,287 ล้านบาท จากจำนวน 780,787 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.90 เป็นผลจากนโยบายการขยายฐานเงินฝาก โดยการออกผลิตภัณฑ์เงินฝากใหม่ทั้งประเภทเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ เช่น เงินฝากออมทรัพย์เจ้าสัวเงินฝากออมทรัพย์ FLEXI เป็นต้น

รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน ธนาคารมีหนี้สินจากรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (Soft Loan) จำนวน 1,916 ล้านบาท ซึ่งเป็นวงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดสรรให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ สำหรับนำมาปล่อยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยปี 2554 ตามนโยบายของรัฐบาล

เงินกู้ยืมระยะยาว เป็นหนี้สินจากการออกพันธบัตร ขอส. โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 115,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.64 จากปี 2559

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ธนาคารมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 74,606 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 7,016 ล้านบาท โดยเพิ่มจาก 67,590 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.38 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากกำไรสะสมที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2560 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2560, หน้า 45) โดยมีรายการที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 20,320 ล้านบาท

กำไร (ขาดทุน) สะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ธนาคารมีกำไรสะสมเพิ่มเป็น 54,286 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 7,016 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.84 จากปี 2559

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยวิธีแนวโน้ม (Trend Analysis) ในรูปแบบฐานคงที่ (Fixed – Based Analysis) เป็นวิธีวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินโดยกำหนดปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานและเปรียบเทียบกับข้อมูลทางการเงินในปีอื่นๆ เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายการจากปีฐานว่ามีแนวโน้มเป็นเช่นใด โดยปีฐานที่จะใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากเป็นปีเริ่มต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบกับเป็นปีหลังจากที่เกิดวิกฤติการณ์ต้มยำกุ้งมาแล้ว 6 ปี ซึ่งรัฐบาลเริ่มใช้หนี้ IMF แล้ว ทำให้เศรษฐกิจในประเทศดีขึ้น รัฐบาลมีความมั่นคงและชาติบ้านเมืองมีความสงบ จึงใช้ปีนี้เป็นปีฐานในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

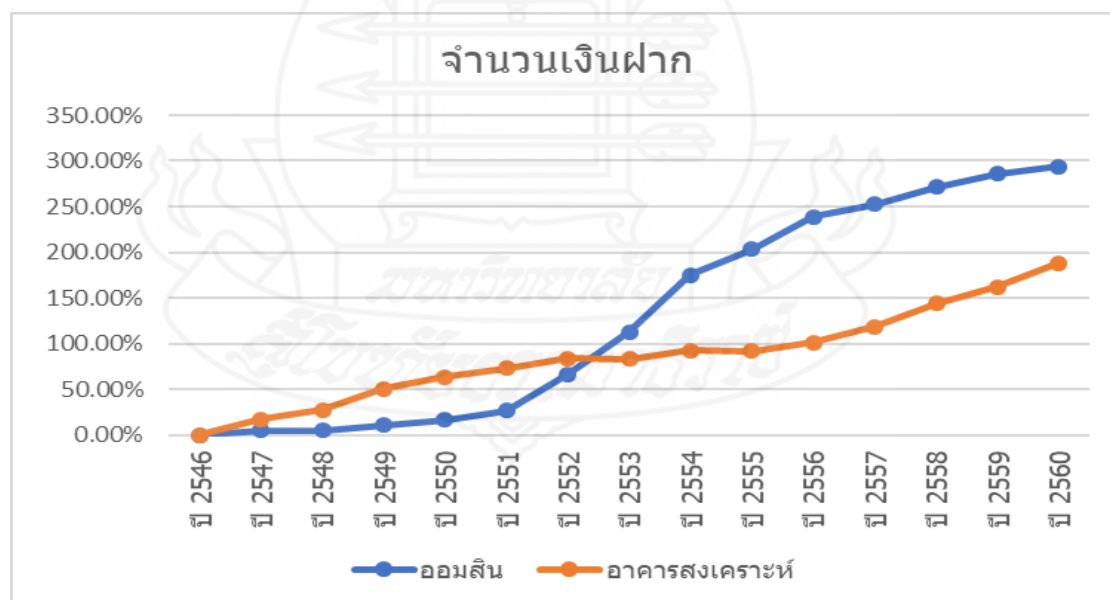
1. จำนวนเงินฝาก (หน่วย: พันบาท)

จำนวนเงินฝาก เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการ โดยธนาคารจะนำเงินฝากมาลงทุนให้สินเชื่อและบริการต่างๆ นำมาซึ่งรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสู่ธนาคารเฉพาะกิจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินฝากระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	554,375,851	0.00%	298,091,838	0.00%
ปี 2547	580,229,492	4.66%	349,778,446	17.34%
ปี 2548	583,251,129	5.21%	380,289,348	27.57%
ปี 2549	614,233,496	10.80%	447,526,861	50.13%
ปี 2550	643,946,167	16.16%	487,762,165	63.63%
ปี 2551	702,479,052	26.72%	515,149,203	72.82%
ปี 2552	921,540,696	66.23%	548,031,543	83.85%
ปี 2553	1,180,247,909	112.90%	546,276,668	83.26%
ปี 2554	1,525,755,840	175.22%	572,904,977	92.19%
ปี 2555	1,679,763,787	203.00%	571,220,481	91.63%
ปี 2556	1,879,425,449	239.02%	599,897,905	101.25%
ปี 2557	1,952,503,728	252.20%	652,361,639	118.85%
ปี 2558	2,058,138,852	271.25%	726,480,662	143.71%
ปี 2559	2,137,341,104	285.54%	780,786,848	161.93%
ปี 2560	2,185,122,288	294.16%	858,073,774	187.86%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินฝากระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.1 และภาพที่ 5.7 จะเห็นว่าจำนวนเงินฝากของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2552 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของจำนวนเงินฝากสูงกว่าธนาคารออมสิน แต่หลังช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของจำนวนเงินฝากสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยจำนวนเงินฝากจะเป็นหนี้สินส่วนใหญ่ของธนาคารซึ่งมาจากเงินรับฝากภายในประเทศ และแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเงินฝากของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นผลจากนโยบายการขยายฐานเงินฝาก โดยการออกผลิตภัณฑ์เงินฝากใหม่ทั้งประเภทเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ

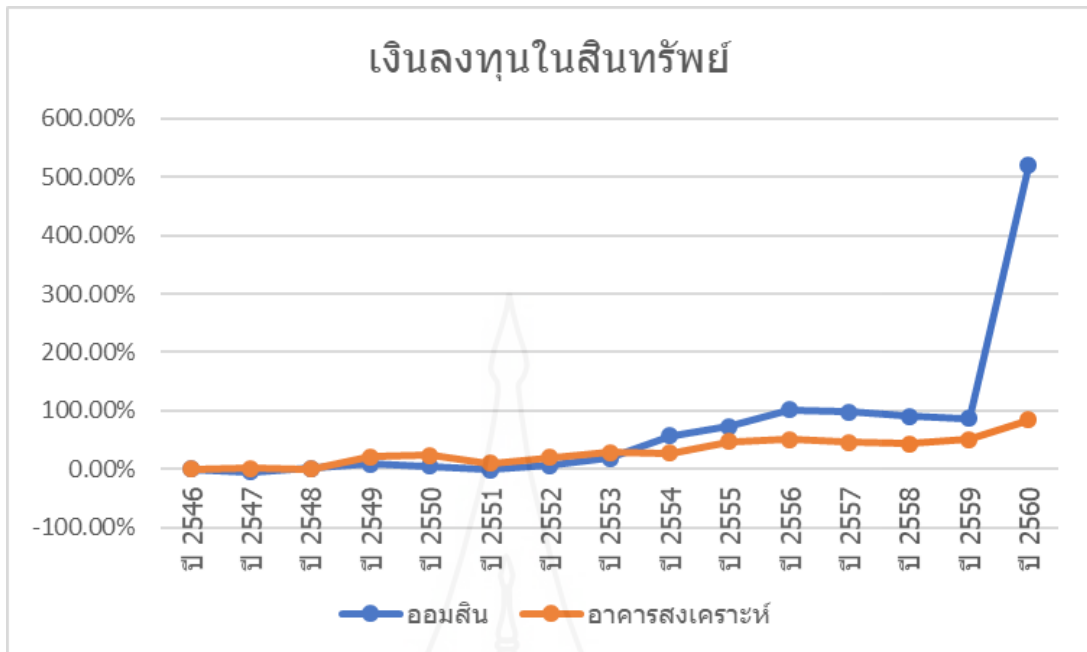
2. เงินลงทุนในสินทรัพย์ (หน่วย: พันบาท)

เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ธนาคารเฉพาะกิจจะต้องมีการลงทุนในสินทรัพย์เพื่อรองรับกับการแข่งขัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	4,150,232	0.00%	1,873,624	0.00%
ปี 2547	3,930,219	-5.30%	1,889,634	0.85%
ปี 2548	4,193,227	1.04%	1,862,890	-0.57%
ปี 2549	4,503,750	8.52%	2,270,394	21.18%
ปี 2550	4,350,811	4.83%	2,317,315	23.68%
ปี 2551	4,097,121	-1.28%	2,053,928	9.62%
ปี 2552	4,409,213	6.24%	2,234,791	19.28%
ปี 2553	4,937,480	18.97%	2,400,716	28.13%
ปี 2554	6,527,748	57.29%	2,385,291	27.31%
ปี 2555	7,192,908	73.31%	2,752,536	46.91%
ปี 2556	8,339,279	100.94%	2,828,439	50.96%
ปี 2557	8,217,492	98.00%	2,738,091	46.14%
ปี 2558	7,876,077	89.77%	2,678,700	42.97%
ปี 2559	7,761,723	87.02%	2,817,552	50.38%
ปี 2560	25,730,778	519.98%	3,444,303	83.83%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.2 และภาพที่ 5.8 จะเห็นว่าเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2553 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูงกว่าธนาคารออมสิน แต่หลังช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรส่วนใหญ่ของธนาคารมาจากการลงทุนในส่วนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้รองรับกับการเปลี่ยนของเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น ส่วนธนาคารออมสิน ในปี พ.ศ. 2560 มีการเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดของเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเนื่องจากมีส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินใหม่

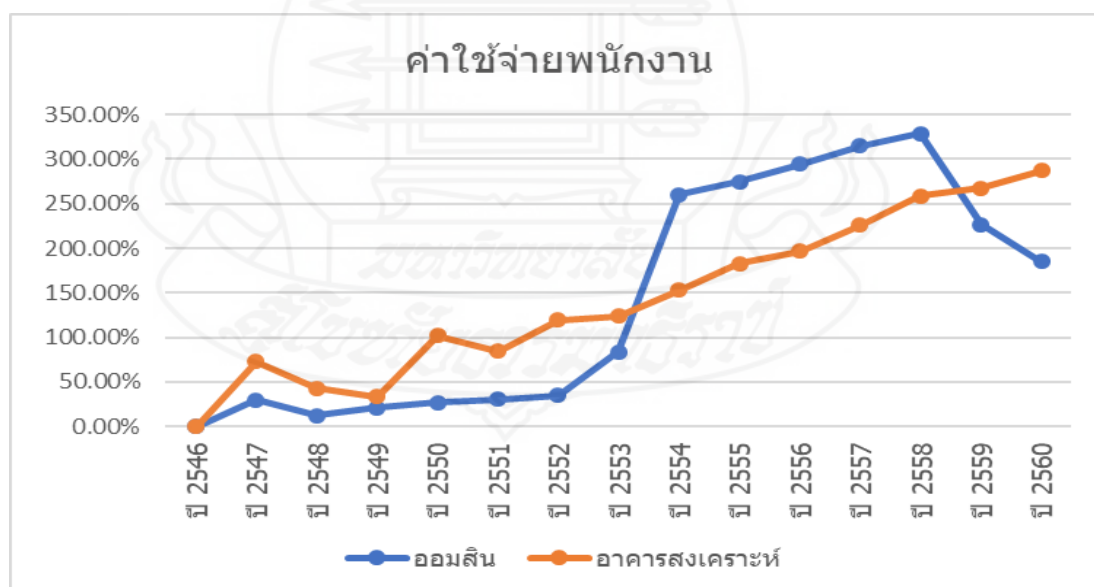
3. ค่าใช้จ่ายพนักงาน (หน่วย: พันบาท)

ค่าใช้จ่ายพนักงาน เป็นรายจ่ายประเภทเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการต่างๆ ของธนาคารเฉพาะกิจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายพนักงานระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	4,588,750	0.00%	987,258	0.00%
ปี 2547	5,940,035	29.45%	1,704,112	72.61%
ปี 2548	5,168,266	12.63%	1,410,468	42.87%
ปี 2549	5,567,797	21.34%	1,314,720	33.17%
ปี 2550	5,813,757	26.70%	1,991,846	101.76%
ปี 2551	6,004,247	30.85%	1,823,521	84.71%
ปี 2552	6,195,479	35.01%	2,166,213	119.42%
ปี 2553	8,437,167	83.87%	2,211,022	123.96%
ปี 2554	16,520,718	260.03%	2,497,945	153.02%
ปี 2555	17,198,020	274.79%	2,790,718	182.67%
ปี 2556	18,081,980	294.05%	2,932,736	197.06%
ปี 2557	19,033,238	314.78%	3,216,402	225.79%
ปี 2558	19,678,324	328.84%	3,539,190	258.49%
ปี 2559	14,976,371	226.37%	3,630,590	267.74%
ปี 2560	13,095,326	185.38%	3,824,740	287.41%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายพนักงานระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.3 และภาพที่ 5.9 จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายพนักงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2553 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายพนักงานสูงกว่าธนาคารออมสิน แต่หลังช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2558 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายพนักงานสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายพนักงานลดลงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยจะเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นตามการปรับฐานเงินเดือนและการขยายกำลังคน ส่วนธนาคารออมสิน ในปี พ.ศ. 2559 - 2560 มีการลดลงของค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เนื่องจากมีโครงการ Early Retirement

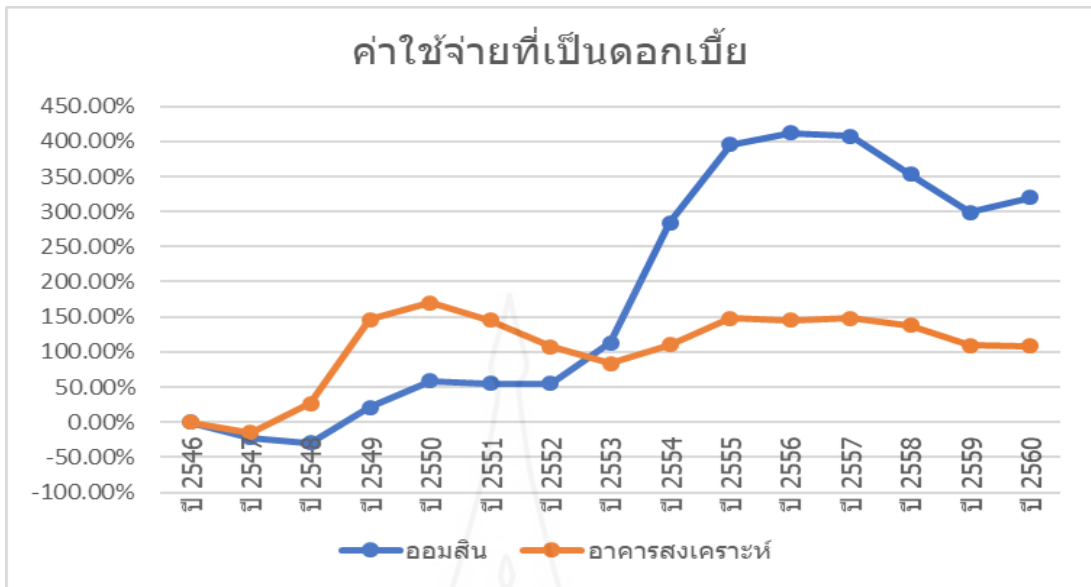
4. ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ย ธนาคารเฉพาะกิจจำเป็นที่จะต้องนำเงินส่วนนี้ไปจ่ายตอบแทนให้ผู้ฝากเงิน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	10,105,466	0.00%	9,137,797	0.00%
ปี 2547	7,814,485	-22.67%	7,813,484	-14.49%
ปี 2548	7,128,941	-29.45%	11,600,827	26.95%
ปี 2549	12,242,318	21.15%	22,479,316	146.00%
ปี 2550	16,066,361	58.99%	24,667,388	169.95%
ปี 2551	15,692,522	55.29%	22,433,315	145.50%
ปี 2552	15,644,161	54.81%	18,946,541	107.34%
ปี 2553	21,555,547	113.31%	16,776,495	83.59%
ปี 2554	38,780,395	283.76%	19,206,802	110.19%
ปี 2555	50,082,960	395.60%	22,642,057	147.78%
ปี 2556	51,712,881	411.73%	22,365,667	144.76%
ปี 2557	51,301,143	407.66%	22,658,278	147.96%
ปี 2558	45,749,217	352.72%	21,718,500	137.68%
ปี 2559	40,337,474	299.16%	19,110,911	109.14%
ปี 2560	42,448,209	320.05%	19,029,173	108.25%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.4 และภาพที่ 5.10 จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2552 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารออมสิน แต่หลังช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินฝาก ซึ่งฐานของจำนวนเงินฝากมีการขยายเพิ่มขึ้นทุกปี จึงส่งผลต่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยให้เพิ่มขึ้นด้วย

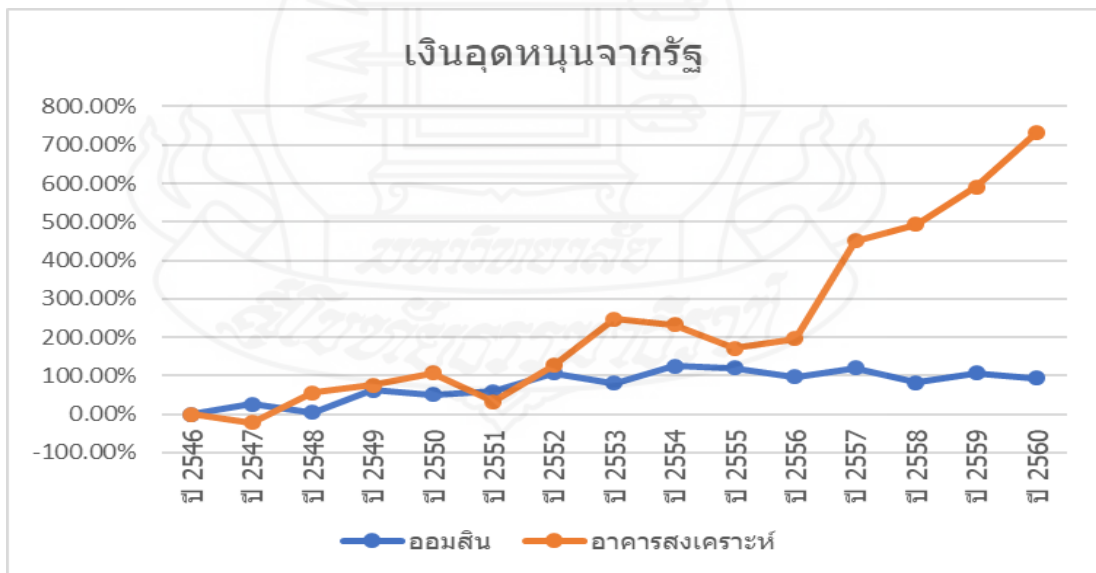
5. เงินอุดหนุนจากรัฐ (หน่วย: พันบาท)

เงินอุดหนุนจากรัฐ ธนาคารเฉพาะกิจจะได้รับเงินสนับสนุนการดำเนินงานจากรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลจะส่งเสริมโครงการช่วยเหลือต่างๆ ของรัฐแก่ประชาชน หรือภาคส่วนธุรกิจ โดยจะให้ธนาคารเฉพาะกิจเป็นตัวกลางนำเงินจากรัฐไปสู่ประชาชน หรือภาคส่วนธุรกิจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินอุดหนุนจากรัฐระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	523,674	0.00%	40,457	0.00%
ปี 2547	657,390	25.53%	31,460	-22.24%
ปี 2548	545,212	4.11%	63,216	56.25%
ปี 2549	850,264	62.37%	71,030	75.57%
ปี 2550	787,938	50.46%	83,539	106.49%
ปี 2551	834,310	59.32%	53,419	32.04%
ปี 2552	1,084,466	107.09%	91,433	126.00%
ปี 2553	940,769	79.65%	140,564	247.44%
ปี 2554	1,177,696	124.89%	134,257	231.85%
ปี 2555	1,155,191	120.59%	109,714	171.19%
ปี 2556	1,034,349	97.52%	119,983	196.57%
ปี 2557	1,149,908	119.58%	222,689	450.43%
ปี 2558	953,988	82.17%	240,056	493.36%
ปี 2559	1,079,542	106.15%	279,797	591.59%
ปี 2560	1,011,244	93.11%	336,515	731.78%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.11 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินอุดหนุนจากรัฐระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.5 และภาพที่ 5.11 จะเห็นว่าเงินอุดหนุนจากรัฐของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของเงินอุดหนุนจากรัฐสูงกว่าธนาคารออมสิน เนื่องจากว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารที่สนับสนุนให้คนไทยมีบ้านดังนั้นภาครัฐสนับสนุนให้คนไทยมีบ้านจึงอัดฉีดเงินเป็นจำนวนมากกว่าธนาคารออมสินเพื่อสนับสนุนในโครงการต่างๆ เพื่อให้คนไทยมีบ้าน ในขณะที่ธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่สนับสนุนในเรื่องของการออมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความมั่นคงในการใช้ชีวิตจึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐเช่นกัน โดยได้รับการอัดฉีดเงินจากรัฐในอัตราที่ค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

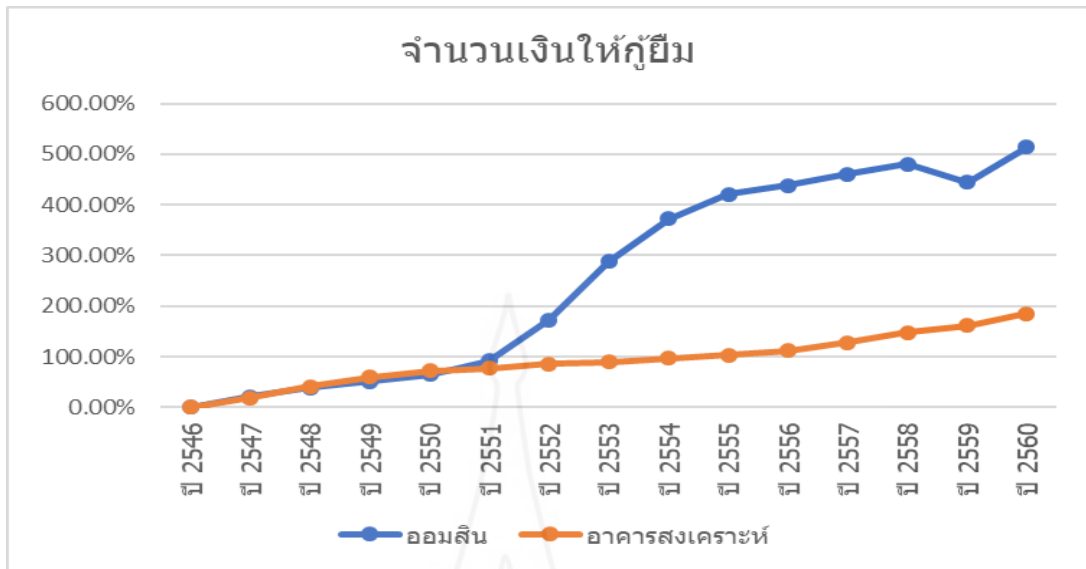
6. จำนวนเงินให้กู้ยืม (หน่วย: พันบาท)

จำนวนเงินให้กู้ยืม ถือเป็นผลลัพธ์ที่มาจากธนาคารเฉพาะกิจทำหน้าที่รวบรวมเงินจากผู้ออมและนำเงินนี้ไปให้สินเชื่อแก่ผู้กู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	286,035,967	0.00%	347,949,715	0.00%
ปี 2547	346,316,692	21.07%	411,211,621	18.18%
ปี 2548	397,462,992	38.96%	489,411,225	40.66%
ปี 2549	431,946,280	51.01%	556,701,729	59.99%
ปี 2550	469,638,697	64.19%	597,930,054	71.84%
ปี 2551	548,412,568	91.73%	617,305,214	77.41%
ปี 2552	781,497,133	173.22%	647,336,853	86.04%
ปี 2553	1,111,837,408	288.71%	659,233,210	89.46%
ปี 2554	1,351,989,591	372.66%	683,761,553	96.51%
ปี 2555	1,491,320,316	421.38%	706,003,705	102.90%
ปี 2556	1,539,385,282	438.18%	736,466,622	111.66%
ปี 2557	1,605,486,953	461.29%	794,304,936	128.28%
ปี 2558	1,659,528,168	480.18%	862,832,300	147.98%
ปี 2559	1,557,990,126	444.68%	909,253,214	161.32%
ปี 2560	1,757,877,772	514.57%	992,673,499	185.29%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.12 การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.6 และภาพที่ 5.12 จะเห็นว่าจำนวนเงินให้กู้ยืมของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของจำนวนเงินให้กู้ยืมสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยจำนวนเงินให้กู้ยืมของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มาจากจำนวนเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาว การเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้เป็นผลมาจากการปล่อยสินเชื่อใหม่

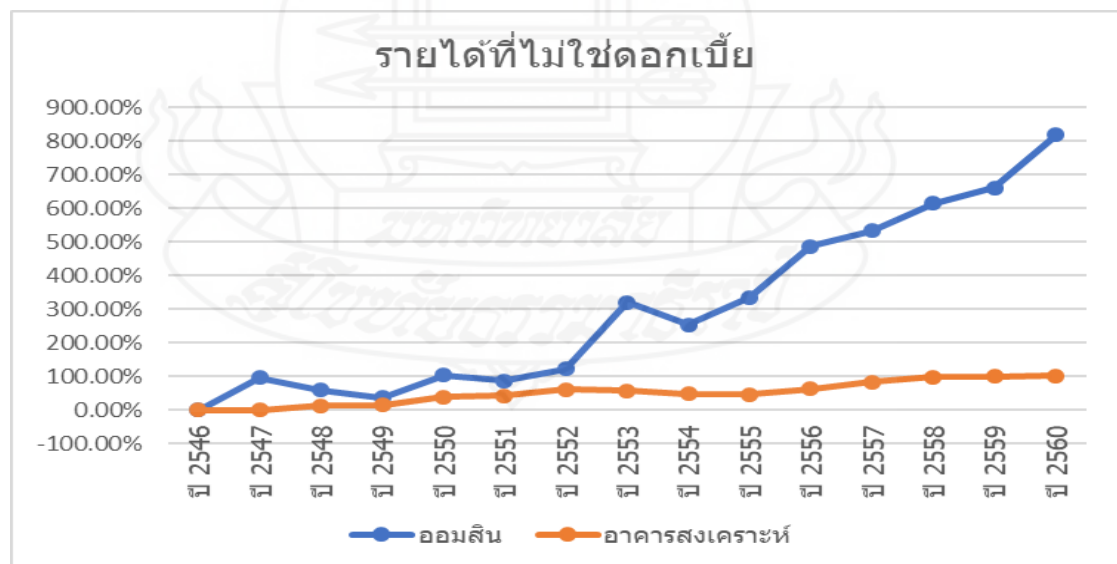
7. รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)

รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย ที่เกิดจากธุรกรรมอื่นๆ ของธนาคารเฉพาะกิจ ได้แก่ ค่าธรรมเนียม และกำไรจากการบริหารตราต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	702,834	0.00%	544,268	0.00%
ปี 2547	1,373,238	95.39%	540,713	-0.65%
ปี 2548	1,115,112	58.66%	614,304	12.87%
ปี 2549	955,341	35.93%	622,797	14.43%
ปี 2550	1,426,286	102.93%	754,318	38.59%
ปี 2551	1,317,290	87.43%	771,659	41.78%
ปี 2552	1,561,769	122.21%	875,109	60.79%
ปี 2553	2,947,540	319.38%	858,470	57.73%
ปี 2554	2,483,389	253.34%	806,635	48.21%
ปี 2555	3,053,079	334.40%	797,714	46.57%
ปี 2556	4,124,212	486.80%	888,483	63.24%
ปี 2557	4,451,834	533.41%	1,001,021	83.92%
ปี 2558	5,022,401	614.59%	1,075,150	97.54%
ปี 2559	5,343,826	660.33%	1,091,587	100.56%
ปี 2560	6,450,576	817.80%	1,094,851	101.16%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.7 และภาพที่ 5.13 จะเห็นว่ารายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มาจากรายได้จากธุรกิจบัตรและบริการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลของคนรุ่นใหม่ ผ่านบัตรเดบิต/บัตรเครดิต Mobile Banking รายได้จากค่านายหน้า/รับชำระเบี้ยประกัน และค่าธรรมเนียมสินเชื่อ

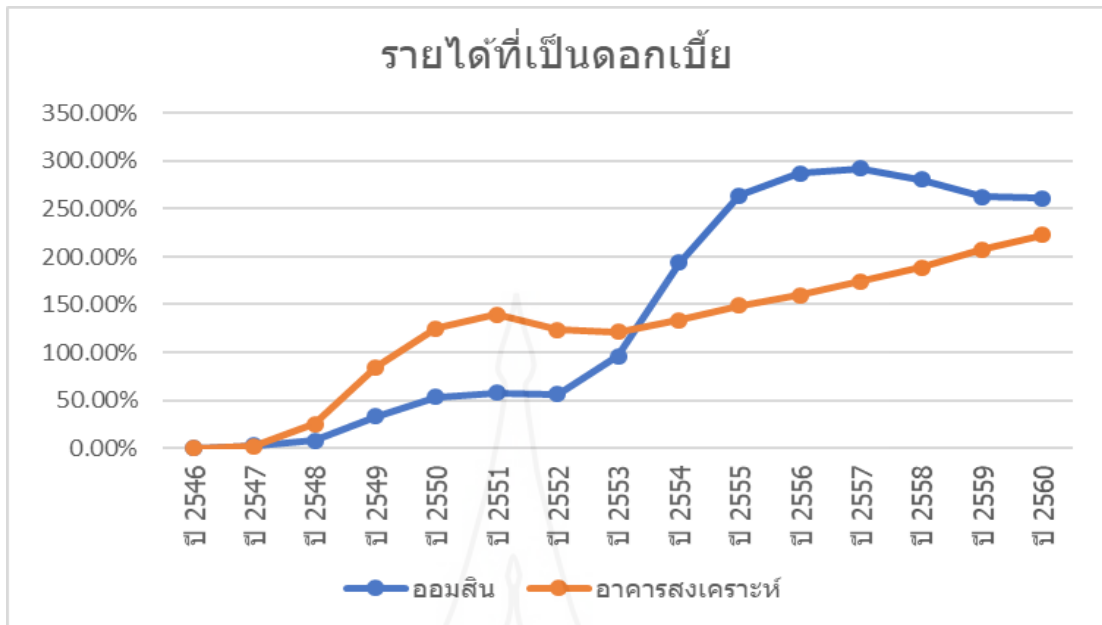
8. รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)

รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย เป็นผลมาจากการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ของธนาคารเฉพาะกิจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	27,260,908	0.00%	14,967,964	0.00%
ปี 2547	27,924,756	2.44%	15,256,488	1.93%
ปี 2548	29,277,659	7.40%	18,716,851	25.05%
ปี 2549	36,326,719	33.26%	27,558,432	84.12%
ปี 2550	41,827,709	53.43%	33,718,815	125.27%
ปี 2551	42,887,511	57.32%	35,878,617	139.70%
ปี 2552	42,634,460	56.39%	33,445,372	123.45%
ปี 2553	53,351,354	95.71%	33,126,807	121.32%
ปี 2554	80,108,027	193.86%	35,011,975	133.91%
ปี 2555	99,225,729	263.99%	37,303,461	149.22%
ปี 2556	105,620,167	287.44%	38,859,793	159.62%
ปี 2557	106,954,820	292.34%	41,051,200	174.26%
ปี 2558	103,815,287	280.82%	43,183,044	188.50%
ปี 2559	98,884,716	262.73%	45,986,497	207.23%
ปี 2560	98,364,635	260.83%	48,305,747	222.73%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.14 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้ที่เป็นดอกเบียระหว่างธนาคารอมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.8 และภาพที่ 5.14 จะเห็นว่ารายได้ที่เป็นดอกเบียของธนาคารอมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2553 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของรายได้ที่เป็นดอกเบียสูงกว่าธนาคารอมสิน แต่หลังช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2560 ธนาคารอมสินมีแนวโน้มของรายได้ที่เป็นดอกเบียสูงกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยรายได้ที่เป็นดอกเบียของธนาคารอมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการบริหารพอร์ตสินทรัพย์และหนี้สินให้สอดคล้องกับทิศทางอัตราดอกเบี้ยในตลาดและสภาพคล่อง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดอกเบียลดลง

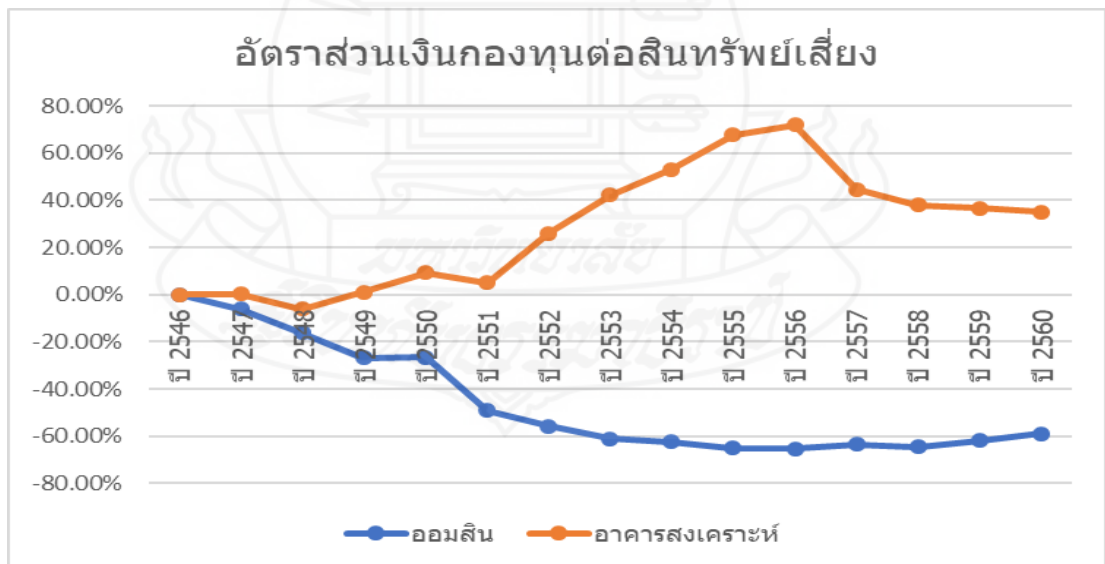
9. อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (หน่วย: ร้อยละ)

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง คำนวณได้จากเงินกองทุนทั้งหมดที่ธนาคารต้องดำรงทั้งชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ที่ธนาคารมีการลงทุนไป โดยคิดตามน้ำหนักความเสี่ยง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงระหว่างธนาคารออมสิน
และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	30.38	0.00%	10.79	0.00%
ปี 2547	28.50	-6.19%	10.82	0.28%
ปี 2548	25.47	-16.16%	10.12	-6.21%
ปี 2549	22.26	-26.73%	10.89	0.93%
ปี 2550	22.30	-26.60%	11.79	9.27%
ปี 2551	15.48	-49.05%	11.33	5.00%
ปี 2552	13.42	-55.83%	13.59	25.95%
ปี 2553	11.78	-61.22%	15.35	42.26%
ปี 2554	11.38	-62.54%	16.52	53.10%
ปี 2555	10.63	-65.01%	18.11	67.84%
ปี 2556	10.56	-65.24%	18.56	72.01%
ปี 2557	11.11	-63.43%	15.60	44.58%
ปี 2558	10.80	-64.45%	14.90	38.09%
ปี 2559	11.54	-62.01%	14.74	36.61%
ปี 2560	12.47	-58.95%	14.58	35.13%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.15 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวนอน

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.9 และภาพที่ 5.15 จะเห็นว่าอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ลดลง โดยธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

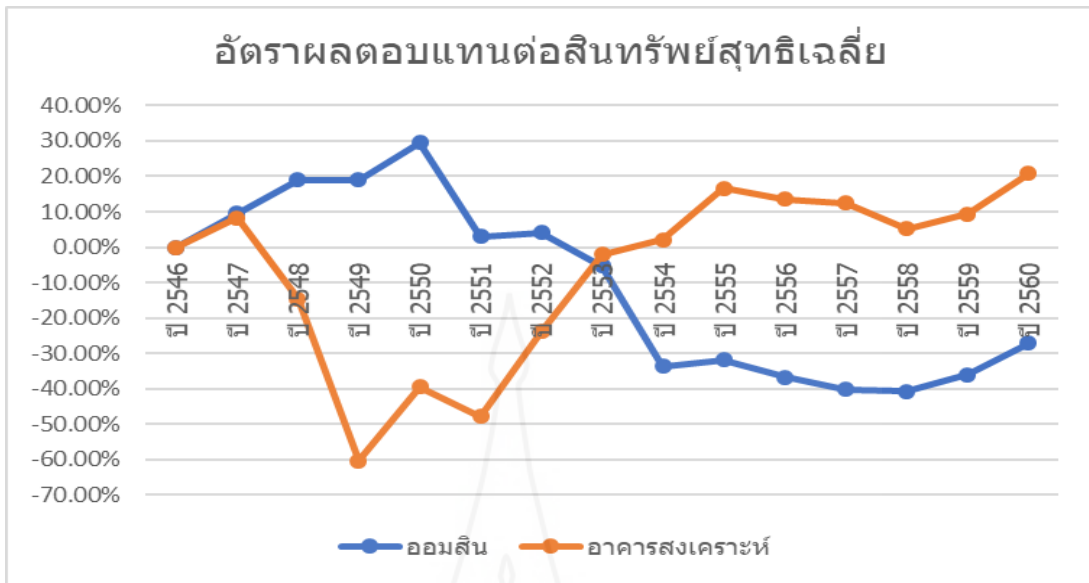
10. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย เป็นการใช้นิติทรัพย์สินทั้งหมดของธนาคารแล้วนำมาลงทุนเพื่อหารายได้ในรูปของการให้สินเชื่อและบริการต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ตามหลักการในการบริหารการเงิน คือ สร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับส่วนของเจ้าของ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	1.69	0.00%	0.96	0.00%
ปี 2547	1.85	9.47%	1.04	8.33%
ปี 2548	2.01	18.93%	0.82	-14.58%
ปี 2549	2.01	18.93%	0.38	-60.42%
ปี 2550	2.19	29.59%	0.58	-39.58%
ปี 2551	1.74	2.96%	0.50	-47.92%
ปี 2552	1.76	4.14%	0.73	-23.96%
ปี 2553	1.60	-5.33%	0.94	-2.08%
ปี 2554	1.12	-33.73%	0.98	2.08%
ปี 2555	1.15	-31.95%	1.12	16.67%
ปี 2556	1.07	-36.69%	1.09	13.54%
ปี 2557	1.01	-40.24%	1.08	12.50%
ปี 2558	1.00	-40.83%	1.01	5.21%
ปี 2559	1.08	-36.09%	1.05	9.38%
ปี 2560	1.23	-27.22%	1.16	20.83%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย
ระหว่างธนาคารอมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.10 และภาพที่ 5.16 จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยของธนาคารอมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยที่ลดลงและเพิ่มขึ้น ในขณะที่ธนาคารอมสินมีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยธนาคารอมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีกำไรสุทธิจากสินเชื่อปล่อยใหม่ตามสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและลดลง

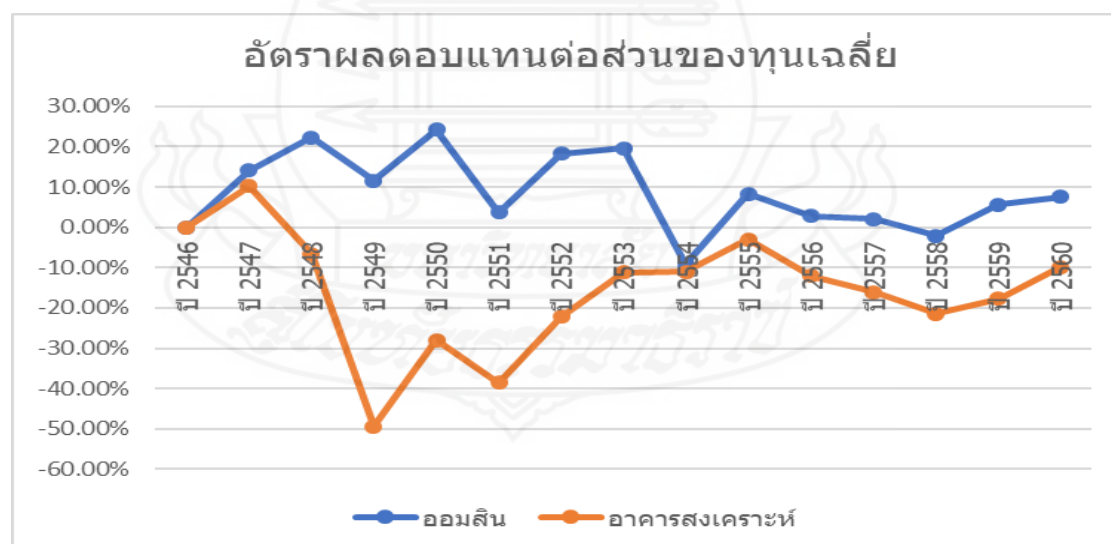
11 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย เป็นผลมาจากการที่ธนาคารพยายามที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในทางการเงิน คือ การสร้างความมั่งคั่งให้กับส่วนของเจ้าของ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.11 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	15.70	0.00%	18.43	0.00%
ปี 2547	17.90	14.01%	20.32	10.26%
ปี 2548	19.20	22.29%	17.21	-6.62%
ปี 2549	17.51	11.53%	9.32	-49.43%
ปี 2550	19.50	24.20%	13.26	-28.05%
ปี 2551	16.27	3.63%	11.32	-38.58%
ปี 2552	18.57	18.28%	14.33	-22.25%
ปี 2553	18.77	19.55%	16.37	-11.18%
ปี 2554	14.25	-9.24%	16.40	-11.01%
ปี 2555	17.00	8.28%	17.88	-2.98%
ปี 2556	16.13	2.74%	16.19	-12.15%
ปี 2557	16.03	2.10%	15.45	-16.17%
ปี 2558	15.37	-2.10%	14.49	-21.38%
ปี 2559	16.59	5.67%	15.15	-17.80%
ปี 2560	16.88	7.52%	16.61	-9.88%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.11 และภาพที่ 5.17 จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารออมสินมีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยที่ลดลง เนื่องจากธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีกำไรสุทธิจากสินเชื่อบริการใหม่ตามสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย และมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญส่วนเกินเกณฑ์ด้วย

12. ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (หน่วย: ร้อยละ)

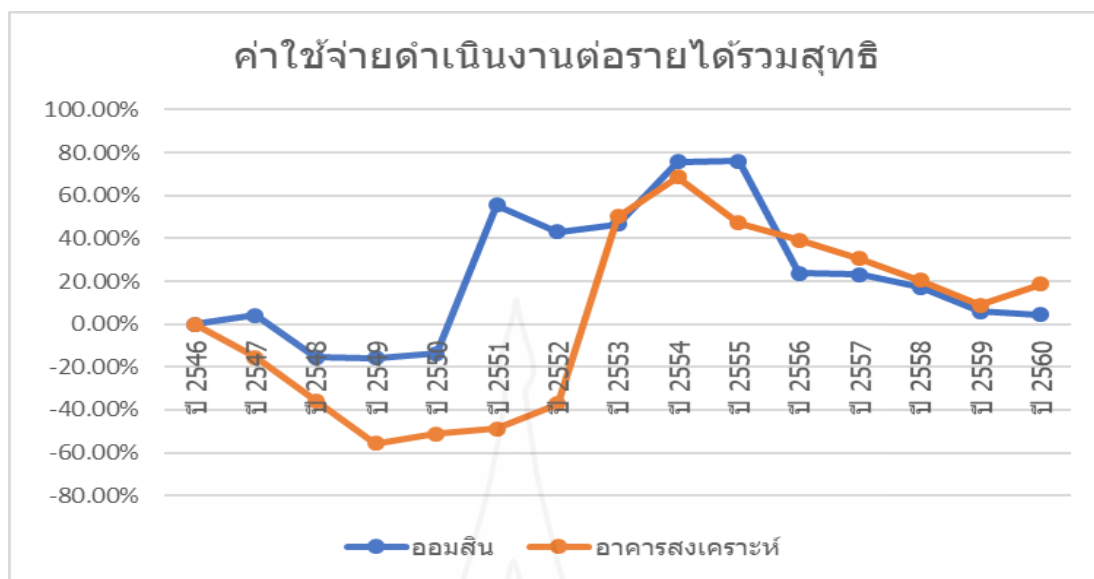
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ เป็นการวัดด้านคุณภาพการจัดการที่ค่อนข้างจะเป็นเชิงคุณภาพและเป็นนามธรรม มาตรฐานด้านคุณภาพการจัดการโดยตรงอาจไม่ได้อยู่ในงบการเงิน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.12 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ

ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	45.50	0.00%	20.02	0.00%
ปี 2547	47.41	4.20%	16.91	-15.53%
ปี 2548	38.37	-15.67%	12.89	-35.61%
ปี 2549	38.36	-15.69%	8.90	-55.54%
ปี 2550	39.21	-13.82%	9.76	-51.25%
ปี 2551	70.77	55.54%	10.23	-48.90%
ปี 2552	65.13	43.14%	12.57	-37.21%
ปี 2553	66.73	46.66%	30.07	50.20%
ปี 2554	79.89	75.58%	33.75	68.58%
ปี 2555	80.05	75.93%	29.45	47.10%
ปี 2556	56.28	23.69%	27.86	39.16%
ปี 2557	55.98	23.03%	26.16	30.67%
ปี 2558	53.35	17.25%	24.09	20.33%
ปี 2559	48.14	5.80%	21.81	8.94%
ปี 2560	47.43	4.24%	23.77	18.73%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม
ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.12 และภาพที่ 5.18 จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีรายได้ดอกเบี้ยรับสุทธิและรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น แต่ธนาคารมีค่าใช้จ่ายที่มีโชดดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น จึงทำให้ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิเพิ่มขึ้นและลดลง

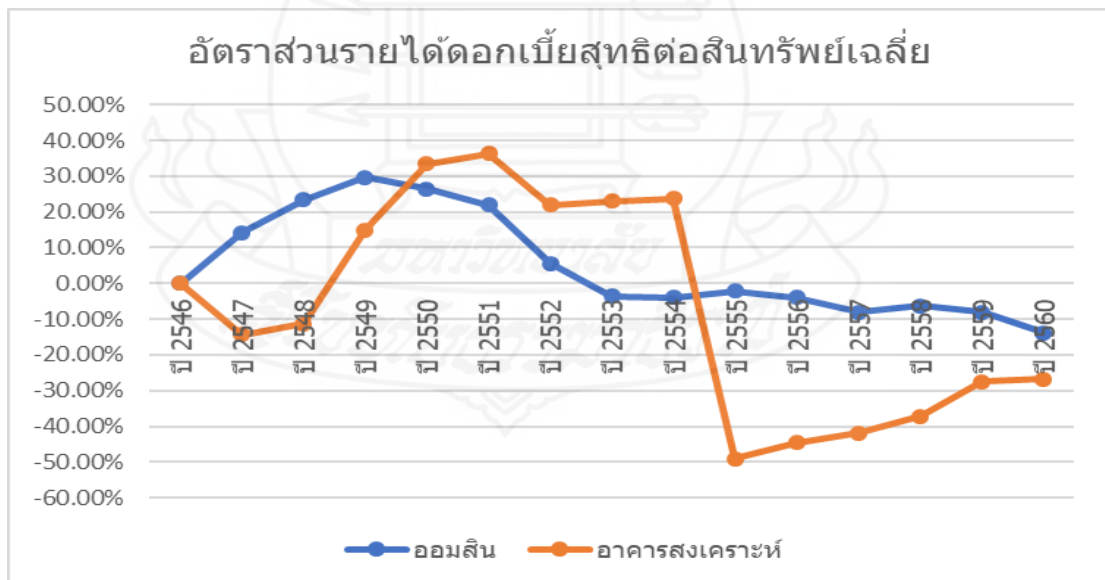
13. อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย เป็นการเปรียบเทียบระหว่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย เป็นการเปรียบเทียบถึงรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารที่จะได้รับจากเงินลงทุนในสินทรัพย์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนรายได้ดอกเบียสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	2.73	0.00%	3.97	0.00%
ปี 2547	3.12	14.29%	3.40	-14.36%
ปี 2548	3.37	23.44%	3.52	-11.34%
ปี 2549	3.54	29.67%	4.56	14.86%
ปี 2550	3.45	26.37%	5.30	33.50%
ปี 2551	3.33	21.98%	5.41	36.27%
ปี 2552	2.88	5.49%	4.84	21.91%
ปี 2553	2.63	-3.66%	4.88	22.92%
ปี 2554	2.62	-4.03%	4.91	23.68%
ปี 2555	2.67	-2.20%	2.02	-49.12%
ปี 2556	2.62	-4.03%	2.20	-44.58%
ปี 2557	2.51	-8.06%	2.31	-41.81%
ปี 2558	2.56	-6.23%	2.49	-37.28%
ปี 2559	2.51	-8.06%	2.88	-27.46%
ปี 2560	2.35	-13.92%	2.91	-26.70%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนรายได้ดอกเบียสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
ระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.13 และภาพที่ 5.19 จะเห็นว่าอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์สามารถปล่อยสินเชื่อใหม่ได้ ประกอบกับสามารถบริหารจัดการต้นทุนทางการเงินได้ดีทำให้รายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้นตามสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงส่งผลให้อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นและลดลง

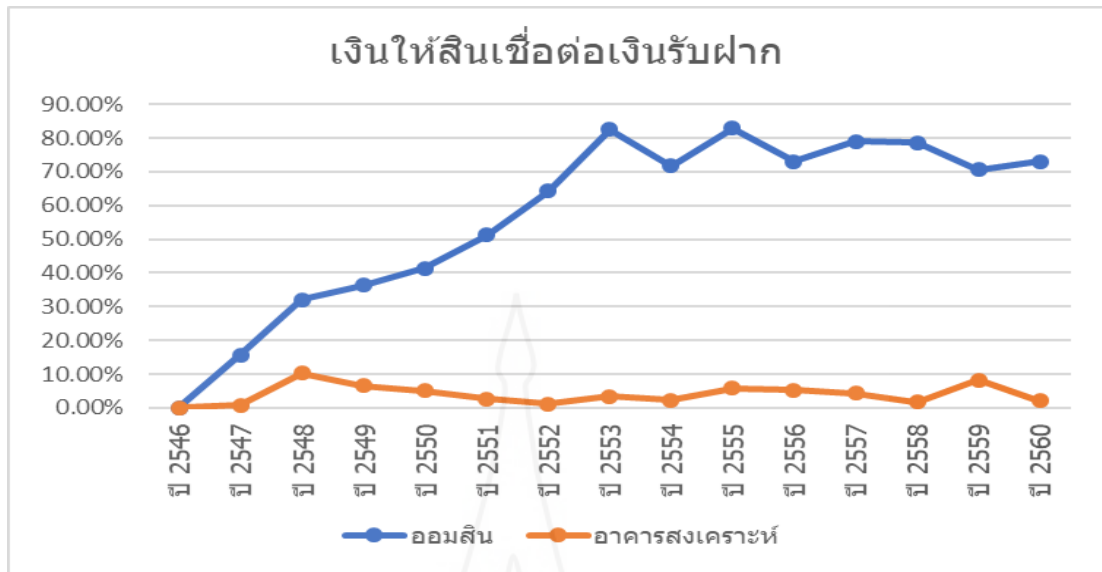
14. เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (หน่วย: ร้อยละ)

ในส่วนของ การให้กู้ยืมและการรับฝากเงินเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคงและความยั่งยืนของธนาคารเฉพาะกิจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.14 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากระหว่างธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ปี	ออมสิน	เปลี่ยนแปลง (%)	อาคารสงเคราะห์	เปลี่ยนแปลง (%)
ปี 2546	51.60	0.00%	116.73	0.00%
ปี 2547	59.69	15.68%	117.56	0.71%
ปี 2548	68.15	32.07%	128.69	10.25%
ปี 2549	70.32	36.28%	124.40	6.57%
ปี 2550	72.93	41.34%	122.58	5.01%
ปี 2551	78.07	51.30%	119.83	2.66%
ปี 2552	84.80	64.34%	118.12	1.19%
ปี 2553	94.20	82.56%	120.68	3.38%
ปี 2554	88.61	71.72%	119.35	2.24%
ปี 2555	94.37	82.89%	123.60	5.89%
ปี 2556	89.28	73.02%	122.77	5.17%
ปี 2557	92.32	78.91%	121.76	4.31%
ปี 2558	92.15	78.59%	118.77	1.75%
ปี 2559	88.06	70.66%	126.40	8.28%
ปี 2560	89.25	72.97%	119.27	2.18%

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากระหว่างธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยวิธีแนวโน้ม

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 5.14 และภาพที่ 5.20 จะเห็นว่าเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2560 ธนาคารธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีแนวโน้มของเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากเพิ่มขึ้น โดยธนาคารออมสินมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากมากกว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์ เนื่องจากธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์สามารถปล่อยสินเชื่อได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับปริมาณการรับฝากเงินเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากเพิ่มขึ้นและลดลง

การเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.15 ความแตกต่างของการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์

ประเด็น	ธนาคารออมสิน	ธนาคารอาคารสงเคราะห์
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และ การดำเนินงาน	<p>วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นผู้นำในการส่งเสริมการออม</p> <p>พันธกิจ (Mission) ส่งเสริมการออม สนับสนุนการลงทุน ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจ ให้บริการทางการเงินครบวงจร และมีธรรมาภิบาล</p> <p>ค่านิยมองค์กร (Core Value) S-A-V-E การดำเนินงาน</p> <p>จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. 2456 เป็นธนาคารสำหรับประชาชน โดยมุ่งให้บริการรับฝากเงินแก่ผู้ฝากเงินรายย่อย ส่งเสริมการออมทรัพย์</p>	<p>วิสัยทัศน์ (Vision) ธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน</p> <p>พันธกิจ (Mission) ทำให้คนไทยมีบ้าน</p> <p>ค่านิยมองค์กร (Core Value) G-I-V-E การดำเนินงาน</p> <p>จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 เป็นธนาคารที่เน้นให้สินเชื่อเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชน เพื่อการปลูกสร้าง ซื้อ หรือจัดหาที่อยู่อาศัย</p>
โครงสร้างของ องค์กร	เป็นโครงสร้างองค์กรตามแนวดิ่ง (Vertical Structure) มีลำดับชั้นการบังคับบัญชา	เป็นโครงสร้างองค์กรตามแนวดิ่ง (Vertical Structure) มีลำดับชั้นการบังคับบัญชา
การตรวจสอบ ภายใน	มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในธนาคาร เพื่อให้สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน	มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในของธนาคาร การปฏิบัติงานตรวจสอบได้ใช้หลัก Risk-Based Audit และมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการตรวจสอบด้านต่างๆ กับการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การตรวจสอบมีความชัดเจนมีประสิทธิภาพและมีความครบถ้วนสมบูรณ์
การกำกับดูแลกิจการ ที่ดีและความ รับผิดชอบต่อสังคม	มีคณะกรรมการธนาคารและฝ่ายจัดการดูแลและบริหารจัดการ โดยโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กรจะต้องสะท้อนถึงหลักการสำคัญ 7 ประการ คือ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Value Creation, Ethics และ Participation และมุ่งมั่นในการส่งเสริมนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมครอบคลุมผลกระทบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวความคิด เติบโตยั่งยืน ตอบแทนคืนสู่สังคม	มีคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยนำหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้ง 7 ประการ ได้แก่ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Value Creation, Ethics และ Participation มาใช้ และให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและสังคม โดยนำ SMART Goals มากำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และนำมุมมองด้าน T (Trusted by Stakeholder) มากำหนดกลยุทธ์ “I AM GHB”

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

ประเด็น	ธนาคารออมสิน	ธนาคารอาคารสงเคราะห์
การบริหารความเสี่ยง	ธนาคารได้มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการปรับโครงสร้างองค์กร ซึ่งกำหนดให้มีส่วนงานที่มีหน้าที่นำเสนอนโยบาย กระบวนการแผนบริหารความเสี่ยง พัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในด้าน IT Risk และดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	มีการบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวม (Enterprise Risk Management: ERM) มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารและจัดการความเสี่ยง ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญทั้ง 5 ด้านของธนาคาร คือ Strategic and Reputation Risk, Credit Risk, Market Risk, Liquidity Risk และ Operational Risk
ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต	ธนาคารเน้นขับเคลื่อนภารกิจเข้าสู่ศตวรรษที่ 2 อย่างมั่นคงและยั่งยืน มุ่งสู่การเป็น GSB New Century: Digi-Thai Banking “Digital for all Thais” โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ตลอดจนช่องทางการให้บริการ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินให้ลูกค้า พร้อมสร้างความเข้าใจในผลิตภัณฑ์และบริการ ให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เพื่อให้ลูกค้ามีความสะดวกในการใช้บริการ โดยมีนโยบายและกลยุทธ์ 3 Banking ซึ่งมีแนวคิดการให้บริการใน 3 รูปแบบ คือ Traditional Banking, Social Banking และ Digital Banking นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการดำเนินงานโดยมีผลการดำเนินงานทางธุรกิจในการมุ่งสู่ “Digi-Thai Banking: Digital for All Thais” และการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล และช่วยเหลืองานที่โดดเด่นทำให้ธนาคารออมสินได้รับหลาย ๆ รางวัลจากองค์กรต่างๆ ภายในประเทศและต่างประเทศ	ธนาคารกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจธนาคาร “ทำให้คนไทยมีบ้าน” โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ SMART Goals คือ 1) คุณภาพสินทรัพย์อยู่ใน 3 อันดับแรกของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีบริการสินเชื่อที่อยู่อาศัย 5 อันดับแรก 2) เป็นผู้นำสินเชื่อด้านที่อยู่อาศัยโดยมุ่งเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง 3) เป็นองค์กรที่คนอยากเข้าทำงานอยู่ใน 10 อันดับแรกของรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์ 4) มีนวัตกรรมและการบริการที่เป็นเลิศ และ 5) ผลประเมินด้าน CG โดย ธปท. อยู่ในระดับแนวหน้าโดยมีนโยบายและกลยุทธ์ภายใต้ภารกิจหลัก 3 ด้าน คือ Digital Services, Balance Sheet Efficiency และ HRD & HRM & CG นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการดำเนินงานโดยได้มุ่งเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานและการให้บริการตามแนวทาง Transformation to Digital Services และยังประสบความสำเร็จอย่างมาก

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

ประเด็น	ธนาคารออมสิน	ธนาคารอาคารสงเคราะห์
		ในการเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการองค์กรยอดเยี่ยมในหลายด้าน จนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย
ผลการดำเนินงาน	ตามงบการเงินปี 2560 ธนาคารออมสินมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 2,663,828 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3	ตามงบการเงินปี 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 1,062,458 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 11,813 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

จากการเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าธนาคารออมสินได้ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์และค่านิยมใหม่ภายใต้ปรัชญา “ออมสินเพื่อความสุขของประชาชน” โดยดำเนินงานแบบมุ่งเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (Customer Centric) เพื่อให้สามารถนำเสนอนวัตกรรมทางผลิตภัณฑ์และบริการที่ทันสมัยให้กับลูกค้าทุกกลุ่ม ตอบสนองพฤติกรรมและวิถีการดำเนินชีวิต (Life Style) ที่เฉพาะเจาะจงของลูกค้า และพัฒนาช่องทางการให้บริการที่ทันสมัยครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ลูกค้าได้เข้าถึงบริการของธนาคารได้สะดวกทุกที่ทุกเวลา รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลลูกค้า เพื่อให้ธนาคารรู้จักตัวตนของลูกค้าในแต่ละกลุ่มและนำไปพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์/บริการ และการตัดสินใจ นอกจากนี้ ธนาคารจะลงทุนด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อสร้างทักษะความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และมุมมองใหม่ เพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขัน และพัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงได้มาตรฐาน มีความโปร่งใสและมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งธรรมาภิบาล โดยธนาคารจะร่วมมือกันอย่างเต็มที่ให้การปรับเปลี่ยนครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และก้าวไปสู่การเป็น “ธนาคารออมสินยุคใหม่ GSB New Era” แต่จุดด้อยของธนาคารออมสิน คือ มีเงินออมมาจากประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งนั่นก็กลับกลายเป็นภาระหนักสำหรับธนาคาร ในการที่ธนาคารจำเป็นต้องนำเงินออมที่ได้มาจากประชาชนไปบริหารจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้กลับมายังธนาคารให้มากที่สุดเพื่อจะได้นำไปจ่ายผลตอบแทนคืนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายให้กับผู้ที่นำเงินมาฝากและนำเงินกลับเข้ารัฐ

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์ยังคงดำเนินแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยปล่อยสินเชื่อใหม่ที่เพิ่มขึ้น พร้อมรุกทำการตลาดครบวงจรทั้งสินเชื่อและเงินฝาก ควบคู่กับกลยุทธ์มุ่งเน้นบริการที่เป็นเลิศ ตลอดจนขยายสาขา นอกจากนี้ธนาคารยังให้ความสำคัญกับลูกค้าและเครือข่ายพันธมิตรที่จะร่วมกันสร้างโอกาสทางธุรกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนของธนาคาร แต่จุดด้อยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ คือ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งปัญหานี้จะทำให้ธนาคารเกิดการขาดสภาพคล่องจากสินทรัพย์ที่ยึดมาจากลูกหนี้แล้วไม่สามารถนำไปขายทอดตลาดได้หมด ซึ่งอาจจะทำให้ไม่มีเงินไหลกลับเข้าสู่ธนาคารได้ทันเวลาและอาจทำให้ขาดสภาพคล่องไม่มีรายได้ที่เพียงพอที่จะสามารถเลี้ยงตัวเองและส่งกลับเข้ารัฐได้

จากการเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ทั้งหมดในขณะนี้ แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติในการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจแต่ละแห่งมีแตกต่างกันในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และการดำเนินงาน โดยธนาคารออมสินมุ่งให้บริการรับฝากเงินแก่ผู้ฝากเงินรายย่อย ส่งเสริมการออมทรัพย์ ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มุ่งให้สินเชื่อเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชน เพื่อการปลูกสร้าง ซ่อม หรือจัดหาที่อยู่อาศัย แต่ก็ยังมีโครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต ประกอบกับได้รับผลกระทบภายใต้นโยบายการควบคุมจากภาครัฐที่คล้ายคลึงกันเนื่องด้วยมีบทบาทที่เป็นธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งการเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยนี้แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถเทียบเคียงหรือแข่งขันการดำเนินงานกับธนาคารพาณิชย์ชั้นนำที่มีขนาดใหญ่ได้

บทที่ 6

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

การอธิบายผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย จะแบ่งอธิบายเป็น 2 ส่วน คือ 1) สถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปร และ 2) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปร

ตัวแปรที่นำมาอธิบายในหัวข้อนี้จะเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ และตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 โดยแสดงตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 6.1 จะอธิบายสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ และตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ตารางที่ 6.2 จะอธิบายสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556)

ตารางที่ 6.3 จะอธิบายสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) ซึ่งแสดงเป็นลำดับดังนี้

ตารางที่ 6.1 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ และตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
จำนวนเงินฝาก (หน่วย: พันบาท)	917,766,240	595,609,328	2,185,122,288	298,091,838
เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (หน่วย: พันบาท)	4,758,875	4,465,307	25,730,778	1,862,890
ค่าใช้จ่ายพนักงาน (หน่วย: พันบาท)	6,744,699	6,067,061	19,678,324	987,258
ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	23,574,954	13,614,541	51,712,881	7,128,941
เงินอุดหนุนจากรัฐ (หน่วย: พันบาท)	526,802	430,859	1,177,696	31,460
จำนวนเงินให้กู้ยืม (หน่วย: พันบาท)	844,970,047	450,813,078	1,757,877,772	286,035,967
รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	1,822,194	1,641,845	6,450,576	540,713
รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	49,894,517	29,178,807	106,954,820	14,967,964
อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (หน่วย: ร้อยละ)	15.19	5.50	30.38	10.12
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)	1.20	0.46	2.19	0.38
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)	16.28	2.32	20.32	9.32
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (หน่วย: ร้อยละ)	38.03	21.10	80.05	8.90
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (หน่วย: ร้อยละ)	3.28	0.98	5.41	2.02
เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (หน่วย: ร้อยละ)	101.14	22.72	128.69	51.60

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 6.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ และตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

โดยตัวแปรที่เป็นปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ

ตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

และปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ (1) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (4) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (5) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (6) เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก

จากตาราง 6.1 ให้ข้อมูลว่าปัจจัยนำเข้าของธนาคาร 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก มีค่าเฉลี่ย 917,766,240 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 595,609,328 พันบาท ค่าสูงสุด 2,185,122,288 พันบาท และค่าต่ำสุด 298,091,838 พันบาท (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร มีค่าเฉลี่ย 4,758,875 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,465,307 พันบาท ค่าสูงสุด 25,730,778 พันบาท และค่าต่ำสุด 1,862,890 พันบาท (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน มีค่าเฉลี่ย 6,744,699 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6,067,061 พันบาท ค่าสูงสุด 19,678,324 พันบาท และค่าต่ำสุด 987,258 พันบาท (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 23,574,954 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13,614,541 พันบาท ค่าสูงสุด 51,712,881 พันบาท และค่าต่ำสุด 7,128,941 พันบาท และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ มีค่าเฉลี่ย 526,802 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 430,859 พันบาท ค่าสูงสุด 1,177,696 พันบาท และค่าต่ำสุด 31,460 พันบาท

สำหรับปัจจัยด้านผลลัพธ์ของธนาคาร 3 ตัวแปร จากตาราง 6.1 ให้ข้อมูลว่า (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม มีค่าเฉลี่ย 844,970,047 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 450,813,078 พันบาท ค่าสูงสุด 1,757,877,772 พันบาท และค่าต่ำสุด 286,035,967 พันบาท (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 1,822,194 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,641,845 พันบาท ค่าสูงสุด 6,450,576 พันบาท และค่าต่ำสุด 540,713 พันบาท และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 49,894,517 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 29,178,807 พันบาท ค่าสูงสุด 106,954,820 พันบาท และค่าต่ำสุด 14,967,964 พันบาท

ส่วนปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ มีจำนวน 6 ตัวแปร จากตาราง 6.1 ให้ข้อมูลว่า (1) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 15.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 5.50 ค่าสูงสุดร้อยละ 30.38 และค่าต่ำสุดร้อยละ 10.12 (2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 0.46 ค่าสูงสุดร้อยละ 2.19 และค่าต่ำสุดร้อยละ 0.38 (3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 16.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 2.32 ค่าสูงสุดร้อยละ 20.32 และค่าต่ำสุดร้อยละ 9.32 (4) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 38.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 21.10 ค่าสูงสุดร้อยละ 80.05 และค่าต่ำสุดร้อยละ 8.90 (5) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 0.98 ค่าสูงสุดร้อยละ 5.41 และ

ค่าต่ำสุดร้อยละ 2.02 และ (6) เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 101.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 22.72 ค่าสูงสุกร้อยละ 128.69 และค่าต่ำสุกร้อยละ 51.60

ตารางที่ 6.2 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
จำนวนเงินฝาก (หน่วย: พันบาท)	735,553,559	434,428,450	1,879,425,449	298,091,838
เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (หน่วย: พันบาท)	41,376,799	23,945,159	105,620,167	14,967,964
ค่าใช้จ่ายพนักงาน (หน่วย: พันบาท)	5,515,763	5,195,766	18,081,980	987,258
ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	20,222,533	12,316,393	51,712,881	7,128,941
เงินอุดหนุนจากรัฐ (หน่วย: พันบาท)	478,651	433,681	1,177,696	31,460
จำนวนเงินให้กู้ยืม (หน่วย: พันบาท)	691,325,201	362,653,486	1,539,385,282	286,035,967
รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	1,324,298	962,261	4,124,212	540,713
รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	3,704,616	1,817,292	8,339,279	1,862,890

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 6.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556)

โดยตัวแปรที่เป็นปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ

และตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

จากข้อมูลตาราง 6.2 รายงานว่าปัจจัยนำเข้าของธนาคาร 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก มีค่าเฉลี่ย 735,553,559 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 434,428,450 พันบาท ค่าสูงสุด 1,879,425,449 พันบาท และค่าต่ำสุด 298,091,838 พันบาท (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร มีค่าเฉลี่ย 41,376,799 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 23,945,159 พันบาท ค่าสูงสุด 105,620,167 พันบาท และค่าต่ำสุด 14,967,964 พันบาท (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน มีค่าเฉลี่ย 5,515,763 พันบาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,195,766 พันบาท ค่าสูงสุด 18,081,980 พันบาท และค่าต่ำสุด 987,258 พันบาท (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 20,222,533 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12,316,393 พันบาท ค่าสูงสุด 51,712,881 พันบาท และค่าต่ำสุด 7,128,941 พันบาท และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ มีค่าเฉลี่ย 478,651 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 433,681 พันบาท ค่าสูงสุด 1,177,696 พันบาท และค่าต่ำสุด 31,460 พันบาท

สำหรับปัจจัยด้านผลลัพธ์ของธนาคาร 3 ตัวแปร ตาราง 6.2 ให้ข้อมูลว่า (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม มีค่าเฉลี่ย 691,325,201 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 362,653,486 พันบาท ค่าสูงสุด 1,539,385,282 พันบาท และค่าต่ำสุด 286,035,967 พันบาท (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 1,324,298 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 962,261 พันบาท ค่าสูงสุด 4,124,212 พันบาท และค่าต่ำสุด 540,713 พันบาท และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 3,704,616 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,817,292 พันบาท ค่าสูงสุด 8,339,279 พันบาท และค่าต่ำสุด 1,862,890 พันบาท

ตารางที่ 6.3 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	เปลี่ยนแปลงร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
จำนวนเงินฝาก (หน่วย: พันบาท)	1,418,851,112	92.90	715,676,852	2,185,122,288	652,361,639
เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (หน่วย: พันบาท)	7,658,090	106.72	7,719,926	25,730,778	2,678,700
ค่าใช้จ่ายพนักงาน (หน่วย: พันบาท)	10,124,273	83.55	7,328,551	19,678,324	3,216,402
ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	32,794,113	62.17	13,430,013	51,301,143	19,029,173
เงินอุดหนุนจากรัฐ (หน่วย: พันบาท)	659,217	37.72	421,327	1,149,908	222,689
จำนวนเงินให้กู้ยืม (หน่วย: พันบาท)	1,267,493,371	83.34	411,324,692	1,757,877,772	794,304,936
รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	3,191,406	140.99	2,338,419	6,450,576	1,001,021
รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย (หน่วย: พันบาท)	73,318,243	77.20	30,855,416	106,954,820	41,051,200

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 6.3 แสดงค่าเฉลี่ย เปลี่ยนแปลงร้อยละ (เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของตัวแปรการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560)

โดยตัวแปรที่เป็นปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ

และตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

จากตารางที่ 6.3 ให้ข้อมูลว่าปัจจัยนำเข้าของธนาคาร 5 ตัวแปร คือ (1) จำนวนเงินฝาก มีค่าเฉลี่ย 1,418,851,112 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 715,676,852 พันบาท ค่าสูงสุด 2,185,122,288 พันบาท และค่าต่ำสุด 652,361,639 พันบาท (2) เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร มีค่าเฉลี่ย 7,658,090 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7,719,926 พันบาท ค่าสูงสุด 25,730,778 พันบาท และค่าต่ำสุด 2,678,700 พันบาท (3) ค่าใช้จ่ายพนักงาน มีค่าเฉลี่ย 10,124,273 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7,328,551 พันบาท ค่าสูงสุด 19,678,324 พันบาท และค่าต่ำสุด 3,216,402 พันบาท (4) ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 32,794,113 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13,430,013 พันบาท ค่าสูงสุด 51,301,143 พันบาท และค่าต่ำสุด 19,029,173 พันบาท และ (5) เงินอุดหนุนจากรัฐ มีค่าเฉลี่ย 659,217 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 421,327 พันบาท ค่าสูงสุด 1,149,908 พันบาท และค่าต่ำสุด 222,689 พันบาท

สำหรับปัจจัยด้านผลลัพธ์ของธนาคาร 3 ตัวแปร ตาราง 6.3 ให้ข้อมูลว่า (1) จำนวนเงินให้กู้ยืม มีค่าเฉลี่ย 1,267,493,371 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 411,324,692 พันบาท ค่าสูงสุด 1,757,877,772 พันบาท และค่าต่ำสุด 794,304,936 พันบาท (2) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 3,191,406 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,338,419 พันบาท ค่าสูงสุด 6,450,576 พันบาท และค่าต่ำสุด 1,001,021 พันบาท และ (3) รายได้ที่เป็นดอกเบี้ย มีค่าเฉลี่ย 73,318,243 พันบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 30,855,416 พันบาท ค่าสูงสุด 106,954,820 พันบาท และค่าต่ำสุด 41,051,200 พันบาท

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าจำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย เงินอุดหนุนจากรัฐ จำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 92.90, 106.72, 83.55, 62.17, 37.72, 83.34, 140.99 และ 77.20 ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงลักษณะการดำเนินงานการให้บริการของธนาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อเป็นการให้บริการประเภทอื่นๆ ที่เน้นให้มีรายได้จากค่าธรรมเนียม เช่น บัตรเครดิต การรับรอง การค้ำประกัน เป็นต้น โดยมีแนวโน้มการลงทุนทางด้านเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ต่างๆ เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าได้สะดวกมากขึ้น รวมทั้ง

ค่าใช้จ่ายด้านค่าธรรมเนียมน และภาษีอากรที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ลักษณะการดำเนินงานของธนาคารเปลี่ยนเป็นเน้นการลงทุนในเทคโนโลยี (Capital Intensive) นอกจากนี้ธนาคารมีการระดมเงินฝากจากลูกค้าเพิ่มขึ้นโดยใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการขาย การออกผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อจูงใจผู้ฝากเงิน จึงส่งผลให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรม สินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

การอธิบายผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จะอธิบายทั้งในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย โดยลักษณะการอธิบายจะเน้นการอธิบายประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจสองธนาคาร ซึ่งพิจารณาจากประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (TE_{VRS}) ที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (TE_{CRS}) กับประสิทธิภาพด้านขนาด (SE) เป็นอันดับที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 โดยผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่มีค่าระหว่าง 0-1 ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับใด ถ้าค่าที่ได้เท่ากับ 1 แสดงว่าธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพ (อักรพงศ์ อันทอง, 2547, หน้า 4) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย แสดงรายละเอียดในตารางที่ 6.4 และตารางที่ 6.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย
(พ.ศ. 2546-2556)

ปี	ธนาคาร	TE_{CRS}	TE_{VRS}	SE	ผลตอบแทนต่อขนาด
2546	ออมสิน	0.873	0.919	0.950	IRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2547	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

2548	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

ปี	ธนาคาร	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE	ผลตอบแทน ต่อขนาด
2549	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2550	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2551	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2552	ออมสิน	0.956	0.964	0.992	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2553	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2554	ออมสิน	0.894	0.967	0.925	DRS
	อาคารสงเคราะห์	0.989	0.989	1.000	CRS
2555	ออมสิน	0.974	1.000	0.974	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2556	ออมสิน	0.988	1.000	0.988	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 6.4 แสดงประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556) โดย TE_{CRS} คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ TE_{VRS} คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร SE คือ ประสิทธิภาพด้านขนาด CRS คือ การดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด DRS คือ การดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้า ที่นำเข้าไปยังน้อยกว่าผลลัพธ์ที่ได้รับ และ DRS คือ การดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจาก

ปัจจัยนำเข้าที่นำเข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้รับ โดยการศึกษาในครั้งนี้จะพิจารณาปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS)

ดังนั้นการวิจัยจะพิจารณาผลการศึกษาในส่วนของ TE_{VRS} และ SE_{VRS} เป็นประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่กำลังศึกษา ข้อมูลจากตาราง 6.4 รายงานว่าในปี พ.ศ. 2546 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจสองธนาคารมีความแตกต่างกัน โดยธนาคารออมสินมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 0.919 และด้านขนาดเท่ากับ 0.950 (IRS) แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินนำเข้าไปยังน้อยกว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมาซึ่งยังไม่มีผลสอดคล้องกัน อาจเป็นผลมาจากธนาคารออมสินอาจอยู่ในช่วงหลังฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน โดยมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) จึงควรต้องเพิ่มขนาดของการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะการดำเนินงานของธนาคารมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารอาคารสงเคราะห์นำเข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้รับอาจเป็นผลมาจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ปรับตัวและรับมือได้ดีกับสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ในช่วงปีนี้ไม่ใช่เพียงการฟื้นตัวเท่านั้น แต่กลับมีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดดเป็นผลมาจากมาตรการลดหย่อนทางภาษีอสังหาริมทรัพย์และอัตราดอกเบี้ยเงินเชื่อที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุปสงค์ด้านที่อยู่อาศัยอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องตั้งแต่ปีที่แล้วเป็นต้นมา สถานการณ์เช่นนี้ยังทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีความมั่นใจในกำลังซื้อและความต้องการที่อยู่อาศัยของประชาชนเช่นกัน ทำให้โครงการที่อยู่อาศัยทุกประเภททั้งโครงการเก่าและใหม่เปิดตัวเสนอขายที่อยู่อาศัยในตลาดกันอย่างมาก รวมทั้งการแข่งขันอย่างรุนแรงในการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยระหว่างสถาบันการเงินต่างๆ แม้ว่ามาตรการสำหรับช่วยเหลือภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้สิ้นสุดไปในช่วงสิ้นปี 2546 และอัตราดอกเบี้ยในตลาดอาจมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2547 แต่การขยายตัวของภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ยังคงเป็นไปอย่างต่อเนื่องด้วยความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจในช่วงปีนี้

สำหรับปี พ.ศ. 2547, 2548, 2549, 2550 และ 2551 จะเห็นว่าธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000

(CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิค และประสิทธิภาพด้านขนาด อาจเป็นเพราะธนาคารสองธนาคารดังกล่าวดำเนินงานมีลักษณะ เป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินและธนาคารอาคาร สงเคราะห์ใส่เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา อาจเป็นผลมาจากธนาคารออมสินและ ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการขยายธุรกิจเพื่อรองรับกับการเปิดเสรีทางการเงินในภูมิภาค ลักษณะ การดำเนินงานจึงอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยในช่วงนี้ได้เกิดวิกฤตสินเชื่อที่อยู่อาศัยด้อยคุณภาพ (Subprime Mortgage) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายอย่างยิ่งต่อ ตลาดการเงินและสภาพเศรษฐกิจทั่วโลก ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตดังกล่าวนี้ ด้วย อีกทั้งปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศส่งผลกระทบต่อตลาดหุ้น การส่งออก การท่องเที่ยว การลงทุน การใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ความเชื่อมั่นของผู้บริโภค เกิดภาวะการว่างงาน การเลิกจ้างมากขึ้น รายได้และกำลังซื้อลดลง เกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งในที่สุดการผ่อนชำระหนี้และความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยก็ลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าสถานะเศรษฐกิจจะชะลอตัวหรือมีความผันผวนไปอย่างไร ธนาคารเฉพาะกิจก็ยังได้สนอง นโยบายภาครัฐ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยด้วยเงื่อนไขพิเศษและอัตรา ดอกเบี้ยที่ผ่อนปรน ตามนโยบายของกระทรวงการคลัง

ในปี พ.ศ. 2552 จะเห็นว่าธนาคารออมสินมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 0.964 และด้านขนาดเท่ากับ 0.992 (DRS) แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิง เทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินใส่เข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ ออกมาซึ่งยังไม่มี ความสอดคล้องกัน อาจเป็นผลมาจากธนาคารออมสินได้รับผลกระทบจากวิกฤต แสมเบอร์เกอร์และปัญหาการเมืองในประเทศ ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) จึงควรต้องลดขนาดของการดำเนินงานลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และ ด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพ เชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด อาจเป็นเพราะธนาคารดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตรา ผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารอาคารสงเคราะห์ใส่เข้าไปสอดคล้องกับ ผลลัพธ์ที่ได้ออกมาอาจเป็นเพราะธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการเตรียมการรับมือไว้อย่างดี จากสถานการณ์วิกฤตแสมเบอร์เกอร์ ปัญหาการเมืองในประเทศและปัจจัยอื่นๆ ที่เกิดขึ้น แสดงว่า ลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยในปี พ.ศ. 2552 นี้ นอกจากธนาคารจะได้รับ ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจสถาบันการเงินแล้ว ยังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมือง

ที่มีความไม่แน่นอน ก่อให้นักธุรกิจเกิดความวิตกกังวลในการที่จะตัดสินใจลงทุน เป็นเหตุให้การลงทุนของภาคธุรกิจที่อยู่อาศัยชะลอตัวลง ส่งผลให้ยอดซื้อที่อยู่อาศัยลดลงด้วย ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวและไม่เชื่อมั่นเรื่องรายได้ของตนเองในอนาคต รวมทั้งการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินต่างๆ มีความระมัดระวังและเข้มงวดมากขึ้น กระทบต่อประชาชนที่ต้องการขอสินเชื่อเพื่อซื้อ/ปลูกสร้างบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง

ส่วนปี พ.ศ. 2553 จะเห็นว่าทั้งธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะการดำเนินงานของทั้งสองธนาคารมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา อาจเป็นผลมาจากธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการปรับตัวเพื่อรับมือกับวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์และปัญหาการเมืองในประเทศที่เกิดขึ้นได้ดี แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเศรษฐกิจในปีนี้ได้รับผลกระทบต่อเนื่องมาจากปีก่อนหน้า ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจจากสถาบันการเงินในหลายประเทศ รวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์การเมืองในประเทศที่ไม่แน่นอนในช่วงต้นปี ประกอบกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาคอสังหาริมทรัพย์ในการลดภาระของผู้ประกอบการและผู้ซื้อที่อยู่อาศัย ด้วยการต่ออายุมาตรการลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ (จากร้อยละ 1 เหลือ 0.01) ได้สิ้นสุดลงในเดือนพฤษภาคม 2553 ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้ตลาดชะลอตัวลง

ปี พ.ศ. 2554 จะเห็นว่าธนาคารออมสินมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 0.967 และด้านขนาดเท่ากับ 0.925 (DRS) แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินได้เข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมา ซึ่งยังไม่มี ความสอดคล้องกัน เป็นผลมาจากธนาคารออมสินอาจจะเพิ่มการลงทุนในธุรกิจเพื่อเตรียมรับมือกับการเปิดเสรีทางการเงินในปี พ.ศ. 2555 ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) จึงควรต้องลดขนาดของการดำเนินงานลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์แม้ว่าจะมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 0.989 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าลักษณะของการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา ซึ่งแสดงว่าขนาดของการดำเนินงานมีความเหมาะสมแล้วก็ตาม แต่ธนาคารอาคาร

สงเคราะห์ยังต้องปรับปรุงเทคนิคโดยอาจจะปรับกลยุทธ์ในการบริหารและเทคโนโลยีในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น โดยปี 2554 นี้ นับเป็นปีแห่งความยุ่งยากสำหรับตลาดที่อยู่อาศัยของไทย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ธนาคารเฉพาะกิจก็ได้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนด้วยการออกมาตรการพิเศษ เช่น การผ่อนปรนการผ่อนชำระหนี้ การปลดภาระหนี้หรือการลดดอกเบี้ย แล้วแต่กรณี รวมไปถึงการให้สินเชื่อเพื่อปลูกสร้างอาคารทดแทน หรือซ่อมแซมอาคารที่ได้รับความเสียหาย โดยมาตรการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวครอบคลุมทั้งในกรณีลูกค้ารายเดิมของธนาคารและลูกค้ารายใหม่

สำหรับปี พ.ศ. 2555 และ 2556 จะเห็นว่าธนาคารออมสินมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และ 1.000 ตามลำดับ และด้านขนาดเท่ากับ 0.974 และ 0.988 ตามลำดับ (DRS) แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานที่แม้ว่าจะมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิค แต่ขนาดของการดำเนินงานยังไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินนำเข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้รับ ซึ่งยังไม่มีความสอดคล้องกัน เป็นผลมาจากในปี พ.ศ. 2555 เป็นปีที่เปิดเสรีทางการเงินให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาเปิดบริการในประเทศไทยได้ ธนาคารออมสินอาจจะเพิ่มการลงทุนในธุรกิจเพื่อให้ได้ส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มมากขึ้น โดยธนาคารมีลักษณะการดำเนินงานที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) แสดงว่าต้องลดขนาดของการดำเนินงานลงเพื่อให้ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารเพิ่มขึ้น

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารอาคารสงเคราะห์ใส่เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา เป็นผลมาจากธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารที่ให้บริการในส่วนของอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักจึงไม่เสียส่วนแบ่งการตลาดในส่วนนี้ไป แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวลง เช่นนี้ ธนาคารเฉพาะกิจได้แสดงถึงบทบาทที่สำคัญต่อประเทศและประชาชนอย่างมาก ในการช่วยให้ผู้ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ โดยธนาคารได้นำเสนอโครงการสินเชื่อใหม่ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนทุกระดับ ซึ่งนับเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อ นโยบายรัฐบาลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ธนาคารยังได้มีการนำเสนอผลิตภัณฑ์

เงินฝากที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง เพื่อช่วยสร้างโอกาสให้คนไทยได้ผลประโยชน์จากเงินออมของตนเอง อีกด้วย

ตารางที่ 6.5 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย
(พ.ศ. 2557-2560)

ปี	ธนาคาร	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE	ผลตอบแทน ต่อขนาด
2557	ออมสิน	0.999	1.000	0.999	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2558	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2559	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2560	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 6.5 แสดงประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) โดย TE_{CRS} คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ TE_{VRS} คือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร SE คือ ประสิทธิภาพด้านขนาด CRS คือ การดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด IRS คือ การดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ใส่เข้าไปยังน้อยกว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมา และ DRS คือ การดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ใส่เข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมา โดยการศึกษาในครั้งนี้จะพิจารณาปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) ดังนั้นเราจะดูผลการศึกษาในส่วน of TE_{VRS} และ SE เป็นประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่กำลังศึกษา ข้อมูลจากราย 6.5 รายงานว่าในปี พ.ศ. 2557 ธนาคารออมสินมีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 0.999 (DRS) แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานที่แม้ว่า

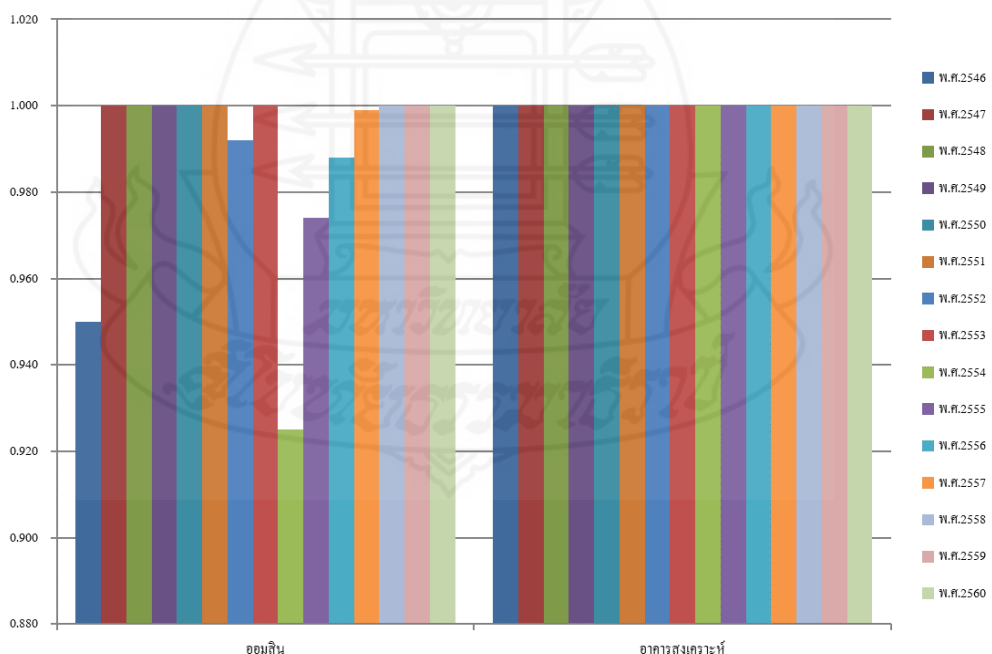
จะมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิค แต่ขนาดของการดำเนินงานยังไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม เนื่องจากปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินใส่เข้าไปมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้ออกมา ซึ่งยังไม่มีผลสอดคล้องกัน เป็นผลมาจากกลางปี พ.ศ. 2557 เป็นปีที่เกิดการปฏิรูปในประเทศไทย โดย คสช. ได้เข้ามาควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ธนาคารออมสินเป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยธนาคารมีลักษณะการดำเนินงานที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) แสดงว่าต้องลดขนาดของการดำเนินงานลง เพื่อให้ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเพิ่มขึ้น

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารอาคารสงเคราะห์ใส่เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา เป็นผลมาจากที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ คสช. เข้ามาควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทยมากนัก เนื่องจากเป็นธนาคารที่ให้บริการในส่วนของอสังหาริมทรัพย์เป็นหลัก แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยปี 2557 ที่ผ่านมานับเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปประเทศในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบธรรมาภิบาลให้มีความเข้มแข็งแก่ระบบการบริหารในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้องค์กรของรัฐได้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ต่างกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวดมากขึ้นกว่าในภาวะปกติ โดยเฉพาะจากข้อจำกัดด้านภาวะหนี้สินครัวเรือนที่มีสัดส่วนสูงในปัจจุบัน ธนาคารเฉพาะกิจจึงมีบทบาทอย่างมากที่ช่วยสร้างโอกาสให้ผู้ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อผ่าน โครงการสินเชื่อใหม่ๆ ที่เหมาะสมแก่ประชาชนในแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

สำหรับปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเท่ากับ 1.000 และด้านขนาดเท่ากับ 1.000 (CRS) แสดงว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ โดยปัจจัยนำเข้าที่ทางธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ใส่เข้าไปสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ออกมา อาจเป็นผลจากการปฏิรูปในประเทศไทย โดย คสช. ได้เข้ามาควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทยและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้มีการปรับตัวรับมือกับนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ

ที่ทาง คสช. นำมาใช้ได้ดี แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยตลอดช่วงเวลาดังกล่าวการดำเนินธุรกิจของธนาคารเฉพาะกิจต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบหลักต่อกิจการในด้านต่างๆ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยยังคงเปราะบางและชะลอตัว แม้ได้แรงสนับสนุนจากการส่งออกและการท่องเที่ยวที่ยังดีอยู่ ซึ่งรัฐบาลพยายามกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศให้มากขึ้น รวมถึงการลงทุนภาครัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามธนาคารต่างๆ ยังมีความกังวลต่อหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ธนาคารส่วนใหญ่จึงยังต้องระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อให้รอบคอบมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มชะลอตัวลง ไม่เป็นดังเช่นที่ผ่านมา อุปสงค์และอุปทานมีความสอดคล้องกันมากขึ้นหากพิจารณาจากการเติบโตของสินเชื่อที่ใหม่แล้ว แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มชะลอตัวลดลงอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับตลาดที่อยู่อาศัยที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องปรับรูปแบบที่อยู่อาศัยและกลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดหลายประการ

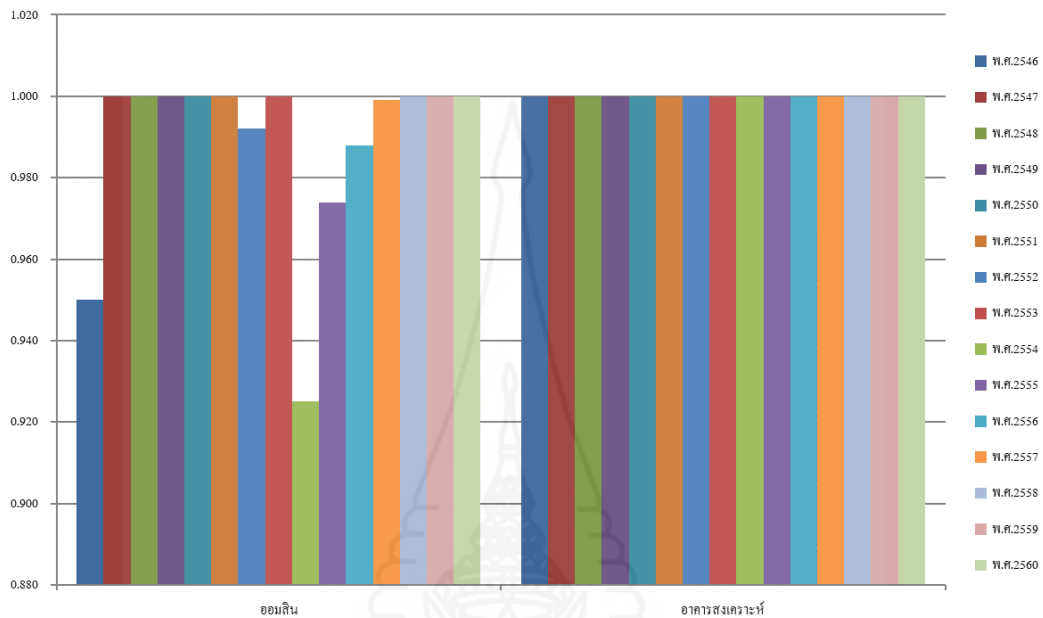
จากข้อมูลระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาดของธนาคารเฉพาะกิจทั้งก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย สามารถนำมาสร้างเป็นกราฟแสดงได้ดังภาพที่ 6.1 และภาพที่ 6.2

ภาพที่ 6.1 ระดับประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้ข้อสมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (TE_{VRS}) ของแต่ละธนาคารเปรียบเทียบช่วงก่อน

และหลังปฏิรูปประเทศไทย

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 6.2 ระดับประสิทธิภาพด้านขนาด (SE) ของแต่ละธนาคารเปรียบเทียบ ช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย

ที่มา : จากการคำนวณ

สำหรับภาพรวมของระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ สามารถพิจารณาได้จากระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของช่วงเวลาก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556) หลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560) และของทั้งสองช่วงเวลา (ปีพ.ศ. 2546-2560) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 ระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจ

ช่วงเวลา	TE_{CRS}	TE_{VRS}	SE
ภาพรวม (ปีพ.ศ. 2546-2560)	0.989	0.995	0.994
ก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556)	0.993	0.996	0.997
หลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560)	1.000	1.000	1.000

สถิติทดสอบความแตกต่าง	$t = -1.981$ $df = 21.012$	$t = -1.771$ $df = 21.000$	$t = -1.875$ $df = 21.039$
ช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย	Sig (2-tailed) = 0.061	Sig (2-tailed) = 0.091	Sig (2-tailed) = 0.075

ที่มา : จากการคำนวณ

ข้อมูลจากตารางที่ 6.6 จะเห็นว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 กล่าวคือในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 99.60 ต่ำกว่าช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560) ที่มีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 100 โดย ทั้งนี้อาจเกิดจากนโยบายที่คณะปฏิรูปประเทศไทยได้นำมาใช้กับธนาคารเฉพาะกิจเพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจแบบเดิมมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว จึงทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยไม่มีความแตกต่างกัน โดยนอกจากปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้วภาคการเงินการธนาคารและภาคอสังหาริมทรัพย์ได้มีการปรับตัวให้ทันกับพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มของสังคมที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดดส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของระบบสถาบันการเงินไทย ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินใหม่ๆ และมีความเสี่ยงที่ธุรกิจจะได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก หากไม่สามารถปรับตัวได้ทัน เช่นเดียวกับบริษัทอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะรายใหญ่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ มาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจและการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าด้วย

จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยในบทนี้จะได้รับองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารในแง่มุมต่างๆ ด้วยเครื่องมือ DEA (Data Envelopment Analysis) ของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ซึ่งเป็นธนาคารเฉพาะกิจ โดยที่ผ่านมานักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับธนาคารพาณิชย์เพียงอย่างเดียว และการศึกษาในส่วนของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์มีค่อนข้างน้อย โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทนี้เป็นการยืนยันว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถเทียบเคียงการดำเนินงานกับธนาคารพาณิชย์ชั้นนำที่มีขนาดใหญ่ และสามารถแข่งขันในกลุ่มธุรกิจธนาคารได้

บทที่ 7

การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรม สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

การอธิบายผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จะแยกอธิบายเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ 2) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ และ 3) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 7.1 ถึงตารางที่ 7.3

1. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 แสดงได้ดังตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์
ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ปี	การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปี	
	ออมสิน	อาคารสงเคราะห์
2546	1.000	1.000
2547	1.545	0.935
2548	0.973	0.915
2549	0.767	0.937
2550	1.110	0.922
2551	1.011	1.272
2552	1.090	0.827

ตารางที่ 7.1 (ต่อ)

ปี	การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปี	
	ออมลิน	อาคารสงเคราะห์
2553	1.258	0.846
2554	0.662	0.954
2555	0.992	1.058
2556	1.158	1.026
2557	1.039	0.802
2558	1.139	1.035
2559	1.122	1.030
2560	0.791	0.948
ค่าเฉลี่ย	1.025	0.959

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 7.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 โดยการวัดการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Total Factor Productivity Change: TFPCH) สามารถวัดได้จากค่าดัชนีผลิตภาพ (Malmquist Index) ที่คำนวณจากแบบจำลองในสมการที่ (19) โดยใช้ตัวแปรทั้งผลลัพธ์และปัจจัยนำเข้าชุดเดียวกันกับการวัดประสิทธิภาพ การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 โดย TFPCH ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Efficiency Change: EFFCH) กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Technological Change: TECHCH) ประกอบกับการศึกษาที่ใช้วิธี DEA ที่พิจารณา ด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้ข้อสมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) ทำให้การเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคกลายเป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่แท้จริง (Pure Efficiency Change: PECH) ที่เกิดจาก EFFCH กับการเปลี่ยนแปลงด้านขนาด (Scale Change: SECH) เป็นองค์ประกอบ ดังนั้น TFPCH ซึ่งเป็นผลมาจาก PECH คูณ TECHCH ที่ปรับแล้ว

จากข้อมูลตารางที่ 7.1 รายงานว่าธนาคารออมสินมีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพที่เพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2547, 2550, 2551, 2552, 2553, 2556, 2557, 2558 และ 2559 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.50, 11.00, 1.10, 9.00, 25.80, 15.80, 3.90, 13.90 และ 12.20 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนี 1.00 ในปี พ.ศ. 2546 ส่วนในปี พ.ศ. 2548, 2549, 2554, 2555 และ 2560 เป็นปีที่ธนาคารออมสิน

มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพที่ลดลง โดยลดลงร้อยละ 2.70, 23.30, 33.80, 0.80 และ 20.90 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนี 1.00 ในปี พ.ศ. 2546

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2551, 2555, 2556, 2558 และ 2559 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.20, 5.80, 2.60, 3.50 และ 3.00 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนี 1.00 ในปี พ.ศ. 2546 ส่วนในปี พ.ศ. 2547, 2548, 2549, 2550, 2552, 2553, 2554, 2557 และ 2560 เป็นปีที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพที่ลดลง โดยลดลงร้อยละ 6.50, 8.50, 6.30, 7.80, 17.30, 15.40, 4.60, 19.80 และ 5.20 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนี 1.00 ในปี พ.ศ. 2546

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าทั้งสองธนาคารมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง โดยธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 54.50 ในปี พ.ศ. 2547 และลดลงสูงสุดร้อยละ 33.80 ในปี พ.ศ. 2554 ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์เพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 27.20 ในปี พ.ศ. 2551 และลดลงสูงสุดร้อยละ 19.80 ในปี พ.ศ. 2557

2. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 แสดงได้ดังตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2 การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ธนาคาร	EFFCH	SECH	PECH	TECHCH	TFPCH
ออมสิน	1.000	1.000	1.000	1.025	1.025
อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	0.959	0.959
ค่าเฉลี่ย	1.000	1.000	1.000	0.991	0.991

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 7.2 แสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 โดยแสดงค่าของการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Efficiency Change: EFFCH) การเปลี่ยนแปลงด้านขนาด (Scale Change: SECH) ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่แท้จริง (Pure Efficiency Change: PECH) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Technological Change: TECHCH) และการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Total Factor Productivity Change: TFPCH)

จากข้อมูลตารางที่ 7.2 รายงานการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ย (TFPCH) ของธนาคารเฉพาะกิจรายธนาคารในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 โดยธนาคารออมสินมีดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยเท่ากับ 1.025 แสดงให้เห็นว่าธนาคารออมสินมีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.50

ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยเท่ากับ 0.959 แสดงให้เห็นว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 ลดลงร้อยละ 4.10 และจากค่าเฉลี่ยรวมของธนาคารเฉพาะกิจมีดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยเท่ากับ 0.991 แสดงว่าธนาคารส่วนใหญ่มีการดำเนินงานที่มีผลิตภาพโดยเฉลี่ยที่ลดลงร้อยละ 0.90 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปี พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของแต่ละธนาคารตามตารางที่ 7.1 จะเห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 ทุกธนาคารมีผลิตภาพที่เปลี่ยนแปลงทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง สำหรับช่วงเวลาที่ทำการวิจัย โดยธนาคารที่มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ธนาคารออมสิน มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.50 ในปี พ.ศ. 2547 โดยการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจเป็นผลมาจากการผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ของภาครัฐ เช่น การลดข้อจำกัดในการเปิดสาขาใหม่ ผลจากการดำเนินการตามนโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและกำหนดมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ ที่มีอย่างต่อเนื่องของภาครัฐ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัว ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี 2547 ประชาชนมีความต้องการบ้านและที่อยู่อาศัยในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายในการหาซื้อที่อยู่อาศัยถูกลง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยลดต่ำลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 และนับเป็นโอกาสอันดีของผู้ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัย เพราะสามารถเลือกที่อยู่อาศัยได้ในราคาที่สมารถรับภาระได้มากยิ่งขึ้น จากการที่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการแข่งขันกันทุกด้าน ธนาคารส่วนใหญ่ได้ออกมาตรการเพื่อจูงใจการขอสินเชื่อหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้ธนาคารต้องปรับตัวในทุกด้านเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในธุรกิจสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ส่วนธนาคารที่มีผลิตภาพลดลงต่ำมากที่สุด คือ ธนาคารออมสิน มีการลดลงร้อยละ 33.80 ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งการลดลงของผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจมีสาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง ประกอบกับธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์ ทำให้ธนาคารต้องมีการตั้งสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญมากขึ้นส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของธนาคารที่ทำให้รายได้ของธนาคารลดลง ประกอบกับปลายปี 2554 เกิดวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด รวมถึงหลายเขตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ภาคธุรกิจและประชาชน ที่อยู่อาศัยและสิ่งปลูกสร้างได้รับความเสียหายอย่างมาก ทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในหลากหลายด้าน รวมถึงสถาบันการเงินต่างๆ ได้ออกมาตรการบรรเทาทุกข์จากมหาอุทกภัยครั้งนี้ด้วย อย่างไรก็ตามวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ในช่วงปลายปียังส่งผลกระทบต่อตลาดที่อยู่อาศัยและตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยโดยภาพรวมเกิดภาวะถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2554 ดังจะเห็นได้จากยอดการโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบรุนแรงจากอุทกภัยมีสัดส่วนลดลงมากกว่าครึ่งในระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคมของปี แม้ตลาดโดยภาพรวมจะเกิดภาวะของการชะลอตัว แต่ธนาคารออมสินก็สามารถดำเนินกิจการอย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ จนมีผลประกอบการเป็นที่น่าพอใจ

ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 ธนาคารเฉพาะกิจค่อนข้างมีการดำเนินงานที่ดีขึ้น กำไรสุทธิเริ่มสูงขึ้น แต่การแข่งขันกันระหว่างธนาคารก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน ส่งผลทำให้ธนาคารส่วนใหญ่ไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร

ในขณะที่ช่วงปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตทางด้านการเมือง การเข้มงวดกับกฎระเบียบทางการเงินเพิ่มขึ้นจากผลของภาวะเศรษฐกิจและการบริโภคที่ชะลอตัวลง รวมทั้งธนาคารต้องมีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามมาตรฐานบัญชีใหม่ (IAS 39) ส่งผลต่อกำไรสุทธิโดยรวมของทั้งระบบธนาคารที่ลดลง ทำให้ธนาคารเฉพาะกิจมีผลิตภาพที่ลดลงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากภาวะเศรษฐกิจในช่วงกลางปี 2549 ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อลูกค้าของธนาคาร โดยธนาคารได้เร่งออกมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดภาระลูกค้าที่มีปัญหาในการผ่อนชำระและปัญหาหนี้เสีย อาทิ มาตรการขยายระยะเวลาผู้มาตรการลดเงินงวดในการผ่อนชำระเท่ากับดอกเบี้ยรายเดือน มาตรการพักชำระดอกเบี้ยค้าง ทำให้สามารถลดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ลงได้ และสามารถลดสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPA) โดยการขายหรือจำหน่ายเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสมีที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่สภาพ รวมถึงเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลที่เร่งผลักดันและพัฒนาบ้านมือสอง เพื่อให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั้งระบบขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ลดความสูญเสียของทรัพยากรที่ไม่มีการใช้งานให้กลับมาเป็น

ประโยชน์ และผู้มีรายได้น้อยก็สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ และในปี 2557 ที่ผ่านมามีเกิดการปฏิรูปในประเทศไทย โดยคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นับเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปประเทศในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบธรรมาภิบาลให้มีความเข้มแข็งแก่ระบบการบริหารในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้องค์กรของรัฐได้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ภายใต้สภาวะการฉ้อฉล ทุจริตต่างๆ มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวดมากขึ้นกว่าในภาวะปกติ โดยเฉพาะจากข้อจำกัดด้านภาวะหนี้สินครัวเรือนที่มีสัดส่วนสูงในปัจจุบัน สถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองทั้งจากภายในประเทศและภาพรวมเศรษฐกิจโลกที่ยังคงมีความผันผวนอย่างต่อเนื่องมาจนปัจจุบันทำให้ภาวะเศรษฐกิจไทยมีการหดตัวลง

2. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 แสดงได้ดังตารางที่ 7.3

ตารางที่ 7.3 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ปี	EFFCH	SECH	PECH	TECHCH	TFPCH
2546	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
2547	1.000	1.000	1.000	1.202	1.202
2548	1.000	1.000	1.000	0.944	0.944
2549	1.000	1.000	1.000	0.848	0.848
2550	1.000	1.000	1.000	1.011	1.011
2551	1.000	1.000	1.000	1.134	1.134
2552	1.000	1.000	1.000	0.950	0.950
2553	1.000	1.000	1.000	1.032	1.032
2554	1.000	1.000	1.000	0.795	0.795
2555	1.000	1.000	1.000	1.024	1.024

ตารางที่ 7.3 (ต่อ)

ปี	EFFCH	SECH	PECH	TECHCH	TFPCH
2556	1.000	1.000	1.000	1.090	1.090
2557	1.000	1.000	1.000	0.913	0.913
2558	1.000	1.000	1.000	1.086	1.086
2559	1.000	1.000	1.000	1.075	1.075
2560	1.000	1.000	1.000	0.866	0.866
2546-2556	1.000	1.000	1.000	0.996	0.996
2557-2560	1.000	1.000	1.000	1.004	1.004
2546-2560	1.000	1.000	1.000	0.991	0.991

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 7.3 แสดงการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรายปีแต่ละปีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556) การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) และการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย คือ ปี พ.ศ. 2546-2560 ของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งวัดโดยการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Efficiency Change: EFFCH) การเปลี่ยนแปลงด้านขนาด (Scale Change: SECH) ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่แท้จริง (Pure Efficiency Change: PECH) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Technological Change: TECHCH) และการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ (Total Factor Productivity Change: TFPCH)

จากข้อมูลจากตารางที่ 7.3 จะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพเฉลี่ยของแต่ละธนาคารในช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ. 2546-2560 ลดลงร้อยละ 0.90 การที่ธนาคารสามารถมีผลผลิตภาพโดยเฉลี่ยที่สูงขึ้นได้นั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปรับปรุงทางด้านขนาดของการดำเนินงานที่พิจารณาได้จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) ซึ่งธนาคารออมสินมีดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพเฉลี่ยเท่ากับ 1.025 กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ศึกษาธนาคารเฉพาะกิจได้มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานโดยการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้มากขึ้น รวมทั้งได้รับผลจากการผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ของภาครัฐมากขึ้น ก่อให้เกิดการแข่งขันปรับปรุงการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการ ทำให้ธนาคารที่มีผลการดำเนินงานที่ดีที่สุดสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น เกิดการขยับของเส้นขอบเขตผลผลิตภาพของอุตสาหกรรม โดยมีระดับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.50 ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ

เฉลี่ยเท่ากับ 0.959 ซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) ที่ลดลงอันเนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ที่อาจยังทำได้ไม่เต็มที่ โดยมีระดับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพเฉลี่ยที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.10

จากข้อมูลตารางที่ 7.3 จะเห็นว่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเฉลี่ย (PECH) เท่ากับ 1 ทุกปี แสดงว่าธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเฉลี่ยในระดับที่ใกล้เคียงกันในช่วงเวลาที่ศึกษา อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) ของธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547, 2550, 2551, 2553, 2555, 2556, 2558 และ 2559 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.20, 1.10, 13.40, 3.20, 2.40, 9.00, 8.60 และ 7.50 ตามลำดับ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพของทั้ง 8 ปีนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ธนาคารเฉพาะกิจมีการปรับปรุงการดำเนินงานโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ ส่วนในปี พ.ศ. 2548, 2549, 2552, 2554, 2557 และ 2560 เป็นปีที่ธนาคารเฉพาะกิจมีผลิตภาพที่ลดลง โดยลดลงร้อยละ 5.60, 15.20, 5.00, 20.50, 8.70 และ 13.40 ตามลำดับ ซึ่งการลดลงของผลิตภาพของทั้ง 6 ปีนี้อาจเป็นผลมาจากการปรับปรุงทางด้านเทคโนโลยีลดลงจึงส่งผลต่อผลิตภาพ

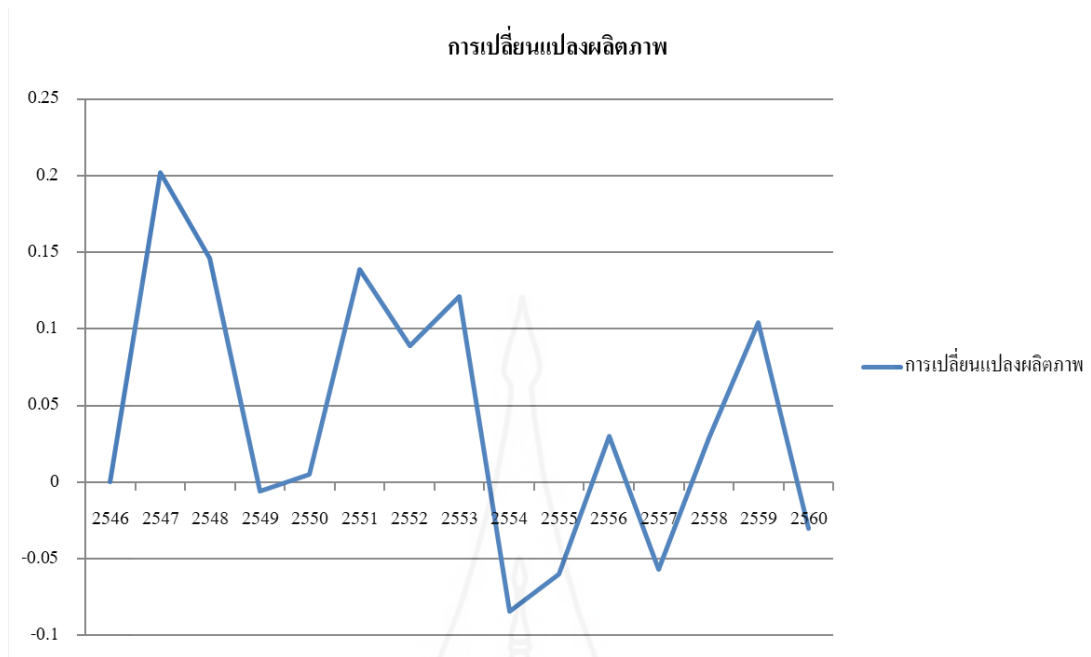
จากผลของการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพเชิงเทคนิคเฉลี่ย (PECH) และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) ดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ระดับผลิตภาพของธนาคารที่ศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลง เห็นได้จากดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (TFPCH) แสดงให้เห็นว่าธนาคารเฉพาะกิจมีระดับผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ย (TFPCH) ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 ลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.90 โดยในช่วงหลังการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556)

และสาเหตุที่ทำให้ผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ศึกษาเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะแสดงให้เห็นว่ามี 8 ปี ที่ธนาคารที่ศึกษามีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นประกอบด้วยปี พ.ศ. 2547, 2550, 2551, 2553, 2555, 2556, 2558 และ 2559 โดยปีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ ปี พ.ศ. 2547 ร้อยละ 20.20 ส่วนอีก 6 ปีที่เหลือมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีลดลงประกอบด้วยปี พ.ศ. 2548, 2549, 2552, 2554, 2557 และ 2560 โดยปีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีลดลงสูงสุด คือ ปี พ.ศ. 2554 ร้อยละ 20.50

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่ลดลงในช่วงเวลาดังกล่าวยังคงเป็นผลสืบเนื่องมาจากเกิดวิกฤตทางด้านการเมืองในประเทศ ส่งผลต่อการลงทุนและการส่งออก เกิดการชะลอตัวลงของเศรษฐกิจ ทำให้ธนาคารต้องตั้งสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในจำนวนที่มากขึ้นตามการชะลอตัวลงของภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลต่อผลกำไรหลังหักสำรองที่ลดต่ำลง จากเหตุผลดังกล่าวธนาคารส่วนใหญ่จึงชะลอ

การปรับเปลี่ยนในเรื่องเทคโนโลยี และจากผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ผลผลิตของธนาคารที่ศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มของสังคมให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้น โดยแสดงให้เห็นว่าการใช้งานเครือข่าย 3G และ 4G ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้งานผ่านสมาร์ทโฟน ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นประจำ รวมถึงการใช้งาน Application ธนาคารบนมือถือ เพื่อทำธุรกรรมทางการเงินมากขึ้น ทั้งนี้ โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศ (National e - Payment) ตู้ยุคไทยแลนด์ 4.0 สังคมไร้เงินสด หรือ Cashless Society ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการเงินสำหรับประเทศไทย เช่น PromptPay (พร้อมเพย์) e - Money e - Wallet และเทรนด์ล่าสุดคือ การชำระเงินผ่าน QR Code เพื่อการโอนเงิน การชำระค่าสินค้าและบริการ และเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของระบบสถาบันการเงินไทย ครอบคลุมไปถึงการทำธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบอื่น โดยใช้เทคโนโลยี Blockchain ที่ทำให้เกิดสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) เช่น บิทคอยน์ อีเธอร์เรียม ริปเบิล การกู้ยืมเงินระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้โดยตรง (Peer - to - Peer Lending) และการระดมทุนสาธารณะ (Crowd Funding) เป็นต้น และเชื่อว่า FinTech จะขยายไปในธุรกิจหลักทรัพย์ กองทุน ประกันชีวิต อย่างรวดเร็ว ซึ่งภาคสถาบันการเงินและภาคธุรกิจมีความเสี่ยงจะโดน Disruptive เป็นอย่างมากหากไม่สามารถปรับตัวได้ทัน จากผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ผลผลิตของธนาคารที่ศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น

จากผลการศึกษการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตรายปีของธนาคารเฉพาะกิจตามรายละเอียดในตารางที่ 7.3 สามารถนำมาสร้างกราฟแสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจเป็นรายปีได้ชัดเจนยิ่งขึ้นดังแสดงในภาพที่ 7.1

ภาพที่ 7.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพรายปีของธนาคารเฉพาะกิจ
ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 7.1 แสดงผลิตภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยปี พ.ศ. 2547 เพิ่มขึ้นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 20.20 และในปี พ.ศ. 2554 มีผลิตภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจลดลงสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.50

บทที่ 8

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยจะวิเคราะห์จากผลของสมการถดถอยพหุ โดยการอธิบายผลจะแยกอธิบายเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และ 2) ผลของสมการถดถอยพหุ ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8.1 และตารางที่ 8.2

1. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ก่อนใช้สมการถดถอยพหุเพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ควรทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	MALM	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₅	F ₆
MALM	1.000						
F ₁	-.021	1.000					
F ₂	.463	.688	1.000				
F ₃	.323	.283	.677	1.000			
F ₄	.729	.028	.511	.313	1.000		
F ₅	-.333	-.103	-.375	-.390	-.530	1.000	
F ₆	-.734	-.589	-.803	-.364	-.657	.309	1.000

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 8.1 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (F_2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (F_3) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (F_4) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (F_5) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_6) ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าความสัมพันธ์ทุกคู่มีค่าไม่เกิน 0.80 ประกอบกับค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระเข้าสู่ 1 หรือมากกว่า 0.20 แสดงว่าตัวแปรที่เลือกนำมาใช้ในการศึกษาไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 191) ส่วนการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระในสมการเท่ากับศูนย์หรือไม่ โดยใช้สถิติ t-test แสดงให้เห็นว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าค่าสถิติ Kolmogorov Test ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนในแบบจำลองตามสมการถดถอยพหุมีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ (ดูรายละเอียดผลการทดสอบในภาคผนวก)

2. ผลของสมการถดถอยพหุ

ผลของสมการถดถอยพหุเพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย แสดงได้ดังตารางที่ 8.2

ตารางที่ 8.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient	Standard Error	Standardized Coefficient	t Statistics
F_1	-0.055	0.652	-0.685	-4.790***
F_2	-0.147	0.012	-0.151	-0.707
F_3	0.034	0.208	0.176	1.451
F_4	-0.001	0.023	-0.050	-0.347
F_5	-0.019	0.003	-0.043	-0.452
F_6	-0.024	0.043	-1.215	-7.051***
$F = 25.755$ Sig. = 0.000 $R = 0.933$ $R^2 = 0.870$ $R^2_{adj} = 0.837$ D.W. = 1.759				

- เมื่อ F_1 คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง
 F_2 คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย
 F_3 คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย
 F_4 คือ ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ
 F_5 คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
 F_6 คือ เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก
 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ที่มา : จากการคำนวณ

จากผลการศึกษาในตารางที่ 8.2 แสดงให้เห็นว่าค่าสถิติ F เท่ากับ 25.755 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนค่า R^2 แสดงถึงปัจจัยที่ศึกษาในแบบจำลองสามารถนำไปอธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจได้ร้อยละ 87.0 ส่วนค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.759 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อค่าตัวเองในแต่ละช่วงเวลาจึงไม่เกิดปัญหา Autocorrelation (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 340)

ตารางที่ 8.2 ให้ข้อมูลว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย มี 2 ปัจจัย คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_6) โดยอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 2 ดังกล่าวมีผลเป็นไปดังที่คาดหมายไว้ตามสมมติฐาน กล่าวคือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ และเมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานการถดถอย (Standardized Regression Coefficient) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_6) และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ แสดงให้เห็นว่าเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_6) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่อเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจลดลงร้อยละ 0.024 หรือในทางตรงกันข้ามเมื่อเงินให้สินเชื่อต่อเงิน

รับฝากลดลงร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.024 โดยเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากเป็นการบอกสัดส่วนในการนำเงินฝากไปให้สินเชื่อ สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารเฉพาะกิจ จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่ออัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจลดลงร้อยละ 0.055 หรือในทางตรงกันข้ามเมื่ออัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.055 โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงสามารถสะท้อนความเสี่ยงทางด้านเครดิตได้ เนื่องจากคำนึงถึงความแตกต่างของลูกหนี้แต่ละประเภท เช่น หนี้ปกติและหนี้ NPL และมีการพิจารณาถึงการกระจายตัวของหนี้รายย่อย ครอบคลุมความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ เพิ่มเติมจากด้านเครดิตและด้านตลาด จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (F_2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (F_3) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (F_4) และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (F_5) นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม โดยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยเป็นการบอกความสามารถของธนาคารเฉพาะกิจในการบริหารทรัพย์สินในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดกำไรได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางเดียวกัน โดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยเป็นการบอกถึงศักยภาพของธนาคารเฉพาะกิจว่ามีความสามารถในการเปลี่ยนเงินทุนกลับมาเป็นผลกำไรได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม โดยค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานเทียบกับรายได้ดอกเบี้ยสุทธิตั้งกับรายได้อื่นที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิ ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่าย Fixed Cost อย่างเช่น ค่าใช้จ่ายเงินเดือนพนักงาน ค่าเช่าสถานที่ และอุปกรณ์ใช้สำหรับกว่าธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรได้ดีขนาดไหน ซึ่งค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม โดยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นการวัดประสิทธิภาพการทำกำไรจากธุรกรรมการปล่อยสินเชื่อของธนาคารเฉพาะกิจ เป็นส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยที่ธนาคารเฉพาะกิจได้เมื่อปล่อยกู้ กับดอกเบี้ยที่ธนาคารจ่ายเมื่อลูกค้าฝากเงิน หักด้วยค่าใช้จ่ายของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 9

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูป ประเทศไทย (3) เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วง ก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย และ (4) เพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารออมสินและ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กรและการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร การตรวจสอบภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารความเสี่ยง ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคต และผลการดำเนินงาน จากนั้น วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจตามแนวความคิดของ Farrell (1957) โดยประยุกต์เทคนิคการ โปรแกรมเชิงเส้นตรง (Linear Programming) ในการสร้างเส้นขอบเขต ข้อมูลที่เรียกว่าวิธี DEA (Data Envelopment Analysis) เพื่อหาค่าระดับประสิทธิภาพของแต่ละ ธนาคาร โดยเปรียบเทียบการดำเนินงานในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยในแต่ละช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยจะใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2546-2556 ส่วนช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย จะใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2557-2560 จากนั้นหาระดับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของแต่ละธนาคารใน แต่ละปีโดยใช้ดัชนีผลผลิตภาพ Malmquist รวมทั้งทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ด้วยสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ ข้อมูลของธนาคารต่อเนื่องกันเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 รวมระยะเวลา 15 ปี

ประชากรที่ศึกษาเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ ในประเทศไทย จำนวน 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสินและอาคารสงเคราะห์ ส่วนธนาคารเพื่อการ ส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ไม่ได้มุ่งเน้นการทำธุรกรรมประเภทนี้ ซึ่งเป็นข้อจำกัด

ในเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาทำให้ไม่สามารถที่จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันได้อย่างสมเหตุสมผล

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นตัวแปรสำหรับใช้ในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจจะมาจากแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม ได้ตัวแปร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยจำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และเงินอุดหนุนจากรัฐ และกลุ่มที่เป็นผลลัพธ์ ประกอบด้วยจำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย ส่วนที่สองเป็นตัวแปรสำหรับใช้ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ จะมาจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดในส่วนของปัจจัยที่ใช้ในการประเมินฐานะของธนาคาร (CAMEL) ทำให้ได้ตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ จำนวน 6 ตัว ประกอบด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก

1. สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อ ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ธนาคารออมสิน

มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในการส่งเสริมการออม พันธกิจ คือ ส่งเสริมการออม สนับสนุนการลงทุน ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจ ให้บริการทางการเงินครบวงจร และมีธรรมาภิบาล ค่านิยมองค์กร (Core Value) คือ S-A-V-E การดำเนินงาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. 2456 เป็นธนาคารสำหรับประชาชน โดยมุ่งให้บริการรับฝากเงินแก่ผู้ฝากเงินรายย่อย ส่งเสริมการออมทรัพย์ มีโครงสร้างองค์กรตามแนวตั้ง (Vertical Structure) มีลำดับชั้นการบังคับบัญชา มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในธนาคาร เพื่อให้สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน มีคณะกรรมการธนาคารและฝ่ายจัดการดูแลและบริหารจัดการ โดยโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กรจะต้องสะท้อนถึงหลักการสำคัญ 7 ประการ คือ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Value Creation, Ethics และ

Participation และมุ่งมั่นในการส่งเสริมนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมผลกระทบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวความคิด เด็บโตยังยืน ตอบแทนคืนสู่สังคม ธนาคารได้มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการปรับโครงสร้างองค์กร ซึ่งกำหนดให้มีส่วนงาน ที่มีหน้าที่นำเสนอ นโยบาย กระบวนการ แผนบริหารความเสี่ยง พัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงในด้าน IT Risk และดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคตเน้นขับเคลื่อนภารกิจเข้าสู่ศตวรรษที่ 2 อย่างมั่นคงและยั่งยืน มุ่งสู่การเป็น GSB New Century: Digi-Thai Banking “Digital for all Thais” โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ตลอดจนช่องทางให้บริการ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินให้ลูกค้า พร้อมสร้างความเข้าใจในผลิตภัณฑ์และบริการ ให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เพื่อให้ลูกค้ามีความพร้อมในการใช้บริการ โดยมีนโยบายและกลยุทธ์ 3 Banking ซึ่งมีแนวคิดการให้บริการใน 3 รูปแบบ คือ Traditional Banking, Social Banking และ Digital Banking นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการดำเนินงาน โดยมีผลการดำเนินงานทางธุรกิจในการมุ่งสู่ “Digi-Thai Banking: Digital for All Thais” และการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล และด้วยผลงานที่โดดเด่นทำให้ธนาคารออมสินได้รับหลายรางวัลจากองค์กรต่างๆ ภายในประเทศและต่างประเทศ และผลการดำเนินงานตามงบการเงินปี 2560 ธนาคารออมสินมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 2,663,828 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.30

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

มีวิสัยทัศน์ เป็นธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน พันธกิจ คือ ทำให้คนไทยมีบ้าน ค่านิยมองค์กร คือ G-I-V-E การดำเนินงานจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 เป็นธนาคารที่เน้นให้สินเชื่อเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชน เพื่อการปลูกสร้าง ซ่อมหรือจัดหาที่อยู่อาศัย มีโครงสร้างองค์กรตามแนวดิ่ง (Vertical Structure) มีลำดับชั้นการบังคับบัญชา มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในของธนาคาร การปฏิบัติงานตรวจสอบโดยใช้หลัก Risk-Based Audit และมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการตรวจสอบด้านต่างๆ กับการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การตรวจสอบมีความชัดเจนมีประสิทธิภาพและมีความครบถ้วนสมบูรณ์ มีคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยนำหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้ง 7 ประการ ได้แก่ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Value Creation, Ethics และ Participation มาใช้ และให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและสังคม โดยนำ SMART Goals มากำหนด

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และนำมุมมองด้าน T (Trusted by Stakeholder) มากำหนดกลยุทธ์ “I AM GHB” มีการบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวม (Enterprise Risk Management: ERM) มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารและจัดการความเสี่ยง ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญทั้ง 5 ด้านของธนาคาร คือ Strategic and Reputation Risk, Credit Risk, Market Risk, Liquidity Risk และ Operational Risk ทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในอนาคตมีการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจธนาคาร “ทำให้คนไทยมีบ้าน” โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ SMART Goals คือ 1) คุณภาพสินทรัพย์อยู่ใน 3 อันดับแรกของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีบริการสินเชื่อที่อยู่อาศัย 5 อันดับแรก 2) เป็นผู้นำสินเชื่อด้านที่อยู่อาศัย โดยมุ่งเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง 3) เป็นองค์กรที่คนอยากเข้าทำงานอยู่ใน 10 อันดับแรกของรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์ 4) มีนวัตกรรมและการบริการที่เป็นเลิศ และ 5) ผลประเมินด้าน CG โดย ธปท. อยู่ในระดับแนวหน้า โดยมีนโยบายและกลยุทธ์ภายใต้ภารกิจหลัก 3 ด้าน คือ Digital Services, Balance Sheet Efficiency และ HRD & HRM & CG นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการดำเนินงาน โดยได้มุ่งเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานและการให้บริการตามแนวทาง Transformation to Digital Services และยังคงประสบความสำเร็จอย่างมากในการเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการองค์กรยอดเยี่ยมในหลายด้านจนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย และผลการดำเนินงานตามงบการเงินปี 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 1,062,458 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 11,813 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 กล่าวคือในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 99.60 ต่ำกว่าช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560) ที่มีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเกิดจากนโยบายที่คณะปฏิรูปประเทศไทยได้นำมาใช้กับธนาคารเฉพาะกิจเพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจแบบเดิมมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว จึงทำให้

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยไม่มีความแตกต่างกัน

3. การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ จากดัชนี Malmquist ได้ค่าเฉลี่ย (TFPCH) เท่ากับ 0.991 แสดงว่าธนาคารเฉพาะกิจมีระดับผลผลิตภาพ โดยรวมเฉลี่ย (TFPCH) ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 ลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.90 โดยในช่วงหลังการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับผลผลิตภาพ โดยรวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มากกว่าช่วงก่อนการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556) และสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ศึกษาเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเฉลี่ย (TECHCH) ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวยังคงเป็นผลสืบเนื่องมาจากเกิดวิกฤตทางด้านการเมืองในประเทศ ส่งผลต่อการลงทุนและการส่งออก เกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ธนาคารต้องตั้งสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในจำนวนที่มากขึ้นตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลต่อผลกำไรหลังหักสำรองที่ลดต่ำลง จากเหตุผลดังกล่าวธนาคารส่วนใหญ่จึงชะลอการปรับเปลี่ยนในเรื่องเทคโนโลยี และจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ผลผลิตภาพของธนาคารที่ศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจและมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 2 ปัจจัย คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) และเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_0) สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (F_2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย (F_3) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ (F_4) และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (F_5) นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (F_0) และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F_1) ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 9.1

ตารางที่ 9.1 สรุปผลการศึกษาดำเนินการตามข้อสมมติฐานการวิจัย

ข้อสมมติฐานการวิจัย	ผลการศึกษา
1. อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	เป็นไปตามสมมติฐาน
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
5. อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
6. เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ	เป็นไปตามสมมติฐาน

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 9.1 แสดงผลการศึกษาดำเนินการตามข้อสมมติฐานการวิจัย โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากอัตราส่วนดังกล่าวได้ถูกกำหนดโดยภาครัฐในรูปแบบของกฎระเบียบที่ธนาคารทุกธนาคารจะต้องปฏิบัติตามให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคาร

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากเป็นการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของธนาคาร แล้วนำมาลงทุนเพื่อหารายได้ อาจไม่มากพอที่จะทำให้ผลประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดของธนาคาร จึงทำให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมดไม่มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสองส่วนนี้อาจทำงานร่วมกันได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพที่มากพอ จึงไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจได้

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากเป็นการวัดด้านคุณภาพการจัดการที่ค่อนข้างจะเป็นเชิงคุณภาพและเป็นนามธรรม มาตรการด้านคุณภาพการจัดการโดยตรงอาจไม่ได้อยู่ในงบการเงิน จึงไม่มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากการเปรียบเทียบถึงรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารที่จะได้รับจากเงินลงทุนในสินทรัพย์ ดังนั้นการที่ธนาคารมีผลการดำเนินงานที่มีรายได้ดอกเบี้ยที่ไม่สูง จึงไม่อาจทำให้ธนาคารเฉพาะมีระดับผลผลิตภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากปริมาณเงินให้สินเชื่อและปริมาณเงินฝากแสดงถึงการได้มาของรายได้ที่แน่นอนของธนาคารเฉพาะกิจ จึงส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ

2. การอภิปรายผล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกิจรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

จากผลการวิจัยอาจเป็นไปได้ว่าการเปรียบเทียบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 2 ธนาคาร จะยึดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยธนาคารเฉพาะกิจต้องตระหนักและให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance: CG) และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสนับสนุนในการขับเคลื่อนองค์กรที่เสริมสร้างการปลูกจิตสำนึกของบุคลากรทุกระดับทั้งองค์กรให้สนใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีบุคลากรเป็นทั้งคนคิดคนเก่งและจิตอาสา เพื่อนำไปสู่สังคมที่แข็งแกร่งและเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ธนาคารเฉพาะกิจต้องยึดมั่นคุณธรรมในการดำเนินงาน มีการบริหารงานที่โปร่งใสและเป็นธรรม รวมถึงการให้ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของธนาคารอันจะนำไปสู่การยกระดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทยให้สูงอย่างยั่งยืน ในส่วนของการดำเนินโครงการ CSR ควรมุ่งเน้นพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมในด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านสังคมสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างโอกาสการมีบ้านเป็นของตนเองให้กับผู้ด้อย โอกาสทางด้านที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในด้านที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนใน

พื้นที่นั้นๆ และการปลูกจิตอาสาช่วยเหลือสังคมร่วมกันของพนักงานในองค์กร รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน และสร้างสังคมไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากลตามแนวทางของกระทรวงการคลัง โดยต้องมีการจัดทำตัวบ่งชี้ที่สมาชิกได้ทำข้อตกลงร่วมกัน แล้วแจ้งให้สมาชิกในองค์กรทุกระดับรับทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ มีการตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทำหน้าที่กำกับดูแลผลการดำเนินงานทั้งองค์กร มีการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานกับการประเมินผลงานประจำปีในทุกระดับ และมีการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังมี การจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อติดตามผลการดำเนินงานประกอบกับการประเมินผลงานเพื่อหาประสิทธิภาพที่แท้จริงขององค์กร นอกจากนี้ธนาคารเฉพาะกิจมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ทั้งในประเทศและที่มาจากต่างประเทศ เพราะเป็นธนาคารที่รัฐบาลตั้งขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการให้เงินสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามพันธกิจ แต่ธนาคารเฉพาะกิจต้องมีการปรับตัวด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยเน้นด้านเทคโนโลยีให้เหมาะกับลูกค้าปัจจุบันที่ต้องการความทันสมัยเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขัน ทำให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นเพียงพอที่จะเทียบเคียงหรือแข่งขันการดำเนินงานกับธนาคารพาณิชย์ชั้นนำที่มีขนาดใหญ่ได้ และสามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเองในระยะยาว

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยธนาคารเฉพาะกิจส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ แม้ว่าธนาคารเฉพาะกิจจะมีการแข่งขันกันอย่างมาก มีการขยายขนาดการดำเนินงานโดยการออกบริการใหม่ๆ แต่การดำเนินงานส่งผลทำให้รายได้ของธนาคารเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกันกับต้นทุนต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งลักษณะของผลการดำเนินงานดังกล่าวแสดงว่าการดำเนินงานของธุรกิจธนาคารเฉพาะกิจอยู่ในช่วงรุ่งเรืองตามวัฏจักรธุรกิจ อย่างไรก็ตามแม้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารเริ่มมีการไหลออกของเงินทุน การขยายสินเชื่อไปยังภาคการลงทุนทางอ้อมหรือตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการลงทุนโดยหวังเก็งกำไรกำลังถึงจุดอิ่มตัว เกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงินในกลุ่มธุรกิจต่างๆ กระทบมายังธนาคารที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ ลูกหนี้บางรายขาดการชำระหนี้มาแล้วกว่า 6 เดือนแต่โดยภาพรวมยังไม่สามารถเห็นถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงได้ เนื่องจากยังไม่มีระเบียบในการรายงานข้อมูลที่ดีพอ ทำให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจยังคงมีผลการดำเนินงานที่ดี แต่ในสภาพความเป็นจริงการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

ได้ใช้ปัจจัยนำเข้าเต็มประสิทธิภาพแล้ว จึงทำให้มีอัตราผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่เริ่มลดลง เนื่องจากมีบางธนาคารที่เริ่มมีผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) ทั้งนี้เป็นผลมาจากการมีคู่แข่งขึ้นที่เป็นธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก มีการแข่งขันชิงทรัพยากรทั้งที่เป็นเงินฝากและบุคลากร ประกอบกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่นำเสนอต่อลูกค้ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยการแข่งขันในตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยมีความเชื่อมโยงอย่างมากกับตลาดที่อยู่อาศัย และปี 2554 นับเป็นปีแห่งความยุ่งยากสำหรับตลาดที่อยู่อาศัยของไทย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ ธนาคารเฉพาะกิจก็ได้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนด้วยการออกมาตรการพิเศษ เช่น การผ่อนปรนการผ่อนชำระหนี้ การปลดภาระหนี้หรือการลดดอกเบี้ย แล้วแต่กรณี รวมไปถึงการให้สินเชื่อเพื่อปลูกสร้างอาคารทดแทน หรือซ่อมแซมอาคารที่ได้รับเสียหายโดยมาตรการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวครอบคลุมทั้งในกรณีลูกค้ารายเดิมของธนาคารและลูกค้ารายใหม่โดยภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง การบริโภคและการลงทุนซบเซาลง โดยการบริโภคภาคเอกชนได้รับแรงกดดันจากภาระค่าครองชีพ การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือน ส่วนการลงทุนของภาคเอกชน มีความระมัดระวังมากขึ้นในการตัดสินใจลงทุนใหม่ๆ จนทำให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) พิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 2 ครั้ง ครั้งละ 0.25% ในการประชุม กนง. รอบที่ 4 และรอบสุดท้ายของปี 2556 เหลืออยู่ที่ระดับ 2.25% ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยจึงส่งผลกระทบต่ออุปสงค์และอุปทานทั้งในตลาดที่อยู่อาศัยและตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัย กล่าวคือสถาบันการเงินต่างๆ ยังมีความต้องการขยายฐานสินเชื่อที่อยู่อาศัยตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มความเข้มงวดในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อด้วย อันเป็นผลจากภาวะหนี้ครัวเรือนที่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการซื้อที่อยู่อาศัยแม้ว่าประชาชนยังมีความต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่ต้องชะลอการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยซึ่งรวมถึงต้องชะลอการขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยไปด้วยเนื่องจากมีปัจจัยประกอบการพิจารณามากขึ้น ด้านผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ต่างต้องปรับตัวเพื่อรองรับปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนการก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น ภาวะการขาดแคลนแรงงานการลดและชะลอการเปิดโครงการใหม่ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการร่วมมือเป็นพันธมิตรกับสถาบันการเงินต่างๆ

ส่วนช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยแสดงให้เห็นว่าธนาคารเฉพาะกิจส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ เนื่องจากหลังปฏิรูปประเทศไทยเป็นช่วงที่ธนาคารเฉพาะกิจเกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจอยู่ในขั้นของการขยายตัว (Growth) เพราะหลังจากที่ปฏิรูปประเทศไทยทำให้ธนาคารเฉพาะกิจมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานหลายๆ ด้าน เช่น การนำ

เทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ๆ การแสวงหาช่องทางการเข้าถึงลูกค้า เช่น e-banking การจัดโครงสร้างองค์กรที่มีผู้ดูแลลูกค้าแต่ละรายแต่ละกลุ่มเฉพาะเจาะจง เป็นต้น แสดงถึงการขยายตัวของการทำธุรกรรมทางการเงินที่สามารถขยายตลาดออกไปได้อีก ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดต่ำลง ทำให้อัตรากำไรของธนาคารเฉพาะกิจมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการทำธุรกรรมจำนวนมาก อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารายได้ของธนาคารหลายแห่งยังมีแนวโน้มการเติบโตที่สูงขึ้น ในกรณีที่ธนาคารนั้นต้องการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นสามารถกระทำได้โดยการขยายขนาดของการดำเนินงานออกไปเพื่อให้ปัจจัยนำเข้าต่างๆ ถูกใช้อย่างเต็มที่ แม้ว่าภาพรวมเศรษฐกิจไทยหลังการปฏิรูปจะเติบโตได้ดี แต่ภาพรวมตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยกลับชะลอตัวอยู่ในภาวะไม่เติบโตมากนัก เนื่องจากกำลังซื้อผู้บริโภคยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการยังไม่เด่นชัด รวมถึงยังมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินต่างๆ โดยหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้มาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐ ได้ลดข้อจำกัดความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยและการขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยไปแล้วส่วนหนึ่ง ปัจจัยเหล่านี้จึงถือเป็นข้อจำกัดสำหรับสถาบันการเงินในการทำตลาดและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อที่อยู่อาศัย โดยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการเติบโตของตลาดที่อยู่อาศัย ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การลงทุนภาครัฐ ความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและผู้บริโภคที่ดีขึ้น กำลังซื้อของผู้บริโภคที่ฟื้นตัว ในขณะที่หลายธนาคารเริ่มผ่อนคลายความเข้มงวดในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อและกลับมาปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยมากขึ้น ประกอบกับภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยังอยู่ในระดับต่ำและคาดว่าจะยังไม่มีการปรับขึ้น นอกจากนี้การที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบ (Absolute Ageing Society) ส่งผลให้ตลาดที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มเน้นกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุมากขึ้น รวมถึงกลุ่มคนต่างชาติด้วยเกษียณที่นิยมมาหาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเราจะเห็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตอบโจทย์ผู้สูงวัยมากขึ้น

การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเกิดจากนโยบายที่คณะปฏิรูปประเทศไทยได้นำมาใช้กับธนาคารเฉพาะกิจเพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจแบบเดิมมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว จึงทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยไม่มีความแตกต่างกัน ภายหลังจากกระทรวงการคลังมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้มีประกาศและ

หลักเกณฑ์ต่างๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ รองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่ตอบรับรูปแบบธุรกรรมทางการเงินบนโลกดิจิทัลในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยกฎเกณฑ์ใหม่จะมีผลบังคับใช้ ได้แก่ การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ระยะที่ 2 (หลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ, หลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการใช้บริการจากผู้ให้บริการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Business Facilitator) หลักเกณฑ์การรับฝากเงิน/การรับเงินจากประชาชน (KYC) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Macroprudential เป็นต้น) แม้ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะเผชิญกับความท้าทายในการดำเนินธุรกิจภายใต้กฎเกณฑ์ที่มีแนวโน้มเข้มงวดขึ้น อย่างไรก็ตามธนาคารเฉพาะกิจได้เตรียมความพร้อมรองรับต่อหลักเกณฑ์ต่างๆ โดยได้ทบทวนนโยบาย ปรับปรุงระบบงาน กระบวนการทำงานและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อสารและอบรมสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ธนาคารสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ และลูกค้ามั่นใจว่า การใช้บริการทางการเงินของธนาคาร จะได้รับการดูแลและบริการอย่างเป็นธรรม และมีความปลอดภัยของข้อมูลในระดับสูง ภายใต้การบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมเพื่อให้ธนาคารบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดย ธปท. จะดำเนินนโยบาย Macroprudential สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยประกาศหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวข้องกับ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 เมษายน 2562 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและเพื่อยกระดับมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (Credit Underwriting Standards) ของสถาบันการเงิน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการวางรากฐานวัฒนธรรมด้านสินเชื่อ (Credit Culture) ที่ดีไม่กระตุ้นการก่อหนี้เกินตัวของภาคครัวเรือน ไม่ทำให้เกิดการเก็งกำไรในตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่เกินพอดี ตลอดจนให้สถาบันการเงินตระหนักถึงความเป็นไปได้และผลกระทบจากมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่อาจปรับลดลงได้หากความต้องการซื้อไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ อันจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่ง (Resilience) ของทุกภาคส่วน และเอื้อต่อการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวมอย่างยั่งยืน

3. การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาจากผลของการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2560 แสดงให้เห็นว่าผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจมีผลผลิตภาพ

ที่เพิ่มขึ้นและลดลง โดยมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมีผลต่อระดับผลิตภาพของธนาคาร เฉพาะกิจ สำหรับสาเหตุที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพในช่วงก่อนการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ยลดลงมากกว่าช่วงหลังการปฏิรูป ประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยได้เกิดวิกฤตทางด้าน การเมืองในประเทศ ประกอบกับธนาคารเฉพาะกิจได้มีการขยายการดำเนินงานอย่างมากเพื่อรองรับ การเป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาค จึงต้องมีการขยายการทำธุรกรรม ขยายสาขา นำระบบ คอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงานมากขึ้น ส่งผลทำให้ธนาคารเฉพาะกิจใช้เงินลงทุนอย่าง มหาศาลในการลงทุนเรื่องของเทคโนโลยี ประกอบกับภาวะตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงเวลานี้ ะลดตัวลงสืบเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศลดลง ประกอบกับ ปลายปี 2554 เกิดวิกฤตอุทกภัยครั้งใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของ ประเทศ ภาคธุรกิจ และประชาชน ที่อยู่อาศัยและสิ่งปลูกสร้างได้รับความเสียหายอย่างมาก ทำให้ ภาครัฐและภาคเอกชนได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในหลากหลายด้าน รวมถึงสถาบัน การเงินต่างๆ ได้ออกมาตรการบรรเทาทุกข์จากมหาอุทกภัยครั้งนี้ด้วย อย่างไรก็ตามวิกฤตอุทกภัย ครั้งใหญ่ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดที่อยู่อาศัยและตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยโดยภาพรวมเกิดภาวะ ถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ และภาวะที่สถาบันการเงินต่างๆ เกร็งครัดในการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัย นี้ ส่งผลให้ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้ปัญหาความไม่สงบ ทางการเมืองยังเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ที่มีความระมัดระวังมากขึ้นในการซื้อที่อยู่อาศัย เนื่องจากเป็นหนี้สินระยะยาว แม้ว่าประชาชนยังมีความต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่ต้อง ชะลอการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยซึ่งรวมถึงต้องชะลอการขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยไปด้วยเนื่องจากการ ขอสินเชื่อจากธนาคารมีปัจจัยประกอบการพิจารณามากขึ้น ด้านผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ สามารถขายที่อยู่อาศัยได้ยากขึ้นต่างต้องปรับตัวเพื่อรองรับปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดใหม่ๆ โดยเฉพาะ เรื่องต้นทุนการก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น ภาวะการขาดแคลนแรงงาน การลดและชะลอการเปิดโครงการ ใหม่ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการร่วมมือเป็นพันธมิตรกับสถาบันการเงินต่างๆ แต่ธนาคาร เฉพาะกิจก็ยังคงสามารถผ่านสถานการณ์ที่มีความยากลำบากเช่นนี้มาได้เป็นอย่างดี โดยยังคงมีผลการ ดำเนินงานเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งปริมาณสินเชื่อปล่อยใหม่และเงินฝาก

ส่วนในช่วงหลังการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2557-2560) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับ ผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนการปฏิรูปประเทศไทย (พ.ศ. 2546-2556) เนื่องจาก ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวภาครัฐได้มีการออกกฎระเบียบต่างๆ เข้าควบคุมการดำเนินงานของ ธนาคารในหลายๆ ด้าน เช่น การเข้าควบคุมการดำเนินงานของธนาคาร การกำหนดให้ธนาคารต้อง ดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงในอัตราที่สูงขึ้น การกำหนดระยะเวลาหยุดรับรู้รายได้ของสินเชื่อ

ที่ผิคนัดชำระหนี้ เป็นต้น การดำเนินธุรกิจของธนาคารเฉพาะกิจ ต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อกิจการในด้านต่างๆ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยยังคงเปราะบางและชะลอตัว แม้ได้แรงสนับสนุนจากการส่งออกและการท่องเที่ยวที่ยังดีอยู่ ซึ่งรัฐบาลพยายามกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศให้มากขึ้น รวมถึงการลงทุนภาครัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ ภาคอสังหาริมทรัพย์ยังต้องปรับตัวให้ทันกับพฤติกรรมผู้บริโภคและเทรนด์ของสังคมที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้น และเร่งพัฒนาด้าน Digital Services ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารเฉพาะกิจในด้านบริการ เพื่อให้มีความทันสมัยในการรองรับการขยายตัวทางธุรกิจและบริการรูปแบบใหม่ เช่น การพัฒนา Payment Gateway ให้เป็นช่องทางการชำระเงินที่เป็น Digital Platform รวมถึงการพัฒนา Mobile Application สามารถให้บริการสินเชื่อได้ครบทุกกระบวนการ ตั้งแต่การยื่นขอสินเชื่อ การ Pre-Approve การติดตามสถานะยื่นกู้ การนัดเซ็นสัญญา การนัดทำนิติกรรมจำนอง การบริการด้านเงินฝาก (ฝาก-ถอน-โอน) และชำระหนี้เงินกู้ นอกจากนี้ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล Big Data ที่สามารถศึกษาพฤติกรรม ความต้องการของลูกค้าจากฐานข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อนำมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ บริการ และพัฒนากระบวนการทำงาน ประกอบกับความท้าทายจากการแข่งขันที่จะรุนแรงมากยิ่งขึ้น และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีทางการเงินที่รุนแรงมากขึ้น รวมถึงการปรับตัวที่จะต้องตอบสนองต่อ Life Style อาชีพ ความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป ธนาคารเฉพาะกิจจึงต้องเร่งปรับตัวให้รวดเร็วไปพร้อมๆ กับการสนับสนุนนโยบายและมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล เพื่อร่วมสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีการขยายตัวอย่างมั่นคงและยั่งยืน อันจะส่งผลให้ธนาคารเฉพาะกิจมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยการอภิปรายผลในส่วนของวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ได้วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 5 อีกด้วย และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในส่วนนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manoj et al. (2015), Hidenobu et al. (2014), Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012), Edward et al. (2011), Fadzlan (2011), Müge (2011), Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Nakhun and Necmi (2009), Zijiang (2009), Krasachat and Chimkul (2006), Olena (2006), Xiaogang et al. (2005), Rezitis (2004) และ Stavarek (2003) เป็นการตอกย้ำว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ทั้ง 2 ธนาคาร

มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถเทียบเคียงการดำเนินงานกับธนาคารพาณิชย์ชั้นนำที่มีขนาดใหญ่และสามารถแข่งขันในกลุ่มธุรกิจธนาคารได้

จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจนี้ ทำให้ได้รับองค์ความรู้จากความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย อีกทั้งทำให้เกิดการนำวิธีการวัดประสิทธิภาพที่พิจารณาจากการใช้ปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายและได้ผลลัพธ์หลายชนิดพร้อมกันมาใช้ ซึ่งจะสามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้สำหรับนักวิจัย หรือนักวิชาการสำหรับการวิจัยในอนาคต และสำหรับผู้บริหารของธนาคารเฉพาะกิจ จะทำให้ทราบผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธนาคารเฉพาะกิจว่ามีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีการใช้ปัจจัยนำเข้าอย่างเหมาะสมหรือไม่ และได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับปัจจัยนำเข้าที่ใช้ไปหรือไม่ เพื่อประเมินสมรรถนะการแข่งขันกับธนาคารต่างๆ ซึ่งจะเป็นการเสริมข้อมูลให้ผู้บริหารของธนาคารเฉพาะกิจใช้เป็นแนวทางนำไปปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มระดับประสิทธิภาพและผลผลิตภาพได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น และใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนในการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้ในส่วนของผู้กำหนดนโยบายภาครัฐ จะมีข้อมูลเสริมในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้นโยบายทางการเงินให้เหมาะสมต่อลักษณะการบริหารจัดการธนาคารเฉพาะกิจทั้ง 2 ธนาคาร อันจะทำให้ระดับประสิทธิภาพและการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่ดีตามมา

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

ส่วนการระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพนั้นแสดงให้เห็นว่าเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในระดับสูงที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการให้กู้ยืมมีความจำเป็นต่อธนาคารเฉพาะกิจ เนื่องจากลูกหนี้ที่เกิดจากการให้กู้ยืมเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานซึ่งก็คือดอกเบี้ยให้กู้ยืม โดยการให้สินเชื่อจะต้องพิจารณาเพื่อให้ได้ลูกหนี้ที่มีคุณภาพจะได้ไม่เกิดปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยเงินให้สินเชื่อธุรกรรมปกติมาจากเงินให้สินเชื่อเพื่อซื้อที่ดินและอาคาร เงินให้สินเชื่อเพื่อซื้อห้องชุด เงินให้สินเชื่อสำหรับลูกค้าได้ถอนจากสถาบันการเงินอื่น เงินให้สินเชื่อเพื่อปลูกสร้างและซ่อมแซมอาคาร บุคคลทั่วไป ประชาชนฐานราก ภาครัฐและสถาบันฯ ภาคธุรกิจเอกชน และเงินให้สินเชื่อธุรกรรมนโยบายรัฐ ในขณะที่เดียวกันการรับฝากเงินก็มีความสำคัญไม่แพ้กับการให้กู้ยืม เพราะเป็นแหล่งรายได้อีกทาง

ของธนาคารเฉพาะกิจ ดังนั้นการบริหารในส่วนของการให้กู้ยืมและการรับฝากเงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคงและความยั่งยืนของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งเงินรับฝากของธนาคารเฉพาะกิจประกอบไปด้วยเงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ เงินรับฝาก Receipt of Deposit และสลาก ทั้งนี้ปริมาณเงินให้กู้ยืมและปริมาณเงินฝากแสดงถึงการได้มาของรายได้ที่แน่นอนของธนาคารเฉพาะกิจ จึงส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ

และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพในระดับรองลงมา โดยมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงคำนวณได้จากเงินกองทุนทั้งหมดที่ธนาคารต้องดำรงทั้งชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ที่ธนาคารมีการลงทุนไปโดยคิดตามน้ำหนักความเสี่ยง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ เพราะอัตราส่วนดังกล่าวได้ถูกกำหนดโดยภาครัฐในรูปแบบของกฎระเบียบที่ธนาคารทุกธนาคารจะต้องปฏิบัติตามให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ธนาคารซึ่งได้รับผลกระทบจากการมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากในช่วงแรกที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 จึงมีความระมัดระวังในการขยายสินเชื่อเนื่องจากถูกกำหนดว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง ส่งผลทำให้ธนาคารพยายามที่จะดำรงอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงให้มากที่สุดเพื่อรักษาความมั่นคงของธนาคารไว้ โดยธนาคารได้คำนวณเงินดำรงกองทุนตามแนวทาง Basel II ตามเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่ครอบคลุมประเภทความเสี่ยงและสะท้อนความเสี่ยงของสินทรัพย์และภาระผูกพันทั้งสิ้นของธนาคาร อย่างไรก็ตามการดำรงอัตราเงินกองทุนดังกล่าวเป็นการดำรงในเชิงนโยบาย ดังนั้นจึงมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคาร

นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ถูกนำมาใช้ในการหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจอีก 4 ตัว คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ

โดยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยเป็นการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด

ของธนาคาร แล้วนำมาลงทุนเพื่อหารายได้ในรูปของการให้สินเชื่อและบริการต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ตามหลักการในการบริหารการเงิน คือ สร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับส่วนของเจ้าของ และจากการที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลกำไรของธนาคารที่จะได้รับจากเงินลงทุนในสินทรัพย์ ดังนั้นการที่ธนาคารมีผลการดำเนินงานที่ดีมีอัตรากำไรสูง แสดงถึงการนำสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของธนาคารไปหารายได้มากกว่าการดำรงไว้เพื่อรอให้ลูกค้ามาถอนหรือรอจ่ายชำระหนี้ แต่ยังคงอาจไม่มากพอที่จะทำให้ผลประกอบการ (กำไรสุทธิ) มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดของธนาคาร จึงทำให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมดไม่มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ

ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางเดียวกัน ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นผลมาจากการที่ธนาคารพยายามที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในทางการเงิน คือ การสร้างความมั่งคั่งให้กับส่วนของเจ้าของ ดังนั้นธนาคารที่สามารถสร้างความมั่งคั่งให้กับส่วนของเจ้าของได้แสดงถึงการใช้จ่ายย่นเข้าต่างๆ ที่ได้มาจากการนำเงินในส่วนของผู้ถือหุ้นมาลงทุนแล้วได้รับผลกำไร (ผลกำไร) สูงที่สุด เห็นได้จากการพยายามเพิ่มระดับเงินกองทุนของธนาคารให้สูงขึ้น ทั้งในส่วนของการระดมเงินจากส่วนของเจ้าของและกำไรสะสม แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่สูงเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพื่อให้ธนาคารมีเงินทุนเพียงพอสำหรับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง เช่น ลูกหนี้ เป็นต้น และมีรายได้กลับคือในรูปของดอกเบี้ย แต่สองส่วนนี้อาจทำงานร่วมกันได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพที่มากพอ จึงไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจได้

ส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ เป็นปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ เพราะเป็นการวัดด้านคุณภาพการจัดการที่ค่อนข้างจะเป็นเชิงคุณภาพและเป็นนามธรรม มาตราวัดด้านคุณภาพการจัดการ โดยตรงอาจไม่ได้อยู่ในงบการเงิน แต่อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธินี้อาจช่วยระบุสมรรถนะประสิทธิภาพของของธนาคารเฉพาะกิจโดยรวมที่อาจจะเกี่ยวข้องกับประเด็นในเชิงคุณภาพ ทศนคติต่อความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎระเบียบและการควบคุมภายใน

และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ โดยผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะธนาคารเฉพาะกิจมีลักษณะการดำเนินงานที่มีการระดมเงินทุนจากแหล่งต่างๆ แล้วนำมาลงทุนเพื่อหารายได้ในรูปของการให้สินเชื่อและบริการต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ตามหลักการในการบริหารการเงิน คือ สร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับส่วนของทุน และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นการเปรียบเทียบระหว่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย เป็นการเปรียบเทียบถึงรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารที่จะได้รับจากเงินลงทุนในสินทรัพย์ ดังนั้นการที่ธนาคารมีผลการดำเนินงานที่มีรายได้ดอกเบี้ยที่ไม่สูง จึงไม่อาจทำให้ธนาคารเฉพาะมีระดับผลผลิตภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงถึงการนำสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของธนาคารดำรงไว้เพื่อรอให้ลูกค้ามาไถ่ถอนหรือรอจ่ายชำระหนี้มากกว่าการหารายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

โดยการอภิปรายผลในส่วนนี้ยังสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ได้วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 5 อีกด้วย นอกจากนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยที่ใช้ในการวิจัยในส่วนนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Supachet (2014), Nguyen et al. (2013), Fadzlan (2011), Müge (2011), Fadzlan (2010), Fadzlan and Muzafar (2010), Pornchai and Li (2010), Krasachat and Chimkul (2006) และ Stavarek (2003) และจากผลการวิเคราะห์การระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจนั้น แสดงให้เห็นว่าเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวมสุทธิ และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะได้รับองค์ความรู้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้สำหรับนักวิจัยหรือนักวิชาการสำหรับการวิจัยในอนาคต และอาจใช้เป็นข้อมูลเสริมให้ผู้บริหารของธนาคารเฉพาะกิจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการกำกับดูแลกิจการที่ดี และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานของธนาคารถ้าเกิดการเปลี่ยนของปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เพื่อเพิ่มระดับผลผลิตภาพได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทำให้ผู้กำหนดนโยบายภาครัฐ ใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้นโยบายทางการเงินให้เหมาะสมต่อ

ลักษณะการบริหารจัดการธนาคารเฉพาะกิจ อันจะทำให้การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมที่ดีขึ้นไป

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับผู้สนใจศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย จึงขอสรุปข้อเสนอแนะไว้ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และระดับผลผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ยในช่วงหลังการปฏิรูปมีระดับผลผลิตภาพโดยรวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนการปฏิรูปประเทศไทย โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝากมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

1. ธนาคารออมสิน ควรมุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนบริหารผลตอบแทนและความเสี่ยง เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน ชิดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ พร้อมสร้างความสมดุลระหว่างความมั่นคงขององค์กรและการดำเนินงานที่คำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อมและธรรมาภิบาล ซึ่งจะนำองค์กรไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับการดำเนินงานในเชิงสังคมและตอบสนองนโยบายรัฐอย่างมีธรรมาภิบาลด้วยการยกระดับการส่งเสริมการออม การสร้างวินัยทางการเงิน สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินพื้นฐาน และแหล่งเงินทุนในระบบให้แก่เศรษฐกิจฐานรากและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เยาวชนและผู้สูงอายุ ผนวกกับพัฒนาให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนควบคู่กับการยกระดับองค์กรสู่ Digital Banking โดยนำเทคโนโลยีทางการเงินมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางการให้บริการ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและรองรับทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ภายได้โครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพที่เป็นกลไกสนับสนุนที่สำคัญในการผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน เป็นการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงานพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้ปัจจัยนำเข้าที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การดำเนินงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารออมสิน

2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ควรบริหารจัดการทั้งด้านการระดมทุน การให้สินเชื่อและการจัดการ NPL และ NPA เพื่อให้ธนาคารมีความมั่นคง พร้อมยกระดับการให้บริการด้วยเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า เช่น การพัฒนา Mobile Application และนำระบบงานหลัก (System) มาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมปรับการบริหารและพัฒนาบุคลากร รวมถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของธนาคารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ รองรับการให้บริการแบบดิจิทัลพร้อมไปกับการสร้างองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งองค์กร ลูกค้า พนักงาน และสังคมให้ก้าวไปพร้อมๆ กัน เป็นการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงาน พร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้จ่ายนำเข้าที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การดำเนินงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์

3. ในส่วนของภาครัฐบาลที่มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ควรกำกับดูแลโครงสร้างค่าธรรมเนียมในการให้บริการทางการเงินของธนาคารเฉพาะกิจให้สอดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริง และควรมีการดำเนินนโยบายโดยสร้างกลไกให้ธนาคารเฉพาะกิจมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินงานให้มีความสามารถในการแข่งขัน เป็นการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงานพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้จ่ายนำเข้าที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การดำเนินงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารเฉพาะกิจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

จากประสบการณ์ในการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ายังมีอีกหลายมิติที่น่าสนใจสำหรับการนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีเพียง 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการวิจัยในเรื่องของค่าความคลาดเคลื่อนมีการกระจายตัวแบบปกติ ทำให้ต้องเลือกใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ วิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจเลือกใช้ประชากรที่มากกว่า 2 ธนาคารเพื่อให้ค่าความคลาดเคลื่อนมีการกระจายตัวแบบปกติ ทำให้สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ วิธี SFA (Stochastic Frontier Approach) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริกเหมือนวิธี DEA โดยจำเป็นต้องมีสมมติฐานของการกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนว่ามีการกระจายตัวแบบปกติ อาจเป็นการศึกษาโดยวิธี SFA เพียงอย่างเดียว หรืออาจจะศึกษาด้วยวิธี SFA มาเปรียบเทียบกับวิธี DEA ก็ได้

2. ในระยะแรกเครื่องมือทางสถิติ DEA จะใช้วัดประสิทธิภาพขององค์กรไม่แสวงหากำไร เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งในระยะเวลาต่อมาแบบจำลอง DEA วัดประสิทธิภาพของธนาคารในแง่มุมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจนำเครื่องมือทางสถิติ DEA ไปใช้ในการวัดประสิทธิภาพของกลุ่มสหกรณ์ ซึ่งลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์จะมีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับธุรกิจธนาคาร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). *การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2545). *ประสิทธิภาพการหารายได้ของเทศบาล การวิจัยเชิงประจักษ์โดยใช้แบบจำลอง DEA*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพันธ์ เขจรันันท์. (2544). *ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *มาตรการ LTV กับการป้องกันความเสี่ยงเชิงระบบ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_02Apr2019.aspx
- _____. (2558). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2558*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AnnualReport/AnnualReport/Annual_Y58_T.pdf
- _____. (2558). *แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSMP2/FSMP2_EexecutiveSummaryT.pdf
- _____. (2558). *โครงสร้างระบบการเงินไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/FIStructure/Pages/default.aspx>
- _____. (2557). *เปิดยุทธศาสตร์ ธปท.ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://www.bot.or.th/Thai/phrasiam/Documents/Phrasiam_3_2557/No.09.pdf
- _____. (2556). *เปิดเส้นทางเจรจา FTA เพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินและส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://www.bot.or.th/Thai/phrasiam/Documents/Phrasiam_3_2556/no.9.pdf
- _____. (2554). *สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ก้าวไปกับมาตรฐานสากลเพื่อบทบาทที่ยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/article15_09_11.pdf

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552-2559). *อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน (2548-ปัจจุบัน)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก <http://www2.bot.or.th/statistics/ReportPage.aspx?reportID=223&language=th>
- ธนาคารออมสิน. (ออนไลน์). *ประวัติธนาคารออมสิน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.gsb.or.th/about/>
- _____. (2552-2561). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ออนไลน์). *ประวัติธนาคารอาคารสงเคราะห์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก http://www.ghbank.co.th/th/download_file.php?dl_cate_id=92
- _____. (2552-2561). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- บุญดี บุญญากิจ และกมลวรรณ ศิริพานิช. (2545). *Benchmarking ทางลัดสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อิน โนกราฟฟิกส์,
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. (2549). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรแบร์, พอลล์ เจมส์. (2543) *หลักการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความสามารถอย่างเป็นระบบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิกิพีเดีย. (2561). *รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/รัฐประหารในประเทศไทย_พ.ศ._2557
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (2562). *ผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท.* ค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/finservices/Pages/FinUnderBOT1.aspx>
- _____. (2562). *สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/finservices/Pages/SFIs.aspx>
- อัครพงษ์ อ้นทอง. (2547). *คู่มือการใช้โปรแกรม DEAP 2.1 สำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้วยวิธีการ Data Envelopment Analysis*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Banker, R.D., Charnes, and Cooper, W.W. (1984). Some model for estimating technical and scale inefficiencies in data envelopment analysis. *Management Science*, 30(9), 1078-1092.
- Charnes A, WW Cooper and EL Rhodes (1978). Measuring the Efficiency of Decision Making Units. *European Journal of Operational Research*, 2(6), 429-444.

- Coelli, T. J. (1996). *A guide to DEAP version 2.1: A data envelopment analysis (computer) program (CEPA Working Paper No. 96/8)*. Armidale, New South Wales: University of New England, Department of Econometrics.
- Coelli, T. J., Rao, D. S. P., & Battese, G. E. (1998). *An introduction to efficiency and productivity analysis*. Boston: Kluwer Academic.
- Cooper, W. W., Seiford, L. M., & Tone, K. (2002). *Data envelopment analysis: A comprehensive text with models, applications, references and DEA-solver software (3th ed.)*. Boston: Kluwer Academic.
- Edward Gardener, Philip Molyneux and Hoai Nguyen-Linh. (2011). Determinants of efficiency in South East Asian banking. *The Service Industries Journal*. 31(16). 2,693-2,719.
- Fadzlan Sufian. (2011). Financial Repression, Liberalization and Bank Total Factor Productivity: Empirical Evidence from the Thailand Banking Sector. *Economic Computation & Economic Cybernetics Studies & Research*. 45(4). 1-22.
- Fadzlan Sufian. (2010). The impact of the Asian financial crisis on bank efficiency: The 1997 experience of Malaysia and Thailand. *Journal of International Development*. 22(7). 866–889.
- Fadzlan Sufian and Muzafar Shah Habibullah. (2010). Developments in the efficiency of the Thailand banking sector: a DEA approach. *International Journal of Development*. 9(3). 226-245.
- Farrell, M. J. (1957). The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society*. 120(3). 253-281.
- Hidenobu Okuda, Chea Poleng and Daiju Aiba. (2014). Operational efficiency and productivity change of major Cambodian financial institutions during the 2006-2011 period. *International Journal of Business and Information*. 9(3). 335-360.
- Krasachat, W., & Chimkul, K. (2005, October). *Determinants of banking productivity in Thailand 1990-2004*. Paper presented to the International Workshop on Performance Management, Beijing, China.
- Manoj Kumar, Jyoti Raman and Priya Raman. (2015). A fuzzy DEA approach for effectively measuring the efficiency of Indian banks. *The IUP Journal of Bank Management*. 14(1). 21-38.

- Mohammad Romel Bhuia, Azizul Baten, Anaton Abdulbasah Kamil and Nandini Deb. (2012). Evaluation of online bank efficiency in Bangladesh: A data envelopment analysis (DEA) approach. *Journal of Internet Banking and Commerce*. 17(2). 1-17.
- Müge DİLER. (2011). Efficiency, productivity and risk analysis in Turkish banks: A bootstrap DEA approach. *Journal of BRSA Banking & Financial Markets*. 5(2). 71-133.
- Muliaman D. Hadad, Maximilian J. B. Hall, Karligash A. Kenjegalieva, Wimboh Santoso and Richard Simper. (2011). Productivity changes and risk management in Indonesian banking: A Malmquist analysis. *Applied Financial Economics*. 21(12). 847-861.
- Nakhun Thoraneenitiyan and Necmi K. Avkiran. (2009). Measuring the impact of restructuring and country-specific factors on the efficiency of post-crisis East Asian banking systems: Integrating DEA with SFA. *Socio-Economic Planning Sciences*. 43(4). 240-252.
- Nguyen Khac Minh, Giang Thanh Long and Nguyen Viet Hung. (2014). Efficiency and super-efficiency of commercial banks in Vietnam: performances and determinants. *Asia-Pacific Journal of Operational Research*. 30(1). 1-19.
- Olena Havrylchyk. (2006). Efficiency of the Polish banking industry: Foreign versus domestic banks. *Journal of Banking & Finance (Special Section: Banking and Finance in an Integrating Europe)*. 30(7), 1,975-1,996.
- Pornchai Chunchinda and Li Li. (2010). Efficiency of Thai Commercial Banks: Pre- vs. Post-1997 Financial Crisis. *Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies*. 13(3). 417-447.
- Qiang Deng, Wai Peng Wong, Hooy Chee Wooi and Cui Ming Xiong. (2011). An engineering method to measure the bank productivity effect in Malaysia during 2001-2008. *Systems Engineering Procedia*. 2. 1-11.
- Rezitis, A. N. (2004). Productivity growth in the Greek banking industry: A non-parametric approach. *Journal of Applied Economics*. 5(1). 119-138.
- Stavarek, D. (2003, October). *Banking efficiency in Visegrad countries before joining the European Union*. Paper presented to the Efficiency of Financial Institutions and European Integration, Lisbon, Portugal.

Supachet Chansarn. (2014). Total factor productivity of commercial banks in Thailand.

International Journal of Business and Society. 15(2). 215-234.

Thanassoulis, E. (2001). *Introduction to the theory and application of data envelopment analysis*.

Boston: Kluwer Academic.

Tripe, David. (2004, December). *Reflecting the cost of funds in measures of bank efficiency*.

Paper presented to the 17th Australasian Finance and Banking Conference,

Palmerston North, New Zealand.

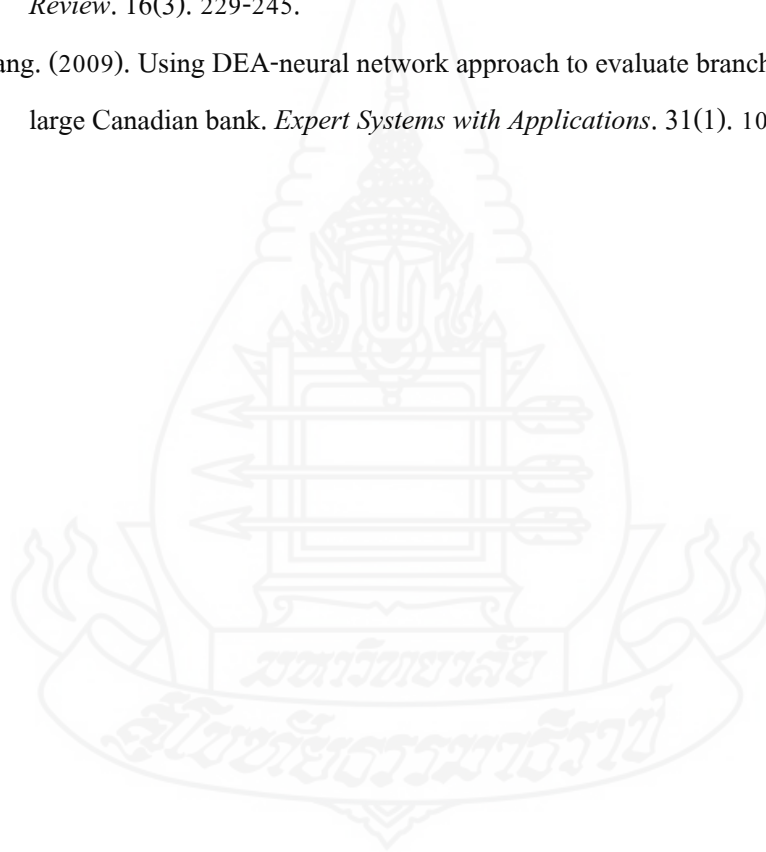
Xiaogang Chen, Michael Skully & Kym Brown. (2005). Banking efficiency in China:

Application of DEA to pre- and post-deregulation eras: 1993-2000. *China Economic*

Review. 16(3). 229-245.

Zijiang Yang. (2009). Using DEA-neural network approach to evaluate branch efficiency of a

large Canadian bank. *Expert Systems with Applications*. 31(1). 108-115.

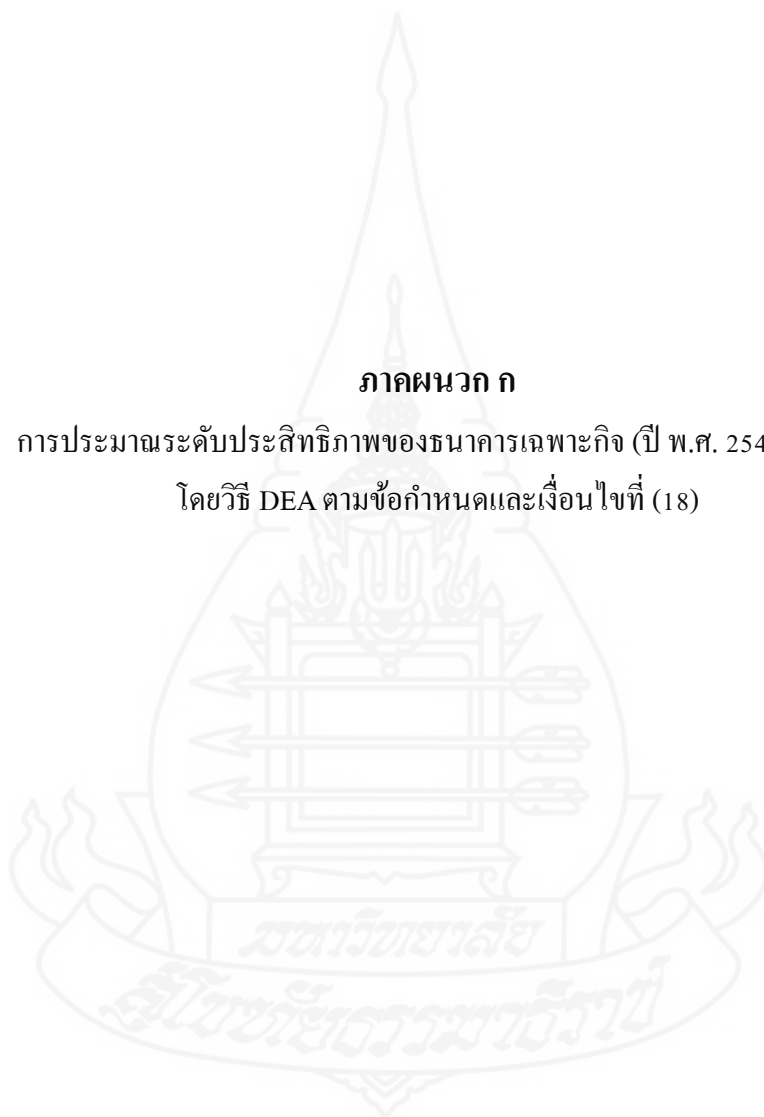
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การประเมินระดับประสิทธิภาพของธนาคารเฉพาะกิจ (ปี พ.ศ. 2546-2560)

โดยวิธี DEA ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (18)

EFFICIENCY SUMMARY:

firm crste vrste scale

1	0.873	0.919	0.950	irs
2	1.000	1.000	1.000	-
3	1.000	1.000	1.000	-
4	1.000	1.000	1.000	-
5	1.000	1.000	1.000	-
6	1.000	1.000	1.000	-
7	1.000	1.000	1.000	-
8	1.000	1.000	1.000	-
9	1.000	1.000	1.000	-
10	1.000	1.000	1.000	-
11	1.000	1.000	1.000	-
12	1.000	1.000	1.000	-
13	0.956	0.964	0.992	drs
14	1.000	1.000	1.000	-
15	1.000	1.000	1.000	-
16	1.000	1.000	1.000	-
17	0.894	0.967	0.925	drs
18	0.989	0.989	1.000	-
19	0.974	1.000	0.974	drs
20	1.000	1.000	1.000	-
21	0.988	1.000	0.988	drs
22	1.000	1.000	1.000	-
23	0.999	1.000	0.999	drs
24	1.000	1.000	1.000	-
25	1.000	1.000	1.000	-
26	1.000	1.000	1.000	-
27	1.000	1.000	1.000	-
28	1.000	1.000	1.000	-
29	1.000	1.000	1.000	-
30	1.000	1.000	1.000	-

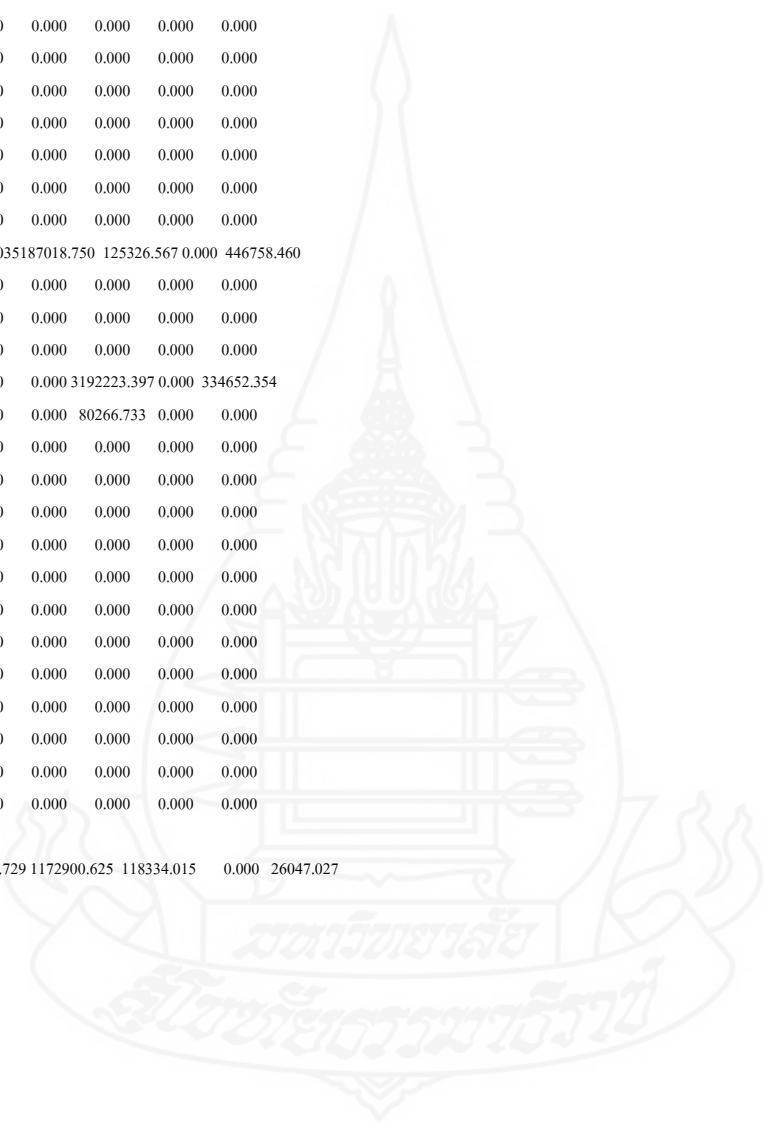
mean 0.989 0.995 0.994

SUMMARY OF OUTPUT SLACKS:

firm output:	1	2	3
1	*****	216081.420	0.000
2	0.000	0.000	0.000
3	0.000	0.000	0.000
4	0.000	0.000	0.000
5	0.000	0.000	0.000
6	0.000	0.000	0.000
7	0.000	0.000	0.000
8	0.000	0.000	0.000
9	0.000	0.000	0.000
10	0.000	0.000	0.000
11	0.000	0.000	0.000
12	0.000	0.000	0.000
13	0.000	117100.311	0.000
14	0.000	0.000	0.000
15	0.000	0.000	0.000
16	0.000	0.000	0.000
17	0.000	372176.185	1427053.035
18	0.000	41984.847	0.000
19	0.000	0.000	0.000
20	0.000	0.000	0.000
21	0.000	0.000	0.000
22	0.000	0.000	0.000
23	0.000	0.000	0.000
24	0.000	0.000	0.000
25	0.000	0.000	0.000
26	0.000	0.000	0.000
27	0.000	0.000	0.000
28	0.000	0.000	0.000
29	0.000	0.000	0.000
30	0.000	0.000	0.000
mean	3597492.858	24911.425	47568.434

SUMMARY OF INPUT SLACKS:

firm input:	1	2	3	4	5
1	217851.865	0.000	152203.746	0.000	0.000
2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
7	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
8	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
9	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
10	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
11	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
12	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
13	0.00035187018.750	125326.567	0.000	446758.460	
14	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
15	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
16	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
17	0.000	0.000	3192223.397	0.000	334652.354
18	0.000	0.000	80266.733	0.000	0.000
19	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
20	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
21	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
22	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
23	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
24	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
25	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
26	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
27	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
28	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
29	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
30	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
mean	7261.729	1172900.625	118334.015	0.000	26047.027

SUMMARY OF PEERS:

firm peers:

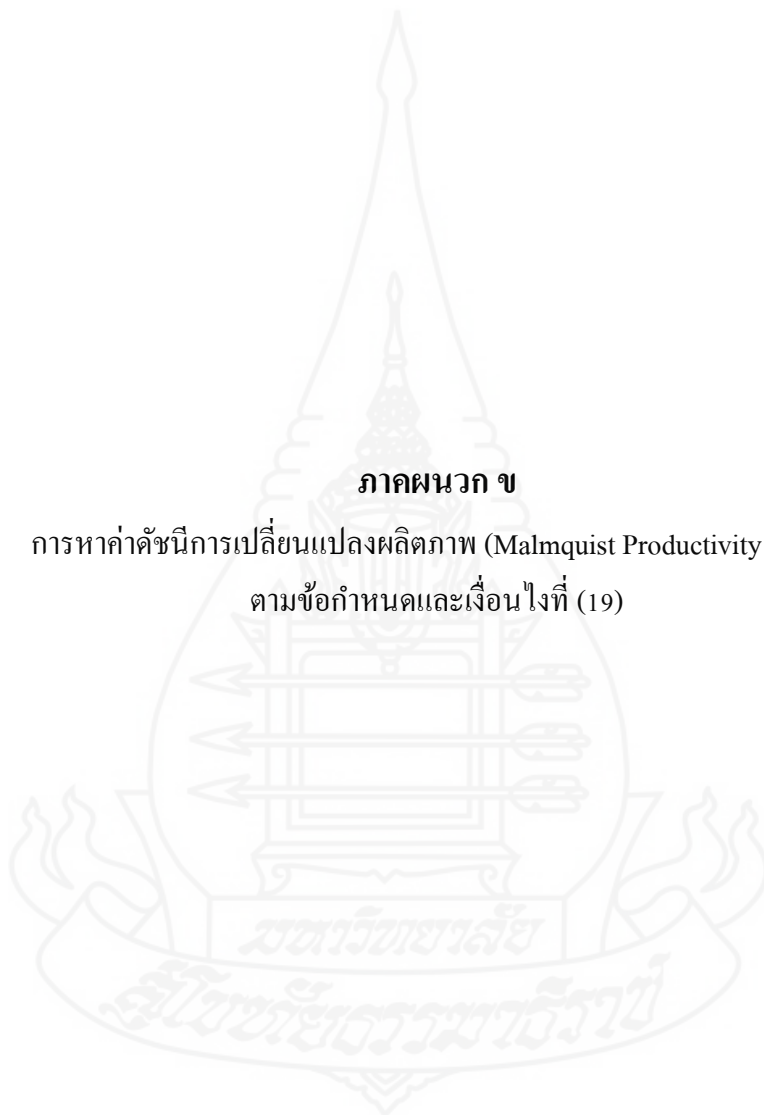
1 9 5 7 2
 2 2
 3 3
 4 4
 5 5
 6 6
 7 7
 8 8
 9 9
 10 10
 11 11
 12 12
 13 5 27 15 30
 14 14
 15 15
 16 16
 17 29 19 25 30
 18 6 22 24 16 12 28
 19 19
 20 20
 21 21
 22 22
 23 23
 24 24
 25 25
 26 26
 27 27
 28 28
 29 29
 30 30

ภาคผนวก ข

การหาค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ (Malmquist Productivity Index)

ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (19)

DISTANCES SUMMARY

year = 1

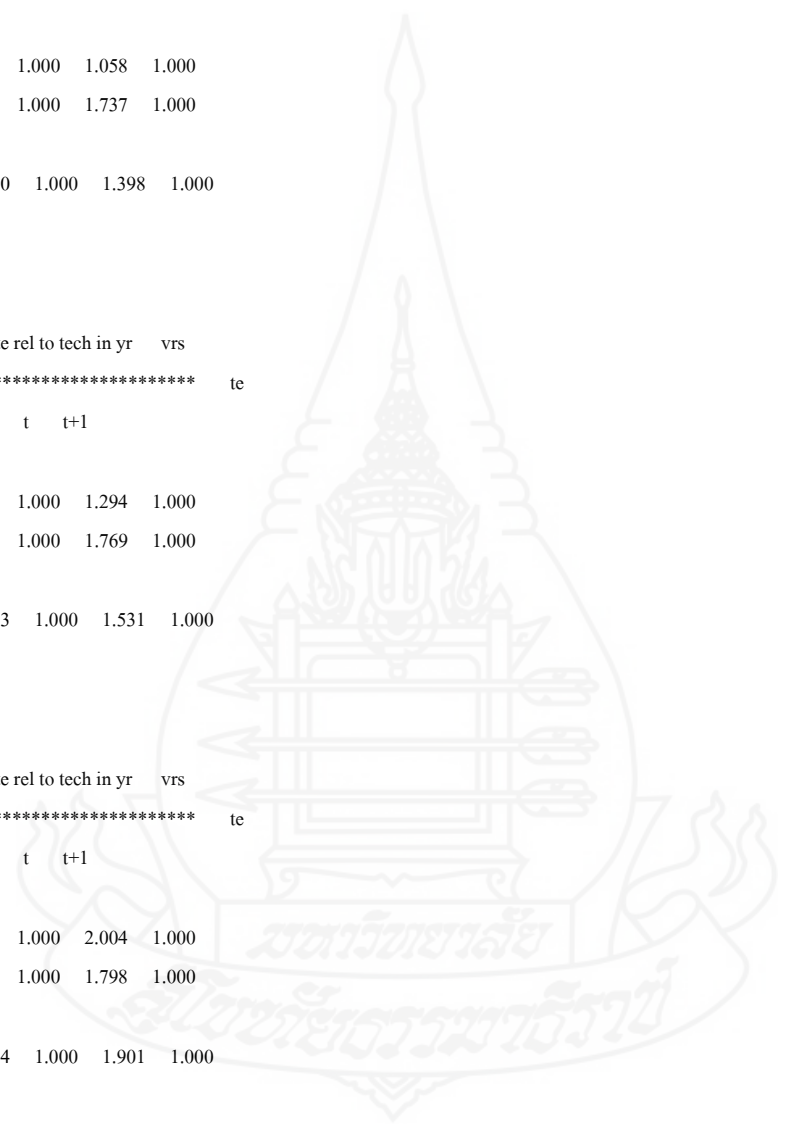
firm no.	crs	te	rel to tech	in yr	vrs	te
	t-1	t	t	t+1		
1	0.000	1.000	1.058	1.000		
2	0.000	1.000	1.737	1.000		
mean	0.000	1.000	1.398	1.000		

year = 2

firm no.	crs	te	rel to tech	in yr	vrs	te
	t-1	t	t	t+1		
1	2.527	1.000	1.294	1.000		
2	1.520	1.000	1.769	1.000		
mean	2.023	1.000	1.531	1.000		

year = 3

firm no.	crs	te	rel to tech	in yr	vrs	te
	t-1	t	t	t+1		
1	1.226	1.000	2.004	1.000		
2	1.482	1.000	1.798	1.000		
mean	1.354	1.000	1.901	1.000		

year = 4

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te

1	1.178	1.000	1.207	1.000
2	1.580	1.000	1.411	1.000

mean 1.379 1.000 1.309 1.000

year = 5

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te

1	1.486	1.000	1.181	1.000
2	1.199	1.000	1.028	1.000

mean 1.343 1.000 1.105 1.000

year = 6

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te

1	1.207	1.000	1.203	1.000
2	1.664	1.000	1.836	1.000

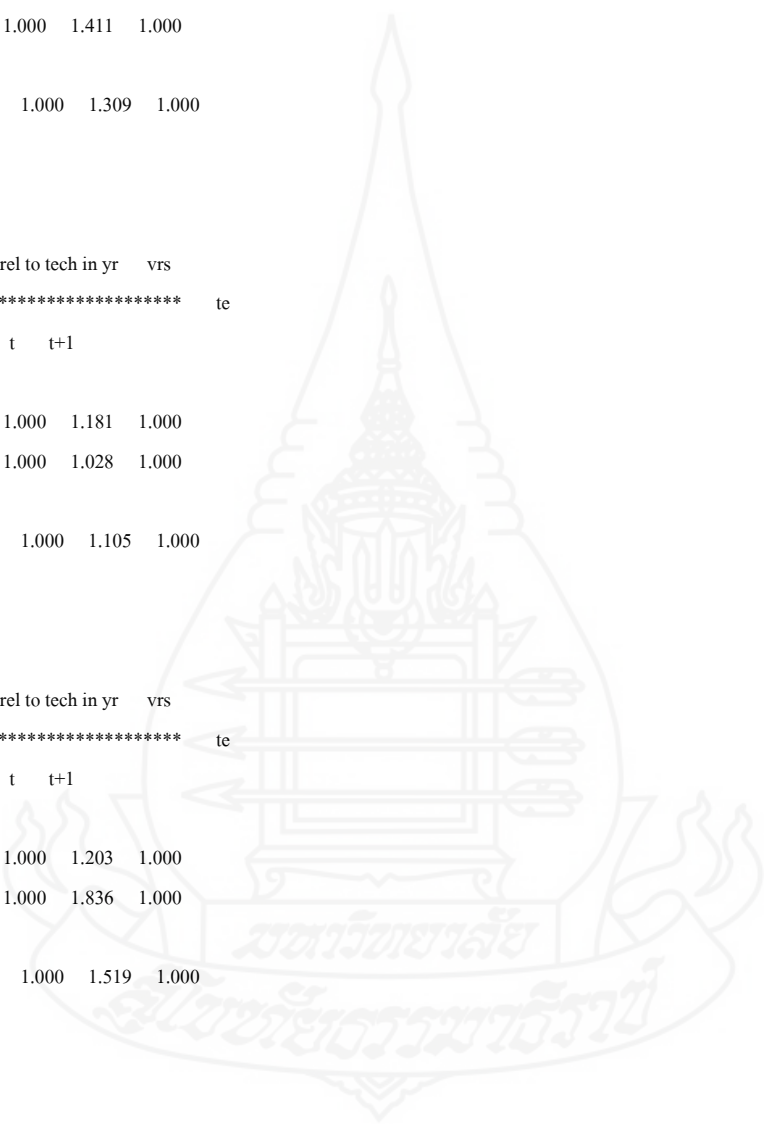
mean 1.435 1.000 1.519 1.000

year = 7

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te

1	1.429	1.000	1.101	1.000
2	1.256	1.000	1.567	1.000

mean 1.343 1.000 1.334 1.000

year = 8

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.742	1.000	2.225	1.000
2	1.122	1.000	1.215	1.000
mean	1.432	1.000	1.720	1.000

year = 9

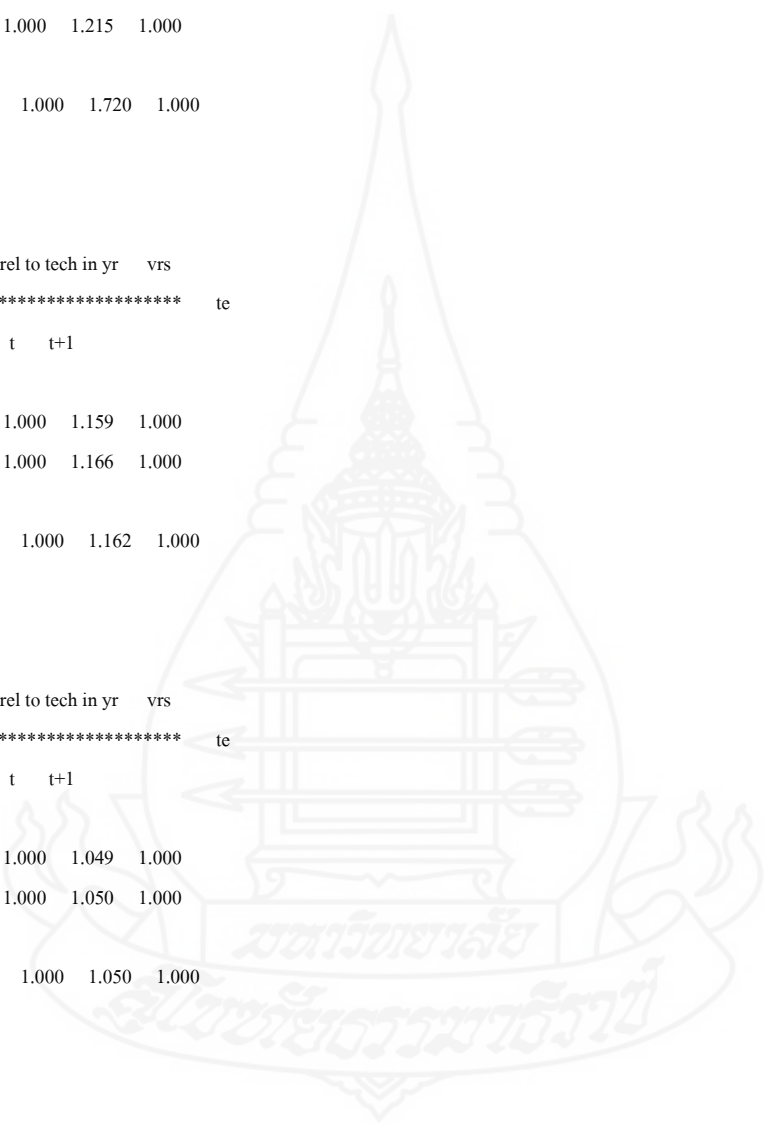
firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	0.974	1.000	1.159	1.000
2	1.107	1.000	1.166	1.000
mean	1.040	1.000	1.162	1.000

year = 10

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.141	1.000	1.049	1.000
2	1.304	1.000	1.050	1.000
mean	1.222	1.000	1.050	1.000

year = 11

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.408	1.000	1.015	1.000
2	1.105	1.000	1.757	1.000
mean	1.256	1.000	1.386	1.000

year = 12

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.095	1.000	1.039	1.000
2	1.131	1.000	1.059	1.000
mean	1.113	1.000	1.049	1.000

year = 13

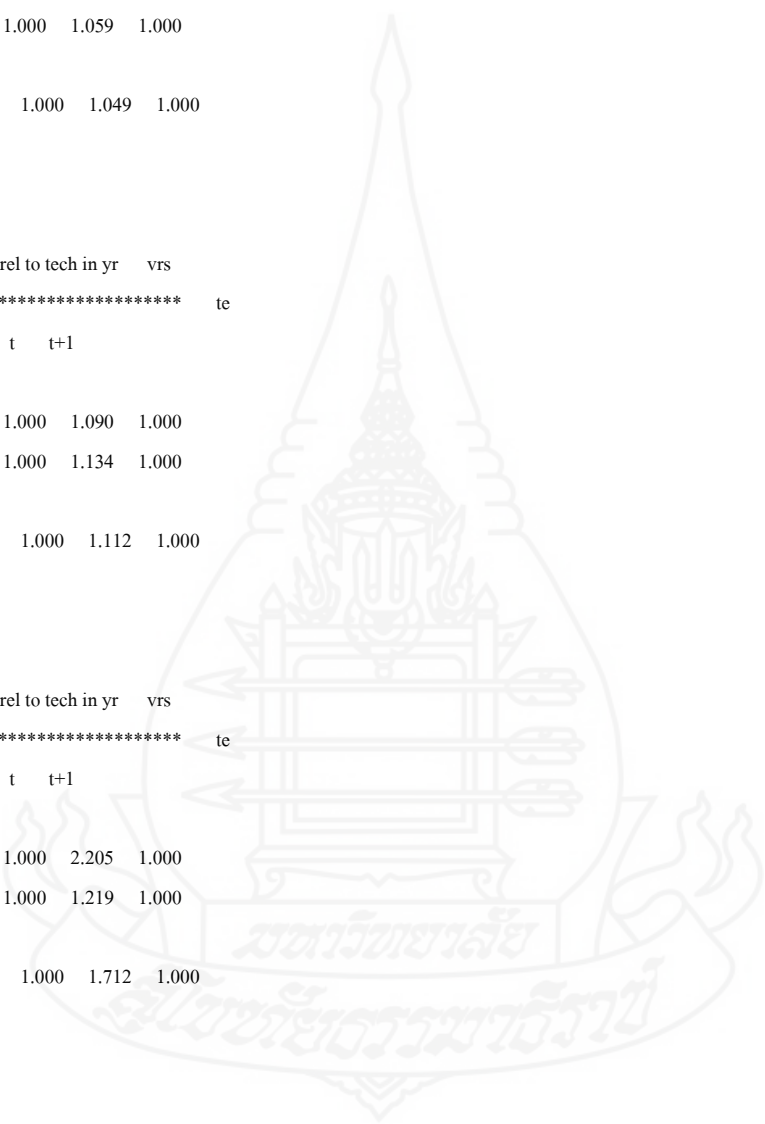
firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.347	1.000	1.090	1.000
2	1.133	1.000	1.134	1.000
mean	1.240	1.000	1.112	1.000

year = 14

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.373	1.000	2.205	1.000
2	1.202	1.000	1.219	1.000
mean	1.288	1.000	1.712	1.000

year = 15

firm no.	crs	te	rel to tech in yr	vrs
	t-1	t	t+1	te
1	1.381	1.000	0.000	1.000
2	1.096	1.000	0.000	1.000
mean	1.238	1.000	0.000	1.000

MALMQUIST INDEX SUMMARY

year = 2

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.545 1.000 1.000 1.545

2 1.000 0.935 1.000 1.000 0.935

mean 1.000 1.202 1.000 1.000 1.202

year = 3

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 0.973 1.000 1.000 0.973

2 1.000 0.915 1.000 1.000 0.915

mean 1.000 0.944 1.000 1.000 0.944

year = 4

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 0.767 1.000 1.000 0.767

2 1.000 0.937 1.000 1.000 0.937

mean 1.000 0.848 1.000 1.000 0.848

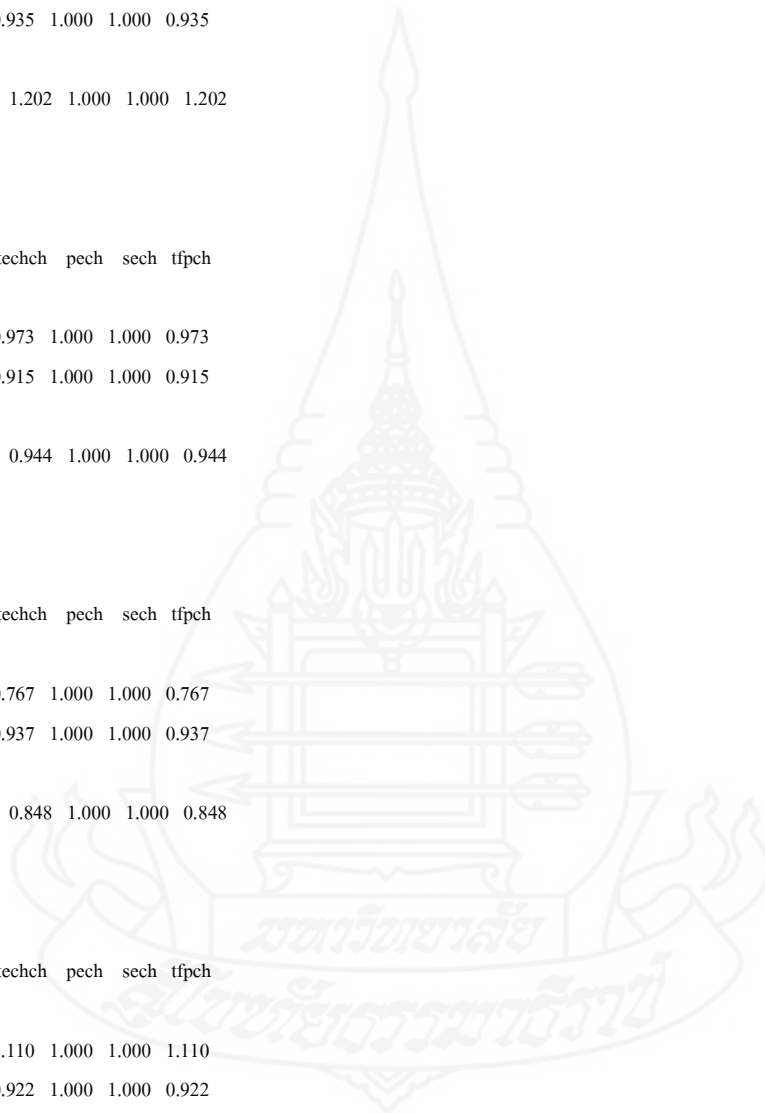
year = 5

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.110 1.000 1.000 1.110

2 1.000 0.922 1.000 1.000 0.922

mean 1.000 1.011 1.000 1.000 1.011

year = 6

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.011 1.000 1.000 1.011

2 1.000 1.272 1.000 1.000 1.272

mean 1.000 1.134 1.000 1.000 1.134

year = 7

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.090 1.000 1.000 1.090

2 1.000 0.827 1.000 1.000 0.827

mean 1.000 0.950 1.000 1.000 0.950

year = 8

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.258 1.000 1.000 1.258

2 1.000 0.846 1.000 1.000 0.846

mean 1.000 1.032 1.000 1.000 1.032

year = 9

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 0.662 1.000 1.000 0.662

2 1.000 0.954 1.000 1.000 0.954

mean 1.000 0.795 1.000 1.000 0.795

year = 10

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 0.992 1.000 1.000 0.992

2 1.000 1.058 1.000 1.000 1.058

mean 1.000 1.024 1.000 1.000 1.024

year = 11

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.158 1.000 1.000 1.158

2 1.000 1.026 1.000 1.000 1.026

mean 1.000 1.090 1.000 1.000 1.090

year = 12

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.039 1.000 1.000 1.039

2 1.000 0.802 1.000 1.000 0.802

mean 1.000 0.913 1.000 1.000 0.913

year = 13

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.139 1.000 1.000 1.139

2 1.000 1.035 1.000 1.000 1.035

mean 1.000 1.086 1.000 1.000 1.086

year = 14

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 1.122 1.000 1.000 1.122

2 1.000 1.030 1.000 1.000 1.030

mean 1.000 1.075 1.000 1.000 1.075

year = 15

firm effch techch pech sech tfpch

1 1.000 0.791 1.000 1.000 0.791

2 1.000 0.948 1.000 1.000 0.948

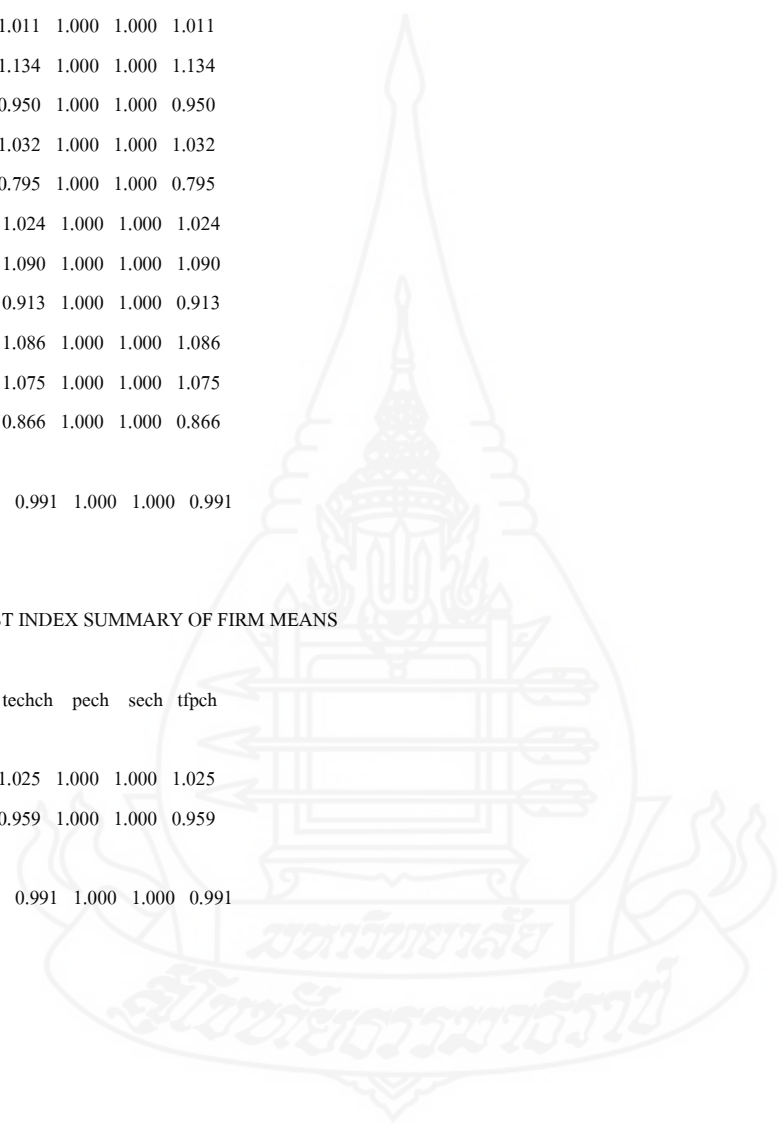
mean 1.000 0.866 1.000 1.000 0.866

MALMQUIST INDEX SUMMARY OF ANNUAL MEANS

year	effch	techch	pech	sech	tfpch
2	1.000	1.202	1.000	1.000	1.202
3	1.000	0.944	1.000	1.000	0.944
4	1.000	0.848	1.000	1.000	0.848
5	1.000	1.011	1.000	1.000	1.011
6	1.000	1.134	1.000	1.000	1.134
7	1.000	0.950	1.000	1.000	0.950
8	1.000	1.032	1.000	1.000	1.032
9	1.000	0.795	1.000	1.000	0.795
10	1.000	1.024	1.000	1.000	1.024
11	1.000	1.090	1.000	1.000	1.090
12	1.000	0.913	1.000	1.000	0.913
13	1.000	1.086	1.000	1.000	1.086
14	1.000	1.075	1.000	1.000	1.075
15	1.000	0.866	1.000	1.000	0.866
mean	1.000	0.991	1.000	1.000	0.991

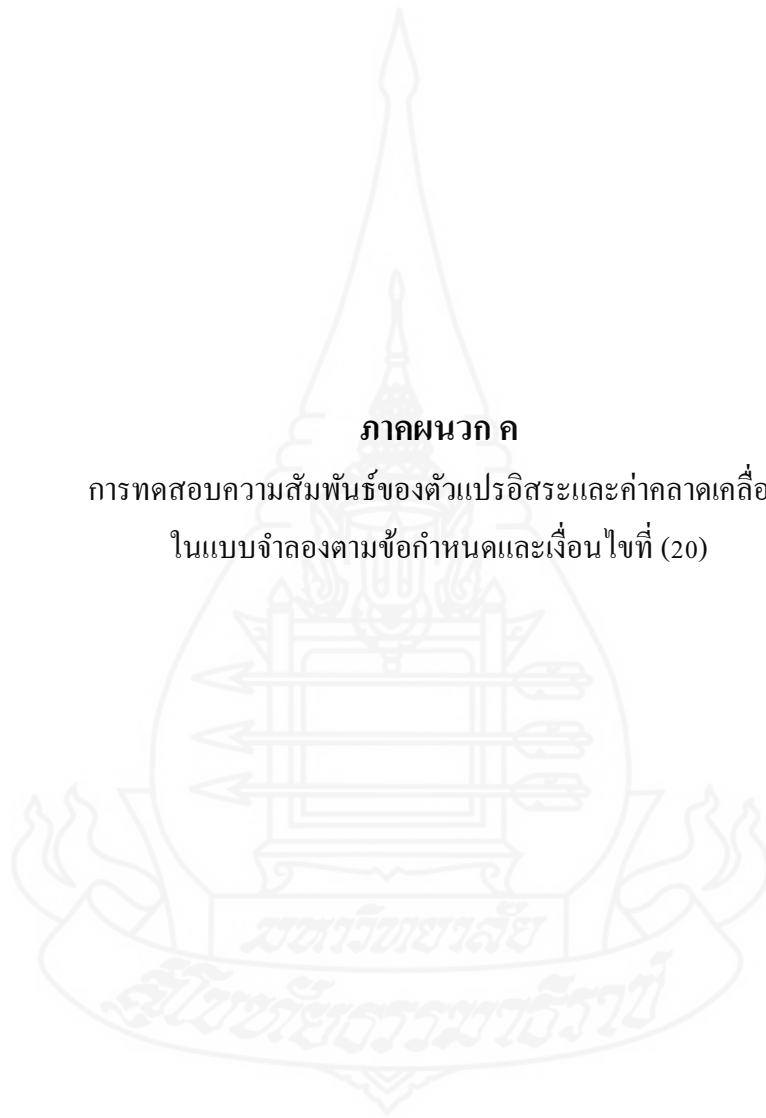
MALMQUIST INDEX SUMMARY OF FIRM MEANS

firm	effch	techch	pech	sech	tfpch
1	1.000	1.025	1.000	1.000	1.025
2	1.000	0.959	1.000	1.000	0.959
mean	1.000	0.991	1.000	1.000	0.991

ภาคผนวก ค

การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและค่าคลาดเคลื่อน
ในแบบจำลองตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ (20)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลองตามสมการที่ (20)

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	3.093	.652		4.746	.000		
	F1	-.055	.012	-.685	-4.790	.000	.275	3.635
	F2	-.147	.208	-.151	-.707	.487	.123	8.111
	F3	.034	.023	.176	1.451	.160	.381	2.624
	F4	-.001	.003	-.050	-.347	.732	.266	3.758
	F5	-.019	.043	-.043	-.452	.655	.630	1.586
	F6	-.024	.003	-1.215	-7.051	.000	.190	5.268

a. Dependent Variable: MALM

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในสมการที่ (20) มีค่าเท่ากับศูนย์

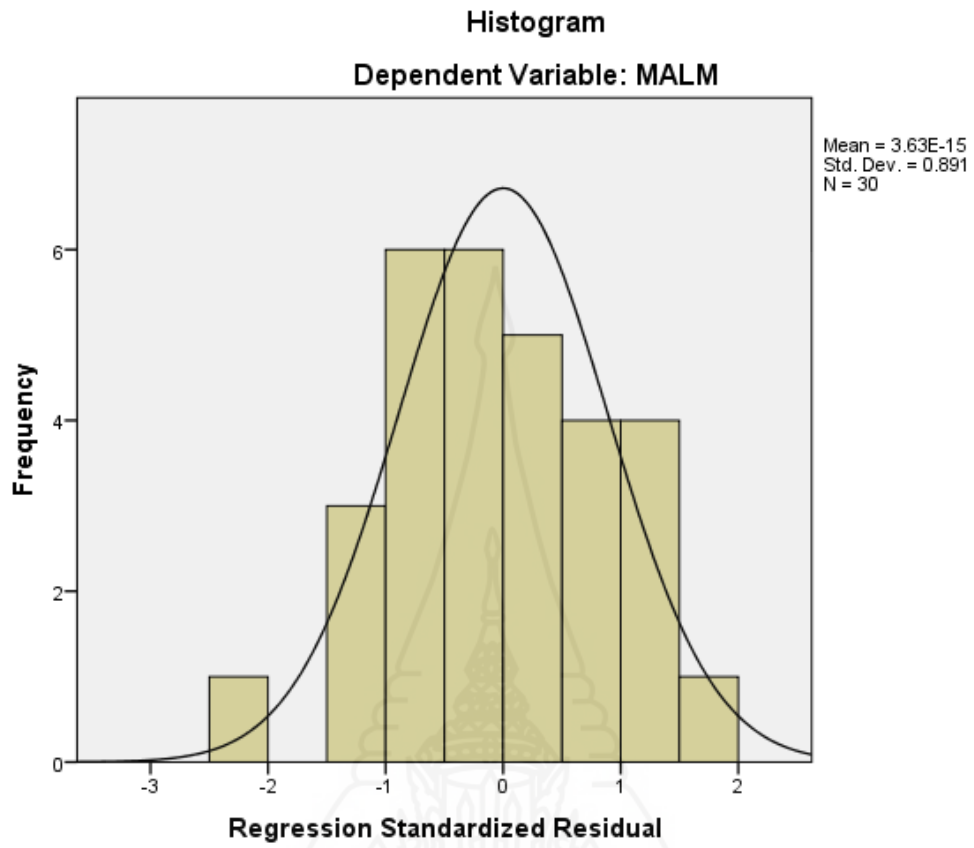
One-Sample Test						
	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Unstandardized Residual	.000	29	1.000	.00000000	-.0597835	.0597835

การทดสอบลักษณะการแจกแจงค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนในสมการที่ (20) เป็นแบบปกติ

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Unstandardized Residual	.093	30	.200 [*]	.971	30	.573

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

ภาคผนวก ง

จดหมายขออนุญาตใช้ข้อมูลของธนาคารเพื่อทำดัชนีพันธ

ที่ ลส. ๒๘๑ /2562

ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่
470 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

๘ สิงหาคม 2562

เรื่อง การขออนุญาตใช้ข้อมูลของธนาคารออมสินเพื่อทำดัชนีพันธ

เรียน คุณสันธิติ ыррыงเมธ

อ้างถึง หนังสือ ที่ อว 0602.17/บ 1761 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2562

ตามหนังสือที่อ้างถึง สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอความ
อนุเคราะห์จากธนาคารออมสิน เพื่ออนุญาตให้ท่าน ใช้ข้อมูลของธนาคารในส่วนของรายงานประจำปีตั้งแต่
ปี พ.ศ. 2546 - 2561 และข้อมูลอื่นในหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร เพื่อนำไปประกอบการทำดัชนีพันธ
รายละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ธนาคารออมสิน ขอเรียนให้ทราบว่าข้อมูลรายงานประจำปีตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 - 2561
และข้อมูลอื่นในหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ธนาคารอนุญาตให้ท่านนำข้อมูลฯ
ไปใช้ในการประกอบการทำดัชนีพันธ เพื่อประโยชน์แก่การเป็นวิทยาทานต่อไปในอนาคต และขอขอบคุณที่
ให้ความสำคัญกับธนาคารออมสิน ขอให้ท่านประสบความสำเร็จในการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวชลลัดดา พันธย์)
ผู้อำนวยการฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์

ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ธนาคารออมสิน
ติดต่อเจ้าหน้าที่ : นางดวงกมล กางถิ่น / นายวัชรพงศ์ ยานะธรรม
โทร. 0 2299 8533, 0 2299 8000 ต่อ 020002
โทรสาร. 0 2299 8533

ฝ่ายเลขานุการธนาคาร
 ส่วนสารบรรณกลาง
 รัชนีที่ - 2 สก 2562
 เลขรับ 12099 ร.นอ. ๘
 เวลา 12.02 น. 2/8/62

ที่ อว 0602.17/บ 1761

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
 จังหวัดนนทบุรี 11120

26 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขออนุญาตใช้ข้อมูลของธนาคารเพื่อทำคุษฎีนิพนธ์

เรียน คุณชาติชาย พยุหนาวีชัย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน

ด้วยสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้จัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต โดยนักศึกษาจะต้องทำคุษฎีนิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งนักศึกษา รหัส 4593000021 นายสันธิติ ырรองเมธ ได้ทำคุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์” โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารออมสิน เนื่องจากเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีชื่อเสียงมากที่สุด มีความมั่นคงมากที่สุด และดำเนินธุรกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้นทางสาขาวิชาฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้นายสันธิติ ырรองเมธ ใช้ข้อมูลของธนาคารในส่วนของรายงานประจำปีตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546-2561 และข้อมูลอื่นในหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร เพื่อดำเนินการวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลาของการศึกษา ทั้งนี้สามารถประสานงานได้กับนายสันธิติ ырรองเมธ อีเมล santhiti.y@gmail.com โทร 091-836-5858

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-504-8181-6

โทรสาร 02-583-3612

สบอ
G H BAN เลขทะเบียน: 027565/2562
สำนักงานการอุดมศึกษา

วันที่: 01 สิงหาคม 2562 เวลา: 15:11
ลงวันที่: 26 กรกฎาคม 2562 ปกติ ปกติ
เลขที่หนังสือ: อว0602.17/บ1761

4931

ที่ อว 0602.17/บ 1761

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขออนุญาตใช้ข้อมูลของธนาคารเพื่อทำดัชนีพันธ

เรียน คุณฉัตรชัย ศิริไล กรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์

ด้วยสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้จัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต โดยนักศึกษาจะต้องทำดัชนีพันธก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งนักศึกษา รหัส 4593000021 นายสันธิตี ยรรยงเมธ ได้ทำดัชนีพันธ เรื่อง “การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์” โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เนื่องจากเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีชื่อเสียงมากที่สุด มีความมั่นคงมากที่สุด และดำเนินธุรกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้นทางสาขาวิชา ฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้นายสันธิตี ยรรยงเมธ ใช้ข้อมูลของธนาคารในส่วนของรายงานประจำปีตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546-2561 และข้อมูลอื่นในหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร เพื่อดำเนินการท้าววิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลาของการศึกษา ทั้งนี้สามารถประสานงานได้กับนายสันธิตี ยรรยงเมธ อีเมล santhiti.y@gmail.com โทร 091-836-5858

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ สายงานกลยุทธ์
เพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย ศิริไล)
กรรมการผู้จัดการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

Handwritten notes and signatures in blue ink, including names like 'นายฉัตรชัย ศิริไล' and 'นายสันธิตี ยรรยงเมธ'.

- เพื่อพิจารณา
- เพื่อดำเนินการต่อไป
- เพื่อทราบ
- อื่นๆ.....

เรียน...
 เพื่อโปรดดำเนินการ
 เพื่อโปรดพิจารณา
 เพื่อโปรดทราบ
 เพื่อโปรดทราบและปฏิบัติตาม
ลงชื่อ...
(นายโชคชัย จุลสินธนาภรณ์)
ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 2/1/6

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสันฐิติ ชรรยงเมธ
วัน เดือน ปีเกิด	4 ตุลาคม 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (เกียรตินิยมอันดับ 2) พ.ศ. 2549 ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2551
สถานที่ทำงาน	Creative Designer บริษัท เวโรนิก้า บาย วีพี จำกัด Chief Financial Officer (CFO) บริษัท วีพี โกลด์ซิง แอนด์ คอนซัลติ้ง จำกัด อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ตำแหน่ง	-

